

geastrategy
& consulting

RomActiv
Business Consulting

ANALIZA SITUAȚIEI SOCIO-ECONOMICE A
JUDEȚULUI DÂMBOVIȚA

SEPTEMBRIE 2011

CUPRINS

Capitolul 1 – Profilul Județului Dâmbovița	5
1.1 Așezare, populație, suprafață	5
1.2 Unități administrativ-Teritoriale	8
1.3 Cadru Natural.....	10
Analiza SWOT.....	12
CAPITOLUL 2 – Economia județului	13
2.1 PIB și structura economiei județene	13
2.2 Agricultură.....	19
2.3 Industrie	26
2.4 Economie rurală	32
2.5 Servicii (turism, CDI).....	36
2.6 Sectorul antreprenorial.....	43
2.7 Indicatori colaterali: investiții străine, comerț exterior, cifra de afaceri.....	46
2.8 Piața muncii și forța de muncă.....	52
2.9 Infrastructura de afaceri	56
Analiza SWOT.....	58
Capitolul 3 – Dezvoltare teritorială.....	60
3.1 Dezvoltare urbană.....	60
3.2 Dezvoltare rurală.....	63
3.3 Relații urban-rural	69
3.4 Marketing teritorial.....	72
Analiza SWOT.....	74
Capitolul 4 – Potențial turistic	75
4.1 Atracții turistice	75
4.2 Infrastructura turistică.....	79
4.3 Servicii turistice.....	84
4.4 Produse turistice.....	85

4.5 Promovarea destinațiilor turistice	87
Analiza SWOT.....	88
Capitolul 5: Capital uman, infrastructură socială, educație și sănătate	90
5.1 Demografie	90
5.2 Formare profesională continuă	100
5.3 Educație și cultură.....	111
5.4 Incluziune socială	120
5.5 Sănătate	125
Analiza SWOT.....	129
Capitolul 6: infrastructură, echiparea teritoriului.....	130
6.1 Rețeaua rutieră.....	130
6.2 Rețeaua feroviară	133
6.3 Rețele edilitare	134
Analiza SWOT.....	136
Capitolul 7: Mediul și infrastructurA de mediu	137
7.1 Calitatea apelor.....	137
7.2 Calitatea solului	140
7.3 Calitatea aerului.....	145
7.4 Rețeaua publică de alimentare cu apă potabilă	149
7.5 Rețele de canalizare.....	150
7.6 Gospodărirea deșeurilor	151
7.7 Schimbări climatice.....	154
7.8 Biodiversitate, zone protejate	155
7.9 Riscuri naturale și antropice	159
7.10 Energii verzi, regenerabile	164
Analiza SWOT.....	165
Capitolul 8 – Capacitate administrativă.....	167
8.1 Asociații de dezvoltare intercomunitară.....	167
8.2 Asociații micro-regionale	173

8.3	Capacitate administrativă locală	177
Capitolul 9 – Contribuția la obiectivele orizontale		186
9.1	Egalitatea de șanse	186
9.2	Dezvoltare durabilă.....	187
9.3	Societate informațională	188
Analiza SWOT.....		189
Capitolul 10 – SWOT general și pe fiecare domeniu de intervenție strategică		190
Anexe		202
Anexa 1 Clasament comune, criteriu economic		202
Anexa 2: Cod numeric utilizat în cartograme		205
Anexa 3 Date statistice suplimentare		206

1.1 AȘEZARE, POPULAȚIE, SUPRAFAȚĂ

Figură 1: Județul Dâmbovița, hartă fizică

Sursa: Dâmbovița în cifre 2011, breviar statistic, Direcția Județeană Statistică Dâmbovița

Județul Dâmbovița este situat în partea central-sudică a țării, suprapunându-se bazinelor hidrografice ale râurilor Ialomița și Dâmbovița. Județul mărginește partea de sud a Campațiilor Meridionali spre Câmpia Română și are un relief variat care se desfășoară în trepte: la nord se înalță Munții Bucegi și Leaota, le urmează spre sud zona dealurilor Subcarpaților Munteniei, platforma Cândești, în continuare, câmpia înaltă a Târgoviștei și câmpia Titu.

Județul este parte a regiunii de dezvoltare 3 Sud-Muntenia (NUTS2¹) alături de celelalte 6 județe ale acesteia (Argeș, Călărași, Giurgiu, Ialomița, Prahova și Teleorman). Se învecinează la vest cu județul Argeș, la est cu județul Prahova, la sud-est cu județul Ilfov, la sud cu județele Giurgiu și Teleorman și la nord cu județul Brașov.

Județul Dâmbovița are o suprafață de 4.054 km² cu o structură predominant agricolă², 61% teren agricol (70% arabil), 30% păduri și 9% alte tipuri de terenuri. După suprafață, județul ocupă locul 37 în clasamentul județelor și reprezintă 1,7% din suprafața totală a țării.

STRUCTURA DEMOGRAFICĂ

La 1 iulie 2009, județul avea înregistrată o populație de 530.354 locuitori³ (2,4 % din populația țării), din care în mediul urban 31% și 69% în mediul rural, conform ultimelor date statistice publicate de Institutul Național de Statistică, Direcția Județeană de Statistică Dâmbovița.

Distribuția populației pe sexe este echilibrată: 51% femei și 49% bărbați. Se observă o tendință de scădere anuală a populației active în ultimii ani. Începând din 2005, populația din grupa de vârstă 15-59 ani a scăzut cu 2% de la 346046 până la 340.824 în favoarea creșterii populației din grupa de vârstă de peste 60 ani, ceea ce, pe termen lung, poate comporta efecte negative la nivel economic și social.

Structura pe vârste a populației poartă amprenta specifică unui proces de îmbătrânire demografică marcat în principal de scăderea anuală a natalității în perioada 2004-2009⁴, care a determinat reducerea absolută și relativă a populației tinere în vârstă de (0-14 ani) și de creștere a ponderii populației vârstnice (de 60 ani și peste).

Populația adultă (15-59 ani) reprezintă 64,6% din total, în scădere cu 3,0 mii persoane față de mijlocul anului 2006. În cadrul populației adulte a crescut ponderea grupelor de vârstă 30-34 ani și 50-59 ani, și a scăzut cea din grupele de vârstă 15-19 ani, 25-29 ani și 45-49 ani.

Densitatea populației în limitele județului este de 140 locuitori/km². Cea mai mare valoare a indicatorului a fost înregistrată în municipiul Târgoviște (3194 persoane/km²) în timp ce cea mai mică valoare a fost înregistrată în comunele Răscăieți (28 persoane/km²), Vârfuri (24 persoane/km²) și Ulmi (15 persoane/km²).

¹ Conform reglementărilor EUROSTAT pentru nivelul doi de clasificare teritorială

² INS, Direcția Județeană de Statistică Dâmbovița, Breviar statistic 2011

³ INS, Anuarul Statistic al Județului Dâmbovița, 2011

⁴ Idem

Figură 2: Mănăstirea Dealu, Târgoviște

Județul Dâmbovița se poate mândri cu o remarcabilă tradiție culturală. Mănăstirea Dealu, ctitorie a lui Radu cel Mare, domnitor al Țării Românești (1495-1508), a fost unul dintre primele leagăne culturale ale țării. Aici a văzut lumina tiparului prima carte în anul 1508⁵, la doar 50-60 ani de la descoperirea tiparului. Tot la Mănăstirea Dealu, Petru Cercel, voievod umanist (1583-1585), a înființat prima “curte literară”, după model occidental

La Târgoviște dăinuie celebrele “ruinuri” ale curții domnești, cântate de mari poeți pașoptiști. Aici, “poeții Văcărești” au pus bazele limbii literare moderne și s-a născut primul act de normare al limbii române, grație lui Heliade Rădulescu.

În apropiere de Ghergani, se află conacul și parcul dendrologic “Ion Ghica”, în curs de amenajare și restaurare în circuitul cultural.

Sursa: <http://targoviste.obiectiv-turistic.ro/>

Figură 3: Palatul Brâncovenesc, Potlogi

Sursa: <http://targoviste.obiectiv-turistic.ro/>

La Potlogi, la doar 49 km de Târgoviște, se află în plin proces de restaurare finanțat din fonduri europene, Palatul Brâncovenesc, monument de arhitectură medievală românească de mare valoare, construit de domnitorul Constantin Brâncoveanu în anul 1698.

În punctele de atracție ale județului Dâmbovița se înscriu numeroase vestigii istorice și monumente de artă din patrimoniul cultural românesc, dar și peisajului zonei cu pitorescul văilor Dâmboviței și Ialomiței, numeroasele forme carstice (Peștera Ialomicioara, Cheile Zănoagei, Cheile Tătarului, etc.) și frumusețea masivelor Leaota și Bucegi. De asemenea, stațiunea balneoclimaterică Pucioasa atrage încă numeroși turiști la odihnă și tratament.

⁵ Liturghierul slavon al lui Macarie (1508)

Județul Dâmbovița are următoarea structură administrativă: două municipii (**Târgoviște** și **Moreni**), cinci orașe (**Fieni**, **Găiești**, **Pucioasa**, **Răcari** și **Titu**), 82 comune și 353 sate⁶.

Târgoviște este reședința de județ și cel mai mare oraș din județul Dâmbovița. Are o suprafață de 46,8 km² și găzduiește o populație de peste 88 de mii de locuitori. Reședința domnească și capitală între anii 1396 și 1714, orașul a deținut mai bine de trei secole statutul de cel mai important centru economic, politico-militar și cultural-artistic al Țării Românești.

Municipiul Moreni este situat în partea de est a județului Dâmbovița, la 20 km depărtare de municipiul Târgoviște. Municipiul se întinde pe o suprafață de 35 km pătrați și are o populație de 20535 locuitori⁷.

35% din totalul UAT-uri ocupă suprafețe de peste 5000 ha. Unitățile administrative cele mai mari în ceea ce privește suprafața sunt reprezentate de comune. Două din cele 82 de comune au suprafețe care depășesc 10.000 ha: Corbii Mari (10.616 ha) și Moroeni, cu o suprafața aproape triplă (28.739 ha), aflate la extremitățile de sud și nord ale județului. Cele 2 municipii, Târgoviște și Moreni, au suprafețe medii, de 4.681 ha, respectiv 3.514 ha.

Cel mai întins oraș este orașul Răcari (7.894 ha) fiind urmat de orașele Titu, Pucioasa, Găiești, Fieni, cu suprafețe cuprinse între 4.251 – 1.851 ha.

Analiza indicatorului “număr de locuitori” relevă o altă clasificare a unităților administrative ale județului. 21% din totalul numărului de locuitori sunt concentrați în cele două municipii care se încadrează în categoria orașelor medii⁸: Târgoviște, 88.334 loc. (17%) și Moreni, 20.535 loc. (4%). Toate cele cinci orașe ale județului sunt orașe de talie mică cu populație sub 20.000 locuitori. Între acestea cel mai mare este orașul Pucioasa (15.330 loc), iar cel mai mic, orașul Răcari (6.590 loc). Densitatea medie a populației este 140 loc./km.²

Primele cinci comune cele mai populate sunt: Răzvad, Băleni, Dragomirești, Corbii Mari și Potlogi. Între acestea, comunele Răzvad și Dragomirești situate în vecinătatea Municipiului Târgoviște, formează, împreună cu acesta, zona cu cea mai mare populație din județ.

Cele 82 de comune dâmbovițene administrează un număr de 353 de sate. Comuna medie a județului are în componența sa 4,3 sate, dar variația este destul de mare, începând de la 1 sat până la 10 sate pe comună (cum este cazul comunelor Cobia, Cornești și Valea Lungă).

De orașele din județ aparțin între 2 și 7 localități, după cum urmează: în componența municipiului Târgoviște se mai află o localitate, Priseaca. Orașul Răcari mai cuprinde în componență șapte localități, iar orașele Pucioasa, Titu și Fieni - câte șase, cinci, și respectiv două localități.

⁶ Institutul Național de Statistică, Statistici județe OAT, 31.12.2010

⁷ INS, Anuarul statistic al județului Dâmbovița, 2011

⁸ cu populație > 20.000 locuitori

RELIEF

Etajat de la cel mai jos nivel, Câmpia Română, până la cele mai înalte vârfuri ale Munților Bucegi, relieful județului Dâmbovița prezintă o mare diversitate peisagistică. Altitudinea maximă se înregistrează în Vârful Omu (2505 m) din Munții Bucegi, iar cea minimă de cca 120–125 m în Câmpia Titu.

Figură 5: Munții Bucegi (fotografie de pe Vârful Cristianul mare)

Sursa: <http://targoviste.obiectiv-turistic.ro/>

Munții. Cea mai înaltă și totodată cea mai veche unitate de relief este formată din masivii Leaota (formațiuni cristaline) și Bucegi (formațiuni calcaroase) situați înălțuit în partea de nord a județului pe 9% din suprafața județului. Nota dominantă a reliefului o dau fenomenele de alunecare și de eroziune torențială, care scot periodic din circuitul agricol, în sezonul ploios, suprafețe apreciable de teren. Alternanța de gresii, marne și conglomerate au favorizat apariția prin dezagregare și eroziune diferențială, a unui relief rezidual de turnuri și coloane ce iau forme dintre cele mai bizare, cele mai cunoscute fiind **Babele** și **Sfinxul**. În bazinul superior al Ialomiței domină relieful carstic, cu abrupturi, hornuri (**Hornurile Țapului**), doline, chei (**Cheile Horoabele, Urșilor, Peșterii, Tătarului, Zănoagei, Orzei**), peșteri (**Peștera Ialomiței**).

Dealurile ocupă 41% din suprafața județului. La sudul formațiunilor muntoase, zona subcarpatică se formează ca o treaptă colinară mai coborâtă (700-1.000 m) în partea central-nordică a județului, o prispă de sub munte destul de netedă și bine populată. Subcarpații Ialomiței sunt alcătuiți dintr-o asocieră de dealuri și depresiuni, acestea din urmă fiind formate prin eroziune diferențială și dispuse în lungul văilor principale. Urmează, o regiune de dealuri înalte (600–800 m) străbătute de văi longitudinale largi, pline de sate; în fine, o margine din dealuri mai joase (300–500 m) cu prelungiri în chip de amfiteatru către câmpia, în mare parte joasă și umedă, care acoperă sudul județului.

Zona de câmpii, reprezentată în cea mai mare parte de Câmpia Română, ocupă peste 50% din suprafața județului. Alcătuiesc cea mai joasă și cea mai tânără treaptă de relief. Câmpia Română este formată din câmpiile înalte ale râurilor Dâmbovița și Ialomița și câmpia de subsidență a Titului. Interfluviile, orientate în general nord-vest – sud-est, sunt netede, împădurite, ușor înclinate spre sud și fragmentate de văi mult mai adâncite în cuvertura de pietrișuri. În condiții specifice de climă și vegetație, pe aceste depozite s-au format cele mai fertile soluri din județ.

Rețeaua hidrologică din județul Dâmbovița împarte două sisteme hidrografice distincte: cel al Ialomiței, în jumătatea de nord-est și cel al Argeșului în jumătatea de sud-vest. Râul Ialomița izvorăște de pe versantul sudic al masivului Bucegi și părăsește teritoriul județului în amonte de confluența cu râul Cricovul Dulce. Râul Argeș are doi afluenți importanți: Dâmbovița (cu izvor în județul Argeș) și Sabarul. Interfluviul dintre Dâmbovița și Ialomița este drenat, în zona de câmpie de Colentina și Ilfov, afluenți ai Dâmboviței.

În ceea ce privește lacurile, în câmpie sunt amenajate o serie de iazuri și heleștee (Nucet, Comișani, Bungetu, Băleni) de importanță locală. În bazinul superior al Ialomiței, în amonte de Cheile Orzei, se află lacurile de acumulare Bolboci și Scropoasa, care deservesc uzinele hidrocentralelor de la Dobrești și Moroieni. În zona Pucioasa există un lac de acumulare, având în aval o păstrăvărie și funcție turistică.

CLIMA

Teritoriul județului Dâmbovița aparține în proporție de cca. 80 % sectorului cu climă continentală (50% climatul caracteristic al Câmpiei Române și 30 % ținutului climatic al Subcarpaților) și în proporție de cca. 20 % sectorului cu climă continental-moderată (ținuturilor climatice ale munților mijlocii și înalți).

Ținutul cu clima de câmpie se caracterizează prin veri foarte calde, cu precipitații moderate și ierni nu prea reci, cu viscole rare și intervale de încălzire frecvente, care duc la topirea stratului de zăpadă. Pentru sectorul cu clima continental-moderată sunt caracteristice verile răcoroase, cu precipitații abundente și ierni foarte reci, cu viscole frecvente și strat de zăpadă stabil pe o perioadă îndelungată. Ținutul Subcarpaților reprezintă caracteristici climatice intermediare.

Resursele naturale cuprind o gamă importantă de bogății constituite în principal din: zăcăminte de țiței, gaze naturale, cărbune, sulf, ape sulfuroase, marne, calcare, gresie.

Pe cuprinsul județului o suprafață de peste 2000 ha este ocupată de **rezervații naturale**, printre care: **rezervația naturală Peștera Ialomiței** – cea mai importantă formă carstică din Bucegi, **rezervația Cheile Tătarului**, **Cheile Orzei**, **rezervația Babele**, etc.

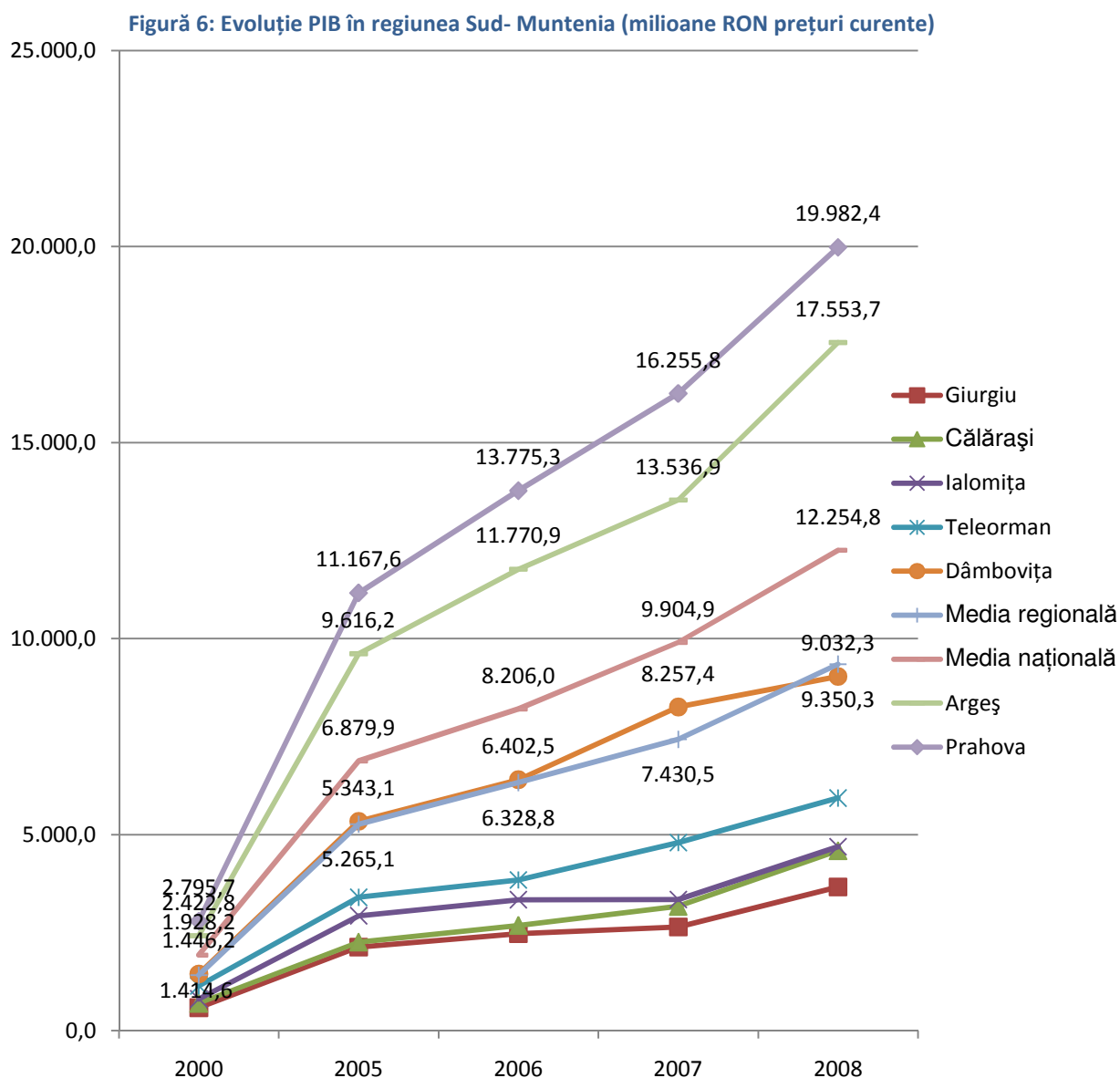
ANALIZA SWOT

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Poziție geografică și condiții naturale favorabile dezvoltării economico-sociale; ✓ Tradiție în domenii economice ce pot susține o dezvoltare sustenabilă a județului ✓ Potențial agricol și zootehnic deosebit ✓ Potențial piscicol ✓ Potențial de dezvoltare a turismului ✓ Patrimoniu cultural, folcloric și istoric aparte ✓ Numeroase resurse turistice naturale și culturale care pot genera diferite tipuri de turism ✓ Tradiție și potențial în turismul balnear 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Grad scăzut de urbanizare ✓ Pondere ridicată a populației rurale ✓ Infrastructură turistică insuficient dezvoltată ✓ Insuficiența punctelor de informare turistică în comparație cu numărul obiectivelor turistice
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Reabilitarea și dezvoltarea căilor de comunicații și a infrastructurii de utilități publice vor conduce și la dezvoltarea infrastructurii de afaceri ✓ Valorificarea resurselor naturale și cultural-istorice va permite dezvoltarea turismului cultural și istoric ✓ Valorificarea potențialului turistic al județului ✓ Programe de finanțare cu sprijin financiar european semnificativ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Trend demografic negativ ✓ Migrația populației (și a forței de muncă) către mediul urban / afara județului / țării ✓ Valorificare insuficientă a potențialului județului ✓ Depopulare a comunităților rurale

2.1 PIB ȘI STRUCTURA ECONOMIEI JUDEȚENE

PRODUS INTERN BRUT

Judecând după valoarea produsului intern brut, județul Dâmbovița se clasează pe locul trei în regiunea Sud-Muntenia, după județele Prahova și Argeș și înaintea județelor Teleorman, Ialomița, Călărași și Giurgiu. Creșterea PIB pentru perioada 2000-2008 este a treia din regiune, după Prahova și Argeș, cu excepția anului 2007, când Dâmbovița a înregistrat cea mai mare creștere PIB din regiune și a anului 2008, când are cea mai mică creștere din regiune. Valoarea PIB/locuitor era 17.000 lei în anul 2008, situând Dâmbovița pe locul 3 în regiune, însă sub mediile regională și națională.

Sursă: Prelucrare proprie pe baza datelor din *Repere economice și sociale regionale: Statistică teritorială, 2011*, Institutul Național de Statistică

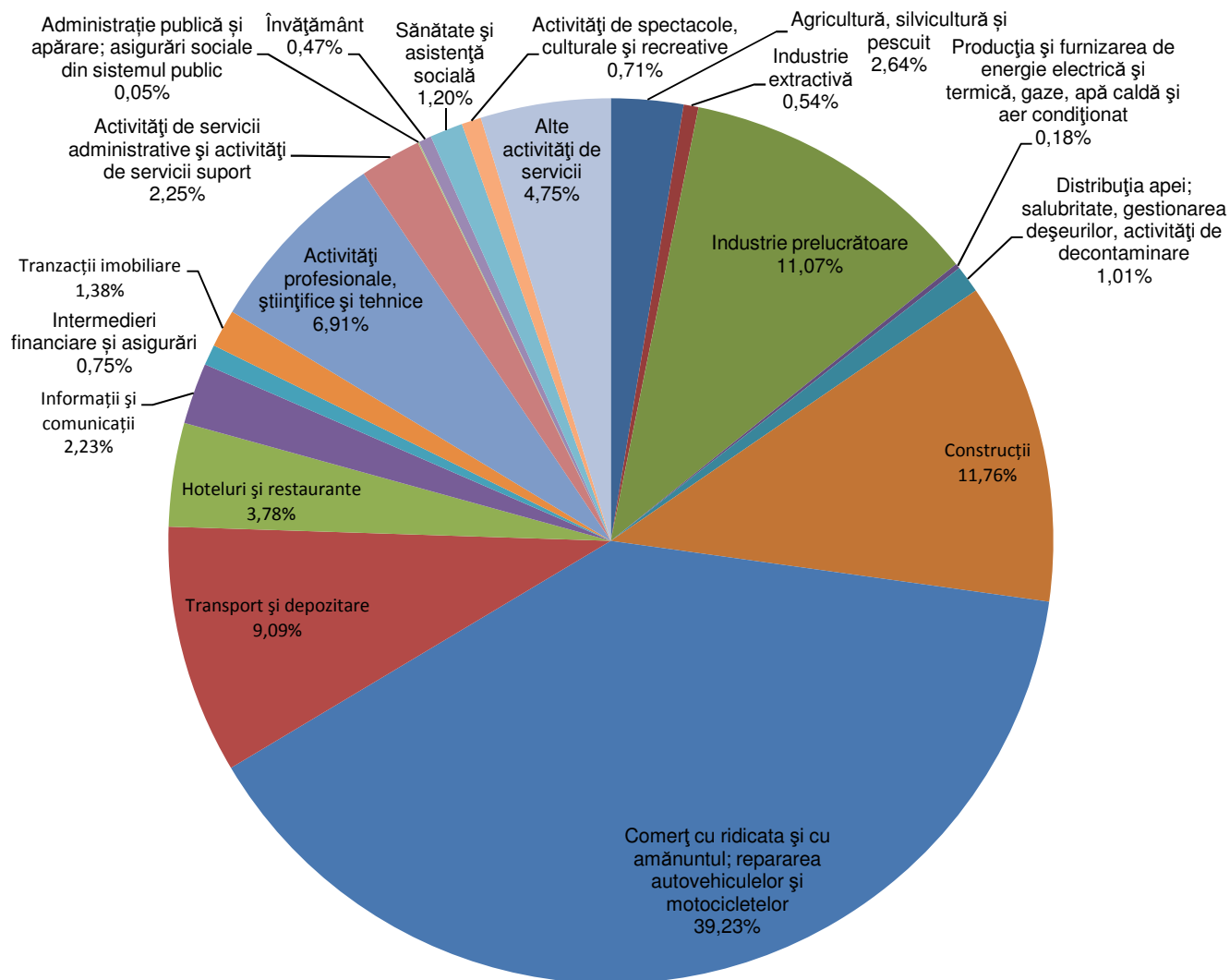
Din punct de vedere al **numărului de unități active**, structura economiei județului Dâmbovița prezintă unele similitudini cu structura economiei naționale. În acest sens, se observă că agricultura ocupă o pondere egală cu valoarea la nivel național, pentru numărul de firme active.

Există câteva caracteristici la nivelul numărului de firme, care diferențiază județul Dâmbovița în mod pozitiv, comparativ cu nivelul național, după cum urmează.

Categoria transport și depozitare ocupă o pondere *semnificativ mai mare* în numărul firmelor din județul Dâmbovița (9,09% comparativ cu 6,64% la nivel național), în timp ce industria prelucrătoare, construcțiile și comerțul ocupă o pondere *ușor mai mare* în numărul firmelor din județul Dâmbovița (pentru comerț valoarea este de 39,23% comparativ cu 37,83% valoarea la nivel național).

În contrast cu aceste categorii, domeniul hoteluri și restaurante ocupă o pondere *ușor mai mică*, în timp ce activitățile profesionale, științifice și tehnice ocupă o pondere *semnificativ mai mică* comparativ cu economia națională.

Figură 7: Structura economiei județului Dâmbovița, 2009, numărul de firme

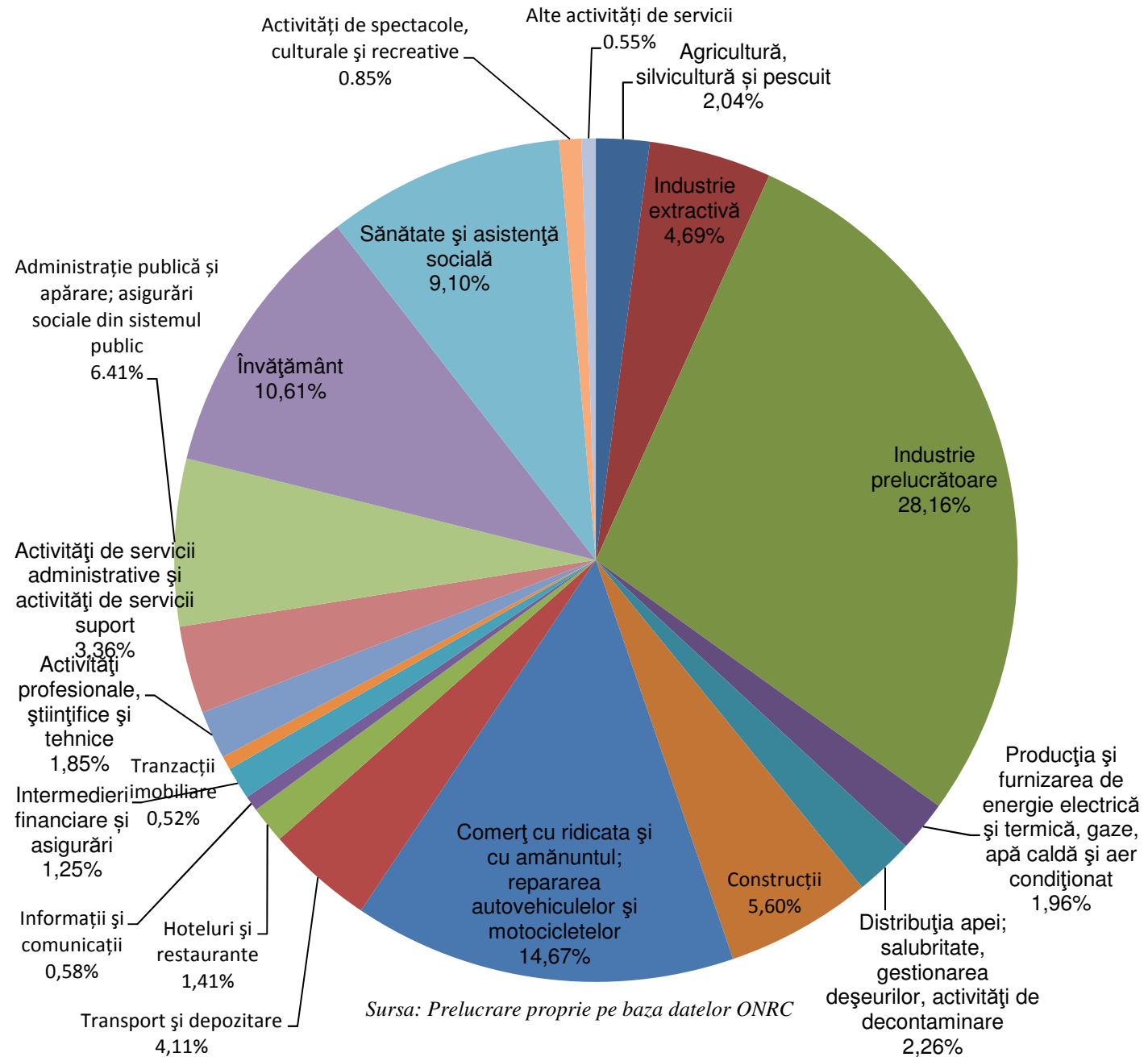
Sursa: Prelucrare proprie pe baza datelor ONRC

Figură 8: Structura economiei județului Dâmbovița, 2009, numărul de salariați

Din punct de vedere al **numărului de salariați**, economiei județului Dâmbovița prezintă diferențe notabile față de structura economiei naționale.

Industria prelucrătoare și industria extractivă angajează o *pondere semnificativ mai mare* din salariați, 32,85%, comparativ cu 24,98% la nivel național.

Comerțul, transporturile și depozitarea, hotelurile și restaurantele angajează un număr *ușor mai mic* de salariați, comparativ cu ponderea la nivel național, în timp ce construcțiile ocupă o pondere *semnificativ mai mică* în economia județului Dâmbovița (5,60% comparativ cu 8,47% ponderea la nivel național).

NUMĂRUL DE SALARIAȚI RAPORTAT LA TOTALUL POPULAȚIEI, COMPARAȚIE CU MEDIA NAȚIONALĂ, 2009

Figură 10: Numărul de salariați/ 1000 locuitori raportat la media națională (=100)

Sursa: Prelucrare proprie pe baza datelor INS

Comparativ cu situația de la nivel național, majoritatea sectoarelor din economia județului Dâmbovița angajează un număr mai redus de salariați relativ la populația totală. Cu 150 persoane salariate la 1000 locuitori, județul Dâmbovița se situează sub media națională (222 /1000).

Industria extractivă este singurul domeniu unde nr. salariați/1000 loc. este *superior mediei naționale*.

Industria prelucrătoare, producția de energie, distribuția apei/gestiunea deșeurilor, Învățământul și Sănătatea sunt domenii în care raportul salariați/populație totală reprezintă *mai mult decât 2/3 media națională*.

Raportul reprezintă *peste 1/2 din media națională* pentru domeniile Comerț, Tranzacții imobiliare și Servicii suport.

Raportul reprezintă *sub 1/2 din media națională* pentru domeniile Informații și comunicații, Transporturi, Hoteluri și restaurante, Construcții, Intermedieri financiare și Activități profesionale – tehnice.

PRODUCTIVITATEA MUNCII PENTRU PRINCIPALELE SECȚIUNI CAEN

Tabel 1: Productivitatea muncii, 2009

Productivitatea muncii (RON) - 2009	Dâmbovița	România	% Dâmbovița/România
TOTAL	161.843	208.744	77,53%
Industrie extractivă	23.224	115.946	20,03%
Industrie prelucrătoare	156.795	174.356	89,93%
Producția și furnizarea de energie Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor	448.057	624.645	71,73%
Construcții	112.747	166.721	67,63%
Comerț ; repararea autovehiculelor și motocicletelor	282.931	363.249	77,89%
Transport și depozitare	109.589	121.105	90,49%
Hoteluri și restaurante	51.488	70.751	72,77%
Informații și comunicații	126.183	235.408	53,60%
Tranzacții imobiliare, servicii suport pentru întreprinderi	69.072	107.795	64,08%
Învățământ	42.857	43.174	99,27%
Sănătate și asistență socială	61.151	71.315	85,75%
Alte activități de servicii	97.333	108.640	89,59%

Sursa: Prelucrare proprie pe baza datelor din Repere economice și sociale regionale:
Statistică teritorială, 2011, Institutul Național de Statistică

Productivitatea muncii în anul 2009 (raport cifra afaceri a unităților active din industrie și servicii / număr de salariați) este 77,5% din media națională dar în jurul acestei medii apar variații puternice pentru diferitele sectoare de activitate ale economiei județului Dâmbovița. După cum era de așteptat, industria prelucrătoare are o productivitate foarte apropiată de media națională (90% din media națională), aceeași valoare fiind înregistrată și pentru transporturi. Comerțul, Energia și hoteluri-restaurante au o productivitate de circa 3/4 din media națională dar categoriile construcții, servicii suport și informații-comunicații au o productivitate mai scăzută, cuprinsă între 3/4 și 1/2 din medie.

Productivitatea industriei extractive este extrem de redusă ca valoare din media națională, doar 1/5. Această valoare este determinată în fapt de o politică de menținere a personalului în anul de declin 2009, când cifra de afaceri se reduce cu 83%.

2.2 AGRICULTURĂ

AGRICULTURĂ – FONDUL FUNCICIAR

Suprafața agricolă ocupă o pondere de peste 50% din suprafața totală a județului Dâmbovița.

Tabel 2: Fondul funciar al județului Dâmbovița, 2009

Fond funciar	România						hectare
	Suprafața totală	Suprafața agricolă	Arabilă	Pășuni	Fânețe	Vii	Livezi
2009	23.839.071	14.684.963	9.422.529	3.313.785	1.528.046	215.382	205.221
		61,60%	64,16%	22,57%	10,41%	1,47%	1,40%
Fond funciar	Dâmbovița						hectare
	Suprafața totală	Suprafața agricolă	Arabilă	Pășuni	Fânețe	Vii	Livezi
2009	405.427	248.468	175.256	43.094	20.112	329	9.677
		61,29%	70,53%	17,34%	8,09%	0,13%	3,89%

Sursa: Statistică proprie pe baza datelor INS, 2011

Pe categorii de folosință apar diferențe importante față de structura fondului funciar la nivel național. Profilul agricol al județului Dâmbovița se remarcă printr-o pondere mai mare a suprafeței arabile și a livezilor. Pășunile și fânețele ocupă o pondere mai redusă decât pe plan național iar viile ocupă o suprafață mult mai restrânsă.

Cu **al treilea fond forestier** din regiunea Muntenia , județul Dâmbovița a generat în 2009 237 mii metri cubi de lemn recoltat, fiind însă județul cu **cea mai mică suprafață de reîmpăduriri** în toată perioadă 2000-2009.

FRAGMENTAREA TERENURILOR ȘI AGRICULTURA DE SUBZISTENȚĂ

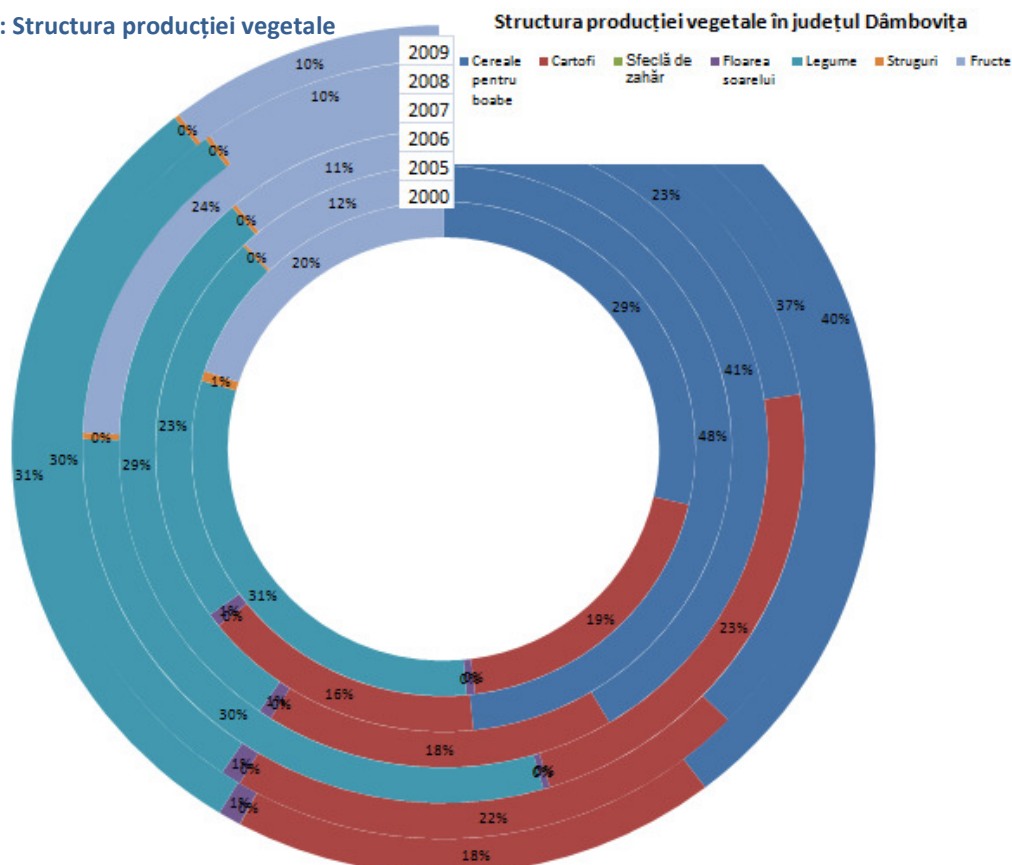
Alături de o asociativitate limitată, competitivitatea agriculturii, dar și bunăstarea generală a locuitorilor din mediul rural sunt afectate și de alte slăbiciuni structurale: fragmentarea terenurilor și practicarea la scară largă a agriculturii de subzistență. La nivelul anului 2010, în evidența Direcției pentru Agricultură Dâmbovița figurau 110.000 exploatații de subzistență ce reprezentau o suprafață totală de 90.000 ha, 36% din suprafața agricolă totală a județului, sub 1% din exploatațiile agricole din județ funcționând cu personalitate juridică. Localitățile pe suprafața cărora sunt înregistrate cele mai multe ferme cu personalitate juridică sunt Tărtășești, Niculești și Răcari.

O imagine a întinderii pe care o ocupă în județul Dâmbovița fermele mari o putem obține apelând la situația cererilor depuse pentru subvenții APIA. În anul 2010 au fost depuse 195 cereri de către ferme mari (peste 50 hectare), totalizând 43.389 ha, sau 17,5% din suprafața agricolă a județului.

Suprafața medie ce revine la o exploatare poate constitui o aproximare pentru determinarea mărimii fermelor și a gradului de fragmentare a terenurilor. Localitățile cu cele mai întinse suprafețe medii sunt Cornățelu, Moroeni și Morteni (aproximativ 5 ha), în timp ce în Șotânga, Doicești și Vulcana-Pandele întâlnim fragmentarea cea mai ridicată (aproximativ 0,5 ha).

PRODUCȚIE AGRICOLĂ

Figură 11: Structura producției vegetale

Sursa: Prelucrare proprie pe baza datelor INS, 2011

În perioada 2000-2009, alternativ, culturile de legume și cereale au generat cea mai importantă *producție vegetală* în județul Dâmbovița (tone). Celelalte două culturi care ocupă o pondere semnificativă în producția vegetală sunt cartofii și fructele.

În ceea ce privește *specializarea*⁹ producției vegetale, profilul județului este caracterizat mai degrabă de producția de fructe, legume și cartofi. Producția (în tone) pentru aceste categorii, cât și pentru porumb, este peste media națională. Pentru anul 2009, producția județului Dâmbovița înregistra valori remarcabile din producția națională: 7,8% din producția națională de fructe, 7,7% din producția de legume, 4,4% din cea de cartofi și 3,4% din cea de porumb.

⁹ Specializarea a fost calculată drept raportul dintre ponderea categoriei în producția totală județeană și ponderea categoriei în producția totală națională: $\text{producție categorie}/\text{producție totală în județ}$ raportat la $\text{producție categorie}/\text{producția totală națională}$. Valorile de peste 1,00 reflectă o specializare superioară producției naționale.

Tabel 3: Specializarea producției vegetale

Specializare	Verde= peste 1,00		Albastru = puțin sub 1,00			Galben = în jur de 0,5		Portocaliu = în jur de 0		
	Grâu	Secară	Orz și orzoaică	Porumb boabe	Cartofi	Sfeclă de zahăr	Floarea soarelui	Legume	Struguri	Fruite
2000	0,50	0,01	0,43	0,67	1,19	0,00	0,16	1,95	0,11	3,26
2005	0,64	0,28	0,67	0,86	1,32	0,00	0,18	1,94	0,09	2,27
2006	0,45	0,00	0,70	0,94	1,26	0,00	0,13	2,04	0,07	2,16
2007	0,35	0,01	0,44	0,56	1,09	0,00	0,10	1,72	0,06	4,00
2008	0,44	0,00	0,35	0,82	1,66	0,00	0,20	2,25	0,06	2,42
2009	0,45	0,00	0,37	0,93	1,22	0,00	0,21	2,12	0,05	2,14

Sursă: Prelucrare proprie pe baza datelor INS, 2011

După cum se poate vedea din tabelul de mai jos, evoluția indicilor producției agricole indică *ritmul de creștere* anuală a valorii economice a produselor agricole la nivel național, regional și județean față de anul de referință 2005. Din tabelul următor putem observa o creștere peste mediile națională și regională a valorii producției vegetale în județul Dâmbovița, în anii 2007 și 2009, în timp ce 2006 și 2008 au adus creșteri egale cu media națională la această categorie. Creșterea valorii producției animale este egală sau ușor inferioară mediilor. Pe de altă parte, creșterea valorii serviciilor agricole a fost mult mai lentă în județul Dâmbovița.

Aceste date duc la două concluzii. În primul rând, specializarea producției vegetale pe fructe (locul 2 pe țară), legume (locul 2 pe țară), cartofi și porumb este puternică în județul Dâmbovița, susținută și de o suprafață agricolă superioară mediei naționale pentru aceste culturi, în timp ce producția animală în Dâmbovița are o creștere mai lentă, firească, având în vedere suprafața mai restrânsă a pășunilor și fânețelor. Această specializare are o relevanță deosebită dacă o așezăm în context regional: în perioada 2005-2009, județul Dâmbovița a generat **între 1/4 și 1/3 din producția vegetală totală a regiunii Muntenia**, ocupând în fiecare an **locul 1** la acest capitol. Productivitatea vegetală bună este parțial explicată și prin **gradul de mecanizare ridicat** al județului Dâmbovița comparativ cu celelalte județe din regiunea Sud-Muntenia (cel mai mare parc de tractoare și pluguri de tractoare, după județul Teleorman, cu o creștere a parcului de tractoare superioară mediilor în perioada 2000-2009), dar este afectată negativ de situația **rețelei de irigații**: doar 5% din rețea este în stare de funcțiune (porțiunile administrate de O.U.A.I.), iar procentul de suprafață cultivată irigată a scăzut dramatic, de la o medie de 5% în perioada 1990-2009 la 0,8% în anul 2010, când sunt eliminate subvențiile pentru irigare.

În al doilea rând, creșterea mai redusă în 2008-2009 a valorii serviciilor agricole prestate indică o maturizare mai lentă a sectorului agricol din județ. În plan regional, județul Dâmbovița are cea mai slabă dezvoltare a serviciilor agricole.

Tabel 4: Indicii producției agricole (valoarea economică, 2005=100)

	Vegetală			Animală			Servicii agricole		
	România	Sud-Muntenia	Dâmbovița	România	Sud-Muntenia	Dâmbovița	România	Sud-Muntenia	Dâmbovița
2006	1,1	1,1	1,1	1,0	1,0	1,1	1,2	1,1	1,1
2007	1,0	0,9	1,6	1,0	1,0	0,9	1,7	2,0	1,6
2008	1,6	1,8	1,6	1,1	1,1	1,0	1,8	3,3	1,3
2009	1,3	1,4	1,5	1,3	1,3	1,1	1,9	3,3	1,2

Sursă: prelucrare proprie pe baza datelor INS, 2011

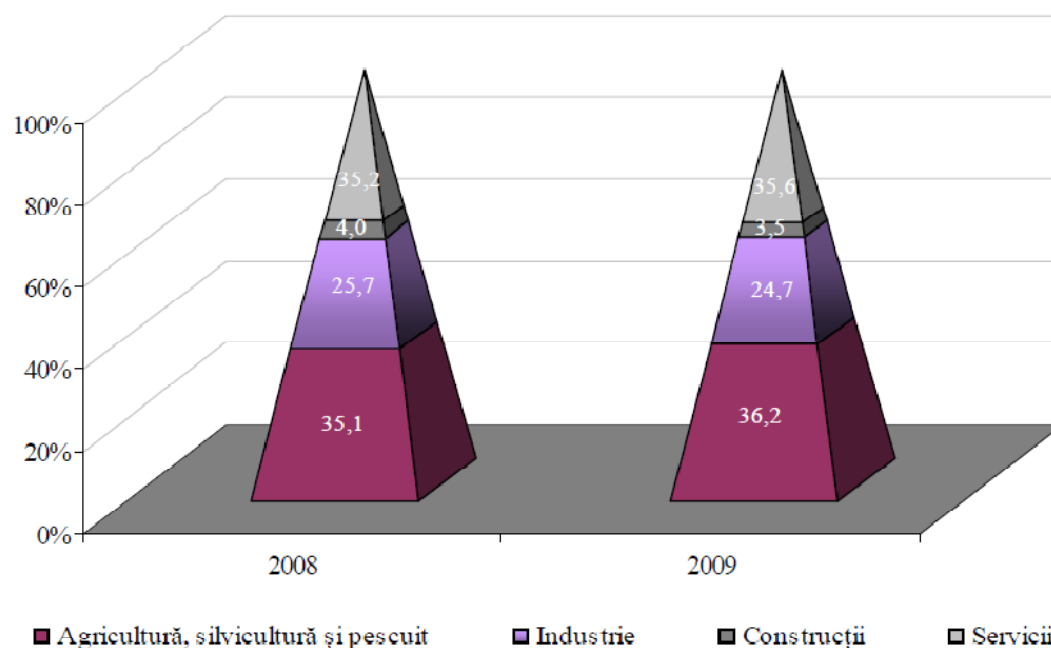
Creșterea ușor inferioară mediilor a producției animale poate fi legată de evoluția *numărului de capete* pentru principalele categorii de animale la nivel județean. Astfel, pentru categoriile porcine (cea mai reprezentativă) și bovine, după o creștere mult mai rapidă decât pe plan regional sau național în perioada 2000-2006, numărul de capete cunoaște un declin puternic între 2007 și 2009. În timp ce numărul de ovine s-a menținut relativ constant, crescând ușor în perioada 2000-2009, notabil este ritmul de creștere al numărului de caprine, mult mai dinamic decât pe plan regional și național.

La capitolul producție animală județul Dâmbovița excelează în privința producției totale de carne (locul 10 pe țară) și în domeniul creșterii păsărilor și producției aferente: Avicola Crevedia este al treilea mare actor de tipul său din România, iar Dâmbovița per ansamblu ocupă locul 10 între județele țării la producția de ouă de consum.

OCUPARE ÎN AGRICULTURĂ

Sectorul agricol are o importanță deosebită în Dâmbovița, în special în ceea ce privește ocuparea, fiind sectorul cu cea mai mare valoare a populației ocupate civile, dar nu și persoanelor salariate.

Figură 12 Populația ocupată civilă pe principalele activități ale economiei naționale

Sursa: Anuarul statistic al județului Dâmbovița, 2011

Un fenomen de amploare ce are loc la nivelul județului Dâmbovița în deceniul 2000-2010 este deplasarea masivă a populației rurale ocupate în agricultură către alte domenii de activitate, ceea ce corespunde unei diminuări a agriculturii de subsistență și unei tendințe de diversificare și de creștere a valorii adăugate în economia rurală. Pe parcursul a 10 ani, aproximativ 1/3 din populația ocupată în agricultură (32.500 persoane din 101.800 ocupate în acest sector în 2000) s-a îndreptat către alte tipuri de activități, în timp ce popularea mediului rural din județ s-a menținut aproape constantă (scăderea populației rurale în ultimii 10 ani a fost de 3%, mai redusă decât pe plan național, cu 5%). Cu alte cuvinte, economia rurală a județului Dâmbovița a cunoscut o diversificare în ultimii 10 ani fără o depopulare majoră a mediului rural, spre deosebire de situația generală pe plan național, unde scăderea populației ocupate în agricultură se datorează într-o măsură mai mare migrației către zone urbane și migrației internaționale.

ASOCIERE

Asocierea este un fenomen foarte limitat în județul Dâmbovița, ceea ce afectează negativ competitivitatea agriculturii. Suprafața totală deținută de cele 5 cooperative și 3 grupuri de producători care figurează în evidența Direcției pentru Agricultură Județeană este de doar 321 ha, reprezentând 0,13% din suprafața agricolă a județului. Acestea dețin de altfel suprafețe restrânse, cele mai mari fiind Cooperativa Agricolă Frutis Voinești și Grupul de producători de cartofi timpurii Lungulețu, cu aproximativ 60 ha fiecare.

Ceea ce este notabil privind tendința de asociere în județul Dâmbovița este faptul că toate formele asociative din evidența DADR lucrează cu culturile pentru care județul are

specializarea cea mai ridicată: legumele și fructele. Semnificativă este și concentrarea acestor forme asociative, proeminente în două zone: o zonă mai întinsă, Slobozia Moară-Brezoale-Lungulețu, specializată în legume, în sudul județului, la granița cu jud. Giurgiu și o zonă mai restrânsă în nord-vest, Voinești-Mănești, specializată în fructe.

Alături de cele 8 cooperative și grupuri de producători, în evidența APIA apar și 4 asociații de producători agricoli (Asociația agricolă Spicul Șelaru, Asociația Agricolă Aurora Corbii Mari, Asociația producătorilor agricoli Valea Florilor și Asociația Fructul Pietrari), care dețin cumulativ o suprafață de 482 ha, reprezentând 0,2% din suprafața agricolă a județului.

Domeniile culturii cartofului, legumiculturii și pomiculturii ar putea cunoaște o dezvoltare mai susținută în condițiile apariției unor spații de depozitare în zonele unde este concentrată producția acestora (Lungulețu-Slobozia Moară-Brezoale, Băleni, Voinești). Aceste facilități pot fi dezvoltate prin intervenție publică directă, prin întărirea capacității asociațiilor și grupurilor existente, sau prin parteneriat.

SECTORUL AGRICULTURII ȘI INDUSTRIEI ALIMENTARE ÎN ECONOMIA JUDEȚULUI

Agricultura, industria alimentară și industria lemnului joacă un rol important în ansamblul economiei județului Dâmbovița: aceste sub-sectoare grupează 8,71% din toate firmele active din județ, ocupă 15,5% din forța de muncă și realizează 10,5% din totalul cifrei de afaceri.

Domeniile de activitate care ies în evidență în cadrul acestor sub-sectoare sunt *creșterea păsărilor, prelucrarea cărnii și panificația*. Avicola Crevedia este al treilea mare actor din România din domeniul creșterii păsărilor, fiind puternic susținut de subvenții publice: conform datelor APIA Dâmbovița, 70% din totalul plăților efectuate din bugetul de stat de către Agenție pentru sprijin financiar în sector zootehnic și vegetal în județul Dâmbovița în anul 2010 (10 din 14 milioane RON) au fost acordate pentru crescătorii de păsări și producătorii de ouă de consum. De asemenea, în cadrul ajutoarelor de stat pentru realizarea angajamentelor asumate voluntar în favoarea bunăstării păsărilor (HG 838/2010), pentru anul 2010, cele 9 cereri depuse au primit o aprobare a sprijinului solicitat în cuantum de 36 milioane lei.

Tabel 5: Actori importanți din agricultură, industrie alimentară și industria lemnului, top 10, criteriu cifra de afaceri, 2010

	COMPANIA	LOCALITATEA	Activitatea	Număr salar iați	Cifra de afaceri (ron)
1.	AVICOLA CREVEDIA SA	CREVEDIA	0147 - creșterea pasărilor	405	218.186.954
2.	NEDALIMENT PROD SRL	RACARI	1012 - prelucrarea și conservarea cărnii de pasare	315	48.584.231
3.	LACTATE NATURA SA	TARGOVISTE	1051 - fabricarea produselor lactate și a branzeturilor	219	38.242.082
4.	AVICOLA TARTASESTI SA	TARTASESTI	0147 - creșterea pasărilor	91	29.471.819
5.	PRODCARN RACARI COOPERATIVA AGRICOLA	GHERGANI	1011 - prelucrarea și conservarea cărnii	18	18.960.153

6.	VELROM SRL	TARGOVISTE	1071 - fabricarea painii; fabricarea prajiturilor si a produselor proaspete de patiserie	192	16.102.366
7.	BRUTUS IMPEX SRL	TARGOVISTE	1011 - prelucrarea si conservarea carnii	32	7.388.748
8.	CHITULESCU PROD SRL	TARGOVISTE	1072 - fabricarea biscuitilor si a piscoturilor; fabricarea prajiturilor si a produselor conservate de patiserie	49	6.487.038
9.	FORETEX IMPEX SRL	MANESTI	0220 - exploatare forestiera	3	5.229.657
10	METALART SRL	TARGOVISTE	1071 - fabricarea painii; fabricarea prajiturilor si a produselor proaspete de patiserie	89	4.755.794

Sursă: Prelucrare proprie pe baza datelor ANAF, 2010

PRODUSE TRADIȚIONALE ȘI ECOLOGICE

În județul Dâmbovița sunt înregistrate 11 unități autorizate pentru produse tradiționale: 5 în domeniul procesării produselor din carne, 3 procesatori de lactate și 3 producători de băuturi. Ceea ce iese în evidență este concentrarea teritorială a acestora, zonele tradiționale fiind situate în nordul județului: Moroeni, Văleni Dâmbovița, Pucioasa și Aninoasa.

Conform informațiilor disponibile pe website-ul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, la nivelul anului 2010, în județul Dâmbovița sunt înregistrați 12 producători și 1 procesator de produse bio/ecologice, majoritatea producătorilor fiind înregistrați sub formă de PFA. O concentrare foarte bună a producătorilor ecologici se situează pe suprafața comunei Lucieni.

Fermierii care au solicitat plăți speciale sub forma pachetului de **agromediu** au fost puțini cu ocazia primei campanii (2011): pentru culturile pe terenuri arabile au solicitat plata 6 fermieri cu o suprafață totală de 418,21 ha, în timp ce pentru legume și livezi au fost înregistrate la APIA doar 2 solicitări, totalizând 2,2 ha.

CONSULTANȚĂ ȘI ASISTENȚĂ TEHNICĂ DE SPECIALITATE

O bună parte din nevoile de consultanță în agricultură și dezvoltare rurală sunt acoperite de Camerele Agricole Județene. Camera Agricolă Dâmbovița a elaborat în perioada 2006-2007 un număr de 31 de proiecte în cadrul programului SAPARD, în valoare totală de 587.817 Euro, majoritatea în vederea realizării de investiții în exploatațile agricole. În perioada 2008-2013 au fost elaborate 872 proiecte în valoare totală de 13 milioane Euro cu finanțare din FEADR, majoritatea depuse în cadrul Măsurii 141, de *Sprijin pentru fermele agricole de semisubzistență* și a Măsurii 112, *Instalarea tinerilor fermieri*, în acord cu misiunea Camerei Agricole, de a veni în primul rând în sprijinul zonelor de eșec al pieței de consultanță.

În ceea ce privește consultațiile oferite de Camera agricolă către fermieri persoane individuale și către exploatații, notabil este ponderea importantă a consultanței direcționate către domeniile legumicultură și pomicultură (o treime din totalul consultațiilor), în concordanță cu specificului județului.

2.3 INDUSTRIE

Analiza sectorului industrial al unei economii se rezumă adesea la măsurarea performanței acestuia în context regional și național, judecând însă după categorii majore, care nu permit observații ale puternicelor variații intersectoriale. În acest sens, având ca repere generice *industria prelucrătoare* sau *industria extractivă*, nu putem aprecia dinamica diferitelor sub-sectoare. Acesta este motivul pentru care adoptăm o metodologie care delimitează sub-sectoarele în funcție de intensitatea tehnologică a produselor lor: astfel, identificarea unor avantaje competitive ale județului Dâmbovița în sectoare intensive în tehnologii înalte - producătoare de valoare adăugată ridicată și generatoare de venituri peste medie pentru lucrătorii din domeniu - contribuie la trasarea unor linii directoare pentru eforturile viitoare către dezvoltarea economică locală.

Tabel 6: Gruparea activităților industriale în județul Dâmbovița în funcție de intensitatea tehnologică a producției

TEHNOLOGIE ÎNALTĂ	Farmaceutice
	Computere, electronică și optică
	Aeronautică și aerospațială
TEHNOLOGIE MEDIE-ÎNALTĂ	Industria chimică și petrochimică
	Industria de armament
	Echipamente electrice
	Mașini-utilaje
	Autovehicule și alte mijloace de transport
	Aparate și instrumente medicale
TEHNOLOGIE MEDIE-JOASĂ	Reproducerea înregistrărilor
	Cocserie-prelucrare țigăi
	Cauciuc, mase plastice și alte produse din minerale nemetale
	Industria metalurgică
	Construcții metalice
	Construcții navale
	Repararea și instalarea mașinilor și echipamentelor
	Producția de energie, gaze și căldură
TEHNOLOGIE JOASĂ	Industria extractivă
	Industria alimentară, a băuturilor și tutunului
	Industria textilă și a îmbrăcămintii
	Industria lemnului și a produselor din lemn
	Tipărire
	Industria mobilei
	Alte activități industriale
	Construcții

Sursă: Adaptare pe baza unei metodologii Eurostat, 'High-technology' and 'knowledge based services' aggregations based on NACE Rev. 2

Din tabelul de mai jos putem observa faptul că industria județului Dâmbovița este mai degrabă concentrată în sub-sectoare de **tehnologie medie**. În timp ce activitățile de

tehnologie joasă (reprezentate în special de *construcții, industria textilă și industria alimentară*) sunt caracterizate de o populație numeroasă a firmelor și de un număr superior de salariați, productivitatea acestora este mai scăzută. Domeniile de **tehnologie medie-joasă** (reprezentate în special de *industria metalurgică și a construcțiilor metalice*) au productivitatea cea mai bună, urmate de domeniile de tehnologie medie-înaltă (reprezentate în special de producția de echipamente electrice). Domeniile de înaltă tehnologie sunt reprezentate doar de *Fabricarea de computere, electronică și optică*.

Tabel 7: Situația sectorului industrial din județul Dâmbovița, 2010, intensitatea tehnologică

	Numărul de firme	Numărul de salariați	Cifra de afaceri (RON)
TEHNOLOGIE ÎNALTĂ	14	99	5.037.237
TEHNOLOGIE MEDIE-ÎNALTĂ	71	5.422	1.230.375.323
TEHNOLOGIE MEDIE-JOASĂ	196	6.891	2.150.058.986
TEHNOLOGIE JOASĂ	996	8.790	882.369.552
TOTAL INDUSTRIE	1.277	21.202	4.267.841.098

Sursa: prelucrare proprie pe baza datelor ONRC

Specializarea (raportul dintre ponderea sub-sectorului în forța de muncă județeană și ponderea sub-sectorului în forța de muncă națională) arată o concentrare superioară a activității economice și poate indica un avantaj competitiv al județului. Corelată cu alți indicatori precum ritmul de creștere al domeniului și al veniturilor salariale sau greutatea domeniului județean pe plan național, specializarea atrage atenția asupra potențialului de dezvoltare existent la nivelul economiei locale.

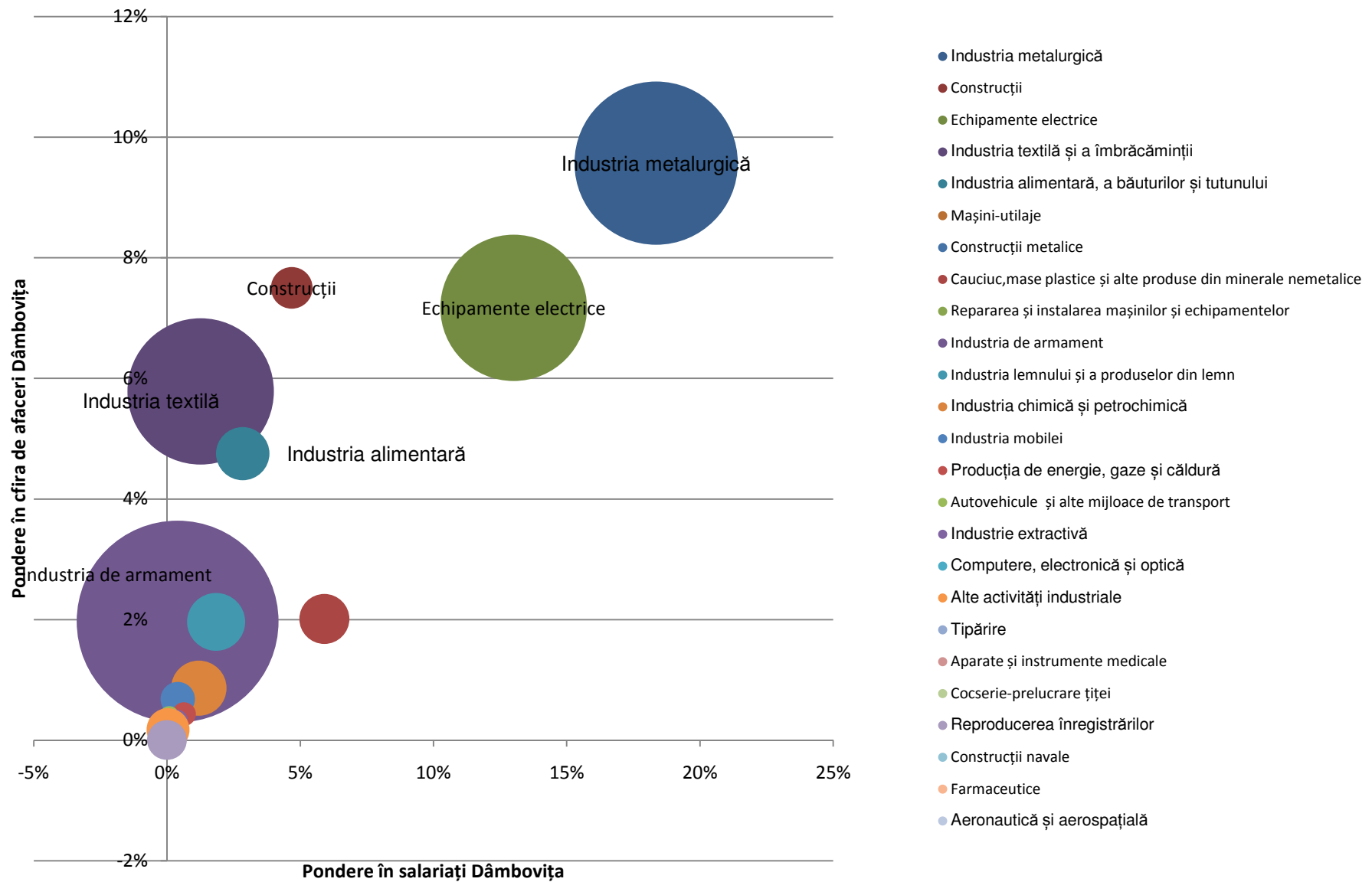
Tabel 8: Sub-sectoare industriale din județul Dâmbovița cu specializare puternică, 2010

	Specializare	Pondere în total salariați județ	Pondere în total CA județ	
TEHNOLOGIE MEDIE-ÎNALTĂ	Industria de armament	15,90	1,97%	0,40%
TEHNOLOGIE MEDIE-JOASĂ	Industria metalurgică	10,40	9,57%	18,36%
TEHNOLOGIE MEDIE-ÎNALTĂ	Echipamente electrice	8,38	7,17%	13,01%
TEHNOLOGIE MEDIE-JOASĂ	Repararea și instalarea mașinilor și echipamentelor	3,60	1,99%	0,42%
TEHNOLOGIE MEDIE-ÎNALTĂ	Mașini-utilaje	2,28	2,69%	1,29%
TEHNOLOGIE MEDIE-JOASĂ	Construcții metalice	1,32	2,66%	2,59%
TEHNOLOGIE JOASĂ	Industria lemnului și a produselor din lemn	1,31	1,96%	1,84%
TEHNOLOGIE MEDIE-ÎNALTĂ	Industria chimică și petrochimică	1,19	0,86%	1,19%
TEHNOLOGIE JOASĂ	Industria alimentară, a băuturilor și tutunului	1,11	4,75%	2,84%
TEHNOLOGIE JOASĂ	Industria textilă și a îmbrăcămintii	1,02	5,78%	1,27%

Sursa: prelucrare proprie pe baza datelor ONRC

Domeniile de activitate industrială cu specializarea cea mai puternică din județul Dâmbovița sunt domenii de tehnologie medie: **Industria de armament, Industria metalurgică și Producția de echipamente electrice**, ceea ce reflectă un potențial ridicat de dezvoltare a acestor domenii în economia locală. Specializări notabile înregistrează și domeniile legate de *Fabricarea și Repararea mașinilor-utilaje, Construcțiile metalice*, precum și *industria lemnului, industria chimică, industria alimentară și industria textilă*.

Figură 13: Sectoarele industriale, pondere în numărul de salariați (axa X), pondere în cifra de afaceri (axa Y) și specializare (dimensiune bulă)

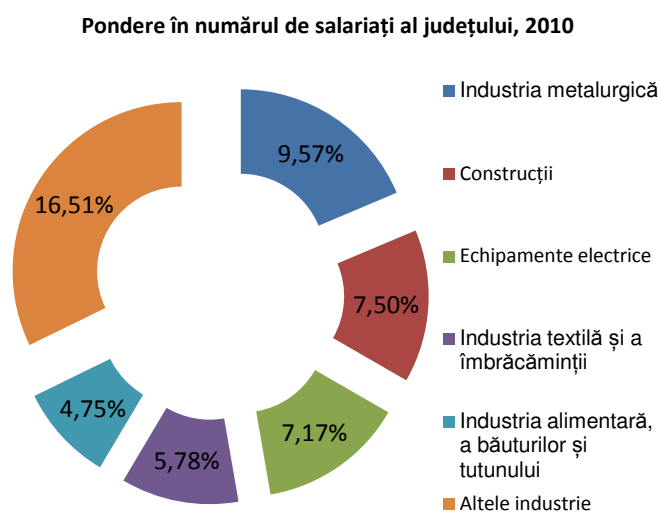
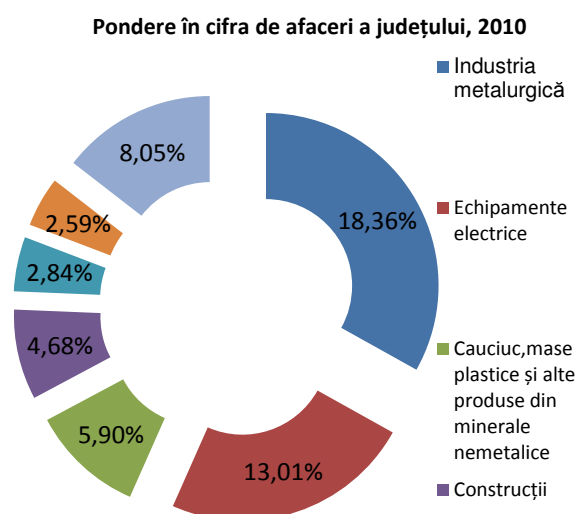

Sursa: Prelucrare proprie pe baza datelor ONRC

Industria metalurgică și Producția de echipamente electrice, alături de *Construcții*, *Industria alimentară și Industria textilă* sunt domeniile industriale cu ocuparea cea mai importantă, în timp ce Industria metalurgică, Producția de echipamente electrice, *Prelucrarea de cauciuc, mase plastice și alte produse din minerale nemetalice*, *Construcțiile* și Industria alimentară înregistrează cele mai mari vânzări.

Figură 14: Ponderea industriilor în cifra de afaceri a județului, 2010

Figură 15: Ponderea industriilor în numărul de salariați al județului, 2010

Sursa: prelucrare proprie pe baza datelor ONRC

Sursa: prelucrare proprie pe baza datelor ONRC

Aceste 10 domenii cu specializare bună generează 43% din cifra de afaceri a județului și ocupă 40% din forța sa de muncă, activitatea lor (în special pentru cele de tehnologie medie) fiind concentrată de regulă într-un număr restrâns de **întreprinderi mari și IMM-uri grupate în jurul acestora**, întreprinderi cu puternică **orientare către export**.

Tabel 9: Actori importanți din industrie, top 10, criteriu cifra de afaceri, 2010

	COMPANIA	LOCALITATEA	Activitatea	Număr salariați	Cifra de afaceri (ron)	Sub-sector
1.	ARCTIC SA	GAESTI	2751 - fabricarea de aparate electrocasnice	2.319	943.059.683	Echipamente electrice
2.	MECHEL TARGOVISTE SA	TARGOVISTE	2410 - productia de metale feroase sub forme primare si de feroaliaje	2.451	851.698.784	Industria metalurgică
3.	ELSID SA	TITU	2399 - fabricarea altor produse din minerale nemetalice, n.c.a	245	331.726.360	Cauciuc, mase plastice și alte produse din minerale nemetalice

COMPANIA	LOCALITATEA	Activitatea	Număr salariați	Cifra de afaceri (ron)	Sub-sector
4. ERDEMIR ROMANIA SRL	TARGOVISTE	2410 - productia de metale feroase sub forme primare si de feroaliaje	301	216.517.029	Industria metalurgică
5. OTELINOX SA	TARGOVISTE	2432 - laminare la rece a benzilor inguste	866	177.253.821	Industria metalurgică
6. CROMSTEEL INDUSTRIES SA	TARGOVISTE	2410 - productia de metale feroase sub forme primare si de feroaliaje	264	144.285.293	Industria metalurgică
7. MONTEBIANCO SA	TARGOVISTE	1722 - fabricarea produselor de uz gospodaresc si sanitar, din hartie sau carton	207	59.235.020	Industria lemnului și a produselor din lemn
8. NIMET SRL	LAZURI	2511 - fabricarea de structuri metalice si parti componente ale structurilor metalice	98	56.004.821	Construcții metalice
9. ELJ AUTOMOTIVE SRL	TITU	2221 - fabricarea placilor, foliilor, tuburilor si profilelor din material plastic	225	54.762.300	Cauciuc, mase plastice și alte produse din minerale nemetalice
10. UPET SA	TARGOVISTE	2892 - fabricarea utilajelor pentru extractie si constructii	642	52.453.317	Mașini-utilaje

Sursa: prelucrare proprie pe baza datelor ANAF

După cum era previzibil, sectorul industrial continuă să aducă o contribuție importantă în economia județului, atât ca valoare a cifrei de afaceri dar și prin numărul de salariați.

2.4 ECONOMIE RURALĂ

DIVERSIFICAREA ECONOMIEI RURALE

Economia rurală este o temă de semnificație deosebită în județul Dâmbovița, unde populația care locuiește în comune este preponderentă (70% din total) și unde se înregistrează una dintre cele mai ridicate densități ale populației rurale din România. Diversificarea economiei rurale și îndepărtarea de agricultura de subzistență, investițiile realizate în modernizarea agriculturii și industriei alimentare sau în dezvoltarea activităților economice non-agricole sunt subiecte care trebuie evaluate pentru o imagine mai clară a dinamismului economic al zonelor rurale din Dâmbovița.

Economiile localităților rurale din județul Dâmbovița sunt *foarte diferite*, după cum demonstrează clasamentul de mai jos. Un cumul de factori precum poziționarea în proximitatea centrelor economice urbane, amplasarea în raport cu rutele majore de transport sau prezența investițiilor au creat mari disparități de dezvoltare între comunele județului. În figura de mai jos se află cele 10 cel mai bine clasate și cele 10 cel mai slab clasate comune (din totalul de 82), în funcție de 3 criterii economice (clasamentul tuturor localităților rurale din județ se poate consulta în Anexa 1 – Clasamentul comunelor din județul Dâmbovița – criteriu economic).

Tabel 10: Clasament comune – activitatea întreprinderilor

	Număr de societăți comerciale active		Număr de salariați		Cifra de afaceri a societăților active(RO)	
1	RAZVAD	124	ULMI	3.109	CREVEDIA	358.213.356
2	CREVEDIA	80	SOTANGA	1.009	RAZVAD	178.355.361
3	DRAGODANA	68	CREVEDIA	802	SOTANGA	96.886.793
4	ANINOASA	66	RAZVAD	796	TARTASESTI	90.272.841
5	COMISANI	66	ANINOASA	718	ANINOASA	88.523.649
6	ULMI	64	I L CARAGIALE	549	ULMI	78.429.390
7	POTLOGI	63	TARTASESTI	415	DOICESTI	75.857.245
8	TARTASESTI	52	VACARESTI	252	GURA SUTII	59.184.203
9	BALENI	51	DOICESTI	246	COMISANI	52.673.267
10	VOINESTI	49	BALENI	221	BALENI	44.406.550
73	HULUBESTI	10	VIRFURI	14	VLADENI	1.670.575
74	LUDESTI	9	VISINESTI	14	LUDESTI	1.625.839
75	ULIESTI	8	COSTESTII DIN VALE	11	BREZOAELE	1.537.694
76	RASCAETI	7	NICULESTI	11	OCNITA	1.087.907
77	PIETRARI	6	BREZOAELE	10	RASCAETI	1.017.445
78	VIRFURI	6	RASCAETI	10	VISINESTI	833.544
79	VISINESTI	6	ULIESTI	7	VULCANA BAI	671.371
80	VULCANA-BAI	6	CORNATELU	6	CORNATELU	606.819
81	CORNATELU	3	RAU ALB	0	ULIESTI	526.949
82	RAU ALB	0	VLADENI	0	RAU ALB	0

Sursa: Prelucrare proprie, pe baza datelor ANAF, 2009

Această distribuție poate fi consultată la nivel de clasificare spațială în capitolul 3.2 Dezvoltare rurală.

După această clasificare, comune precum **Răzvad, Crevedia, Aninoasa, Ulmi, Tărtășești** sau **Băleni** au un dinamism antreprenorial ridicat, iar întreprinderile locale ocupă un număr ridicat de persoane și generează performanțe economice superioare. Pe de altă parte, la baza clasamentului, cu valorile cele mai mici, întâlnim localități precum **Râu Alb, Cornățelu, Vișinești, Răscăeți** sau **Uliești**, mai puțin dezvoltate din punct de vedere al activității întreprinderilor, dintre acestea Râu Alb fiind cel mai slab clasat. Prezența comunelor din clasament în cel puțin două dintre criteriile folosite în analiză reflectă performanțe deosebite. Comune performante precum localitățile Aninoasa, Crevedia, Ulmi și Băleni sunt prezente la toate cele 3 criterii.

Tabel 11: Clasament - diversitatea economiei rurale

	Pondere agricultură în total salariați		Pondere industrie în total salariați		Pondere servicii în total salariați	
1	RASCAETI	80,00%	PIETRARI	92,31%	BARBULETU	100,00%
2	PUCHENI	73,91%	SOTANGA	90,68%	MALU CU FLORI	100,00%
3	CREVEDIA	69,20%	CIOCANESTI	88,89%	LUDESTI	93,75%
4	COJASCA	57,69%	VULCANA-BAI	76,47%	MATASARU	93,33%
5	COSTESTII DIN VALE	36,36%	ANINOASA	75,35%	CONTESTI	92,91%
6	TARTASESTI	27,47%	MORTENI	73,56%	LUCIENI	92,59%
7	FINTA	25,00%	DOICESTI	71,54%	VALEA MARE	92,59%
8	BRANISTEA	24,14%	CRANGURILE	69,34%	ULMI	91,64%
9	VALENI-DIMBOVITA	23,81%	POTLOGI	67,57%	PRODULESTI	91,38%
10	BILCIURESTI	23,33%	GURA OCNITEI	65,67%	CANDESTI	90,48%

Sursa: Prelucrare proprie pe baza datelor ANAF, 2009

Gradul de **diversificare** al economiei locale poate fi aproximat prin ponderea sectoarelor secundar și terțiar în numărul total al salariaților. Astfel, în timp ce localități precum Răscăeți, Pucheni, Crevedia sau Cojasca au un număr semnificativ de salariați ocupați în agricultură, industria și serviciile angajează majoritatea salariaților din comunele **Pietrari, Șotânga, Ciocănești și Vulcana-Băi**, respectiv **Bărbulețu, Malu cu Flori, Ludești și Mătăsaru**.

INVESTIȚII PRIN PROGRAMUL SAPARD

Pe toată durata programului SAPARD, județul Dâmbovița a reușit să contracteze 256 milioane RON, reprezentând 4,45% din totalul fondurilor angajate la nivel național, ceea ce reprezintă o performanță mult peste medie. Măsurile care au înregistrat cel mai mare succes comparativ cu situația de pe plan național au fost cele menite să modernizeze exploatațile agricole și să crească competitivitatea unităților de procesare agro-alimentară, alături de măsura Măsura M21, prin care s-au realizat investiții în infrastructura rutieră și de alimentare cu apă pentru o parte a

comunelor din județ. Măsura M34, prin care au fost alocate fonduri pentru diversificarea economiei rurale, a înregistrat de asemenea o performanță peste media națională.

Tabel 12: Fonduri contractate în județul Dâmbovița în cadrul programului SAPARD

Fonduri contractate în județul Dâmbovița în cadrul programului SAPARD		Valoare totală contractată - LEI	Pondere în total România
Măsura			
M11 – SAPARD	Îmbunătățirea prelucrării și comercializării produselor agricole și piscicole	61.458.327	4,24%
M21 – SAPARD	Dezvoltarea și îmbunătățirea infrastructurii rurale	133.150.827	5,09%
M31 – SAPARD	Investiții în exploatațile agricole	51.507.980	5,23%
M34 – SAPARD european	Dezvoltarea și diversificarea activităților economice pentru generarea de activități multiple și venituri alternative	10.677.714	3,73%
TOTAL		256.794.848	4,45%

Sursa: Prelucrare proprie, pe baza datelor CRPDRP și AM PNDR

Majoritatea proiectelor implementate în cadrul măsurii M11 au vizat investiții în unități de procesare fructe - legume - cartofi, precum și de procesare a laptelui. Prin măsura M31 s-au finanțat cu precădere domeniile horticulturii și culturilor de câmp, în timp ce măsura de diversificare a economiei rurale a promovat în special turismul rural și apicultura.

INVESTIȚII PRIN PROGRAMUL PNDR

Tabel 13: Fonduri plătite în județul Dâmbovița în cadrul programului PNDR, stadiu septembrie 2011

Fonduri plătite în județul Dâmbovița în cadrul programului PNDR		Valoare totală plătită - Euro	Pondere în total România (fără scheme garantare)
Măsura			
M112	Instalarea tinerilor fermieri	2.340.618	3,33%
M121	Modernizarea exploatațiilor agricole	3.638.607	1,30%
M123	Creșterea valorii adăugate a produselor agricole și forestiere	4.725.990	2,81%
M312	Sprijin pentru crearea și dezvoltarea de micro-întreprinderi	3.239.028	3,03%
M313	Încurajarea activităților turistice	57.519	0,44%
M322	Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale	13.118.029	3,92%
M431,1	Funcționarea parteneriatelor public-private	360.402	7,41%
M141	Sprijinirea fermelor agricole de semi-subzistență	1.102.571	3,00%
M125	Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii legate de dezvoltarea și adaptarea agriculturii și silviculturii	500.000	14,53%
M142	Înființarea grupurilor de producători	0	0,00%
TOTAL		29.082.763	2,86%

Sursa: Prelucrare GEA proprie pe baza datelor CRPDRP și AM PNDR

Stadiul implementării PNDR în luna septembrie 2011 indica faptul că județul Dâmbovița se situează peste media națională în privința absorbției efective a fondurilor alocate (plăți efectuate). Această situație variază însă de la intervenție la intervenție: în timp ce pentru măsurile orientate către dezvoltarea infrastructurii agricole și rurale *M125 - Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii legate de dezvoltarea și adaptarea agriculturii și silviculturii și M322 - Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale* absorbția este mult peste media națională, măsurile dedicate încurajării activității turistice, modernizării exploatațiilor agricole și înființării grupurilor de producători au înregistrat o performanță sub medie. Totodată, absorbția pentru măsura M142 este 0%, un indicator care reflectă posibilitatea scăzută de formare a unor grupuri de producători consolidate în județ în perioada 2007-2013.

2.5 SERVICII (TURISM, CDI)

În gruparea domeniilor de activitate clasificate drept servicii am urmărit criteriul intensității în cunoaștere: serviciile corespund astfel unor două mari categorii – **servicii intensive în cunoaștere** (*knowledge-based services*) și **servicii mai puțin intensive în cunoaștere** (*less knowledge-based services*), delimitate în funcție de gradul de cunoștințe tehnice folosite de resursele umane în activitatea zilnică.

Tabel 14: Gruparea activităților de servicii în funcție de intensitatea în cunoaștere

Servicii de piață intensive în cunoaștere	Transporturi pe apă și aeriene
	Consultanță juridică și contabilitate
	Management și consultanță în management
	Arhitectură și inginerie
	Publicitate, studierea pieței și alte activități profesionale și tehnice
	Activități privind forța de muncă
	Investigații și protecție
Servicii intensive în cunoaștere de înaltă tehnologie	Producție și difuzare cinema, video și audio
	Tehnologia informației și telecomunicații
	Cercetare-dezvoltare
Servicii financiare intensive în cunoaștere	Finanțe asigurări
Alte servicii intensive în cunoaștere	Activități de editare
	Administrație publică și asigurări sociale publice
	Educație
	Sănătate umană, activități veterinare și asigurări sociale
	Spectacole, cultură, recreere
Servicii de piață mai puțin intensive în cunoaștere	Comerț cu ridicata și cu amănuntul
	Transporturi terestre și depozitare
	Turism
	Tranzacții imobiliare, peisagistică, închiriere și leasing
	Activități de secretariat și servicii suport
	Reparații de calculatoare și alte articole
Alte servicii mai puțin intensive în cunoaștere	Distribuția apei, salubritate, deșeuri
	Poștă-curierat
	Alte servicii

Sursă: Adaptare pe baza unei metodologii Eurostat, 'High-technology' and 'knowledge based services' aggregations based on NACE Rev. 2

În ansamblul economiei județene, **serviciile mai puțin intensive** în cunoaștere ocupă o pondere mai mare, atât în ceea ce privește numărul de firme, cât și cifra de afaceri și numărul de salariați, acest fapt datorându-se densității mari de întreprinderi ce desfășoară activități de **comerț**, dar și a companiilor ce activează în domeniile **transporturi terestre-depozitare** și **turism** (servicii de

piață). **Serviciile intensive în cunoaștere** sunt reprezentate în special de servicii de piață precum **Management și consultanță în management** sau **Arhitectură și inginerie**, precum și de alte tipuri de servicii - **Sănătate umană, activități veterinare și asigurări sociale**.

Serviciile intensive în cunoaștere de înaltă tehnologie (**high-tech**) sunt reprezentate în județul Dâmbovița de către companiile ce activează în **Tehnologia informației și comunicațiilor** (cel mai important sub-sector pentru cei 3 indicatori), serviciile de **Cercetare-dezvoltare** (locul 2 ca productivitate a muncii, după ITC) și **Producția și difuzarea cinema, video și audio** (locul 2 ca număr firme și salariați, după ITC).

Tabel 15: Situația sectorului servicii din județul Dâmbovița, 2010, intensitatea în cunoaștere

	Numărul de firme	Numărul de salariați	Cifra de afaceri (RON)
Servicii de piață intensive în cunoaștere	450	2.052	150.541.671
Servicii intensive în cunoaștere de înaltă tehnologie	120	350	29.294.571
Servicii financiare intensive în cunoaștere	59	132	13.021.438
Alte servicii intensive în cunoaștere	209	1.088	65.154.155
Servicii de piață mai puțin intensive în cunoaștere	3.547	13.975	2.675.592.659
Alte servicii mai puțin intensive în cunoaștere	164	1.426	176.536.662
TOTAL SERVICII	4.549	19.023	3.110.141.156

Sursa: prelucrare proprie pe baza datelor ONRC

Activitățile de servicii cu cea mai bună specializare din județul Dâmbovița sunt transporturi-depozitare și arhitectură și inginerie pentru serviciile de piață și administrația publică-asigurările sociale și educația pentru alte tipuri de servicii. Un alt sub-sector cu specializare bună și cu greutate în cifra de afaceri a județului este distribuția apei - salubritatea - deșeurile.

Tabel 16: Sub-sectoare de servicii din județul Dâmbovița cu specializare puternică, 2010

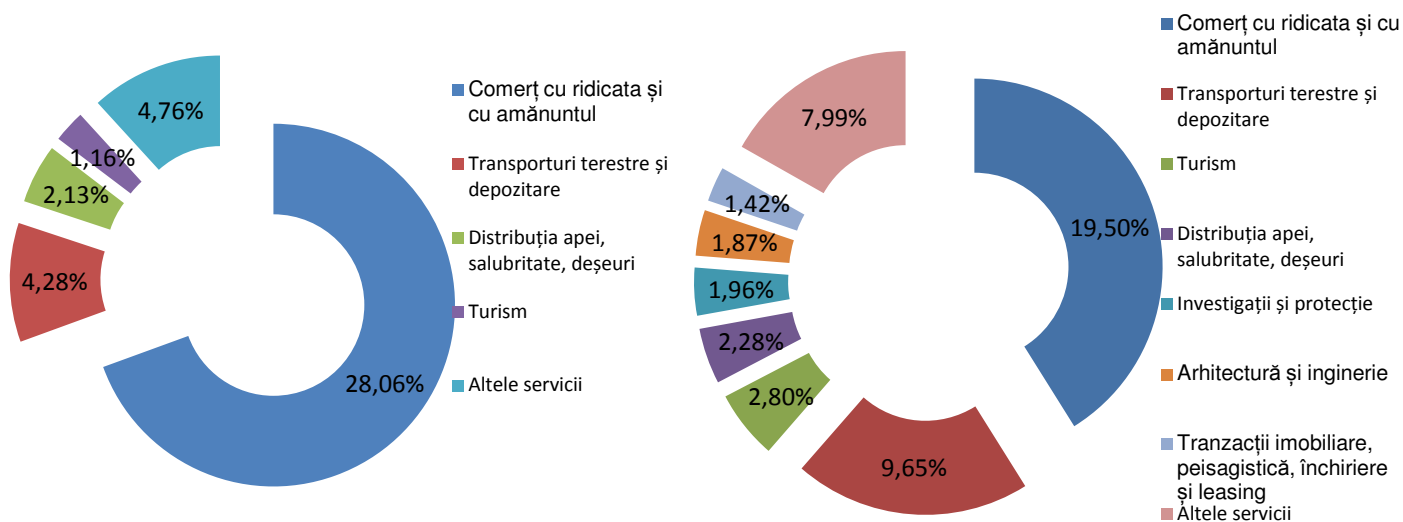
		Specializare	Pondere în total salariați județ	Pondere în total CA județ
Alte servicii intensive în cunoaștere	Administrație publică și asigurări sociale publice	4,6	1,00%	0,22%
Alte servicii mai puțin intensive în cunoaștere	Alte servicii	1,53	1,09%	0,13%
Servicii de piață mai puțin intensive în cunoaștere	Transporturi terestre și depozitare	1,45	9,65%	4,28%
Servicii de piață intensive în cunoaștere	Arhitectură și inginerie	1,36	1,87%	0,96%
Alte servicii intensive în cunoaștere	Educație	1,27	0,35%	0,09%
Alte servicii mai puțin intensive în cunoaștere	Distribuția apei, salubritate, deșeuri	1,24	2,28%	2,13%

Sursa: prelucrare proprie pe baza datelor ONRC

Comerțul, transporturile-depozitarea ,turismul și distribuția apei-salubritate sunt sub-sectoarele care ocupă cea mai mare parte a forței de muncă și realizează cea mai mare parte a cifrei de afaceri dintre toate serviciile.

Figură 16: Ponderea serviciilor în cifra de afaceri a județului,2010 de salariați al județului,2010

Figură 17: Ponderea serviciilor în numărul

Sursa: prelucrare proprie pe baza datelor ONRC

Sursa: prelucrare proprie pe baza datelor ONRC

În topul celor 10 actori importanți din servicii, după criteriul cifrei de afaceri, aproape toate firmele au domeniul de activitate în comerț, domeniu cu cerere scăzută pentru resurse umane cu cunoștințe tehnice avansate.

Tabel 17: Actorii importanți din servicii, top 10, criteriu cifra de afaceri, 2010

	COMPANIA	LOCALITATEA	Activitatea	Nr. salariați	Cifra de afaceri (ron)	Sub-sector
1.	AGROLI GRUP SRL	CREVEDIA	4611 - intermediari in comertul cu materii prime agricole, animale vii, materii prime textile si cu semifabricate	60	117.247.247	Comerț
2.	REGATA SRL	TARGOVISTE	4644 - comert cu ridicata al produselor din ceramica, sticlărie si produse de intretinere	145	101.223.752	Comerț
3.	CENTRAL MORENI SRL	RAZVAD	4639 - comert cu ridicata nespecializat de produse alimentare, bauturi si tutun	135	73.170.017	Comerț
4.	MANOIL TRANS SRL	TARGOVISTE	4634 - comert cu ridicata al bauturilor	97	58.699.692	Comerț
5.	ONCAS COM SRL	TARGOVISTE	4639 - comert cu ridicata nespecializat de produse alimentare, bauturi si tutun	25	57.345.719	Comerț
6.	ELECTROU NIVERS SRL	GAESTI	4711 - comert cu amanuntul in magazine nespecializate cu vanzare predominanta de produse alimentare, bauturi si tutun	49	55.946.178	Comerț
7.	ROMBEER CRINGASU SRL	I L CARAGIALE	4730 - comert cu amanuntul al carburantilor pentru autovehicule in magazine specializate	67	37.984.565	Comerț

8.	DENIMPEX SRL	TARGOVISTE	4639 - comert cu ridicata nespecializat de produse alimentare, bauturi si tutun	18	33.741.544	Comerț
9.	ENESCU SRL	GAESTI	4711 - comert cu amanuntul in magazine nespecializate cu vanzare predominanta de produse alimentare, bauturi si tutun	102	33.137.645	Comerț
10.	DACOTRA NS SRL	SPERIETENI	4672 - comert cu ridicata al metalelor si minereurilor metalice	15	30.847.006	Comerț

Sursa: prelucrare proprie pe baza datelor ONRC

CERCETARE – DEZVOLTARE - INOVARE

La finalul anului 2009, activitatea de cercetare-dezvoltare era redusă în Dâmbovița, unde, în ciuda creșterii ușoare a numărului de salariați în ultimii 5 ani, acest indicator plasa județul în urma Argeș, Prahova și Călărași.

Tabel 18: Numărul de salariați din activitatea de cercetare-dezvoltare , perspectivă regională

	Număr salariați echivalent normă întregă C-D					
	2004	2005	2006	2007	2008	2009
România	33.361	33.222	29.340	28.977	30.390	28.398
Argeș	1856	1621	1504	2114	2054	1930
Călărași	558	477	407	329	321	301
Dâmbovița	178	213	287	260	275	284
Giurgiu	33	29	31	7	6	-
Ialomița	6	4	5	1	3	11
Prahova	933	834	734	923	799	453
Teleorman	19	19	15	23	22	20

Sursă: INS, 2011

Din punct de vedere al numărului de salariați ce revin la 10.000 de locuitori, Dâmbovița ocupa locul patru în regiunea Muntenia, și se situa mult sub media națională (1/3 din medie).

Datele de la nivelul anului 2009 nu reușesc totuși să surprindă impactul unei **investiții private de angajare** în domeniul cercetării-dezvoltării, inițiată de Renault Technologie la Titu – o investiție de relevanță județeană și regională, estimată să mărească considerabil capacitatea CDI a județului Dâmbovița, atât în ceea ce privește personalul cât și cheltuielile, și care este orientată către o cerere în creștere la nivel regional și internațional în industria auto.

Tabel 19: Numărul de salariați din activitatea de cercetare-dezvoltare , perspectivă regională

	Număr salariați C-D/ 10.000 loc.			
	2005	2006	2007	2008
România	15	14	13	14
Argeș	25	23	33	32

Număr salariați C-D/ 10.000 loc.				
Călărași	15	13	10	10
Dâmbovița	4	5	5	5
Giurgiu	1	1	0	0
Ialomița	0	0	0	0
Prahova	10	9	11	10
Teleorman	0	0	1	1

Sursă: INS, 2011

În acord cu tendința de la nivel național și regional, cheltuielile de cercetare-dezvoltare au crescut treptat în ultimii 5 ani, cu excepția anului 2009. Județul Dâmbovița ocupă locul 3 pe plan regional, cheltuielile de C-D reprezentând însă doar 24% din media națională în 2009.

Tabel 20: Cheltuieli de cercetare – dezvoltare, mii lei, perspectivă regională

Cheltuieli de cercetare – dezvoltare, mii lei						
	2004	2005	2006	2007	2008	2009
România	952.872	1.183.659	1.565.802	2.177.335	2.980.674	2.356.907
Medie RO	22.687	28.182	37.281	51.841	70.968	56.117
Argeș	108.014	93.212	103.414	167.737	163.314	180.483
Călărași	6.490	6.157	6.543	8.684	12.038	8.215
Dâmbovița	5.420	6.004	8.776	11.366	15.281	13.644
Giurgiu	627	354	458	178	193	22
Ialomița	333	765	599	56	130	504
Prahova	13.297	15.817	25.543	43.073	37.199	17.291
Teleorman	295	11.883	417	676	1.341	613

Sursă: INS, 2011

INFRASTRUCTURA PUBLICĂ DE CERCETARE

Universitatea Valahia Târgoviște este instituția de învățământ superior cea mai importantă din județul Dâmbovița, precum și centrul care concentrează cea mai mare parte a cercetării științifice fundamentale și aplicative, în sistem public, din județ.

Strategia cercetării științifice în UVT 2007-2013 reprezintă documentul care ordonează activitatea de cercetare în cadrul Universității, și care însumează planurile de cercetare internă ale fiecărui centru de cercetare component. În cadrul strategiei, bugetul propriu de cercetare previzionat pentru perioada 2009-2010 a fost de 3 mil. RON.

Activitatea de cercetare în cadrul UVT se derulează în cadrul contractelor obținute în cadrul Planului Național de CDI (PNCDI) – care reprezintă sursa principală de fonduri, precum și prin contracte cu diverse companii din România sau contracte internaționale. Contractele de cercetare încheiate direct cu companii private au totalizat 114.500 RON în anul 2009 și 123.500 RON în

2010, în timp ce contractele PNCDI au reprezentat aproximativ 5 mil. RON în 2009 și doar 1,5 mil. RON în 2010. Astfel, se remarcă **dependența cercetării de programele publice**, fenomen prezent de altfel la nivelul întregului sistem CDI din România. În ceea ce privește parteneriatele derulate cu alte institute de cercetare, notabilă este relația dintre UVT și **Institutul de Mecatronică București**, cel din urmă fiind un important furnizor de CD pentru Dacia Renault, care și-a dezvoltat recent un centru CDI la Titu, în județul Dâmbovița.

Un proiect major de dezvoltare a infrastructurii de C-D a Institutului de Cercetare Științifică și Tehnologică Multidisciplinară (format din 12 centre care reprezintă aripa de cercetare a UVT) a fost contractat în cadrul Axei 2 a POS CCE, Operațiunea 221 – pentru perioada 2010-2013, o investiție importantă, de aproximativ 58 mil. RON, va fi realizată pentru dezvoltarea capacității de C-D în cadrul Universității Valahia. Investiția reprezintă dublul cheltuielilor de C-D realizate în județul Dâmbovița în ultimii 3 ani și este a 5-a mare investiție realizată prin Operațiunea 221 la nivel național.

Tabel 21 Centrele de cercetare din cadrul de Cercetare Științifică și Tehnologică Multidisciplinară

1.	Cercetări și studii în contabilitate și finanțe
2.	Cercetarea relațiilor internaționale “Grigore Gafencu”
3.	Studii și cercetări în management și administrație publică
4.	Cercetări interdisciplinare religie și științe “Sf. Maxim Mărturisitorul”
5.	Centrul pentru activității motrice și de timp liber
6.	Centrul pentru studiul mediului și tehnologii avansate
7.	Cercetarea și Expertizarea Resurselor Naturale și ale Mediului
8.	Biotehnologii și Științe Inginerești Aplicate
9.	Școala Academică de Știința Materialelor
10.	Nanomateriale pentru microsisteme mecanice
11.	Centrul de cercetări în Inginerie Electrică, Electronică și Tehnologia Informației
12.	Departamentul de cercetare “Energie-Mediu”

Sursă: Universitatea Valahia Târgoviște

Un centru de cercetare adaptat foarte bine specificului economic al județului și ale cărui rezultate au contribuit la excelența județului pe o nișă a producției agricole este **Stațiunea de Cercetare Pomicolă de la Voinești**. O evoluție îngrijorătoare este însă diminuarea considerabilă a capacității acestei instituții, datorată eșecului reorganizării acesteia în anul 2004, în lipsa sprijinului Ministerelor Agriculturii și Cercetării. Astfel, cu suprafața aflată în posesiune redusă la 1/5 și sub o presiune financiară considerabilă, Stațiunea își pierde rolul important jucat în cercetarea-dezvoltarea din domeniul agricol.

În timp, agregarea unei **cereri solide din partea producătorilor și procesatorilor** și a asociațiilor acestora, și constituirea unor parteneriate locale, poate genera totuși impulsul necesar reabilitării Stațiunii sau creării unui nou centru care să îndeplinească o funcție similară.

Centrul de Cercetare Dezvoltare pentru Piscicultură Nucet este depozitarul principal al genofondului de pești pentru apă dulce din România precum și furnizor de material de populare

recunoscut la nivel național și internațional. Personalul CCDP număra în anul 2007 20 de cercetători și personal auxiliar.

INFRASTRUCTURA PRIVATĂ DE CERCETARE

Infrastructura privată de cercetare este reprezentată de capacitățile proprii ale marilor companii cu tradiție în industria locală, precum și de capacități create prin investiții recente.

O investiție importantă realizată în CDI din sistemul privat, de relevanță regională, nu doar județeană, este deschiderea **Centrului Tehnologic Renault de la Titu**, care își propune să angajeze peste 3.000 de salariați la finalizarea investiției, dintre care mulți vor lucra în proiectare.

Colaborare între Universitatea din Târgoviște și Renault Titu există, însă oferta Valahia, atât educațională, cât și în termeni de cercetare nu poate acoperi cererea Centrului Tehnologic. Majoritatea inginerilor care lucrează în cadrul Centrului sunt formați în afara județului Dâmbovița: Renault colaborează de câțiva ani cu Universitatea Politehnică din București și cu Universitățile din Pitești, Craiova, Iași, Galați, prin proiecte comune, coordonate în cadrul unor întâlniri trimestriale. Astfel, centre universitare puternice din apropiere precum București și Pitești absorb oportunitățile județului Dâmbovița în acest domeniu. Implementarea unei **Plan Strategic post-2012**, de orientare, atât prin educație, cât și prin cercetare, către noile domenii dinamice din economia județeană și regională poate asigura dezvoltarea durabilă a Universității Valahia.

2.6 SECTORUL ANTREPRENORIAL

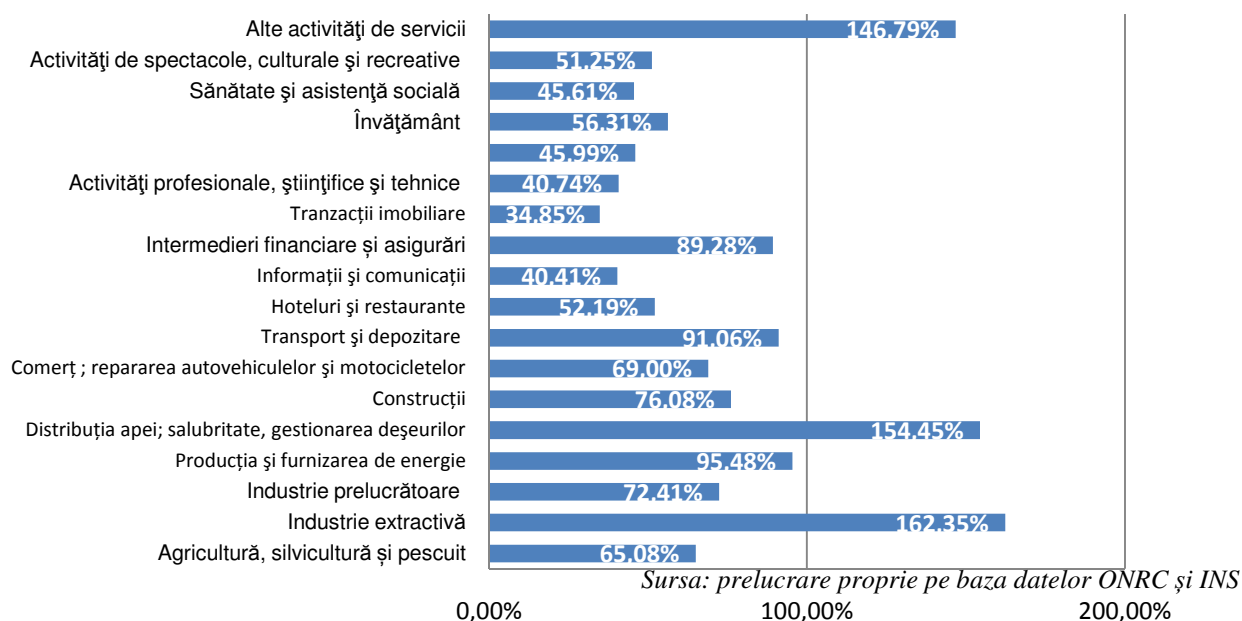
Potrivit aprecierilor Camerei de Comerț și Industrie Dâmbovița, climatul de afaceri din județ s-a îmbunătățit în ultimii 2-3 ani, deschiderea autorităților publice la toate nivelurile către cooperare ducând la accelerarea proceselor de obținere a autorizațiilor necesare societăților comerciale. Procesul de înființare al afacerilor ar putea fi îmbunătățit și mai mult la nivel local, inclusiv printr-un exercițiu de recunoaștere și diseminare a modelelor de bună practică locală, un leadership puternic putând fi exercitat de către Consiliul Județean și Instituția Prefecturii pe această tematică.

ANTREPRENORIAT

Antreprenoriatul nu este un fenomen foarte intens în județul Dâmbovița, cel puțin în privința populației de societăți comerciale. În anul 2009 **densitatea firmelor** din județul Dâmbovița se situa sub media națională (15 firme/1000 locuitori față de 22 firme/1000 locuitori) și plasa județul abia pe locul 37 la nivel național. Variații intersectoriale existau. Pentru domeniile *Industria extractivă* și *Distribuția apei/salubritate/gestionarea deșeurilor*, densitatea firmelor este mult **peste media națională** iar pentru domeniile *Producție și furnizare de energie, transport și depozitare și intermediari financiare/asigurări*, densitatea este **apropiată de media națională**.

Pentru domeniile *Industria prelucrătoare, Construcții, Comerț și Agricultură*, densitatea reprezintă circa **2/3 din media națională** iar pentru domenii precum *Informații și comunicații, Hoteluri și restaurante, Învățământ, Sănătate, Activități culturale, Activități de servicii suport și Activități profesionale-tehnice și Tranzacții imobiliare*, densitatea este **mult sub media națională** (1/2 sau mai puțin).

Figură 18: Numărul firmelor/ 1000 locuitori raportat la media națională (=100)

Instituțiile de educație reprezintă un factor important în instalarea unei **culturi antreprenoriale** în rândul tinerilor, în special la nivelul educației superioare, unde efectul pe piață poate fi imediat. Există demersuri ale Universității Valahia din Târgoviște pentru promovarea antreprenoriatului, participând ca partener în cadrul a două proiecte majore, finanțate prin Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltare Resurselor Umane (POS DRU): *Educația antreprenorială – cheia competitivității IMM-urilor* (lider Camera de Comerț Teleorman, valoare 13,6 mil RON) și *De la teorie la practică prin întreprinderea simulată* (lider Ministerul Educației, valoare 11,3 Mil Ron).

IMM-URI

În timp ce raportarea numărului total de întreprinderi la dimensiunea populației plasează județul Dâmbovița la baza clasamentului național, în valoare absolută **numărul de IMM** din județ reprezintă 1,37% din totalul național, pondere care așează Dâmbovița aproape de jumătatea aceluiași clasament.

IMM-urile au o pondere mult mare în numărul firmelor la nivelul economiei locale decât o au în numărul firmelor la nivel național. În anul 2010, cele peste 6.000 de IMM-uri¹⁰ reprezentau 99,7% din totalul societăților comerciale active din județul Dâmbovița, o pondere ce depășește media națională (99,64%). Microîntreprinderile, unitățile cele mai apropiate de fenomenul antreprenorial, reprezentau 90,9% din totalul societăților comerciale, în timp ce la nivel național ponderea lor este de 88,37%.

Și mai relevantă este ocuparea generată de întreprinderile mici și mijlocii: 67,53% din salariații județului lucrau în IMM-uri, în timp ce la nivel național ponderea este de doar 59,14%. Acest fapt echivalează cu o dependență mai redusă față de întreprinderi mari pentru crearea și menținerea de locuri de muncă și demonstrează o adaptare cu succes la noile condiții create de disponibilizările din industrie ale ultimilor 20 ani. Și în ceea ce privește vânzările, IMM-urile din județul Dâmbovița ocupă o pondere mult mai mare în cifra de afaceri totală decât media națională (63% versus 54,6%), ceea ce poate reprezenta o provocare pentru atragerea de investiții străine în IMM-uri și de sprijinirea acestora pentru internaționalizare.

Totuși, performanța economică a IMM-urilor din județul Dâmbovița este sub media națională, atât din punct vedere al cifrei de afaceri medii, cât și al productivității muncii, pentru fiecare clasă de întreprindere (întreprinderile mici având totuși o performanță mai apropiată medie decât cele mijlocii și mai ales decât microîntreprinderile din județ).

Specializarea, calculată drept raportul dintre numărul de salariați ocupați într-un domeniu și numărul total de salariați din județ, comparat apoi cu același raport realizat la nivel național,

¹⁰ Analiza a fost realizată pe baza datelor de bilanț depuse de societăți comerciale (excluzând deci forme de înregistrare precum PFA, AF, II) la Oficiul Registrului Comerțului.

indică un avantaj competitiv al respectivului domeniului de activitate în cadrul întregii economii naționale.

$$\text{Indice specializare} = (\text{nr. salariați domeniu în județ} / \text{nr. salariați total județ}) / (\text{nr. salariați domeniu în România} / \text{nr. salariați total România}).$$

Tabel 22: Cele mai specializate 10 domenii de activitate ale IMM-urilor, 2010

Denumirea activității	Indicele de Specializare
9420 - Activități ale sindicatelor salariaților	88,20
2012 - Fabricarea coloranților și a pigmentilor	46,38
8425 - Activități de luptă împotriva incendiilor și de prevenire a acestora	24,42
8413 - Reglementarea și eficientizarea activităților economice	22,34
2017 - Fabricarea cauciucului sintetic în forme primare	22,05
2540 - Fabricarea armamentului și muniției	15,55
2529 - Producția de rezervoare, cisterne și containere metalice	15,13
1722 - Fabricarea produselor de uz gospodăresc și sanitar, din hârtie sau carton	14,53
2399 - Fabricarea altor produse din minerale nemetalice, n.c.a.	13,39
3900 - Activități și servicii de decontaminare	13,08

Sursă: prelucrare proprie pe baza datelor ONRC

Din datele de mai sus, în clasamentul celor mai puternic specializate domenii de activitate ale IMM-urilor din județul Dâmbovița regăsim (alături de activități administrative și cele clasificate drept alte tipuri de servicii) *Fabricarea coloranților și pigmentilor*, *Fabricarea cauciucului sintetic în forme primare* și *Fabricarea armamentului și muniției*.

Tabel 23: Cele mai productive 10 domenii de activitate ale IMM-urilor, 2010

Denumirea activității	Pondere în productivitatea medie națională
7990 - Alte servicii de rezervare și asistență turistică	964,17%
2431 - Tragere la rece a barelor	592,05%
2815 - Fabricarea lagărelor, angrenajelor, cutiilor de viteză și a elementelor mecanice de transmisie	470,19%
3811 - Colectarea deșeurilor nepericuloase	460,68%
2399 - Fabricarea altor produse din minerale nemetalice, n.c.a.	329,37%
9522 - Repararea dispozitivelor de uz gospodăresc și a echipamentelor pentru casă și grădină	323,49%
4641 - Comerț cu ridicata al produselor textile	314,68%
9511 - Repararea calculatoarelor și a echipamentelor periferice	313,12%
2361 - Fabricarea produselor din beton pentru construcții	313,01%
4511 - Comerț cu autoturisme și autovehicule ușoare (sub 3,5 tone)	294,66%

Sursă: prelucrare proprie pe baza datelor ONRC

În ceea ce privește **productivitatea** muncii în IMM-uri, domeniile cu o performanță mult superioară mediei naționale sunt cele legate de *industria metalurgică și a construcțiilor metalice*, *fabricarea produselor din minerale nemetalice și colectarea deșeurilor nepericuloase*.

2.7 INDICATORI COLATERALI: INVESTIȚII STRĂINE, COMERȚ EXTERIOR, CIFRA DE AFACERI

INVESTIȚII

Județul Dâmbovița a concentrat, în 2008 și 2009, doar 12%, respectiv 11% din totalul investițiilor brute realizate în regiunea Sud – Muntenia. Dacă raportăm totuși aceste investiții la mărimea cifrei de afaceri totale realizate de întreprinderile din industrie și comerț, observăm faptul că, per ansamblu, întreprinderile din județ **au investit mai mult în 2009 comparativ cu peisajul regional**. Dacă urmărim aceeași raportare la nivel de sector, observăm faptul că **industria extractivă** a păstrat în județul Dâmbovița investiții substanțiale în anul de criză 2009, în ciuda unei prăbușiri a vânzărilor (care scad cu 83%), iar sectorul de **informații și comunicații** a realizat investiții de două ori mai importante față de cele realizate la nivel regional, ca raport la cifra de afaceri, în timp ce dimensiunea investițiilor din **comerț și turism** în Dâmbovița corespund valoric celor de la nivel regional. Pe de altă parte, sectorul producției de energie, gaze și apă caldă a realizat investiții mult inferioare raportului regional.

Judecând după ponderea investițiilor din sectoarele economiei din județ în investițiile realizate în întreaga regiune Sud-Muntenia, putem observa infuzii de capital peste medie pentru **industria extractivă, comerț, învățământ și alte activități de servicii**.

Tabel 24: Investiții brute, valoare absolută milioane lei și pondere în cifra afaceri și în total regional, anul 2009

	Cifra de afaceri	Investiții	I/CA Dâmbovița	I/CA Sud-Muntenia	I Dâmbovița/I Sud-Muntenia
Total	9.321	1.123	12%	11%	11%
Industrie extractivă	85	432	508%	225%	23%
Industrie prelucrătoare	3.497	287	8%	9%	7%
Energie	565	24	4%	25%	4%
Distribuția apei, salubritate, deșeuri	142	19	13%	16%	9%
Construcții	651	51	8%	10%	6%
Comerț	3.413	179	5%	5%	13%
Transport și depozitare	416	75	18%	20%	8%
Hoteluri și restaurante	64	9	14%	14%	7%
Informații și comunicații	80	5	6%	3%	9%
Tranzacții imobiliare, intermediari și servicii de piață	312	32	10%	13%	8%
Învățământ	6	1	17%	13%	20%
Sănătate	17	4	24%	33%	7%
Alte servicii	73	5	7%	4%	21%

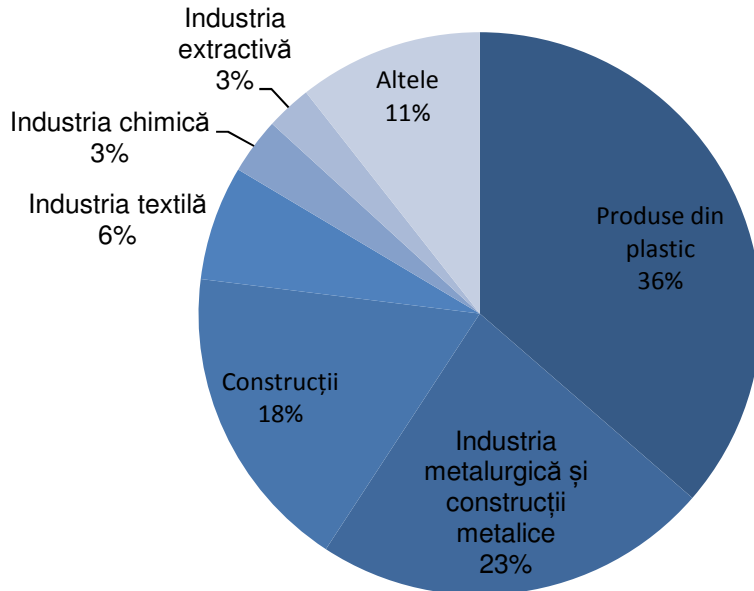
Sursa: Anuarul de statistică teritorială 2011, Institutul Național de Statistică

Extrem de importantă este evoluția investițiilor la nivel județean în contextul crizei economice. Investițiile totale în județul Dâmbovița au scăzut în perioada 2008-2009 cu 40%. Domeniul distribuției apei, salubrității și deșeurilor a fost singurul care a înregistrat o creștere a investițiilor, în timp ce domenii precum informații și comunicații, construcții, transport și depozitare și servicii prestate firmelor au fost puternic afectate, primind investiții reprezentând mai puțin de 50% din cuantumul anului precedent.

INVESTIȚII ÎN SECTORUL PRODUCTIV PRIN FINANȚARE NERAMBURSABILĂ

Observarea aplicațiilor companiilor locale pentru finanțare nerambursabilă prin fonduri structurale și programe naționale, deși o parte limitată a totalului investițiilor derulate în județ, poate oferi o imagine relevantă asupra unor investiții menite să producă creștere economică viitoare. Finanțarea investițiilor în sectorul productiv, prin Axa 1 a Programului Operațional Sectorial pentru Creșterea Competitivității Economice este cea mai relevantă în acest sens. La finalul anului 2010 se aprobaseră în cadrul domeniului major de intervenție 1.1 (DMI 1.1) proiectele a 22 de companii localizate în județul Dâmbovița, în valoare totală de 41 milioane lei. Peste jumătate din fonduri au fost absorbite de producători de materiale plastice și de industria metalurgică (36%, respectiv 23%), urmate de construcții (18%), industria textilă, industria chimică (3%) și industria extractivă (3%).

Figură 19: Finanțarea nerambursabilă alocată prin POS CCE DMI 1.1 companiilor din județul Dâmbovița, 2007-2010

Sursa: Prelucrare proprie pe baza datelor AM POS CCE

Cea mai mare finanțare în cadrul POS CCE DMI 1.1 din județul Dâmbovița este alocată către un proiect de extindere a capacității de producție pentru componente auto din plastic a unui furnizor Dacia Renault, localizat la Titu sub efectul de antrenare al investiției Centrului Tehnologic Renault de aici și în continuarea lanțului valoric din **industria constructoare de automobile**, în creștere în această zonă mediană dintre București și Pitești-Mioveni.

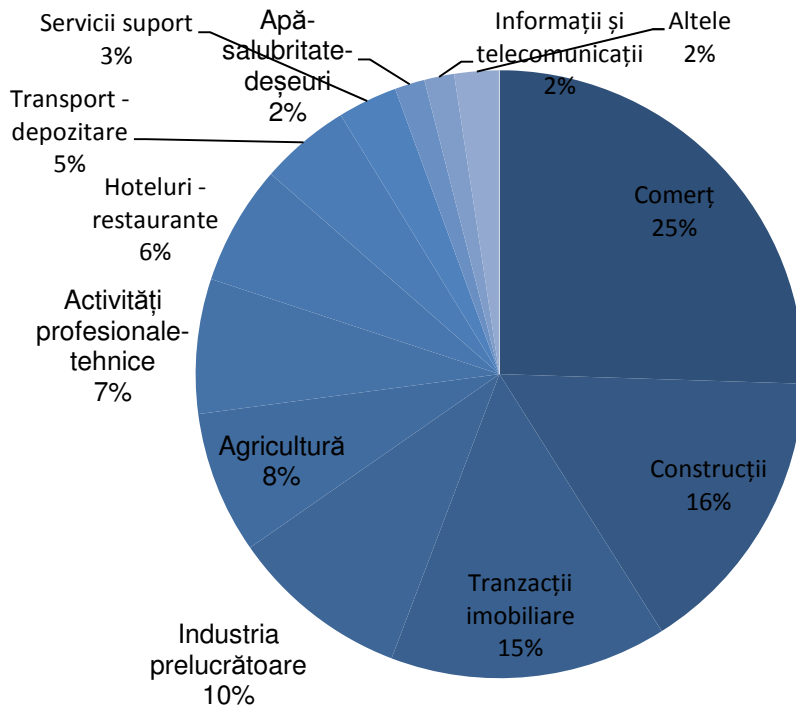
Prezența companiilor din **industria metalurgică** printre aplicanți are de asemenea o explicație imediată în greutatea semnificativă a acestui sector în economia județului Dâmbovița.

INVESTIȚII STRĂINE DIRECTE

La nivel regional, județele Argeș și Prahova concentrează mare parte din fluxul de **investiții străine directe**. Soldul participațiilor de capital străin din județul Dâmbovița (621 mil. RON) reprezenta aproximativ 6% din totalul regional, și doar 1% din totalul național excluzând București, la finalul anului 2009.

În ceea ce privește sursa capitalului străin investit în județul Dâmbovița, participarea investitorilor din Italia (354 persoane) și Turcia (100 persoane) este cea mai numeroasă, în timp ce investitorii din Elveția, Turcia și Germania ocupă ponderea cea mai importantă din capital, aceste 3 surse reprezentând împreună 55% din totalul participațiilor străine.

Figură 20: Firme cu capital străin înmatriculate în ultimii 4 ani

Sursa: Prelucrare proprie pe baza datelor ORC Dâmbovița

Sectoarele cel mai bine reprezentate în totalul celor 256 de companii cu capital străin înființate în județ în ultimii 4 ani sunt **Comerț** (25%), **Tranzacții imobiliare** (15%) și **Activități profesionale-tehnice** (7%) pentru servicii, și **Construcțiile** (16%), **Industria prelucrătoare** (10%) și **Agricultura** (8%), pentru sectoarele producătoare de bunuri.

Mergând dincolo de imaginea oferită de datele statistice, putem extrage concluzii importante analizând profilul și localizarea unor **investiții străine cheie** din județ. Astfel, alături de investiții consolidate deja, prilejuite de privatizarea unor actori importanți din industria metalurgică, industria electrocasnicelor și echipamentelor electrice, se observă tendințe pozitive în domenii noi de ocupare, asociate de regulă cu industrii intensive în tehnologie înaltă sau medie-înaltă și cu lanțurile de valoare ale acestora.

Astfel, cea mai relevantă investiție a ultimilor ani din județ este legată de dezvoltare **Centrului Tehnologic Renault** de la **Titu** – cel mai mare centru de *cercetare – dezvoltare* al producătorului auto situat în afara Franței, care generează un efect de antrenare în zonă și se înscrie de fapt într-un lanț valoric mai mare, cuprins între **Mioveni-Argeș** și București. Investiția totală este estimată la 450 milioane de euro, 3.000 de locuri de muncă urmând a fi create odată cu finalizarea acesteia, majoritatea în cercetare și proiectare. Prezența Renault la Titu a permis de asemenea extinderea în zonă a activității de producție a materialelor din plastic, care deservește atât **industria auto**, cât și producția de electrocasnice sau industria alimentară.

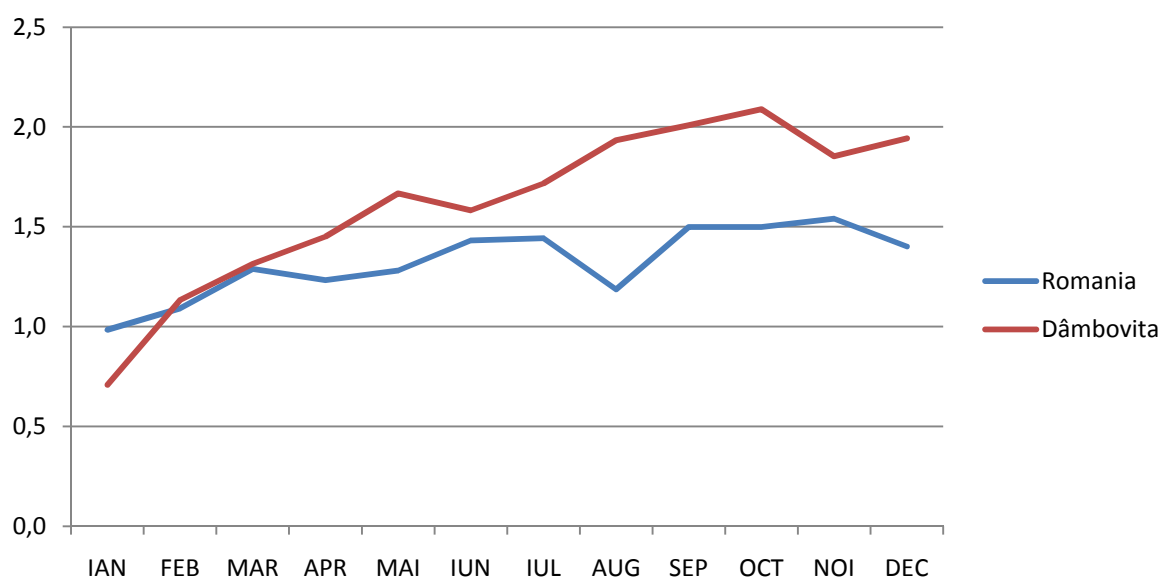
O altă oportunitate este dată de anunțarea unei investiții străine majore într-un alt domeniu de vârf: grupul chinez **Panda Electronics** pregătește o investiție de 180 milioane euro pentru producția de **electronice** în județul Dâmbovița, la Dărmănești, în zona de influență **Ploiești-Prahova**. Investiția este comparabilă valoric cu investiția Nokia de la Jucu, județul Cluj. Dincolo de profilul tehnologic al investiției, o relevanță deosebită o are și intenția deschiderii unui compartiment de cercetare în cadrul structurii de producție, ceea ce va continua o tendință pozitivă de creștere a activității de CDI privată din județul Dâmbovița.

Astfel, devine foarte important de înțeles, în cadrul unui proces de planificare strategică la nivel județean, faptul că cele mai importante investiții străine din ultima perioadă au o **orientare regională**, Dâmbovița făcând parte, în acest context, dintr-o zonă de atracție mai extinsă.

COMERȚ EXTERIOR - CIFRA DE AFACERI

Dacă în perioada 2006-2008 exporturile județului Dâmbovița s-au menținut constante în jurul valorii de 370 mil. euro/anual, anul de criză 2009 a redus valoarea acestora cu 25%. Anul 2010 a adus însă o **creștere puternică** a valorii bunurilor și serviciilor exportate de județ, care ating 463 mil. euro la finalul anului (creștere cu 70% față de 2009 și de 25% față de 2008). Mai mult, creșterea acestora are un ritm **mult superior mediei naționale**, transformând Dâmbovița din județ net importator în **județ net exportator**.

Figură 21: Evoluția exporturilor în anul 2010 (dec2009=1)

Sursă: Prelucrare proprie pe baza datelor Centrului român pentru promovarea comerțului și investițiilor străine

Specificitatea profilului exportator al județului Dâmbovița este dată de concentrarea comerțului exterior în câteva categorii de produse, reprezentative de altfel pentru industriile dominante ale economiei locale: 92% din exporturile anului 2010 sunt reprezentate de **5 mari categorii de produse**:

Tabel 25: Principalele categorii de export ale județului Dâmbovița, 2010

Categorie	Exporturi 2010, mii euro	Pondere în total exporturi județene	Intensitatea tehnologică a exporturilor
Metale comune și articole din acestea	180.562	38,96%	Tehnologie medie-joașă
Mașini, aparate și echipamente electrice; aparate de reprodus sunetele și imaginea	153.987	33,22%	Tehnologie medie-înalță
Produse ale industriei chimice și ale industriilor conexe	38.075	8,21%	Tehnologie medie-înalță
Materiale textile și articole din acestea	34.329	7,41%	Tehnologie joasă
Animale vii și produse animale	17.868	3,86%	Tehnologie joasă

Sursa: prelucrare proprie pe baza datelor Centrului român pentru promovarea comerțului și investițiilor străine

În funcție de intensitatea tehnologică a industriilor producătoare, categoriile de exporturi din județul Dâmbovița pot fi clasificate drept exporturi de **tehnologie medie-înalță**, care ocupă o pondere de 40% din total (chimică și mașini-echipamente) și **tehnologie medie-joașă sau joasă** (industria metalurgică, industria textilă și agricultura-industria alimentară), care ocupă o pondere de 50% din total.

În ceea ce privește balanța comercială, județul Dâmbovița înregistrează **sold pozitiv** pentru principalele categorii de export (produsele industriei metalurgice, mașini-echipamente, produsele

industrii textile și produsele industriei chimice) și **sold negativ** în principal pentru materii prime (materiale plastice, cauciuc, piatră-ciment, hârtie-carton, produse vegetale), și într-o măsură mai scăzută pentru bunuri cu valoare adăugată mare (mijloace de transport și instrumente și aparate tehnice).

Din tabelul următor putem observa faptul că exporturile reprezintă o parte importantă a vânzărilor societăților comerciale din județ, fapt care se accentuează pe parcursul anului 2010. Piața internațională absoarbe 22% din producția societăților din agricultură, în timp ce **42% din producția industrială a județului este direcționată către export.**

Tabel 26: Ponderea exporturilor în vânzările societăților comerciale din județ, 2010

	Exporturi, RON	Cifra de afaceri, RON	% Exporturi/CA
Agricultură	72.012.000	321.807.486	22,38%
Industrie	1.781.968.000	4.267.841.098	41,75%

Sursa: prelucrare proprie pe baza datelor ONRC și Centrului român pentru promovarea comerțului și investițiilor străine

2.8 PIAȚA MUNCII ȘI FORȚA DE MUNCĂ

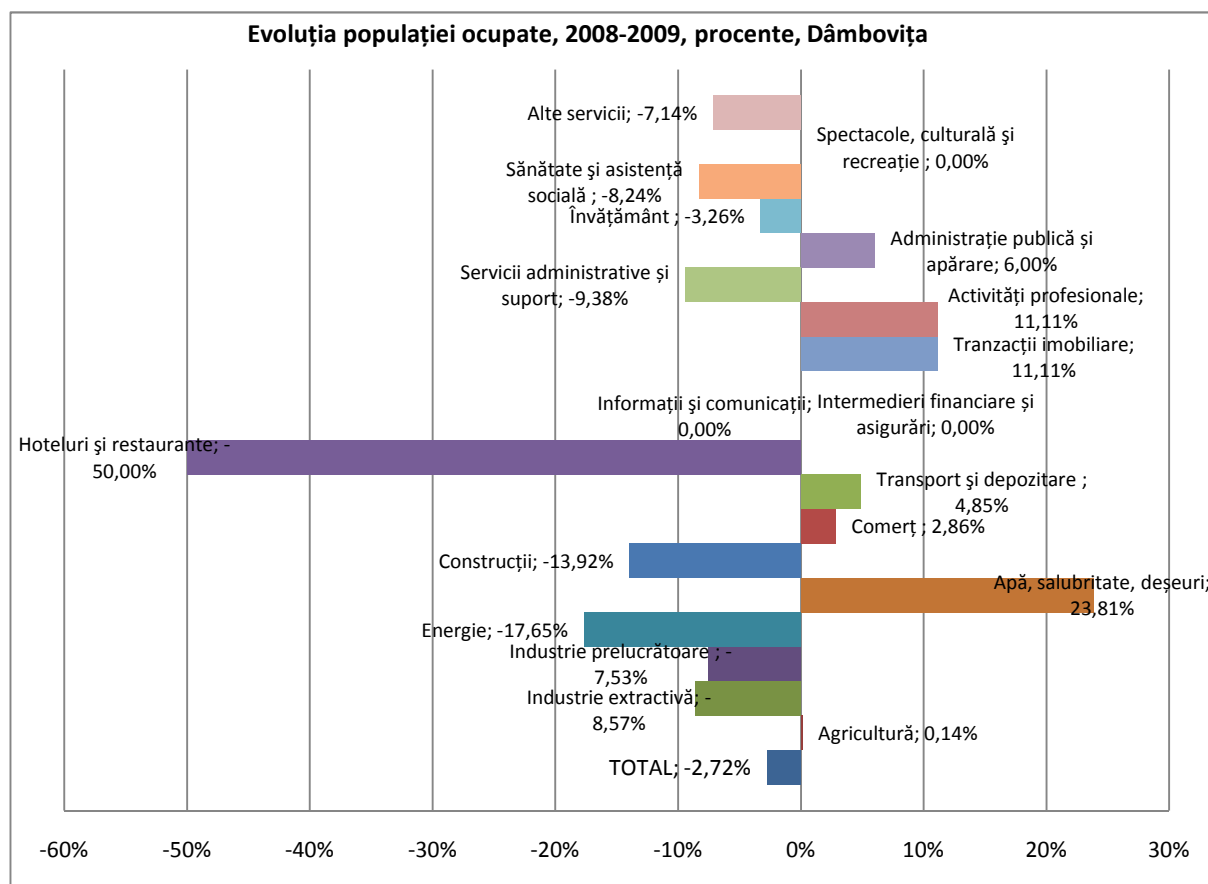
Județul Dâmbovița prezintă particularități importante în ceea ce privește structura populației ocupate în funcție de activitatea economică la nivelul anului 2009. Agricultură, domeniul care asigură cele mai multe locuri de muncă (însă majoritatea nesalariale) ocupă o pondere mult mai importantă față de situația de la nivel național (36% față de 28%), aspect care se explică ușor prin preponderența populației care trăiește în mediul rural (70% din populația județului). Industria prelucrătoare angajează și ea o pondere mai semnificativă din populația ocupată a județului (21% față de 17% național). În schimb, serviciile (hoteluri-restaurante, informații și comunicații, intermediari financiare-asigurări, activitățile profesionale și serviciile suport) ocupă o pondere mai mică în populația ocupată a județului comparativ cu planul național.

Urmărind o evoluție a situației ocupării în perioada 2008-2009 se pot observa unele tendințe importante. Declinul economic al anului 2009 s-a materializat într-o diminuare generală a populației ocupate, unele domenii fiind afectate mai puternic decât altele.

În valoare absolută, populația ocupată a județului Dâmbovița s-a diminuat cu 5.400 persoane, rezultând, pe de o parte, dintr-o *scădere puternică* în **industria prelucrătoare** (-3.300 persoane), în activitățile de **hoteluri și restaurante** (-1.400 persoane) și **construcții** (-1.100 persoane) și de altă parte dintr-o *creștere moderată* în **comerț, transport-depozitare și apă, salubritate, deșeuri** (+1.700 persoane). Astfel, forța de muncă eliberată de sectoarele cu restructurări a fost absorbită doar parțial de sectoare în creștere, restul populației ocupate anterior generând o creștere severă a ratei șomajului (de la 5,5% în 2008 la 8,6% în 2009).

În termeni procentuali, scăderea cea mai abruptă a înregistrat-o domeniul **hoteluri și restaurante** (care a ocupat în 2009 cu 50% mai puține persoane), alături de **energie** (-17,6% din personal) și **construcții** (-13,9%), în timp ce creșterea cea mai semnificativă a avut loc în domeniul **apă, salubritate, deșeuri** (+23%), **activități profesionale** (+11%) și **tranzacții imobiliare** (+11%).

Figură 22: Evoluția populației ocupate, 2008-2009, procente

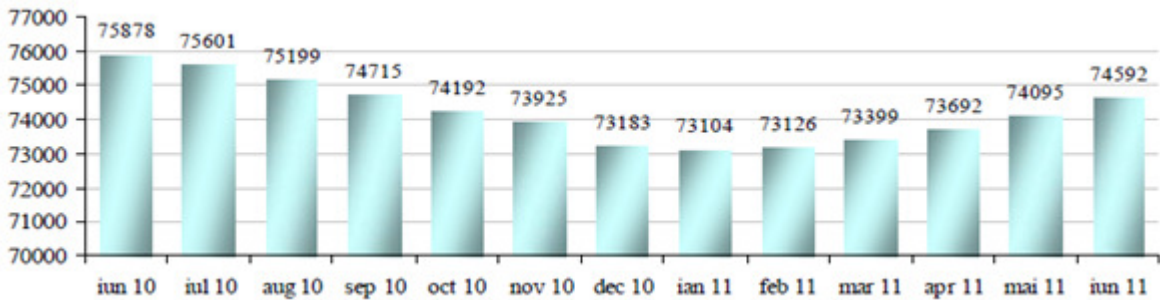

Sursă: Prelucrare proprie pe baza datelor INS, 2011

Comparativ cu situația de pe plan național, județul Dâmbovița prezintă atât tendințe similare, cât și particularități. Scăderea importantă a ocupării din **industria prelucrătoare, construcții și hoteluri-restaurante** reprezintă tendința majoră la ambele niveluri, național și județean, pentru anul 2009. Totuși, scăderea ocupării în hoteluri-restaurante și construcții este mai puternică în Dâmbovița, în timp ce industria prelucrătoare din județ s-a confruntat cu un ritm mai lent al disponibilizărilor de personal. Creșterea ocupării în **comerț, transport și depozitare și activități profesionale** reprezintă o particularitate importantă a județului Dâmbovița, contrastând cu tendința națională pentru anul 2009.

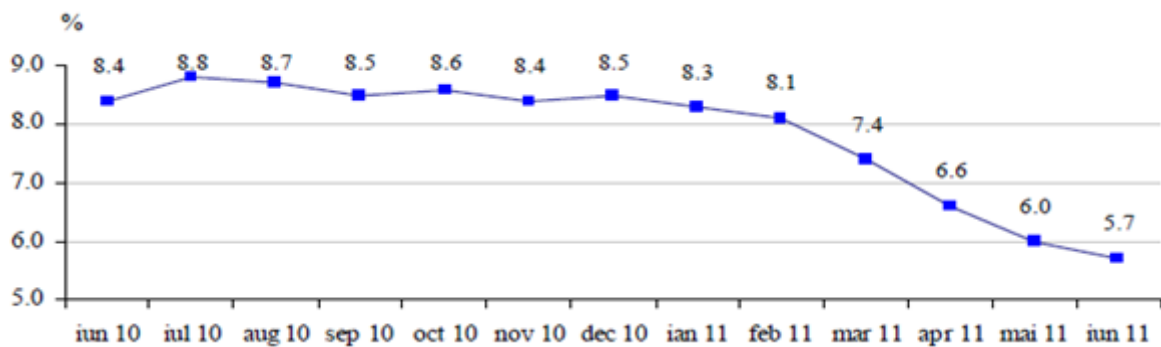
Revirimentul economic al anului 2011 a avut efecte și asupra situației generale a ocupării în județul Dâmbovița.

Figură 23: Evoluția efectivului de salariați în perioada iunie 2010 – iunie 2011

Efectivul total al salariaților își încetează declinul în luna ianuarie 2011, crescând continuu până la înregistrarea, în iunie, a unui număr de salariați apropiat de valoarea lunii septembrie 2010. În consecință, șomajul se diminuează puternic, de la 8,5% în luna decembrie 2010, la 5,7% în iunie 2011.

Figură 24: Evoluția ratei șomajului în perioada iunie 2010 – iunie 2011

Sursa: Direcția Județeană de Statistică nr. 67, august 2011

Funcționalitatea pieței muncii este influențată puternic de modul cum relaționează actorii locali cu rolul cel mai important în ocupare: companiile/ mediul de afaceri în general, instituțiile de educație și formare profesională și agențiile de ocupare/ plasare a forței de muncă.

O serie de inițiative și proiecte menite să întărească aceste legături și să crească sinergiile pe piața muncii anunță a avea un impact important asupra evoluției economice a județului pe termen mediu și lung.

În primul rând, o inițiativă orientată către conectare pieței muncii cu sistemul de educație este organizarea, în cadrul Universității Valahia din Târgoviște, a Secretariatului Tehnic permanent al **Pactului Regional de Ocupare – Muntenia** (proiect în cadrul axei 3 a Programului Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane). UVT se remarcă ca un actor activ pe această dimensiune, așa cum demonstrează participarea acestuia la proiectul pentru *Dezvoltarea*

abilităților profesionale pentru reintegrarea șomerilor în viața activă în Regiunea Sud Muntenia sau în cadrul Burselor locurilor de muncă (organizate anual cu sprijinul AJOFM Dâmbovița și a companiilor locale).

Dat fiind **specificul productiv** al județului, în care industria prelucrătoare, concentrată în mare parte de întreprinderi mari, exportatoare, activând în domenii specifice (industria metalurgică - construcții metalice și electrocasnice, în primul rând), dar privind și către investițiile majore realizate sau anunțate recent (Renault, Panda Electronics), **învățământul tehnic** are un rol deosebit pentru ocupare. Astfel, interesant de monitorizat se anunță proiectele POS DRU în care UVT se înscrie ca partener, precum:

- Restructurarea sistemului de practică productivă a studenților din Învățământul Tehnic Superior (TRIPOD), partener 1 este Universitatea politehnică București (2010-2013)
- Dezvoltarea educației pentru viabilizarea pieței muncii prin vectori inovativi mecatronica – integronica (M&I) – Institutul Național de Cercetare – Dezvoltare pentru Mecatronică și Tehnica Măsurării – INCDMTM București este partener 1

2.9 INFRASTRUCTURA DE AFACERI

Județul Dâmbovița beneficiază de o infrastructură de afaceri bine dezvoltată, cu o **capacitate peste media națională**. Dâmbovița este depășit doar de Prahova în cadrul regiunii în ceea ce privește numărul și capacitatea parcurilor industriale, acesta din urmă fiind unul dintre campionii naționali la acest capitol. Proximitatea față de Prahova (în special a parcurilor Moreni și Mija) poate reprezenta astfel un avantaj doar în condițiile în care acestea absorb o parte din cererea nesatisfăcută a companiilor orientate inițial către vecinătatea Ploiești-ului.

Tabel 27: Parcuri industriale din județul Dâmbovița

Denumire	Proprietate	Suprafață	Acces	Utilități și servicii
Parcul Industrial Moreni, Moreni	Publică Consiliul Județean Dâmbovița	24,71 ha	- Drum Național DN1 – 20km - Aeroportul Internațional Henri Coandă – 70km - Cale ferată uzinală	- Electricitate - Gaz - Apă - Canalizare - Servicii de telecomunicații - Acces la Internet - Parcări - Zone verzi
Parc Industrial Mija, I.L.Caragiale	Publică Consiliul Județean Dâmbovița	82,62 ha	- Drumul Național DN72A - Cale ferată - Aeroport Internațional Henri Coandă – 80km	- Electricitate - Gaz - Apă - Canalizare - Servicii de telecomunicații - Servicii de internet
Parc Industrial Priboiu, Brănești	Publică Consiliul Județean Dâmbovița	32 ha	DN 71 Târgoviște – Sinaia, DN 72 Ploiești – Târgoviște - Aeroport Internațional Henri Coandă – 80km - rețea feroviară proprie	- Electricitate - Gaz - Apă - Canalizare - Servicii de telecomunicații - Servicii de internet
Avalon Parc Industrial, Răcari	Privată	23,68 ha	- Drum Național DN71; - Aeroport Internațional Otopeni – 35km; - Acces cale ferată.	- Electricitate; - Gaz; - Apă; - Canalizare. - Servicii de telecomunicații; - Servicii de internet.
Parcul Industrial Corbii Mari, Corbii Mari	Privată	22,22 ha	- Autostrada A1, București-Pitești	- Electricitate; - Gaz - Apă - Canalizare - Servicii de telecomunicații - Acces la Internet; - Sistem de securitate video 24h

Sursa: Ministerul Administrației și Internelor

Județul Dâmbovița nu beneficiază de prezența pe teritoriul său a unui incubator sau centru de afaceri, de regulă mai pretabile serviciilor și investițiilor mici. Dezvoltarea unor astfel de incubatoare în zonele urbane și orientarea lor către domenii cu valoare adăugată (servicii suport pentru companii, ITC, cercetare-dezvoltare) poate oferi un impuls semnificativ economiei locale.

ANALIZA SWOT	
Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Prezența industriei metalurgice-construcții metalice și industriei de electrocasnice - echipamente electrice, sectoare puternic dezvoltate, grupate în jurul unor companii mari, în special orientate către export ✓ Prezența unor sectoare cu specializare înaltă, dar de scară mai mică, precum industria de armament, fabricarea de mașini-utilaje sau transporturi-depozitare ✓ Prezența unor sectoare dinamice estimate a crește în viitorul apropiat, precum cercetarea-dezvoltare sau electronicele ✓ Prezența unor lanțuri de valoare intrajudețene și intraregionale aflate în consolidare, în industria auto (cercetare-dezvoltare și componente auto) și industria echipamentelor electrice și a electrocasnicilor (produse finite și componente) ✓ Specializare puternică și productivitate foarte bună pentru categoriile agricole fructe – legume și cartofi 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Conștiință redusă a companiilor de apartenență la cluster regionale (cu județele Argeș, Prahova) ✓ Absența incubatoarelor de afaceri ✓ Dezvoltare slabă a serviciilor intensive în cunoaștere, precum ITC sau activitățile profesionale și tehnice ✓ Slabă dezvoltare a marketing-ului turistic ✓ Grad redus de asociere în agricultură ✓ Capacitate de procesare și depozitare limitată pentru categoriile de produse vegetale la care județul excelează (fructe, legume) ✓ Slabă calificare și pregătire a populației din mediul rural, majoritare
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Sectoarele cu specializare puternică, atât cele mature (industria metalurgică, electrocasnice), cât și cele în creștere (cercetare-dezvoltare, componente pentru industria auto), pot atrage investiții străine în jurul lor ✓ Atragerea companiilor care se inserează în cluster regionale în județul Dâmbovița 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Riscul delocalizării unor companii importante din sectoarele dominante ✓ Accentuarea specializării pe industrii și servicii cu valoare adăugată redusă, mai slab remunerate și mai puțin intensive în tehnologie înaltă și cunoaștere ✓ Competiție puternică din partea județelor vecine (Argeș și Prahova) și a București-

<ul style="list-style-type: none"> ✓ Universitatea Valahia se poate poziționa strategic pentru a câștiga cote mai mari pe piețele cercetării și formării de înalte competențe, cu orientare către domeniile dinamice din județ și regiune (ținta principală – industriile noi – auto și componente auto, ținta secundară – industriile mature) ✓ Învățământul profesional și tehnic poate fi dezvoltat considerabil, plecând de la cererea importantă în industriile mature și în cele noi ✓ Atragerea de noi investiții în context regional larg prin dezvoltarea de noi parcuri industriale în proximitatea imediată a marilor artere de transport rutier (autostrada A1 și proiectul de autostradă București-Brașov) 	<p>ului, în special din perspectiva ofertei de forță de muncă de înaltă calificare</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Menținerea asociativității reduse în zonele cu mare productivitate agricolă ✓ Declinul cercetării-dezvoltării în pomicultură (stațiunea Voinești)
--	---

3.1 DEZVOLTARE URBANĂ

O notă distinctivă a dezvoltării urbane a județului Dâmbovița este gradul scăzut de urbanizare din țară. Județul înregistrează o populație urbană de 31% din populația totală¹¹, clasându-se astfel primul în topul celor mai slab urbanizate județe din România. Nivelul este mult sub media Regiunii Sud Muntenia, regiune ce înregistrează ea însăși cea mai mare proporție de populație rurală din țară.

Populația urbană a avut un evoluție descendentă în perioada post-decembristă, cu un ritm mai pronunțat decât scăderea populației rurale din aceeași perioadă. Declinul cel mai pronunțat a fost înregistrat în Târgoviște, care a pierdut aproape o zecime din populație între cele două recensăminte (1992-2002), tendința descendentă continuând după 2002 dar cu un ritm mult diminuat.

Tabel 28 Proporția populației urbane și rurale în cadrul județului, regiunii și țării

Nivel teritorial	Total (loc.)	Mediu urban (loc.)		Mediu rural (loc.)	
România	21,462,186	11,818,670	55%	9,643,516	45%
Regiunea Sud Muntenia	3,267,270	1,354,092	41%	1,913,178	59%
Județul Dâmbovița	530,332	163,292	31%	367,040	69%

Sursa: INS (2010)

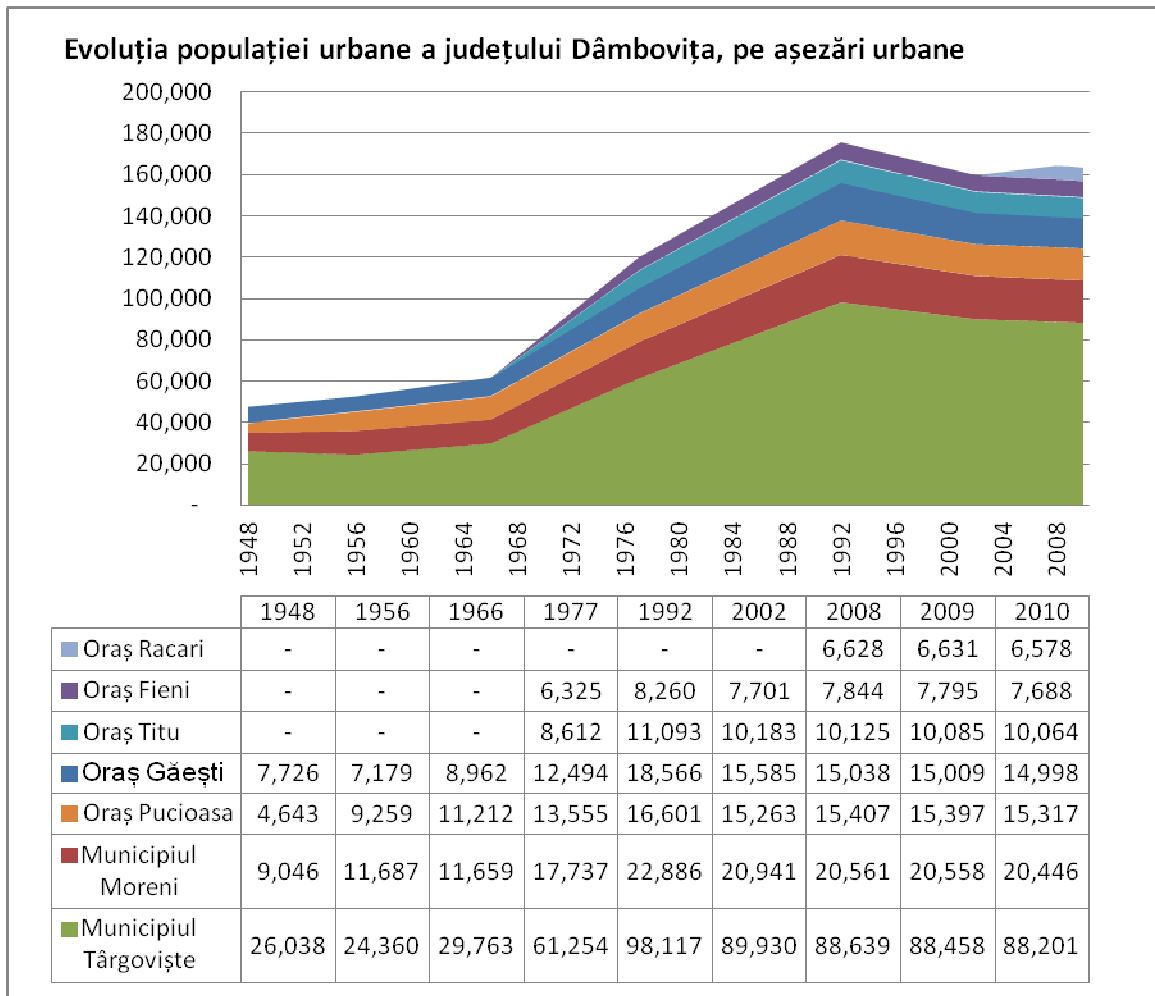
Din punct de vedere al mărimii centrelor urbane, șase din cele șapte orașe ce fac parte din sistemul de așezări al județului sunt de talie mică și rang III. Doar reședința de județ - municipiul Târgoviște - este un oraș de mărime medie (sub 100,000 locuitori) și rang II. Implicația acestui fapt este că furnizorii de produse și servicii localizați în centrele urbane ale județului au acces la piețe de desfacere de dimensiuni reduse. Prin urmare este de așteptat o cerere și implicit ofertă limitată de servicii complexe, de un grad de sofisticare mai avansat, în special în orașele mici ale județului, populația fiind nevoită să se deplaseze spre alte centre urbane din proximitate/județe vecine pentru aprovizionare.

De asemenea, mărimea redusă a bazei demografice și de activități economice a orașelor mici implică și un aparat administrativ mai redus cu capacitate administrativă și financiară limitată de a derula programe de dezvoltare urbană. Un studiu recent a semnalat faptul că orașele mici sunt "cenusăreșele fondurilor europene"¹² deoarece au o capacitate redusă de a aplica și a obține

¹¹ Populația României pe Localități la 1 ianuarie 2010, INS, 2010

¹² Autoritățile Locale Față în Față cu Fondurile Europene, Fundația Soros România, 2010

finanțări de dezvoltare urbană, fiind în competiție pentru obținerea acestor finanțări cu alte centre urbane de o capacitate mai însemnată.

Figură 26 Evoluția populației urbane a județului Dâmbovița

Sursa: INS (1994), INS (2009) și INS (2010), prelucrare proprie

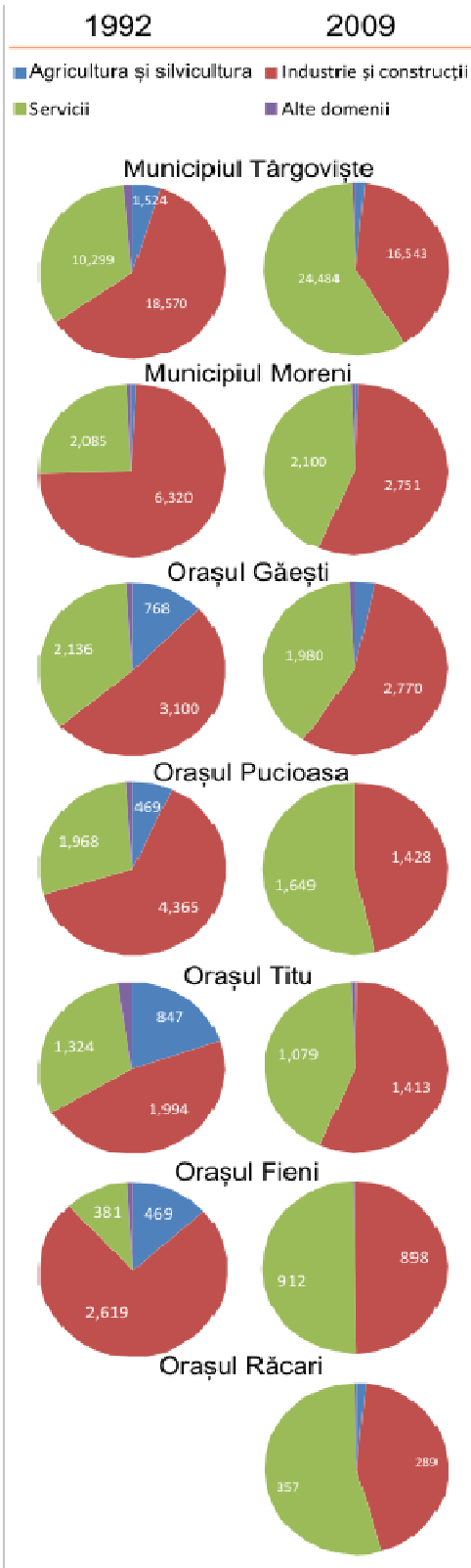
În ceea ce privește profilul funcțional al centrelor urbane, datele statistice oficiale arătau la începutul anilor 90 o preponderență a salariaților din mediu urban în industrie (61%) față de servicii (30%) (INS, 1994). Comparat cu acestea, în 2009 în mediul urban al județului Dâmbovița primează salariații în servicii (54%) față de cei în industrie (44%) (DJS, 2009).

Cu toate acestea, este de menționat că sectorul serviciilor este reprezentat cu preponderență în Târgoviște, acesta înregistrând o creștere de nu mai puțin de 238% (2009 față de 1992), ca număr de salariați (vezi figura 27). Pentru celelalte orașe ale județului este de remarcat semnificația sectorului industrial, fiind în prezent principal domeniu de activitate în Moreni, Găești și Titu.

Cel mai sever declin industrial este remarcat în Moreni, Fieni și Pucioasa, care au cunoscut în ultimele două decade reduceri ale numărului de persoane salariate în industrie la 43%, 34% și

respectiv 33% din nivelul înregistrat în 1992 (Figura 27).

În cazul municipiului Moreni, sectorul serviciilor a cunoscut o creștere ne semnificativă în perioada analizată. Surplusul de forță de muncă (rezultat în special în urma disponibilizărilor rezultate după restructurarea filialei locale a RomArm) nu este reflectat de declinul demografic relativ limitat. Prin urmare, se semnalează o scădere a ratei de ocupare a populației și o creștere a șomajului. În cazul orașului Fieni, ce înregistra în 1992 cel mai mare procent al salariaților în industrie și construcții (75%), nu doar numărul salariaților din acest domeniu a înregistrat un declin sever, ci și a celor din agricultură și silvicultură (de la 13% la 0% în 2009). Sectorul serviciilor a crescut într-adevăr, atât în termeni absoluți cât și relativi, creșterea ne-acoperind însă un surplus de forță de muncă estimat la peste 1.500 de persoane, nerefectați nici în rata declinului demografic al orașului.

Orașul Pucioasa a înregistrat cea mai severă scădere a numărului total de salariați, ajungând în 2009 la 45% din nivelul anului 1992, pe fondul unei scăderi demografice de doar 7%. Chiar și în acest context, industria rămâne totuși un sector importat de activitate, ocupând 46% din salariați. Profilul balneoclimateric, pentru care este cunoscut orașul Pucioasa, este valorificat încă insuficient în activități economice conexe. În 2009, în orașul Pucioasa erau înregistrați doar 61 de salariați în servicii HORECA (hoteluri și restaurante).

Orașele Găești și Titu înregistrau un profil similar în 1992 cu o treime din forța de muncă angajată în servicii și aproximativ jumătate în industrie și construcții. Structura ocupațională a cunoscut o tendință similară, fiind înregistrate scăderi ale numărului de salariați în ambele sectoare, raportul dintre acestea însă rămânând relativ constant. O scădere foarte accentuată a fost înregistrată, în special în cazul orașului Titu, în numărul

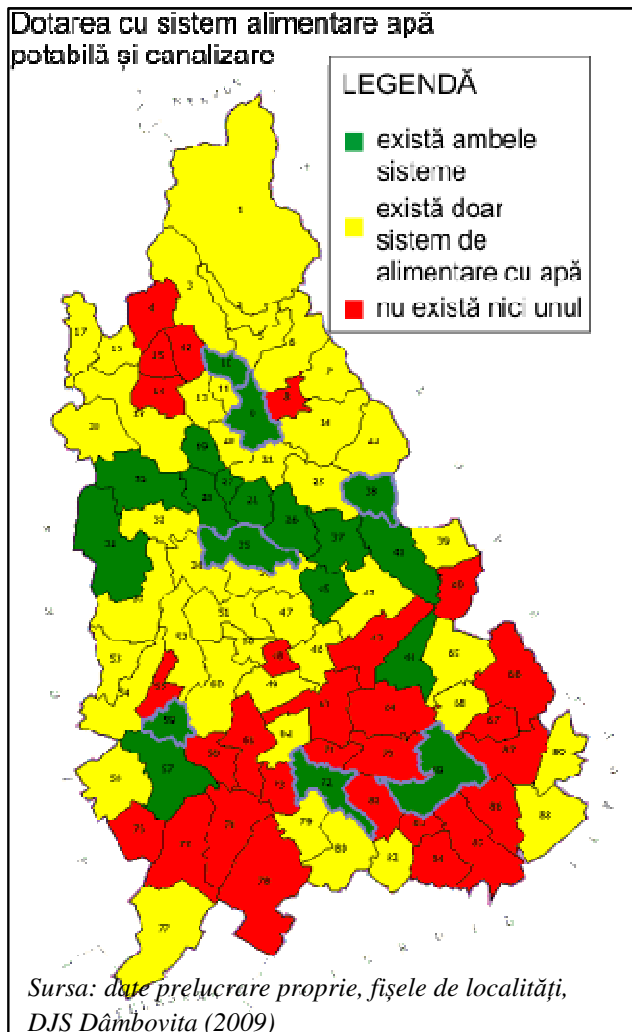
ntrelor

de salariați din agricultură, acest sector ocupațional ajungând în prezent la un nivel nesemnificativ. Ambele orașe înregistrează în prezent 56% din forța de muncă salariată în industrie și construcții.

Orașul Răcari (ce a primit statutul de localitate urbană în 2004 fiind astfel cel mai nou oraș din sistemul urban al județului), înregistrează cel mai scăzut număr de salariați raportat la populația totală (10 salariați la 100 locuitori). Ca activitate ocupațională primează serviciile, cu mențiunea că principalele domenii de activitate în servicii țin de sectorul public (administrație publică, învățământ, sănătate și asistență socială).

3.2 DEZVOLTARE RURALĂ

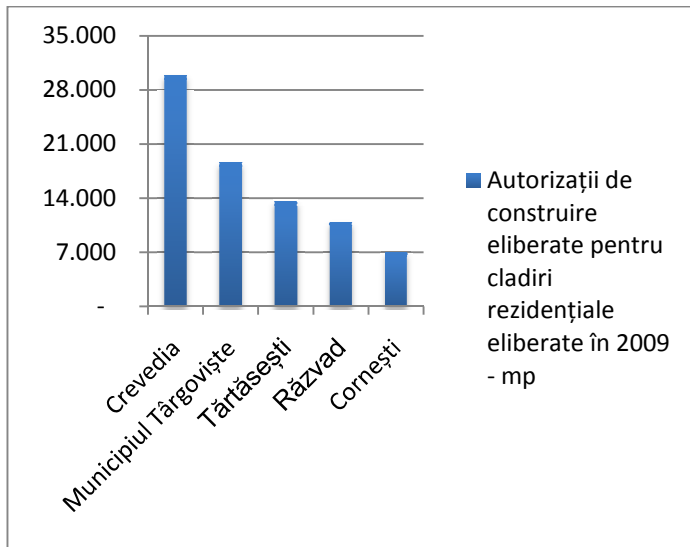
Deși un județ în mare parte rural, Dâmbovița reprezintă un teritoriu cu o densitate a locuitorilor foarte ridicată (131 locuitori / km²), mult sub media națională de aproximativ 94%. Sistemul de așezări urbane, deși format din orașe în majoritate de dimensiuni mici, este distribuit echitabil în cadrul județului. Astfel, Dâmbovița nu prezintă nici o zonă rurală periferică, conform definiției stipulate în Planul de Amenajare a Teritoriului Național, Secțiunea IV: Rețeaua de Localități (zone lipsite de orașe pe o rază de 25-30 km).

O primă implicație a gradului de urbanizare scăzut reprezintă faptul că majoritatea dâmbovițenilor au acces mai scăzut la servicii publice diversificate, având în vedere capacitatea limitată a autorităților din mediul rural de a derula programe de investiții majore în utilități. Conform datelor prezentate de consiliul județean, doar 53 din cele 82 de localități rurale aveau în funcțiune sisteme de alimentare cu apă și doar 15 comune dispuneau și de sistem de canalizare (la data de 31.12.2010). Figura 27 relevă o dotare edilitară general mai slabă în special în partea de sud a județului, dar și în zone mai izolate din nord (Bărbulețu, Pietrari, Râu Alb, Pucheni).

Este de remarcat de asemenea o corelare insuficientă a dotărilor edilitare din mediul rural cu oportunitățile de dezvoltare din cadrul județului. Astfel, comuna Moroeni,

localitatea cu cele mai multe unități de cazare din județ și un flux de peste 17,500 de turiști în 2009 nu dispune de sistem de canalizare iar sistemul de alimentare cu apă existent prezintă doar 6 km de rețea de alimentare.

Figură 29: Topul localităților cu cea mai proeminentă dezvoltare rezidențială din județ

Sursa: date prelucrare proprie, fișele de localități, DJS Dâmbovița (2009)

și comunele din jurul reședinței de județ (Râzvad), o localitate însă mult mai bine dotată edilitar.

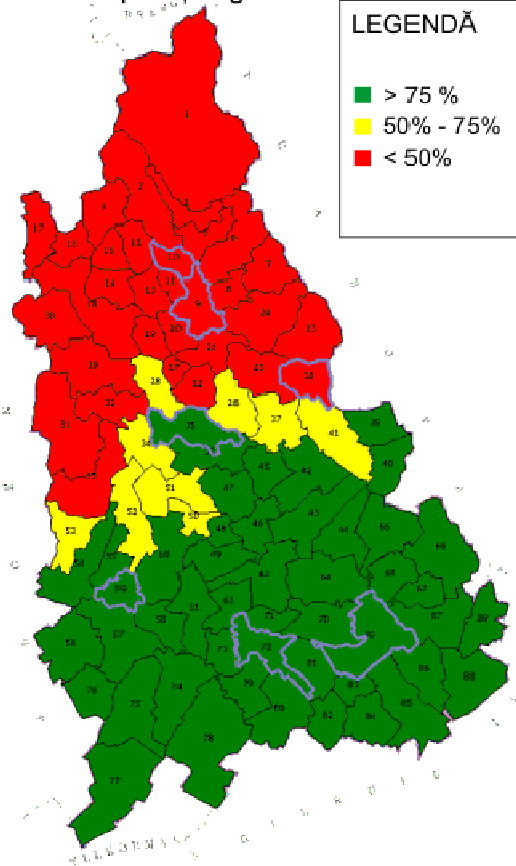
La polul opus se situează comune mai izolate (precum Râu Alb, cu doar 271 mp autorizați pentru aceeași perioadă), dar și localități situate de-a lungul autostrăzii (precum Râscăeți și Mătăsaru, ambele cu sub 500 mp autorizați în 2009). Acest lucru susține ipoteza că situarea de-a lungul unei axe de transport importante de tip autostradă este o condiție insuficientă pentru susținerea dezvoltării zonei respective.

Specializarea funcțională a localităților din mediul rural este relevată din datele de utilizare a terenurilor (Figura 30) precum și sectoarele de activitate ale salariaților (figura 31). Este evidentă o specializare a sudului județului în culturi legumicole și cerealiere (prin prezenta procentului ridicat de teren arabil). Localități precum Slobozia Moară, Lungulețu, Brezoaietele, situate în sudul județului, înregistrează procente de peste 99% din suprafața agricolă folosită ca teren arabil. La polul opus, localități precum Moroeni, Pietroșița, Buciumeni, Runcu înregistrează mai puțin de 2% teren ce poate fi cultivat, din totalul suprafeței agricole. În schimb, acestea înregistrează ponderi foarte ridicate ale suprafețelor de pășuni, indicând o specializare agricolă în domeniul creșterii animalelor.

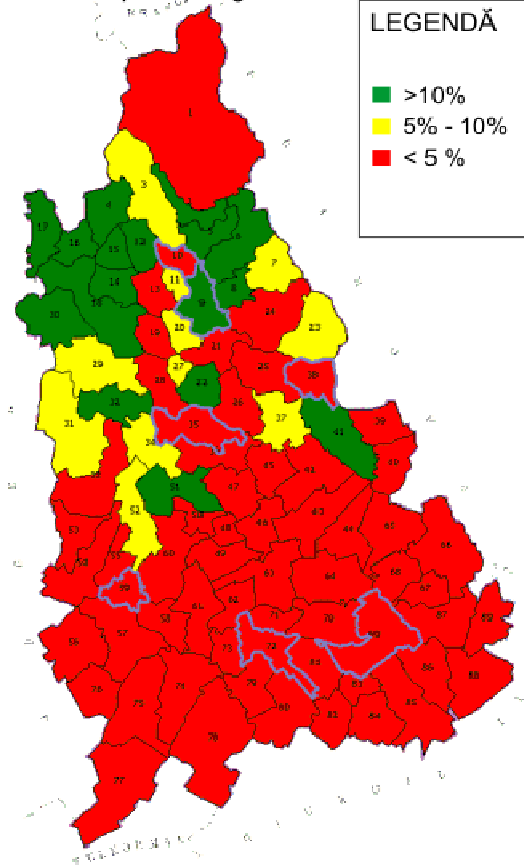
O altă zonă ce prezintă oportunități de dezvoltare imobiliară este reprezentată de comunele din sud-estul județului, ce figurează ca potențiali membri ai asocierii Zonei Metropolitane București.

În special comunele Crevedia și Târtășești au înregistrat valori foarte ridicate ale suprafețelor pe care s-au obținut autorizații de construcții chiar și în anul 2009 în contextul diminuării pieței de imobiliare din România. Este important de menționat că niciuna din aceste comune nu dispune de sisteme publice de alimentare cu apă și nici canalizare. De interes imobiliar au fost

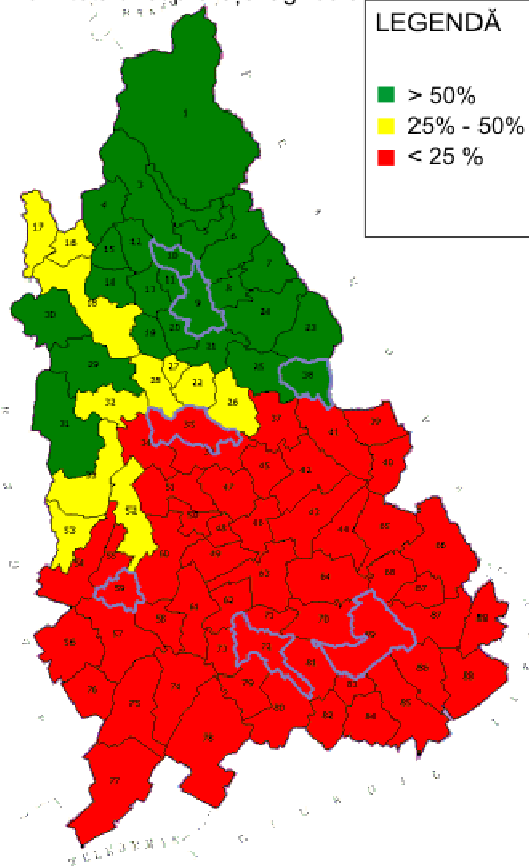
Pondereea suprafeței arabile din
totalul suprafeței agricole

Pondereea suprafeței de livezi din
totalul suprafeței agricole

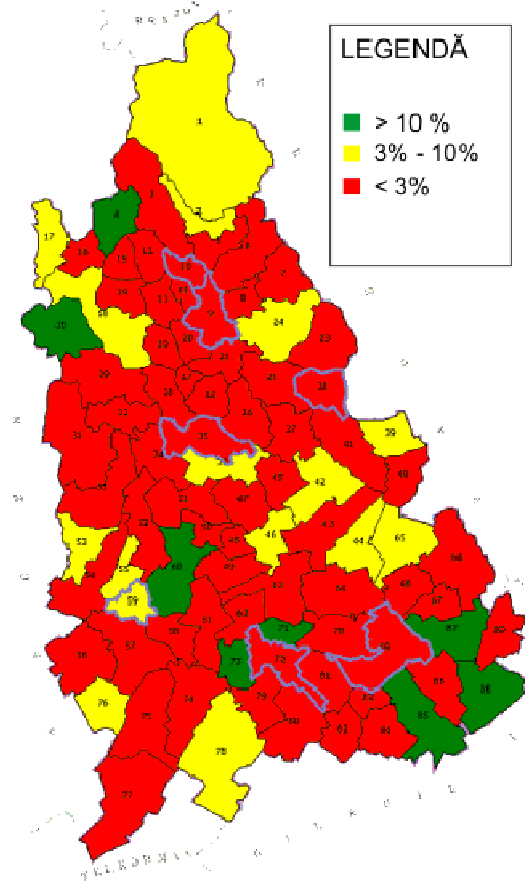
Pondereea suprafeței de pășuni și fânețe
din totalul suprafeței agricole

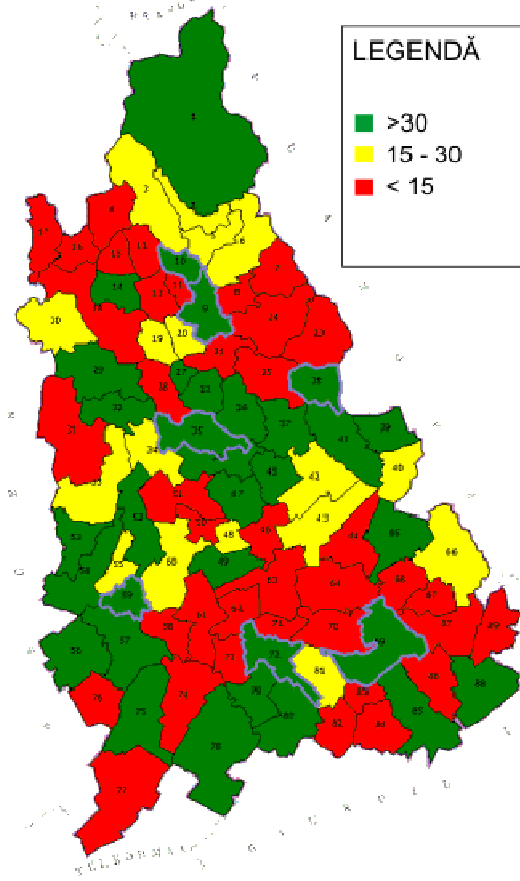
Figură 30: Utilizarea terenului agricol (numerotarea localităților disponibilă în Anexa 2).

Sursa: date prelucrare proprie, fișele de localități, DJS Dâmbovița (2009)

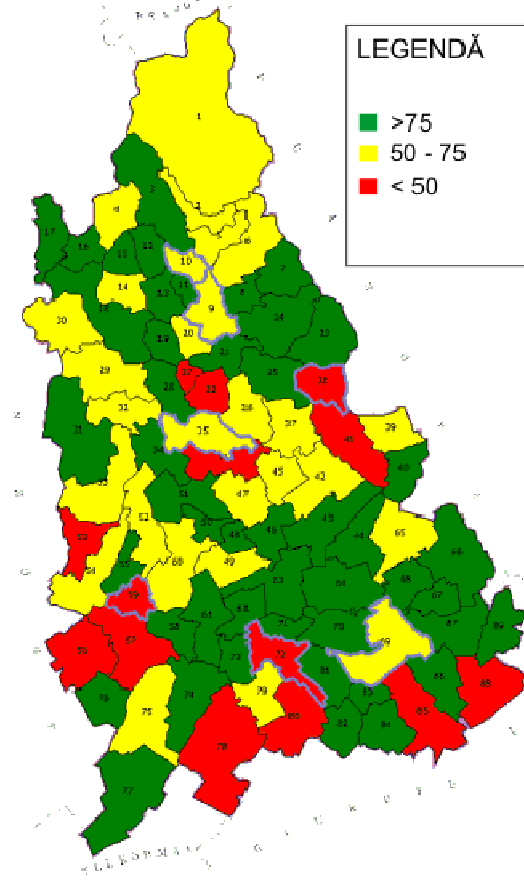
Ponderea numărului de salariați în agricultură din total număr salariați

Ponderea numărului de salariați în industrie din total număr salariați

Ponderea numărului de salariați în servicii din total număr salariați

Figură 31: Specializarea salariaților, principale sectoare de activitate (numerotarea localităților disponibilă în Anexa).

Sursa: date prelucrare proprie, fișele de localități, DJS Dâmbovița (2009)

Cele mai însemnate suprafețe de livezi se înregistrează în zona localităților de pe cursul superior al râului Dâmbovița. Mai bine de 50% din totalul suprafeței agricole a comunei Malu Cu Flori constă în livezi, urmată îndeaproape de Văleni Dâmbovița (43%), Voinești (38%) și Mănești (30%). Ca suprafață absolută, Voinești este liderul detașat al acestui grup cu 1.300 ha de livezi, comparat cu următoarea comună clasată ce dispune de 836 ha (Văleni Dâmbovița).

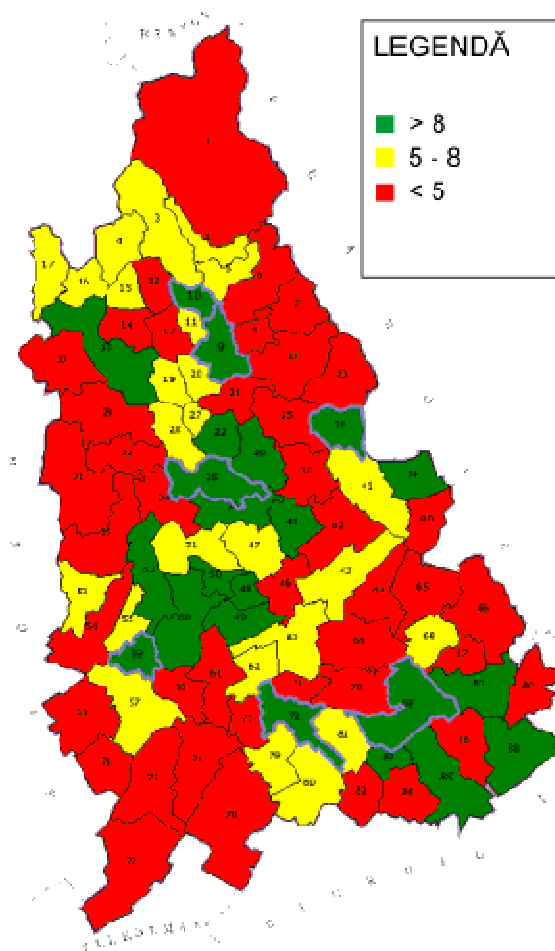
Din punct de vedere al domeniilor de activitate salariată (Figura 31), ponderea salariaților în agricultură în mediul rural este limitată. Acest lucru este potențial explicabil prin incidența agriculturii de subzistență, ce nu apare contorizată în acest indicator. Ponderea cea mai ridicată a salariaților în agricultură este înregistrată în Puchenii (în nordul județului), cu 37% și în Crevedia (în sud-estul județului) cu 29%. În schimb, în termeni absoluți, numărul cel mai mare de salariați în agricultură este înregistrat în Târgoviște (672 persoane), un nivel mult superior următoarei clasate (Crevedia, 203 angajați).

Comunele cu cei mai mulți salariați în industrie sunt Aninoasa (93%) și Doicești (84%), ambele situate la nord de Târgoviște. Acest procent semnificativ semnalează prezenta CET Doicești, ca angajator importat al zonei, precum și facilitatea navetismului către Târgoviște. Sunt mai puțin prezenți angajatorii în industrie în sudul rural al județului (și chiar și acolo unde sunt, predomină industria alimentară), la nord de municipiul Moreni (comunele de pe Valea Cricovului Dulce) și pe cursul superior al Dâmboviței (nord-vestul județului).

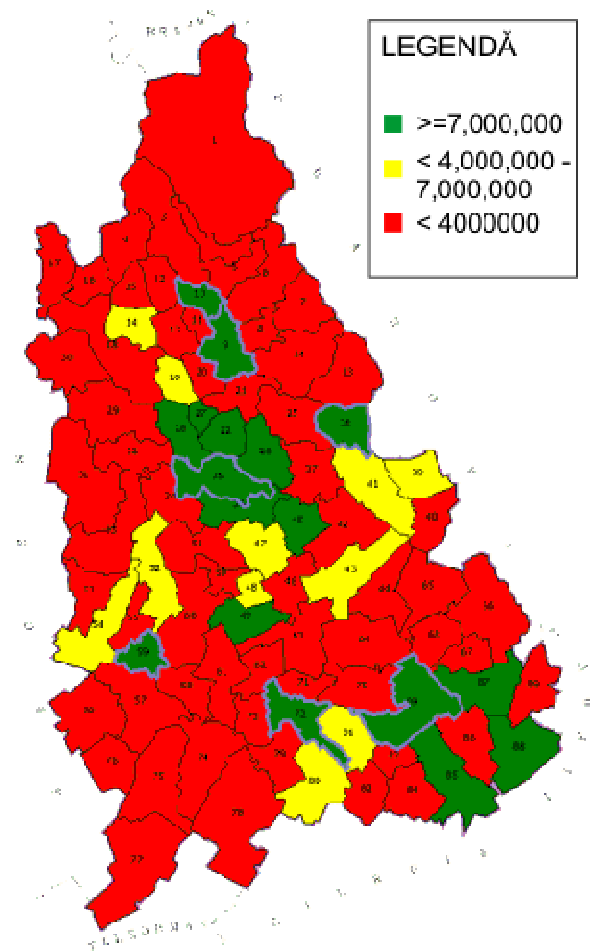
Cei mai mulți salariați din mediul rural lucrează în servicii. În schimb, acest fapt nu se corelează neapărat cu o dezvoltare de remarcat a sectorului terțiar, ci mai degrabă cu o slabă reprezentare și diversificare a activităților economice. La o analiză mai atentă, cele mai bine reprezentate sectoare de servicii sunt cele cu valoare adăugată redusă, de proximitate (comert cu amanuntul, transport), dar și aparatul administrativ și de servicii publice al comunei (adminstrație publică, învățământ, sănătate, etc).

În materie de dezvoltare economică, cea mai dezvoltată comună, atât ca număr de firme cât și ca cifra de afaceri este Crevedia. Se remarcă o mai mare dezvoltare a comunelor din proximitatea centrelor urbane și a celor din extremitatea sud-estică a județului, apropiată de București. Un sector privat mai puțin dezvoltat se observă pe vaile secundare, laterale culoarului de dezvoltare format de cele două râuri (și căile de acces aferente), Ialomița și Dâmbovița. Mai puțin dezvoltată este și zona din sud-vestul județului, traversată de autostradă. Acest fapt ilustrează din nou faptul că autostrada nu este o condiție suficientă pentru dezvoltarea economică a unei arii, deoarece fluxul de mare viteză de mărfuri și persoane favorizează poli urbani pe care aceasta îi unește și nu zonele intermediare periferice. Mai mult decât atât, autostrada constituie și o barieră în fluxul de circulație dinspre nord spre sud, prin sugrumarea accesului la doar câteva puncte de traversare.

Număr de firme la 1000 locuitori

Cifra de afaceri la 1000 locuitori

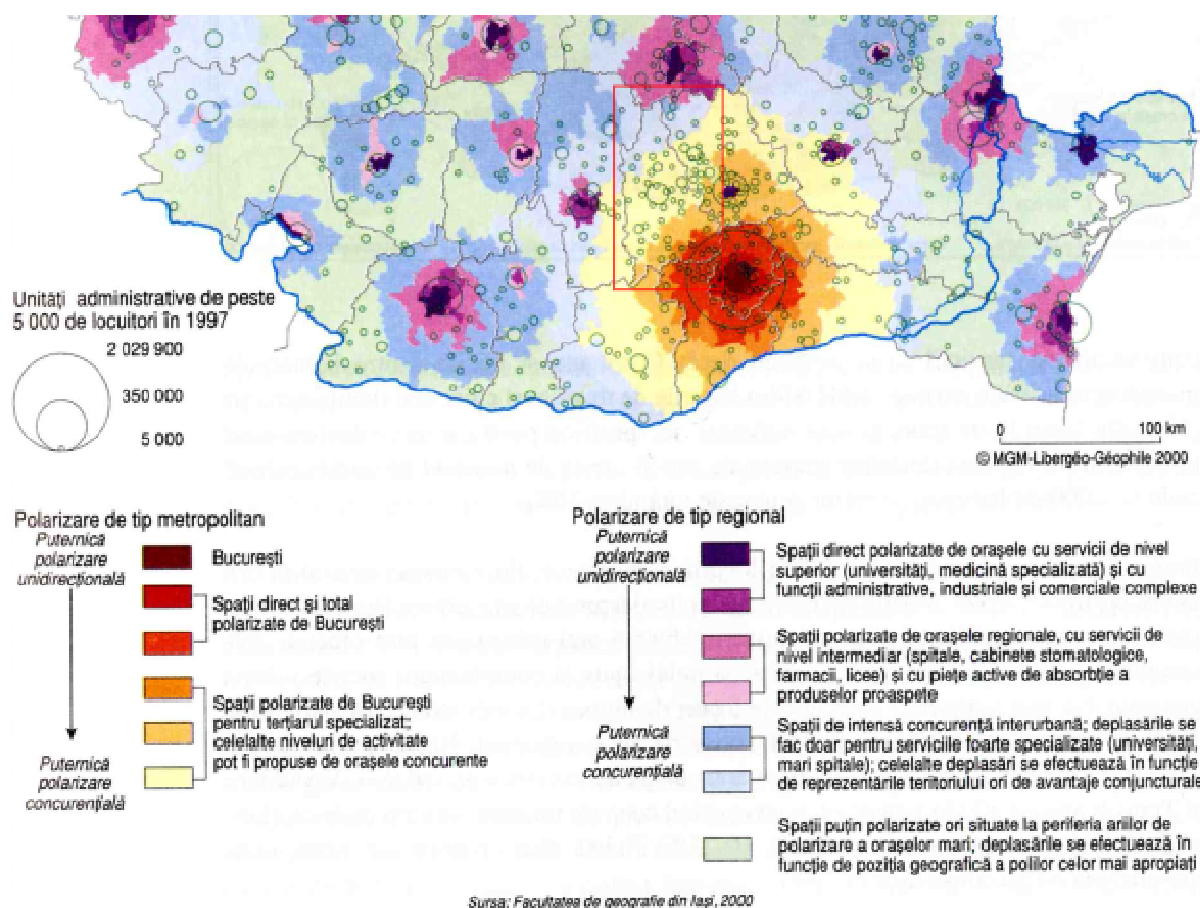
Figură 32: Distribuția spațială a dezvoltării economice (numerotarea localităților disponibilă în Anexa 2).

Sursa: date prelucrare proprie, fișele localităților DJS Dâmbovița (2009)

3.3 RELAȚII URBAN-RURAL

Relațiile urban-rural trebuie văzute atât în cadrul județului precum și la inter-județean. În plan supra-județean, teritoriul reprezentat de județul Dâmbovița poate fi privit ca o arie situată între două axe mari de transport, E60 (DN1) și E81 (A1), unind București-ul cu două orașe mari, Ploiești și respectiv Pitești.

Proximitatea capitalei, în special pentru zona din sudul județului este astfel esențială, din mai multe motive. București reprezintă o piață foarte extinsă de desfacere pentru produsele din județ. Accesul rapid la o astfel de piață este important mai ales pentru domeniile de producere a unor produse perisabile (spre exemplu fructe, legume) care sunt bine reprezentate în județ, dar și pentru produse al căror transport este dificil sau scump (spre exemplu, produse de tonaj ridicat) ale căror producție trebuie localizată cât mai aproape de principalele noduri de transport.

Figură 33: Aria de polarizare a capitalei în relație cu județul Dâmbovița (chenar roșu).

Sursa: Atlasul României (Rey et al, 2006)

Nu doar circulația mărfurilor este facilitată de distanța redusă ci și cea a persoanelor. Spre exemplu, investiții importante precum cele ale Grupului Renault pe raza orașului Titu au fost

facilitate de distanță redusă față de capitală ce permite accesul rapid al angajaților/partenerilor de afaceri dinspre București și aeroport. Funcția de polarizare a capitalei este ilustrată în figura de mai sus, care prezintă aproape toată suprafața județului ca fiind situată în aria de polarizare a capitalei. Dinamica fluxurilor dintre zona de sud a Dâmboviței, preponderent rurală și București este ilustrată și de importanța acordată de dezvoltatori proiectelor rezidențiale în zonă, în special în comunele din sud-estul extrem al județului (menționate în secțiunea precedentă), ce sunt incluse în proiectul Zonei Metropolitane București (figura următoare). Pe lângă avantajele evidente, menționate mai sus, pot exista și riscuri pentru rezidenții actuali, în special în ceea ce privește creșterea accelerată a prețurilor terenurilor, ce pot astfel deveni prohibitive pentru rezidenții și agenții economici locali. De asemenea, noile proiecte rezidențiale reprezintă o cerere suplimentară de dotări edilitare, pe care autoritățile locale le pot cu greu furniza la un nivel minim chiar și pentru rezidenții actuali.

Relațiile inter-județene între mediul rural / mic-urban și mediul urban se manifestă și între Moreni (împreună cu zona rurală adiacentă) și Ploiești. Ilustrativ este faptul că între aceste două localități există 15 curse regulate de transport, în fiecare zi, față de doar 2 pe ruta Moreni – Târgoviște¹³.

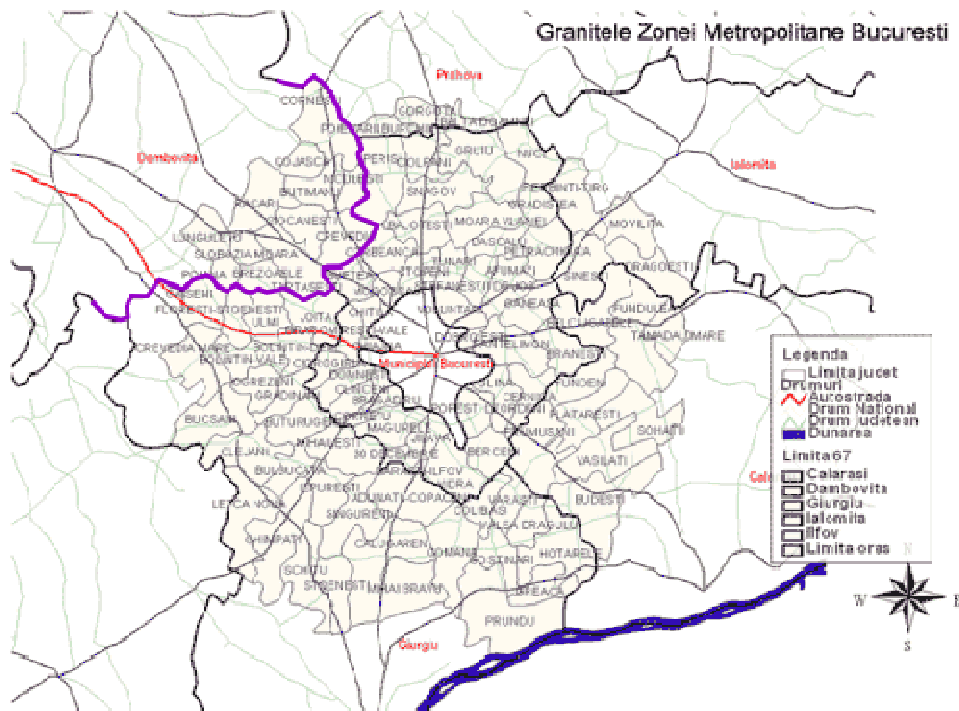
Alte orașe mici din sud-vestul județului (Titu și Găești) precum și zonele rurale adiacente, sunt mult mai bine conectate de București și Pitești decât de Târgoviște, în special datorită caili ferate. Astfel, între aceste două orașe și Pitești există 13 rute zilnice față de, spre exemplu doar 6 care conectează Titu cu Târgoviște.¹⁴

Astfel, reședința de județ, Târgoviște se prezintă mai degrabă ca un centru urban de polarizare locală, în special pentru partea centrală și de nord a județului.

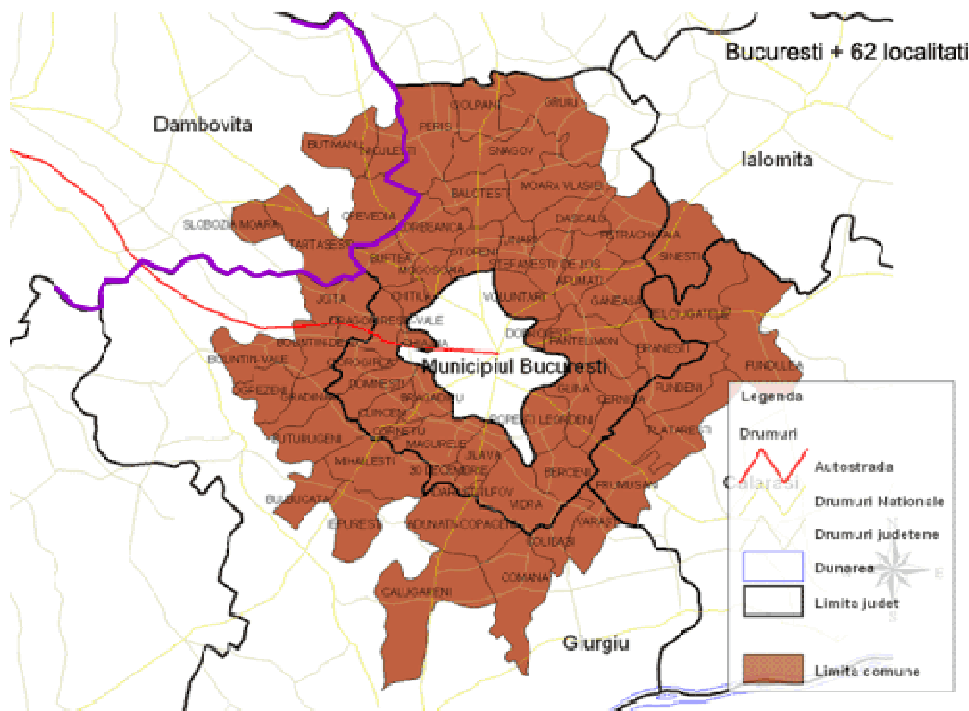
¹³ www.autogari.ro, confirmat cu Informații Autogara Târgoviște

¹⁴ www.infofer.ro

Proiect actualizat cu intindere pana la Dunare

Proiect initial (63 de localitati)

Figură 34: Limitele Zonei Metropolitane București. A: proiect inițial, B: actualizare 2010 cu teritoriul până la Dunăre.

Sursa: www.zmb.ro

3.4 MARKETING TERITORIAL

Procesul de marketing teritorial propune exercițiul de a gândi teritoriul prin perspectiva unui produs, a îi gândi poziționarea pe o anumită piață fictivă de potențiali ”clienți” și a îi trasa elementele de avantaj competitiv față de alte produse (teritorii) concurente de pe aceeași piață.

În acest context un prim demers constă în identificarea ”publicului țintă”, care în cazul unuia teritoriu constă în rezidenți, investitori și vizitatori, ca principale categorii. Comentariile asupra ultimei categorii sunt incluse în Capitolul 3 (Subcapitolul 5).

Tabel 29 Proiecte rezidențiale majore în sudul județului Dâmbovița

Numele complexului	Investitor
Tărtășești	
Green Residence Tartasesti	Premium Investments
Verdde - Primul Sit de Case Naturale din Romania	Bioconstructii
Crevedia	
Forest View Residences	L.P.Ellinas
Greenscape Residences	L.P.Ellinas
Woodlands Residences	L.P.Ellinas
Rebeca Residential Park	Romanian Properties LTD
Crevedia Residential Park	Piraeus Real Estate

Un demers articulat de marketing teritorial vizând categoria rezidenților poate fi întâlnit la dezvoltatorii de complexe rezidențiale și companiile imobiliare. Tabelul de mai jos conține o parte din proiectele rezidențiale identificate pentru comunele Tărtășești și Crevedia din sudul județului. Analiza discursului de vânzări relevă o poziționare pe profilul de cumpărător cu venituri medii sau mari, dornic de a își cumpăra o casă într-o zonă mai puțin

congestionată, cu spațiu propriu adiacent și situat în natură însă aproape de București, pentru fezabilitatea navetismului către birou/capitală. Avantajul principal identificat constă în atractivitatea traiului într-o zonă suburbană a capitalei. Această abordare de marketing teritorial și poziționare a comunelor din sudul județului ca un cartier rezidențial dezirabil situat la marginea Zonei Metropolitane București are și riscul de a exacerba prețurile locale (teren, necesar de utilități) și a îl face inaccesibil pentru rezidenții deja existenți ai comunelor respective.

În comparație cu dezvoltările imobiliare din sudul județului, cele din nord (în special în comuna Moroeni) se poziționează pe categoria de case de vacanță / vile. Avantajul principal descris este poziționarea într-un peisaj de excepție a cărei valorizare turistică a devenit prioritate națională. Potențialul risc al acestor dezvoltări rapide imobiliare se referă în primul rând la alterarea ireversibilă a calității mediului, prin dezvoltări haotice, nereglementate, ce generează congestie, poluare, și restricționarea spațiului public.

În ceea ce privește măsurile de marketing teritorial adresate atragerii de investitori în zonă, asemenea demersuri se pot observa la parcurile industriale din județ, ce caută să își atingă capacitatea maximă de găzduire, dar și la autorități locale ce caută în mod activ investitori pentru

a spori baza fiscală și de locuri de muncă pe plan local. Avantajele competitive ale poziționării în județul Dâmbovița sunt identificate ca fiind:

- ✓ Proximitatea față de capitală (incluzând nodurile de transport rutier, feroviar și aerian pe care aceasta le reprezintă)
- ✓ Proximitatea față de Ploiești (în cazul Parcurilor Mija și Moreni).
- ✓ Preț scăzut al terenurilor
- ✓ Disponibilitatea forței de muncă bine calificată (cu experiență industrială)
- ✓ Asigurarea utilităților edilitare
- ✓ Asigurarea de spații de birou/producție de inchiriat la prețuri foarte avantajoase.

La acest tip de avantaje subliniate, autorități precum Primăria Orașului Titu, listează și: asistență pentru investitori, obținerea rapidă a avizelor, predictibilitatea în dezvoltarea orașului, pol competitiv de întreprinderi (ce referire la companiile care au ales deja să se localizeze în oraș), proximitatea și de orașul Pitești precum și lipsa ambuteiajelor și a poluării¹⁵.

¹⁵ ”Titu, Noua Economie – Mini Ghid Pentru Investitori”, Primăria Orașului Titu, 2010

ANALIZA SWOT

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Sistem urban de susținere distribuit uniform în cadrul județului ✓ Accesibilitate intra-județeană bună către marea majoritate a localităților ✓ Conectivitate bună către centrele urbane din apropiere ✓ Resurse locale diverse și valoroase (patrimoniul istoric și cultural, de peisaj, de exploatare etc) ✓ Lipsa unor dezechilibre majore de dezvoltare în cadrul județului ✓ Interes rezidențial crescut (în special în sudul județului) ce ar putea aplana declinul demografic și îmbătrânirea populației 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Dimensiunea mică a centrelor urbane de polarizare ✓ Gradul de urbanizare foarte scăzut ✓ Echiparea edilitară scăzută a multor localități, inclusiv urbane ✓ Mediu urban construit degradat ✓ Necorelarea în profil spațial a proiectelor strategice, capacităților și infrastructurii ✓ Județul nu este traversat (prin zona sa centrală, mai dezvoltată) de nici o axă de tranzit importantă (rutieră sau feroviară)
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Proximitatea Bucureștiului, ca piață de desfacere și ca element de atractivitate pentru investitori și dezvoltatori ✓ Disponibilitatea multor programe de finanțare pentru susținerea proiectelor de dezvoltare locală, atât în mediul urban cât și local ✓ Oportunitatea poziționării ca axă alternativă de trafic (de turism, agrement, evitare a congestiei de pe axele adiacente) ✓ Interesul dezvoltatorilor privați în investiții în județ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Fracturarea spațială între aria de polarizare puternică a capitalei și partea centrală și de nord a județului ✓ Condiții ce favorizează creșterea discrepanțelor de dezvoltare din cadrul județului (spre exemplu, acces mai redus al localităților mici la finanțări) ✓ Afluxul persoanelor calificate către centrele urbane mai dezvoltate din apropiere (pentru acces la oportunități de angajare și/sau calitate a vieții mai crescută) ✓ Canalizarea investițiilor și a dezvoltării pe axele de transport adiacente (A1, DN1)

4.1 ATRACȚII TURISTICE

Județul Dâmbovița dispune de o diversitate foarte mare de atracții turistice, pornind de la o zonă montană de excepție, până la patrimoniu istoric-cultural de importanță națională și o stațiune balneară de tradiție.

Atracțiile turistice, ca zone/obiective de interes, de pe teritoriul județului Dâmbovița pot fi grupate în câteva categorii în funcție de tipul de turism pe care acestea îl pot genera. Fără a iniția o enumerare comprehensivă a acestor atracții¹⁶, prezenta analiză distinge următoarele tipuri principale de arii de interes ce pot fi considerate ca priorități de valorificare turistică în orizontul de implementare al prezentei strategii.

ZONA MONTANĂ

O mare parte a Masivului Bucegi (în special Platoul Bucegi, cursul superior al râului Ialomița) se situează pe teritoriul județului Dâmbovița. Această arie se caracterizează printr-o biodiversitate și valoare peisagistică deosebită și prezintă numeroase obiective de interes:

- martorii de eroziune de pe platoul Babele (Babele, Sfinxul)
- relieful carstic: Peștera Ialomița, Cheile Tătarului, Cheile Zanoagei, Cheile Orzei, Cheile Horoabei ș.a.
- elemente hidrografice naturale (Cascada Ialomicioarei) sau antropice: Lacul Bolboci, Lacul Scropoasa.
- relief glaciatic: circurile glaciare de sub Mecetul Turcesc ș.a.

La acestea se adaugă numeroase arii protejate de faună și floră, adiacente sau fiind încadrate în zona Natura 2000 și Parcul Natural Bucegi, ce înregistrează singur circa 3.037 de specii de plante și peste 3.500 de specii de animale. Astfel, pe lângă Parcul Natural Bucegi, în conformitate cu Legea nr. 5/2000 privind aprobarea Planului de Amenajare a Teritoriului Național – Secțiunea a III-a – zone protejate, în județul Dâmbovița, zonele naturale protejate de interes național constau și în 11 rezervații naturale, din care 10 sunt constituite în fond forestier, aflându-se pe teritoriul administrativ al comunei Moroeni și una (Izvoarele de la Corbii Ciungi) situată pe teritoriul administrativ al comunei Corbii Mari. Ariile și speciile protejate sunt prezentate mai în detaliu pe parcursul prezentei analize în Capitolul 7.8.

¹⁶ Un demers în acest sens a fost realizat deja prin două studii de amploare comisionate de Consiliul Județean: "Evaluarea Potențialului Turistic al Județului Dâmbovița" (Universitatea Valahia, 2005) și "Studiu de Evaluare și Recomandări pentru o Strategie Județeană de Punere în Valoare a Obiectivelor Culturale și Naturale" (Conf. Dr. Arh. Sergiu Nistor et al, 2010)

Datorită acestor atracții, a apropierii de aglomerări urbane foarte populate și situării adiacente unei axe de transport de interes european (E60), Masivul Bucegi este cea mai vizitată zonă de turism montan din țară, fiind astfel poziționată pe un sector de turism de masă. În schimb, este important de subliniat faptul că principalele puncte de acces la atracțiile turistice din Masivul Bucegi sunt în prezent stațiunile de pe Valea Prahovei. Dinspre interiorul județului, accesul în zonă se face prin DN71 (ramificațiile DJ 714 și DJ713, la data redactării analizei fiind în curs de modernizare), prin comuna Moroeni.

Comparat cu această zonă, Munții Leaota sunt mai puțin cunoscuți și frecvențați de turiști, reprezentând o arie mai restrânsă, cu obiective geologice mai puțin diverse și ne-poziționată adiacent unei axe de tranzit precum Munții Bucegi. Calitatea peisajului și ne-alterarea zonei de intervenții antropice extinse poate reprezenta însă un atu al acestei zone, ce se poziționează ca având un potențial ridicat în valorificare eco-turistică. Drumul de acces spre această arie este DN 72, cu mai multe potențiale ramificații de acces, dintre care varianta optimă trece prin județul Argeș. Planul Urbanistic Zonal pentru dezvoltarea turistică a acestei zone vizează construirea unei serii de pârtii de ski precum și dezvoltarea unui concept inovativ de stațiune eco-turistică bazată pe soluții de energii regenerabile și transport verde.

Oportunitatea dezvoltării zonei montane Bucegi este susținută și catalizată de prilejul organizării Festivalului Olimpic al Tineretului European în iarna anului 2013 (declarată de interes național prin HG 116 / 09.02.2013). Pentru această ocazie, se vor realiza investiții majore în dezvoltarea infrastructurii de ski, creșterea accesibilității zonei și dezvoltarea capacităților de primire cu sprijin financiar guvernamental, Acest demers este considerat a fi un prim pas înspre obiectivul pe termen lung de a dezvolta în aceasta zonă un centru național olimpic pentru sporturi de iarna.

Beneficiile acestui context pentru județul Dâmbovița sunt incontestabile, ele promovând amenajarea turistică a zonei ca proiect de interes național, asigurând mobilizarea resurselor necesare și promptitudinea procesului de dezvoltare. De asemenea, evenimentul va asigura și un pretext de promovare și creștere a vizibilității obiectivelor turistice din zona montană ale județului și vor lăsa un patrimoniu de infrastructură extrem de valoros.

În același timp, riscurile ce trebuie considerate în acest proces țin de considerarea și ameliorarea impactului negativ, atât al lucrărilor de amenajare cât și al fluxului de turiști preconizați o dată ce aceste infrastructuri vor fi gata. Proximitatea Parcului Natural Bucegi precum și desemnarea zonei montane ca arie Natura 2000 implică impunerea și respectarea unor reguli specifice de dezvoltare imobiliară și control al activității și prezenței antropice în zonă. Aceste considerații sunt necesare a fi realizate prin studii de impact și prognoză a activității turistice și dezvoltării imobiliare din zonă și însoțite de măsuri de preîntâmpinare și control (creșterea capacității administrațiilor zonei protejate, elaborarea de documentații de urbanism stricte, realizarea de controale și monitorizare pe teren etc.).

Un alt tip de risc o reprezintă capacitatea limitată de a beneficia de fluxul de turiști generat de evenimentul din 2013 dar și ulterior, din cauză nivelului redus al capacității de cazare turistică comparativ cu stațiunile de acces dinspre Valea Prahova precum și al avantajului net al acestora din punct de vedere al accesibilității, vizibilității și dezvoltării edilitare din prezent.

Un alt potențial important al zonei montane este dat de posibilitatea dezvoltării turismului cinegetic. Zona forestieră extinsă reprezintă un mediu propice pentru un fond cinegetic extins și diversificat, ce poate susține într-un mod durabil activități de vânătoare sportivă. Acest potențial se extinde și pentru pescuitul sportiv, ce poate fi susținut de numeroare lacuri precum cele de la Butimanu.

RESURSE BALNEARE

Județul Dâmbovița dispune de importante resurse balneare, valorificate în prezent prin stațiunea Pucioasa, recunoscută ca stațiune de interes național prin Hotărârea de Guvern nr. 852 din 2008. Izvoarele de pe raza orașului Pucioasa sunt exploatate încă din secolul XIX și sunt recunoscute pentru proprietățile curative în afecțiuni precum reumatismele, afecțiuni post-traumatice, afecțiuni respiratorii sau dermatologice (Universitatea Valahia, 2005).

Sunt de menționat și izvoarele sărate-iodurare-bromuroase de la Vulcana Bai ce înregistrează cea mai mare concentrație de iod dintre toate resursele balneare din țară. Acestea prezintă proprietăți curative în stări pre-artrorice, reumatismale, afecțiuni ale sistemului nervos periferic, ale tubului digestiv, metabolice, ginecologice și boli de nutriție (Universitatea Valahia, 2005). Pe lângă acestea, se remarcă și izvoarele de apă sărată și sulfuroasă de la Bezdead. Aceste izvoare (de la Vulcana Băi și Bezdead) nu sunt valorificate în prezent iar comunele pe raza cărora se situează nu dispun de infrastructura necesară pentru acest lucru. În schimb, ambele surse sunt foarte apropiate de stațiunea Pucioasa.

Stațiunea Pucioasa este relativ ușor accesibilă cu transport rutier (DN 71) fiind situată la 22 km la nord de Târgoviște dar și prin conexiune directă de tren (București – Târgoviște – Pucioasa).

Oportunitatea valorificării potențialului turistic al stațiunii este certificată prin desemnarea acesteia ca stațiune de interes național și trebuie privită din perspectiva recentului Masterplan Național pentru Dezvoltarea Turismului Balnear (MDRT, 2009). Stațiunea dispune de o extinsă infrastructură turistică (de cazare, tratament) și un valoros patrimoniu construit.

Riscurile privind dezvoltarea turistică a zonei țin de posibilitatea redusă de a susține efortul investițional necesar pentru susținerea calității serviciilor turistice și de tratament oferite. La acestea se adaugă concurența realizată de alte stațiuni de profil similar situate la o distanță similară sau nesemnificativ mai mare de București. De asemenea, poziționarea pe o piață de turiști captivă (beneficiari de tichete de vacanță/tratament) poate intensifica dependența de o forma de turism balnear subvenționată de stat și limita accesul la alte potențiale grupuri țintă cu un nivel al venitului dispensabil mai ridicat incompatibile cu publicul general de turiști al stațiunii.

Resursele balneare sunt complementate de contextul propice unor tratamente climaterice. Beneficiile climatului local, la care contribuie în special fondul de pădure extins, este recunoscut încă din perioada interbelică pentru localități precum Moroeni și Bezdead, în primul dintre ele fiind situat și unul din cele mai importante și vechi sanatorii din țară. Aceste resurse cresc atractivitatea acestor localități ca destinații de relaxare și locație pentru construirea de reședințe de vacanță.

ARIILE DE INTERES ISTORIC-CULTURAL (PATRIMONIUL CONSTRUIT, STRUCTURI MUZEALE ETC)

În această categorie se remarcă în primul rând Complexul Muzeal Curtea Domnească, din Târgoviște, principal sit de patrimoniu construit al județului și element esențial în identitatea locală. Tot în obiectivele cultural-istorice situate în Târgoviște se încadrează și cele zece muzee ale orașului (din care amintim: Muzeul de istorie, Muzeul Tiparului și al Cărții Românești, Muzeul de Arheologie, Muzeul Scriitorilor Târgovișteni ș.a.)

În cadrul județului o arie de interes notabile mai sunt: Complexul Palatul Brâncovenesc de la Potlogi (1698), Curtea Brâncovenească de la Doicești (1702), Ruinele curții feudale a Corbenilor (Corbii Mari), Cetatea feudală de pământ de la Voinești și multe alte monumente istorice și de artă precum și vestigii arheologice.

Aceste puncte de atracții sunt dispuse pe întreg teritoriul județului Dâmbovița reprezentând un potențial turistic foarte important în special pentru valorificare în cadrul turismului de tranzit, al turelor integrate în pachete turistice complexe, sau al turismului de week-end dinspre centrele urbane mari din apropiere.

În schimb, acest tip de obiective necesită un efort important de amenajare turistică (signaletică, panouri informative, ghizi) și de preservare a patrimoniului. În prezentând (exceptând Complexul Muzeal Curtea Domnească, unde s-au realizat importante asemenea investiții) majoritatea acestor obiective sunt foarte puțin sau deloc semnalate (pe drumurile de acces),

cunoscute de turiști (și chiar și de localnici) și amenajate pentru vizitatori și dispun prin urmare și de puține surse de venit pentru a asigura viabilitatea unor asemenea servicii turistice.

AȘEZĂMINTELE RELIGIOASE

Așezămintele religioase vechi din cuprinsul județului au o valoare patrimonială importantă, din acest punct de vedere putând fi considerate și o sub-categorie a tipului de atracții prezentat anterior. Se remarcă în primul rând o serie întreagă de mănăstiri și schituri precum Mănăstirea Stelea (Sec. XVI), Mănăstirea Dealu (sec XV), Schitul Bunea (Vulcana Băi, Sec XVII). La acestea se adaugă Bisericile din lemn Cobia, Cândești, Valea Mare, Drăgăești, Văleni-Dâmbovița.

Disponerea acestor obiective cuprinde zone diferite ale județului (în/sau lângă Municipiul Târgoviște, pe Valea Dâmboviței, la nord de Găești ș.a) putând fi astfel vizitate atât de turiști în tranzit cât și de turiști aflați în vacanță în diferite zone ale județului. Valorificarea turistică a acestor obiective poate fi materializată prin realizarea unor trasee tematice religioase precum circuitul Bisericilor din lemn, al mănăstirilor din jurul Târgoviștei ș.a.

Oportunitatea susținerii turismului ecumenic în județ poate fi văzută atât în contextul existenței unor asemenea obiective cu adevărat speciale dar și a popularității acestui tip de activitate turistică în rândul românilor. Un studiu INSOMAR realizat de MDRT în 2009 relevă faptul că vizitarea așezămintelor religioase este a patra cea mai populară activitate desfășurată de români în timpul unei vacanțe (după recreerea în mijlocul naturii, plajă/baie și vizitarea unor locuri noi)¹⁷.

Un considerent important legat de valorificarea acestui tip de atracții îl prezintă efortul investițional și administrativ necesar pentru amenajarea și asigurarea signaleticii necesare dar și pentru restaurarea și prezervarea acestor obiective, esențială în special în cazul monumentelor istorice vulnerabile.

4.2 INFRASTRUCTURA TURISTICĂ

INFRASTRUCTURA DE ACCES

Problemele de accesibilitate sunt desemnate ca fiind principala deficiență semnalată de turiștii români¹⁸. Acest element este ilustrat foarte bine în cazul județului Dâmbovița pe teritoriul căruia se situează cel mai vizitat sit montan din țară, dar fără să se asigure o bună conexiune, prin infrastructură rutieră, cu restul județului. Platoul Bucegi este accesat în procent covârșitor prin

¹⁷ Conform sondajului "Consumul de Servicii Turistice în România", INSOMAR, 2009
http://www.mdrl.ro/documente/turism/studii_strategii/insomar_august_2009.pdf

¹⁸ [ibid](#)

stațiunile de-a lungul Văii Prahovei și în consecință asociat imaginii turistice mai degrabă a acestor stațiuni decât a județului de care aparțin.

Accesibilitatea redusă către Platoul Padina / Bucegi, nu trebuie însă considerată exclusiv ca o cauză a lipsei de acțiune sau resurse necesare pentru remedierea acestei deficiențe. Este un fapt corelat și cu un element de fezabilitate (distanțele de acces către cele mai apropiate zone locuite din Jud. Dâmbovița sunt mult mai mari decât către cele din Jud. Prahova) precum și caracterul de arie naturală protejată a zonei.

Accesibilitatea către platoul Padina va fi ameliorată considerabil, o dată cu extinderea și modernizarea sectoarelor aferente din drumurile DJ 713 și DJ714 (conform PUZ Padina), în curs de implementare. Este însă necesar a se găsi un echilibru între asigurarea unui nivel de accesibilitate corelat atât cererii (valoarea investiției raportat la numărul preconizat de vizitatori, cu asigurarea un grad de siguranță și confort al drumului) cât și capacității de susținere a afluxului de turiști a zonei vizate.

Din perspectivă strategică, planurile de extindere și modernizare a infrastructurii rutiere în zonă urmăresc conectarea Platoului Bucegi, ca bazin turistic specializat pe infrastructura sportivă și de agrement, către celelalte trei bazine turistice mari din jurul Masivului Bucegi (salba de stațiuni montane de pe Valea Prahovei, aria Brașov – Poiana Brașov și Bran-Moeciu). Acest proiect necesită în primul rând o coerență de inițiativă și viziune între cele trei județe vizate (Dâmbovița, Brașov și Prahova) și o colaborare esențială cu autoritățile de mediu și administrare a ariilor protejate.

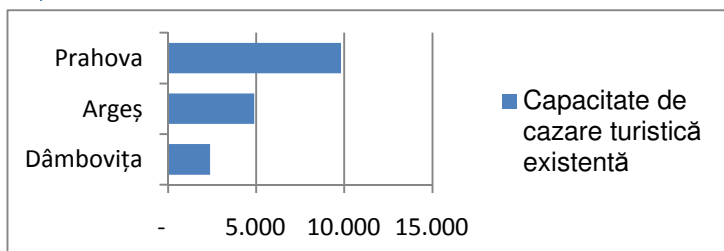
Un grad mai scăzut de accesibilitate se înregistrează și în siturile de interes situate pe cursul superior al Văii Dâmboviței, spre punctele de acces către Munții Leaota. Aceasta axă de transport și comunicație este secundară principalelor rute de conexiune din județ, ”izolarea” impusă de acest fapt diminuând expunerea acestor zone la un flux constant și semnificativ de oameni, printre care s-ar putea număra și potențiali turiști. Zona este astfel mai puțin cunoscută și limitrofă față de celelalte obiective importante ale județului. Dintr-o altă perspectivă însă, acest lucru nu ar reprezenta neapărat un impediment în cazul poziționării pe un segment de nișă cu profil agroturistic, cu un flux de turiști mai scăzut dar fidel. Este necesară, de asemenea, o colaborare foarte bună cu județul Argeș dat fiind că punctul favorabil de acces către zona ecotoristică Leaota (vizată în Planul Urbanistic Zonal redactat pentru această arie) trece prin acest județ.

În conexiune directă cu problema infrastructurii de transport se află cea a amenajărilor atracțiilor turistice pentru a asigura accesul în situl de interes precum și a maximiza satisfacția privind experiența turistică oferită.

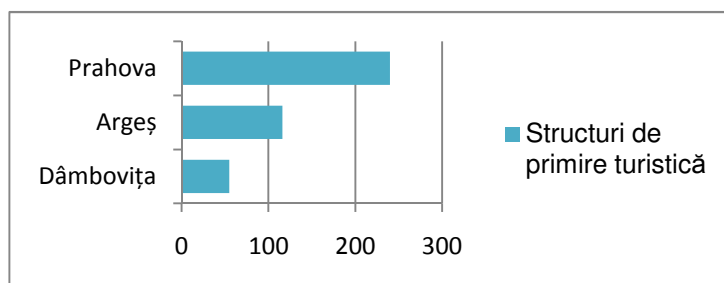
Acest element constă în amenajarea (și dotarea) de spații de informare, instalarea de signalistică (direcții, panouri informative etc), asigurarea de locuri de parcare și condiții de acces pentru persoane cu o mobilitate redusă (persoane vârstnice, persoane cu dizabilități), amenajarea de spații de popas și belvedere de-a lungul căilor importante de acces.

Acest tip de infrastructură și dotare corespunzătoare a atracțiilor turistice implică și asigurarea unor condiții de siguranță pentru vizitatori dar și mentenanță a siturilor vizitate (spre exemplu, securizarea structurilor monumentelor istorice, a căilor de acces – balustrade protectoare etc). În cazul monumentelor istorice, acestea trebuie gândite în consonanță cu regulile de prezervare a patrimoniului construit împreună cu considerente estetice și funcționale, pentru a îmbogăți și facilita experiența vizitatorului. De asemenea, ariile naturale protejate necesită amenajări speciale (panouri informative și de avertisment, spații de popas și zone de depozitare a deșeurilor pentru limitarea impactului negativ asupra mediului al vizitatorilor). Un exemplu de proiect în curs de implementare subordonat acestui deziderat este acela de (re)amenajare a Peșterii Ialomița, aprobat și estimat pentru începere în 2012, cu sprijin de circa 1,5 milioane EUR din fonduri europene.

STRUCTURI DE PRIMIRE TURISTICĂ

Figură 35: Comparatie capacitate de cazare, județele Prahova, Argeș și Dâmbovița

Figură 36: Comparatie structuri de primire turistică, județele Prahova, Argeș și Dâmbovița

Sursa: date prelucrare proprie din DJS Dâmbovița (2009), DJS Argeș (2009) și DJS Prahova (2009)

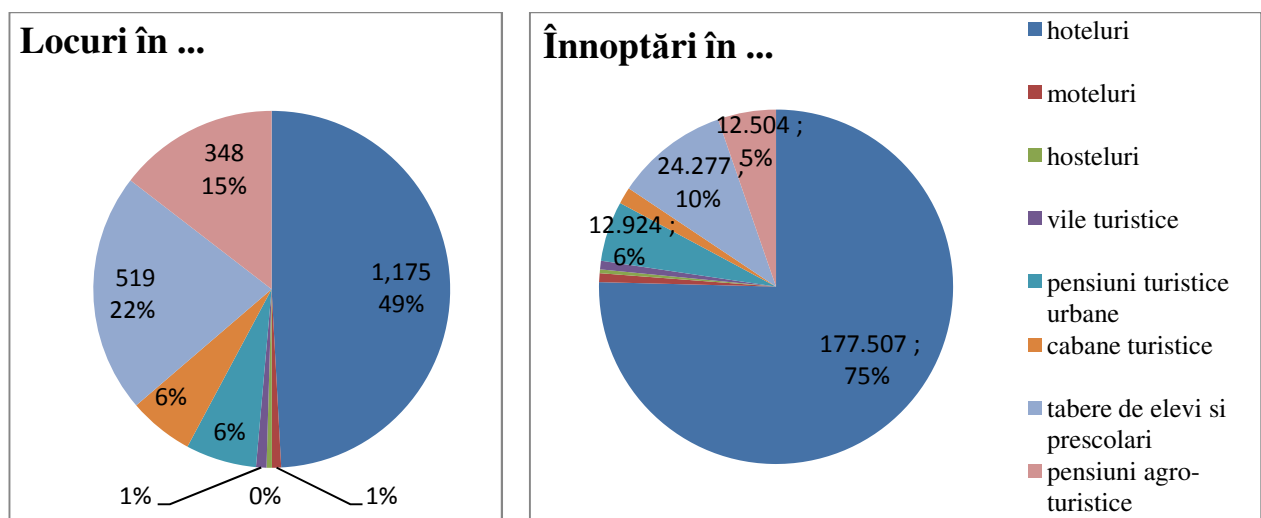
În materie de infrastructură de cazare, județul Dâmbovița dispune de o capacitate semnificativ mai mică comparativ cu județele învecinate, atât ca număr de structuri de primire cât și ca locuri disponibile în acestea.

Conform figurii 37, aceste unități sunt concentrate în orașele Târgoviște și Pucioasa, în cateva comune ce corespund zonei muntoase de nord și în comuna Tătărani.

Comuna Moroeni și Municipiul Târgoviște dispun de cele mai multe

unități de cazare (17 respectiv 11 unități). În schimb, în orașul Pucioasa este înregistrată cea mai mare capacitate de cazare, ceea ce semnaleză existența în stațiune a unor structuri de primire de dimensiuni mari. Mai mult de 90% din turiști ce au vizitat orașul Pucioasa în 2009 s-au cazat într-unul din cele trei hoteluri ale stațiunii. În special unul dintre acestea prezintă o capacitate de cazare foarte mare – Complexul de Odihnă și Tratament Balnear Ceres - aflat în proprietatea Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale. Doar acest hotel însumează 61% din totalul capacității de cazare a stațiunii, restul fiind acoperită de celelalte două hoteluri (23%) precum și vile și pensiuni (16%).

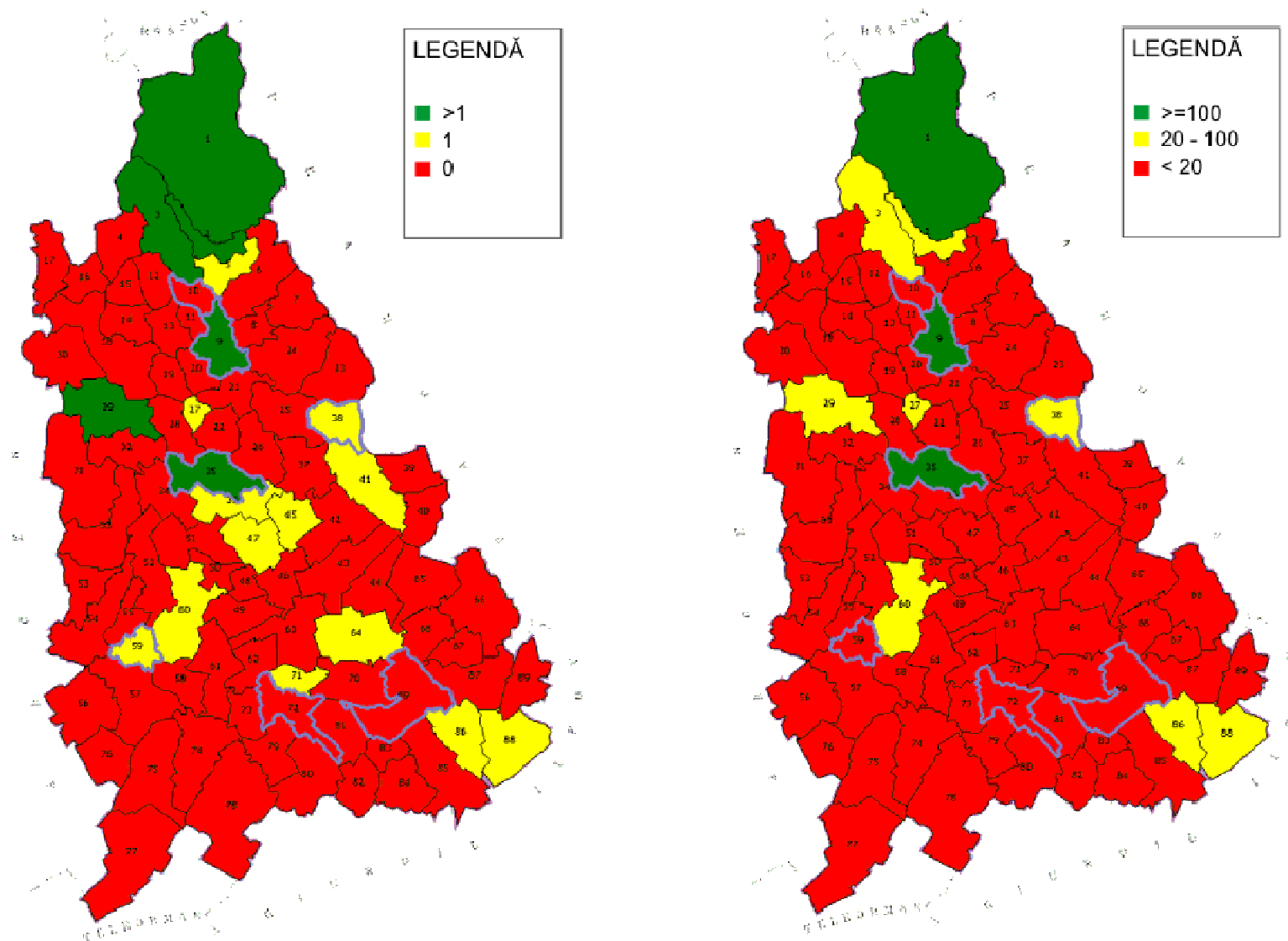
Cele patru tabere școlare reprezintă de asemenea aproape un sfert din totalul capacității de cazare al județului, trei dintre acestea fiind situate în comuna Moroeni și una în comuna Tătărani.

Figură 37 Locuri de cazare și număr de înnoptări defalcate pe structuri de primire turistică în județul Dâmbovița.

Sursa: date prelucrare proprie din fișele localităților, DJS Dâmbovița 2009

:

Figură 38: Distribuția în județ a unităților de cazare turistică (stânga) și a capacităților de primire turistică (locuri în unități de cazare) (dreapta). Numerotarea localităților disponibilă în Anexa 2

Sursa: date prelucrare proprie, DJS Dâmbovița (2009)

4.3 SERVICII TURISTICE

SERVICIILE TURISTICE DE BAZĂ

Serviciile turistice de bază se referă în primul rând la serviciile de cazare și alimentație.

Din punct de vedere al serviciilor de cazare, majoritatea structurilor de primire turistică sunt clasificate la un nivel calitativ de 2-3 stele sau 2-3 margarete (Universitatea Valahia, 2005).

În cazul orașului Pucioasa, localitatea cu cea mai mare capacitate de cazare turistică, sunt preponderente serviciile de cazare în structuri mari și păstrarea formei publice de proprietate pentru o proporție însemnată a capacității de cazare. Implicațiile acestui fapt sunt capacitatea scăzută de investiții pentru îmbunătățirea calității serviciilor turistice, îngreunat și de mărirea efortului investițional necesar pentru modernizarea unor structuri de o dimensiune atât de mare. O altă consecință este limitarea accesului la alte tipuri de public, cu venituri mai mari și nevoi mai sofisticate, ce ar putea constitui o cerere și pentru alte servicii turistice adiacente și generatoare de venit în comunitate.

În cazul municipiului Târgoviște, focus-grupul organizat în cadrul consultărilor din procesul de elaborare a strategiei a relevat un grad de insatisfacție important legat de calitatea serviciilor de cazare turistică din oraș din partea partenerilor agenților economici sosiți în oraș în vizite de afaceri. S-a menționat faptul că o bună parte din acești potențiali vizitatori sunt transportați pentru cazare înapoi în București sau alte locații apropiate. Prin urmare, se identifică un grup latent de potențiali turiști (de afaceri) ce ar putea fi atrași în oraș, în condițiile modernizării structurilor de primire turistică. Având în vedere profilul sociologic potențial al acestui tip de turist, se poate preconiza, în linie cu această tendință, și un potențial de creștere de produse turistice adiacente (tururi la obiective turistice din jur, etc).

SERVICIILE TURISTICE SUPLIMENTARE

Serviciile turistice suplimentare pot reprezenta surse importante de încasări și pot reprezenta factori esențiali în creșterea gradului de satisfacție al clienților – turiști - și fidelizarea acestora.

Serviciile de agrement sau organizare a activităților/competițiilor sportive pot reprezenta o sursă foarte importantă de venit cât și o atracție în sine pentru vizitatori, în contextul dezvoltării infrastructurii de ski, la standarde olimpice, pe Platoul Padina. Pentru vizitatorii din zonele de agro-turism, acestea pot consta într-o serie întreagă de activități (hipism, pescuit, tururi ghidate de ciclo-turism etc) ce pot genera venituri suplimentare pentru comunitatea locală. Taberele de copii din comunele Moroeni și Tătărani găzduiesc concursuri sportive și / sau școlare, ce pot contribui la atenuarea fluctuațiilor de flux turistic pe parcursul anului. La aceste tabere se adaugă complexul de la Crevedia, unde se organizează, spre exemplu, activități specifice cercetașilor.

Serviciile de tratament balnear asociate stațiunii Pucioasa reprezintă principalul punct de atracție a turiștilor din stațiune. Dezvoltarea atât calitativă cât și cantitativă a acestora depinde de calitatea resurselor naturale (existentă) și investiții în infrastructura de valorificare a acestora (baze de tratament, personal calificat etc) (necesare).

Serviciile de informare și asistare a turiștilor (puncte de informare, ghizi, traducători etc) reprezintă o categorie insuficient dezvoltată la nivelul județului, așa cum a fost semnalat și în cadrul dezbaterilor din întâlnirile de validare ale prezentei analize. Într-adevăr, acest tip de servicii se justifică și sunt sustenabile din punct de vedere financiar doar pentru un volum mai mare de turiști și un trafic constant. Însă este foarte important ca acest tip de servicii să preconizeze și să preceadă creșterea numărului de turiști – indubitabilă, considerând proiectele în curs de implementare – deoarece, în primul rând dezvoltarea acestora necesită timp (pregătirea personalului, dezvoltarea infrastructurii sau materialelor necesare). În al doilea rând, experiența turistică pozitivă a afluenței foarte mari de vizitatori preconizată în timpul organizării FOTE este esențială pentru a construi de la început o imagine pozitivă și a atrage și alți vizitatori.

Un alt serviciu turistic ce poate fi oferit de operatorii turistici din județ constă în organizarea de evenimente (de afaceri, petreceri etc) și reprezintă atât o sursă semnificativă de venit cât și o soluție de diversificare a ofertei de servicii și atenuare a sezonității cererii. Acest serviciu se regăsește în planul de dezvoltare al CarpatMontana, societatea ce gestionează unitățile turistice din proprietatea Consiliului Județean. De asemenea, acest tip de servicii apar și ca specializare a unor unități dezvoltate recent, în sudul județului, profitând de proximitatea capitalei și piața reprezentată de aceștia (Complexul Hotelier Insieme din Pitaru și Complexul Turistic Mija).

Nu în ultimul rând, susținerea organizării de târguri și expoziții, festivaluri și evenimente-culturale artistice pot genera un volum semnificativ de promovare și pot spori atractivitatea locațiilor gazdă. Din acest tip de manifestări fac parte spre exemplu: Zilele Cetății Târgoviște, Târgul Meșterilor Popolari (Târgoviște, septembrie 2011), Zilele Pucioasei (Pucioasa, septembrie 2011), Muscel Clover Fest și Padina Fest (Moroeni, august 2011), ultimul dintre acestea adunând în acest an peste 4.000 de turiști. Unele asemenea festivaluri reprezintă adevărate manifestări ale tradițiilor culturale locale (spre exemplu, Festivalul Răvășitul Oilor, Cântecul Oieresc Cornățelu etc) ce pot astfel reprezenta ele în sine atracții turistice.

4.4 PRODUSE TURISTICE

În materie de produse turistice consumate / în oferta turistică actuală, se remarcă mai multe tipuri de destinații.

Cele mai mare număr de turiști a fost înregistrat în Moroeni, cu o durată medie a șederii de 2.4 nopți. Excluzând sosirile în cele trei tabere școlare, rezultă o durată medie a șederii de 2 nopți,

realizată în cea mai mare parte în structuri de tip hotelier și similară ca durată celei din comuna învecinată Runcu (1.6 nopți), realizată în exclusivitate în pensiuni agro-turistice. Prin urmare, în zona montană primează un turism de scurtă-durată (week-end), accesibil turiștilor dintr-un bazin de selecție nu foarte departat (regional, local).

Durata scurtă a perioadei de ședere semnaleză dezvoltarea limitată a produselor turistice complexe, pentru vacanțe de lungă durată (constând în vizite, trasee turistice ghidate, posibilități de practicare a sportului). Se preconizează că această situație se poate schimba o dată cu apariția infrastructurii de ski pe platoul Padina. În acest nou context gradul de ocupare (și implicit de profitabilitate al unităților de cazare putând crește considerabil). Cu toate acestea însă, prelungirea duratelor de ședere pentru vacanțe la ski este o soluție doar pentru perioada iernii, ne-asigurând un produs turistic vandabil pe tot parcursul anului.

Ponderea relativă redusă a agro-turismului, combinată cu patrimoniul natural și cultural bogat și mediul în majoritate rural al județului, semnaleză un potențial agro-turistic semnificativ și încă insuficient exploatat, având în vedere contextul propice.

În ceea ce privește turismul urban, se înregistrează o durată medie a șederii de 3 nopți (în Târgoviște) și 4 nopți (în Moreni). Lipsa unei concentrări semnificative de atracții turistice din Municipiul Moreni și zona adiacentă sugerează mai degrabă un tipologia unui turism de afaceri.

Pucioasa înregistrează de departe cea mai mare durată medie a șederii (9.6 nopți), ceea ce este o caracteristică a turismului balnear bazat pe cure de tratament cu durată standard de la 1 săptămână la 3 săptămâni. Acest context este, ca potențial, extrem de util atât pentru perspectiva dezvoltării serviciilor turistice suplimentare în Pucioasa, cât și în împrejurimi.

Localitate	Sosiri (total)	Durata medie a șederii	Principalul tip de unitate de cazare folosit (proporție din total sosiri %)
Moroeni	17,582	2.4	Hotel (43%)
Mun. Târgoviște	15,664	3	Hotel (75%)
Pucioasa	12,688	9.6	Hotel (91%)
Mun. Moreni	2,421	4	Hotel (100%)
Runcu	1,317	1.6	Pensiuni Agro-turistice (100%)
Dragodana	1,304	1.3	Motel (100%)
Tătărani	1,169	3.7	Tabăra școlară (98%)

Tabel 30: Durata șederii și tipul de cazare optat în principalele destinații turistice din județ

Sursa: date prelucrare proprie, DJS Dâmbovița (2009)

Astfel, în timpul unui sejur de lungă durată, turiști au timpul necesar pentru a putea apela la/și beneficia de mai multe servicii suplimentare. Potențiale produse turistice integrabile în pachetul

de sejur de tratament balnear pot fi: trasee tematice (traseu cultural iluminist cuprinzând palatele și bisericile brâncovenești precum cele din Târgoviște, Potlogi, Doicești; trasee ale așezămintelor religioase – Bisericile din lemn, Mănăstirile din jurul Târgoviștei, circuitul capitalelor Țării Românești cuprinzând Târgoviște, Curtea de Argeș, Câmpulung și București) sau chiar excursii montane. Cu toate acestea însă, analizarea cererii turistice în stațiunea Pucioasa relevă că o proporție semnificativă a acesteia se desfășoară în structuri de primire în proprietate a statului, de către persoane de vârstă înaintată, susținute prin prestații sub forma biletelor de odihnă și de tratament balnear administrat de Casa Națională de Pensii Publice.

Pe lângă sejururile de tratament balnear, taberele școlare sunt al doilea cel mai consumat produs turistic. Deși infrastructura de primire necesită îmbunătățiri semnificative, oferta de tabere s-a diversificat, cuprinzând o serie întreagă de tabere tematice sportive, de arte plastice, de literatură, limbi străine, fotografie, ecologie, speologie, cercetași, ș.a. Taberele școlare au fost transferate în ultimul an în gestionarea Consiliului Județean (prin societatea CarpatMontana) care are astfel posibilitatea de a accesa fonduri și include aceste structuri în strategia județeană de valorificare turistică.

Un produs turistic de interes ar putea fi reprezentat și de exploatarea brandului Dracula, prin trasee tematice cuprinzând de la Curtea Domnească din Târgoviște la cetatea Poienari din județul vecin (Argeș) și/sau amenajarea de muzee și expoziții tematice (spre exemplu un muzeul al figurinelor de ceară reprezentând domnitorii valahi, în subsolul Curții Domnești).

4.5 PROMOVAREA DESTINAȚIILOR TURISTICE

Studiu de evaluare a potențialului turistic al județului relevă un grad scăzut de asociere a județului Dâmbovița cu o destinație turistică, precum și o cunoaștere redusă a obiectivelor turistice de pe teritoriul județului (cu excepția Complexului Muzeal Curtea Domnească și în mod special a Turnului Chindiei). Mai presus de atât, studiul subliniază și un grad scăzut de familiarizare a agenților economici locali prezenți în sectorul serviciilor de turism cu atracțiile turistice (de patrimoniu construit sau natural, etc) din proximitatea lor.

Se remarcă prin urmare nevoia de a susține promovarea destinațiilor turistice din județ atât către publicul de potențiali turiști cât și către agenți economici activi în sectorul de turism. Un vehicul bun în acest demers poate consta și în dezvoltarea unor produse locale simbol ce pot fi comercializate pentru a promova imaginea adiacentă (spre exemplu, vinul și ciocolata Curtea Domnească).

Consiliul județean are în derulare o serie de programe de promovare turistică (cu finanțări prin POS DRU și POR) precum și un set deja elaborat de analize comprehensive (Evaluarea potențialului turistic al județului Dâmbovița, 2005; Studiu de evaluare și recomandări pentru o strategie județeană de punere în valoare a obiectivelor culturale și naturale din județul

Dâmbovița, 2010) care pot sta la baza activităților de informare și educare, pentru ambele tipuri de grupuri.

Fragmentarea, atât în teritoriu cât și taxonomică a obiectivelor turistice din județ necesită o abordare integrată a promovării turistice. Astfel, se impun construirea și promovarea unor pachete de obiective turistice, pretabile atât tipurilor de turism preferat din județ (de week-end, de sejur balneoclimateric etc) cât și a profilelor de turiști vizaiți.

În acest demers este necesară colaborarea cu toate organizațiile cu responsabilități sau resurse pentru promovarea turistică a județului: MDRT, autorități locale, Grupuri de Acțiune Locală, Asociații de Dezvoltare Inter-comunitară (cele în profil microregional, vezi Capitolul 8) și asocieri cu județele învecinate (Microregiunea Turistică Munții Bucegi, ș.a.)

ANALIZA SWOT	
Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Atracții turistice diversificate și foarte valoroase, atât de patrimoniu natural cât și antropic ✓ Existența unor structuri de cazare extinse (în special în Pucioasa, Moroeni și Târgoviște) ✓ Poziționarea ca axă de turism lipsită de congestie și cu prețuri avantajoase (comparativ cu rutele paralele) ✓ Buna reprezentare a turismului de sejur extins ✓ Existența unei identități locale istorice, ca baza pentru construirea unui brand local 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Investiții reduse în modernizarea structurilor de primire ✓ Slaba dezvoltare a produselor turistice integrate ✓ Capacitatea de primire slab dezvoltată, relativ la județele vecine (competitoare) ✓ Infrastructura rutieră deficitară ✓ Resurse financiare limitate ✓ Dependență de turismul social (subvenționat de stat) în Pucioasa ✓ Insuficiența personalului calificat în servicii de turism ✓ Familiarizare limitată a potențialilor turiști cu vocația de destinație turistică a județului ✓ Lipsa unei structuri unitare care să coordoneze promovarea și valorificarea turistică a județului
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Primirea statutului de stațiune interes național (Pucioasa) ✓ Proximitatea față de o bază de potențiali turiști foarte extinsă (București, Ploiești, Pitești, etc) ✓ Includerea în proiectul strategic de 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Degradarea severă a mediului în Platoul Bucegi, din cauza supraexploatării turistice și nerespectării regulilor de protecție a zonei ✓ Competiția în atragerea turiștilor din partea județelor vecine

organizare a FOTE

- ✓ Sprijin guvernamental în realizarea investițiilor de modernizare a infrastructurii rutiere de acces și a celei de sporturi de iarnă pe Platoul Padina
- ✓ Trecerea taberelor școlare în gestiunea Consiliului Județean

- ✓ Incapacitatea de a beneficia la potențial maxim de organizarea FOTE din cauza infrastructurii deficitare sau insuficiente (de acces, de primire turistică) precum și a ne-participării la structura asociativă Microregiunea Turistică Munții Bucegi
- ✓ Degradarea (în unele cazuri iremediabilă) a siturilor de patrimoniu construit din cauza lipsei de resurse pentru reabilitare

5.1 DEMOGRAFIE

DENSITATE ȘI LOCUIRE

Conform statisticilor, populația stabilă (de reședință) a județului Dâmbovița constituia, la 1 ianuarie 2010, 530.332 persoane cu o densitate în limitele județului de 130,8 locuitori /km².

Distribuția populației în principalele grupe de localități ale județului se regăsește în tabelul următor:

Tabel 31: Gruparea localităților după numărul locuitorilor, la 1 iulie 2009

Grupe de municipii, orașe și comune după numărul locuitorilor	Numărul municipiilor, orașelor și comunelor		Numărul locuitorilor	
	Date absolute	În % față de total	Date absolute	În % față de total
Municipii și orașe				
Total	7	100	163.603	100
Sub 10.000	2	28,6	14.320	8,8
10.000-19.999	3	42,8	40.414	24,7
20.000 și peste	2	28,6	108.869	66,5
Comune				
Total	82	100	366.751	100
Sub 2.000	5	6,1	8.860	2,4
2.000-3.999	29	35,4	86.483	23,6
4.000-5.999	33	40,2	159.549	43,5
6.000-7.999	10	12,2	68.952	18,8
8.000 și peste	5	6,1	42.907	11,7

Sursă: Direcția Județeană de Statistică Dâmbovița

După cum se observă și în structura datelor referitoare la gruparea localităților după numărul locuitorilor la 1 iulie 2009, cea mai mare parte a populației județului locuiește în mediul rural. Cele mai multe comune au între 4.000-5.999 locuitori (40,2%) și între 2.000-3.999 (35,4%), acestea concentrând și cea mai mare parte a populației (43,5% și respectiv 23,6%).

31% din populație locuiește în mediul urban, în special în Târgoviște și Moreni (cele mai mari localități cumulează 66,5% din populația urbană).

Tabel 32: Populația municipiilor, orașelor și principalelor cinci comune ale județului după numărul locuitorilor, la 1 iulie 2009

Nr. crt.	Localitatea	Numărul locuitorilor
1.	Târgoviște	88.334
2.	Moreni	20.535
3.	Pucioasa	15.330
4.	Găești	14.992
5.	Titu	10.092
6.	Fieni	7.730
7.	Răcari	6.590
8.	Răzvad	8.858

Nr. crt.	Localitatea	Numărul locuitorilor
9.	Băleni	8.621
10.	Dragomirești	8.557
11.	Corbii Mari	8.445
12.	Potlogi	8.426

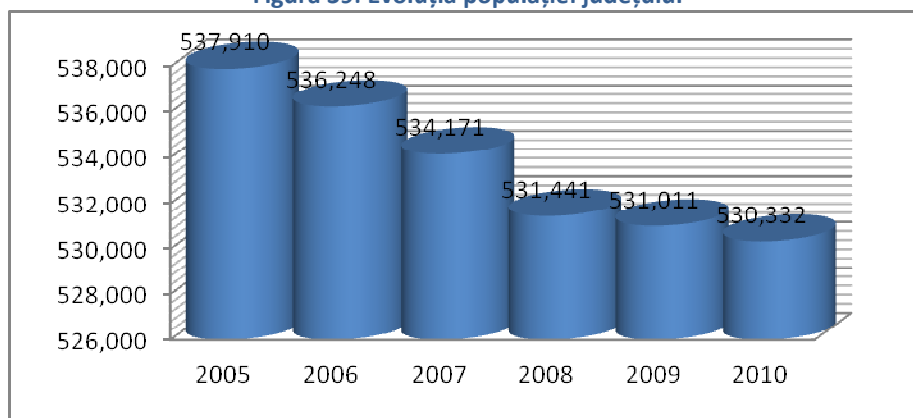
Sursa: Direcția Județeană de Statistică Dâmbovița

În ceea ce privește fondul de locuințe, în perioada 2002-2009, la nivelul județului s-a înregistrat o creștere de 19,8% a numărului total de locuințe, mai mult de 95% aflându-se în proprietate privată. Cu toate acestea, numărul proprietăților majoritar de stat a înregistrat o creștere de 8,1% în perioada analizată, comparativ cu creșterea de 2,4% a proprietăților majoritar private (Anexa 3, Tabel 1 și Tabel 2). Creșterea superioară a fondului de locuințe din proprietate publică se datorează în primul rând programelor derulate prin intermediul Agenției Naționale pentru Locuințe.

EVOLUȚIA DEMOGRAFICĂ A ULTIMILOR ANI

Conform Anuarului statistic al României din 2010, județul Dâmbovița se situează pe locul 14 în topul județelor (inclusiv București) după mărimea populației și pe locul 6 după densitatea populației pe km². Conform statisticilor la nivel național, populația țării este în continuă scădere. Populația județului Dâmbovița se înscrie în această tendință înregistrând în ultimii șase ani o scădere a efectivului populației de 1,4%. După cum se poate observa din Fig. 1, cea mai mare scădere s-a înregistrat în perioada 2007-2008.

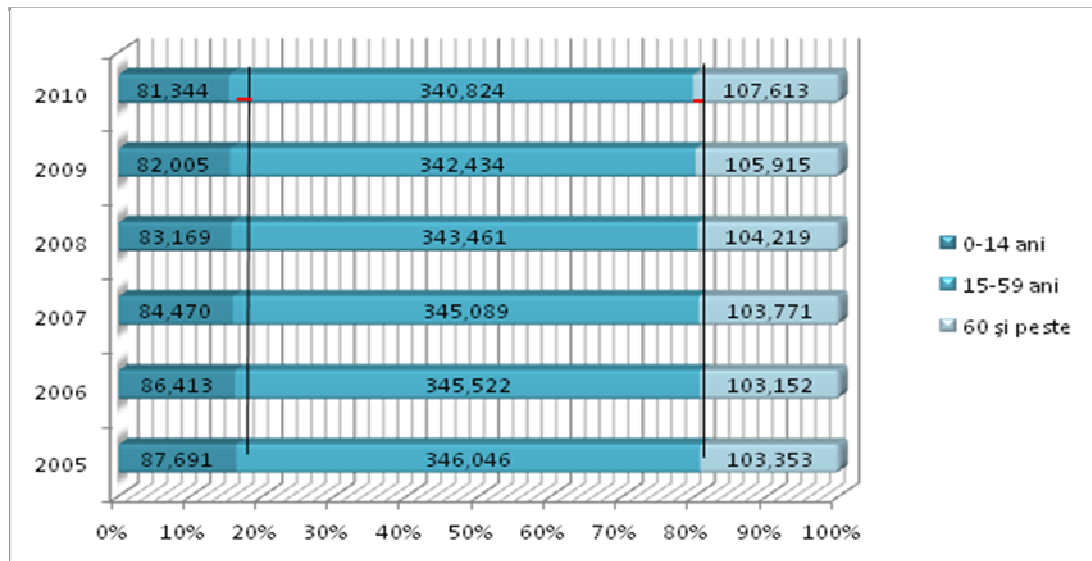
Figură 39: Evoluția populației județului

Sursa: Prelucrare proprie pe baza datelor Direcția Județeană de Statistică Dâmbovița

Analizând structura populației pe grupe de vârstă, pentru anul 2009, se observă că 15,34% din populație se încadrează în categoria 0-14 ani, 64,27% în categoria 15-59 ani, iar diferența de 20,29% au vârsta peste 60 de ani. În ceea ce privește aceste date, îngrijorător este faptul că procentul populației tinere (0-14 ani) este mai mic decât cel al populației în vârstă (peste 60 de ani). Acest lucru scoate în evidență faptul că populația este afectată de procesul de îmbătrânire, născându-se din ce în ce mai puțini copii. La fel de important este și faptul că populația în vârstă aptă de muncă reprezenta în 2010 aproximativ 65%, în scădere cu 1,5% față de anul 2005.

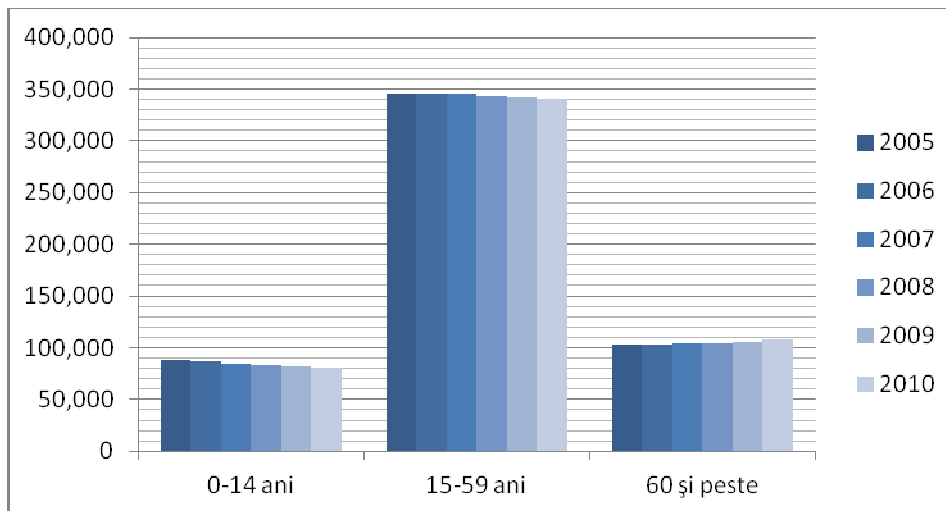
Figură 40: Modificarea principalelor grupe de vârstă

Sursă: Prelucrare proprie pe baza datelor Direcția Județeană de Statistică Dâmbovița

Evoluția populației pe parcursul ultimilor șase ani ne arată că efectivul grupei 0-14 ani a scăzut cu 7,24%, al grupei 15-59 ani cu 1,5%, iar grupa 60 ani și peste s-a mărit cu 4,12%. Această evoluție determină îmbătrânirea demografică a populației al cărei efect se va resimți în viitor.

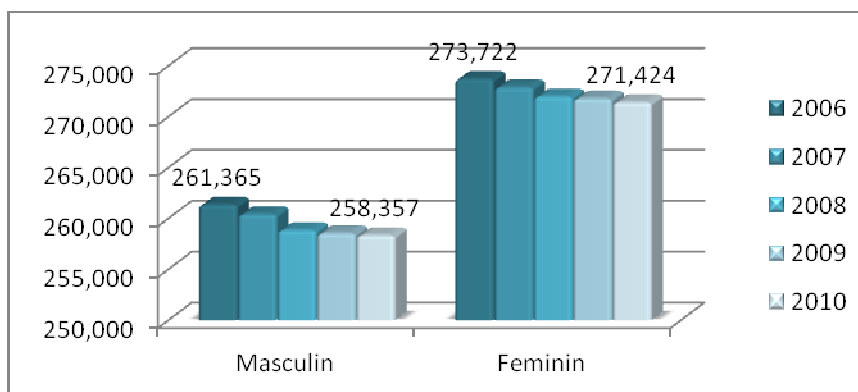
Figură 41: Evoluția populației pe grupe de vârstă

Sursă: Prelucrare proprie pe baza datelor Direcția Județeană de Statistică Dâmbovița

Populația județului este echilibrată între sexe, persoanele de sex feminin, care, în anul 2010 reprezentau 51,23%, fiind într-o ușoară creștere continuă. Această tendință este în concordanță cu ceea ce se întâmplă și în alte județe, deci și la nivel național. Populația de gen masculin a județului a înregistrat cea mai mare scădere între anii 2007-2008, când efectivul a scăzut cu 1.577 persoane, în timp ce pentru aceeași perioadă, scăderea în rândul femeilor a fost de 904 persoane.

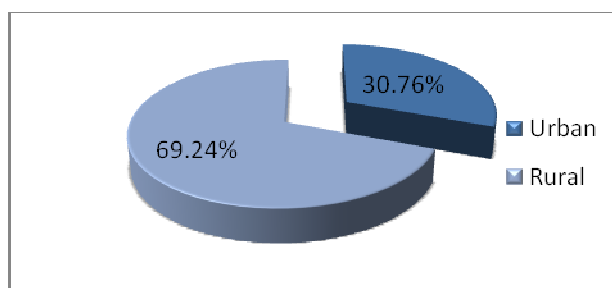
Figură 42: Evoluția populației pe sexe

Sursă: Prelucrare proprie pe baza datelor Direcția Județeană de Statistică Dâmbovița

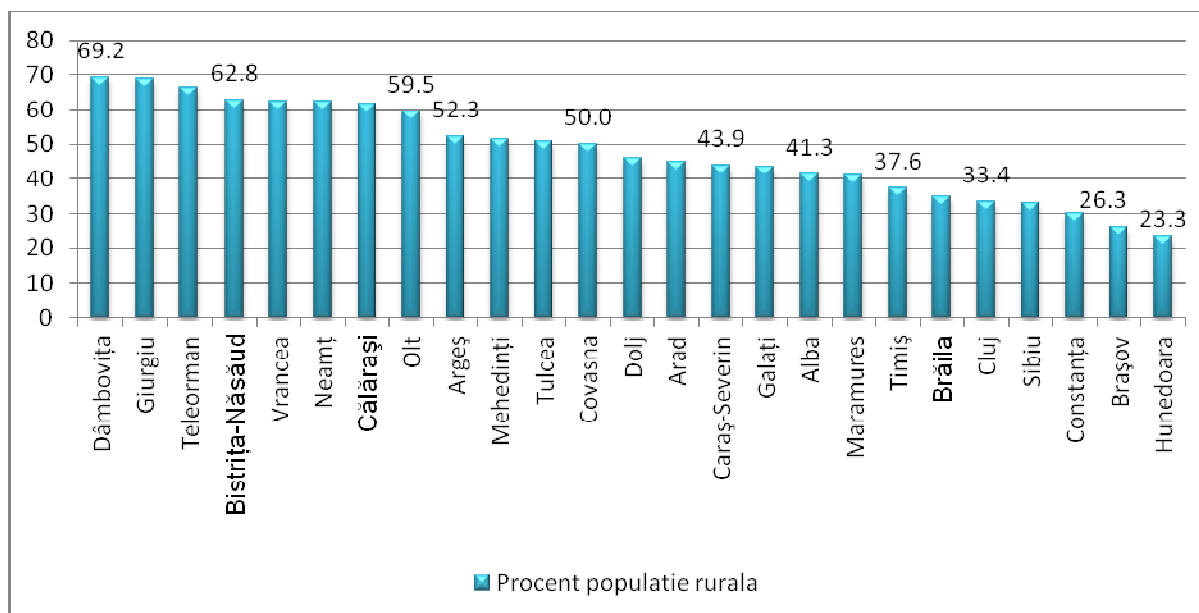
În ceea ce privește distribuția pe medii, aproape 70% din populație locuiește în mediul rural, cea mai mare rată dintre toate județele, media pe țară fiind de 44,9%.

Figură 43: Structura populației pe medii în anul 2010

Sursă: Prelucrare proprie pe baza datelor Direcția Județeană de Statistică Dâmbovița

Figură 44: Ordinea județelor după populația rurală

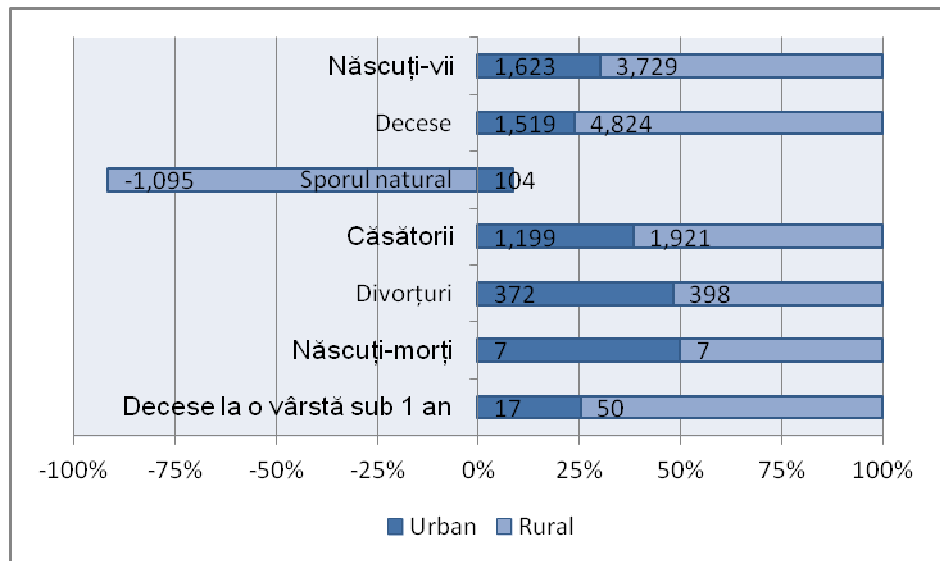
Sursa: Prelucrare proprie pe baza datelor Anuarul statistic al României 2010

În anul 2009, în clasamentul județelor după densitatea populației, Dâmbovița s-a situat pe locul șase cu un număr de 130,7 locuitori/km². Pe prima poziție s-a clasat județul Ilfov cu 197,3 locuitori/km², pe ultima județul Tulcea cu 29,1 locuitori/km², iar media pe țară este de 90,1 locuitori/km².

Din evoluția datelor din Tabelul 6 Mișcarea naturală a populației (Anexa 3) se observă o serie de tendințe. În primul rând, sporul natural înregistrat la nivelul județului este negativ, numărul născuților-vii fiind cu aproape 1.000 de persoane mai mic decât numărul deceselor înregistrate în 2009.

Figură 45: Mișcarea naturală a populației

În al doilea rând, comparând datele din mediul urban cu cele din mediul rural, aproape 70% din numărul total al născuților-vii s-a înregistrat în mediul rural. În același timp însă, numărul deceselor înregistrate în mediul rural reprezintă 76% din totalul pe județ.

Sursa: Prelucrare proprie pe baza datelor Direcția Județeană de Statistică Dâmbovița

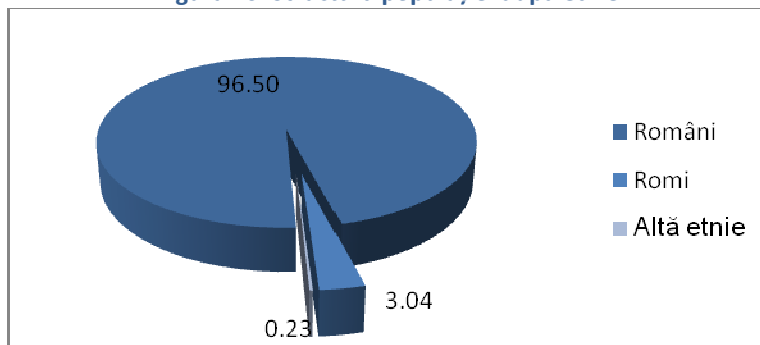
Astfel, sporul natural în acest mediu este negativ, iar în mediul urban este pozitiv. Acest raport între medii este justificat dacă ținem cont de faptul că 70% din populația județului trăiește în mediul rural.

Numărul deceselor la o vârstă sub 1 an este foarte mare în mediul rural, mai exact 75% din totalul pe județ. Acest fapt se explică prin lipsa unităților sanitare sau a cadrelor medicale din sate.

În ceea ce privește numărul căsătoriilor și cel al divorțurilor, în mediul rural s-au înregistrat 65% din totalul căsătoriilor, în timp ce, pentru cea de-a doua categorie, valorile sunt relativ apropiate pe medii de rezidență.

Structura etnică a județului Dâmbovița este destul de diversificată, având ca majoritari românii, aceștia atingând procentul de 96,72%, urmați de romi în procent de 3,04%. În județ mai sunt prezente și alte etnii, însă în procente mai restrânse, sub 0,1% - maghiari, germani, ruși/ lipoveni, turci, italieni (conform Recensământului populației și locuințelor din anul 2002).

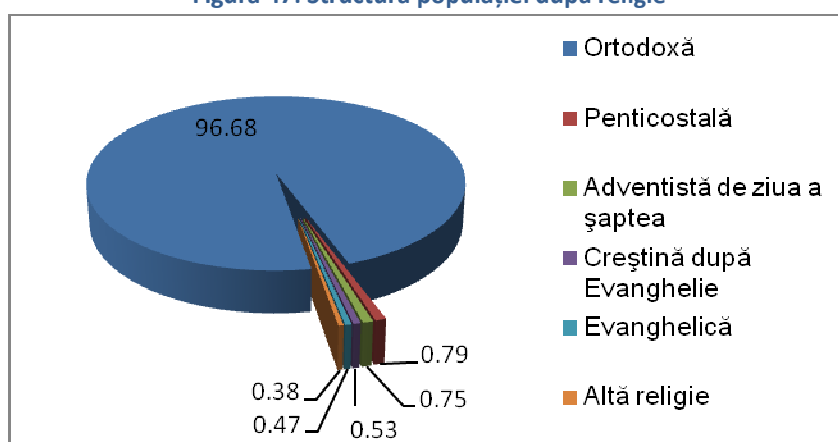
Figură 46: Structura populației după etnie

Sursă: Prelucrare proprie pe baza datelor Recensământ 2002

Conform Recensământului din 2002, populația stabilă a județului se distribuie, în funcție de religie, după cum urmează:

Figură 47: Structura populației după religie

Sursa: Prelucrare proprie pe baza datelor Recensământ 2002

Populația județului Dâmbovița înregistrează, asemenea tendinței naționale, o scădere lentă de la an la an, dar semnificativă pe o perioadă mai lungă de timp; astfel, în perioada 2005-2010 populația a scăzut cu 7.578 persoane, adică cu 1,4%. De această tendință sunt afectați mai mult bărbații decât femeile, care, în anul 2010, reprezentau 51,23% din populație.

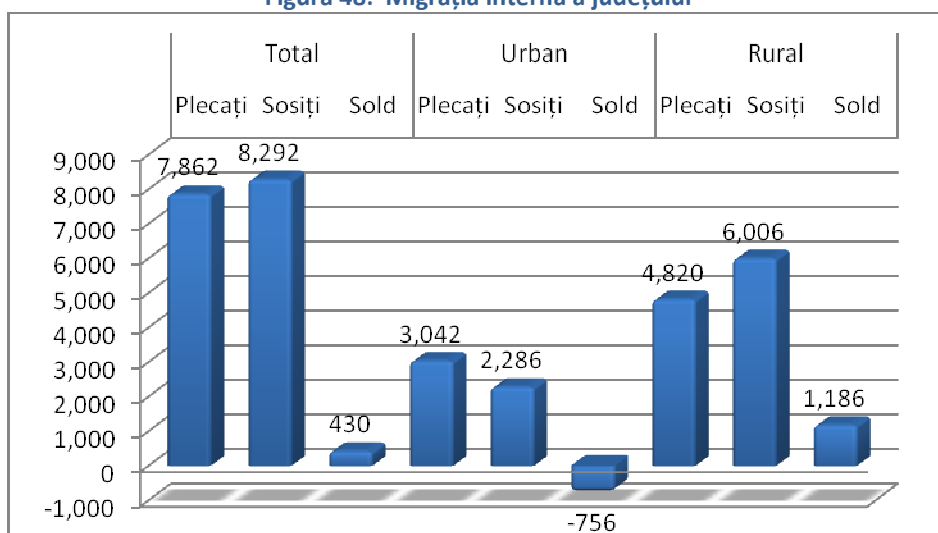
De-a lungul timpului s-a modificat și ponderea principalelor categorii de vârstă, în favoarea persoanelor peste 60 de ani și în defavoarea copiilor sub 14 ani, dar și a populației în vârstă de muncă. Cele mai multe nașteri, dar și decese sunt înregistrate în mediul rural care are și un spor natural negativ, dar în același timp, aproape 70% din populația județului are reședința în acest mediu (locul 1 pe țară).

Județul Dâmbovița se situează pe locul 9 la nivel național în ceea ce privește soldul migrației interne, dar, în același timp, doar 13 județe au un sold pozitiv (conform *Anuarului statistic al României* 2010). Din cele 7 județe ale regiunii Sud-Muntenia, doar Giurgiu și Dâmbovița au un sold pozitiv (472 și respectiv 430 persoane).

În ceea ce privește migrația internă determinată de schimbarea domiciliului pe medii, se observă tendința de migrare spre mediul rural și părăsirea mediului urban. În anul 2009, 3.042 persoane au plecat din mediul urban și 2.286 au sosit, rezultând un sold negativ, de 756 persoane. În același timp, din mediul rural au plecat 4.820 persoane, dar au sosit 6.006 ceea ce conduce la un sold pozitiv, de 1.186 persoane.

La nivel național, doar 6 județe au un sold pozitiv în ceea ce privește migrația în mediul urban, Dâmbovița situându-se pe locul 24 în acest clasament, iar în ceea ce privește topul migrației din mediul rural, județul se află pe poziția 6, însă, din cele 41 județe și București, doar 6 au înregistrat sold negativ pentru acest mediu.

Figură 48: Migrația internă a județului

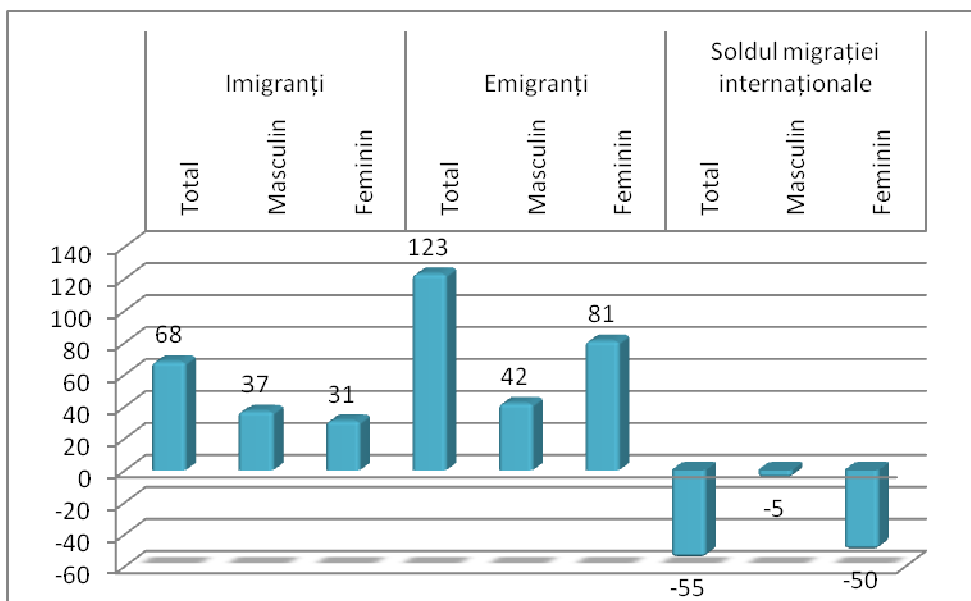

Sursa: Prelucrare proprie pe baza datelor *Anuarului statistic al României* 2010

Din punct de vedere al migrației internaționale, soldul la nivel de țară este negativ, iar Dâmbovița se situează pe poziția 21 în acest clasament, de asemenea cu un sold negativ, existând și 4 județe cu sold pozitiv.

Conform *Anuarului statistic al României din 2010*, la nivelul județului, în anul 2009 au imigrat 68 de persoane, dar au emigrat 123 persoane, rezultând un sold negativ de 55 persoane. În ceea ce privește repartitia pe sexe, majoritatea imigranților sunt bărbați (54,4%) în timp ce emigranții sunt în principal femei (65,9%). Astfel, din soldul migrației internaționale, 91% sunt femei (50 persoane) și 9% bărbați (5 persoane).

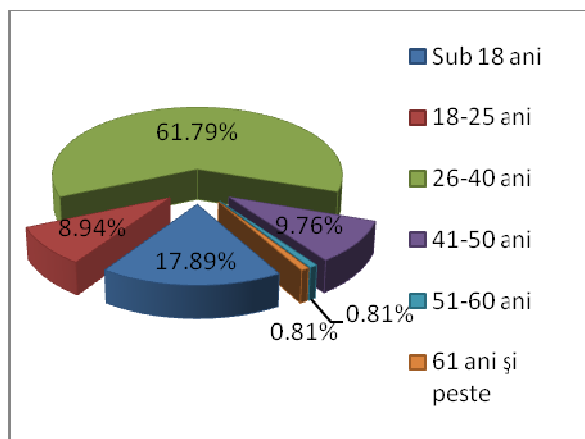
Figură 49: Migrația internațională a județului

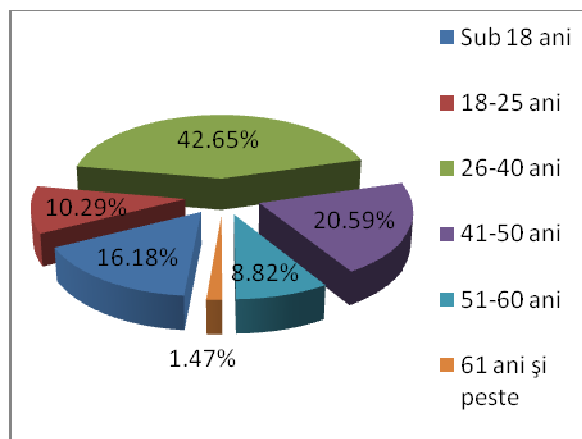
Sursă: Prelucrare proprie pe baza datelor Anuarul statistic al României 2010

Structura emigranților pe grupe de vârstă relevă faptul că, în județul Dâmbovița, în anul 2009 majoritatea persoanelor care au părăsit țara au fost tineri cu vârsta între 26-40 ani (61,79%), adică populația în vârstă de muncă. Aceștia sunt urmași de copiii sub 18 ani (17,89%) ai căror părinți, cel mai probabil, au plecat la muncă în străinătate. Un procent semnificativ mai înregistrează și persoanele din grupa de vârstă 41-50 ani (9,76%), în timp ce persoanele peste 51 de ani reprezintă 1,62% din totalul emigranților județului.

Figură 50: Structura emigranților pe grupe de vârstă

Figură 51: Structura imigranților pe grupe de vârstă

Sursă: Prelucrare proprie pe baza datelor Anuarul statistic al României 2010

Asemenea emigranților, majoritatea persoanelor care au imigrat în județ au vârsta cuprinsă între 26 și 40 de ani (42,65%); a doua grupă de vârstă însă, a fost reprezentată de cei între 41-50 ani (20,59%), iar pe poziția a treia s-au situat copiii sub 18 ani, care sunt doar cu 1,71 puncte procentuale mai puțini decât cei care au plecat din România.

Se remarcă însă numărul mai mare al persoanelor peste 51 ani care au sosit în județ, comparativ cu numărul celor care au plecat din județ, în străinătate.

Conform datelor de la Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Dâmbovița (AJOFM), persoanele care au plecat la muncă în străinătate prin intermediul Agenției, sunt structurate astfel:

Tabel 33: Situația persoanelor plecate la muncă în străinătate

Perioada	Nr. Persoane	Din care, femei
2008-2009	210	135
2010	51	46
2011	25	10

Sursa: AJOFM Dâmbovița

Tabel 34: Situația persoanelor plecate la muncă în străinătate

Perioada	Vârsta	Sub 25 ani	25-50 ani	Peste 50 ani
2008-2009		11	192	7
2010		3	46	2
2011		0	25	0

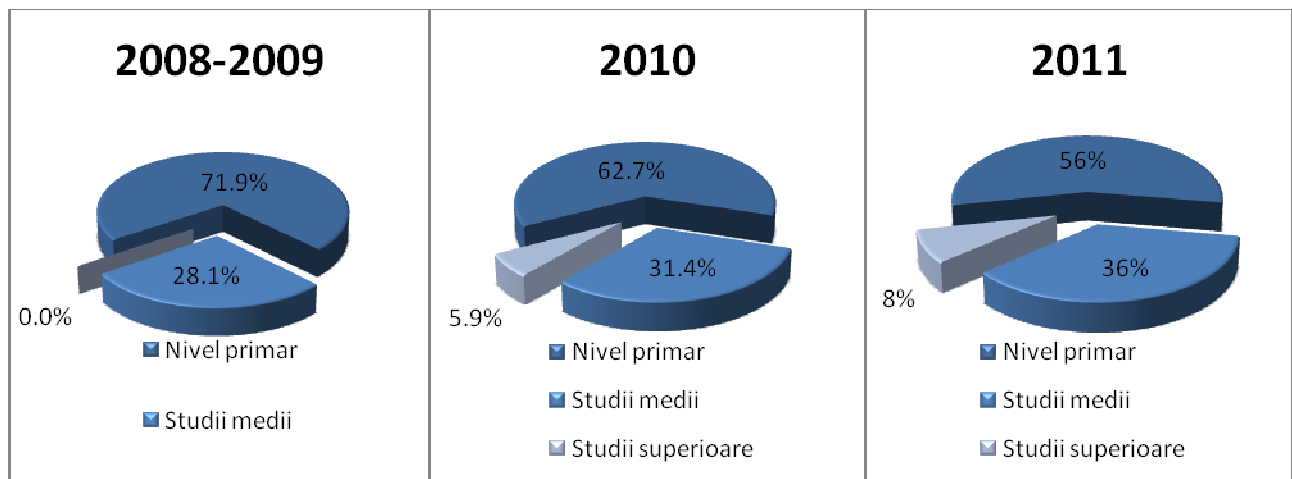
Sursa: AJOFM Dâmbovița

Tabel 35: Situația persoanelor plecate la muncă în străinătate

Perioada	Nivel studii	Nivel primar	Studii medii	Studii superioare
2008-2009		151	59	0
2010		32	16	3
2011		14	9	2

Sursa: AJOFM Dâmbovița

Tabel 36: Evoluția structurii persoanelor plecate la muncă în străinătate

Sursă: Prelucrare proprie pe baza datelor AJOFM Dâmbovița

Din Tabelul cu situația persoanelor plecate la muncă în străinătate se observă că majoritatea persoanelor care au plecat în străinătate la muncă au cel mult studii primare; din 2008 până în 2011, ponderea acestora a scăzut cu 23% și a crescut ponderea celor cu studii medii și chiar

superioare. Dacă în 2008-2009, persoanele cu studii medii plecate în străinătate reprezentau 28,1%, în 2011 au reprezentat 36%, înregistrând astfel o creștere de 29%.

Cea mai mare problemă o reprezintă creșterea ponderii persoanelor cu studii superioare care părăsesc județul. Dacă în 2008-2009 nicio persoană cu studii superioare nu plecase din județ, în 2010 ponderea acestora era de 5,9%, iar în 2011 a crescut la 8%.

ÎMBĂTRÂNIREA POPULAȚIEI – PROVOCĂRI. SUSTENABILITATEA SISTEMELOR DE ASIGURĂRI PUBLICE LA NIVEL JUDEȚEAN. PROIECȚII PENTRU URMĂTORII 10-20 ANI

Numărul mediu de pensionari din județul Dâmbovița a înregistrat o ușoară creștere din 2004 în 2005 după care a scăzut constant, ajungând la 119.304 persoane. În același timp, pensia medie lunară a crescut de trei ori în aceeași perioadă, ajungând la 660 lei/ persoană.

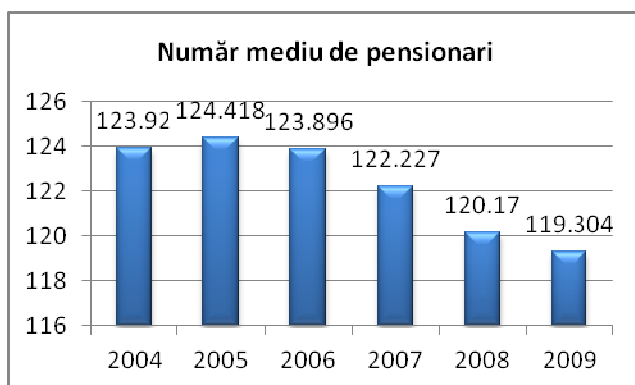
Numărul pensionarilor agricultori s-a redus la jumătate în perioada 2004-2009, iar pensia acestora a crescut de la 69 lei/ persoană la 287 lei/ persoană, adică de patru ori.

Tabel 37: Numărul mediu al pensionarilor și pensia medie lunară

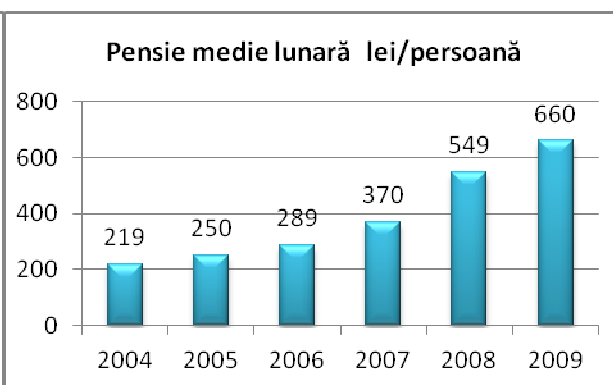
	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Pensionari de asigurări sociale de stat						
Număr mediu	123.920	124.418	123.896	122.227	120.170	119.304
Pensie medie lunară – lei/persoană	219	250	289	370	549	660
Pensionari IOVR						
Număr mediu	742	657	560	465	393	-
Pensie medie lunară – lei/persoană	184	189	197	207	214	-
Pensionari agricultori						
Număr mediu	36.082	31.010	24.172	22.374	20.821	19.399
Pensie medie lunară – lei/persoană	69	82	109	150	243	287
Beneficiari de ajutor social						
Număr mediu	127	107	85	70	59	-
Pensie medie lunară – lei/persoană	67	75	84	108	157	-

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Dâmbovița

Figură 52: Evoluția numărului mediu de pensionari

Figură 53: Evoluția pensiei medii lunare

Sursă: Prelucrare proprie pe baza datelor Direcția Județeană de Statistică Dâmbovița

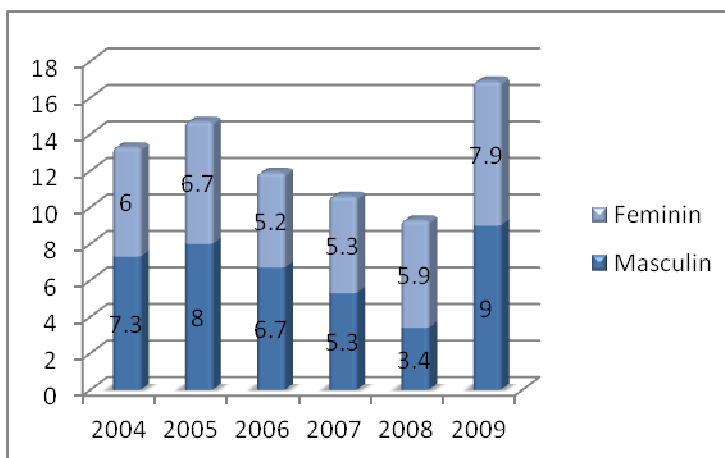
5.2 FORMARE PROFESIONALĂ CONTINUĂ

POPULAȚIE ACTIVĂ. OCUPARE. ȘOMAJ

Populația activă a județului Dâmbovița este reprezentată de populația în vârstă de muncă (15-64 ani), ocupată sau șomeră. În perioada 2002-2009, numărul persoanelor active s-a redus cu 3,4%, scăderea fiind mai mare pentru persoanele de sex feminin (8%) comparativ cu cele de sex masculin (0,4%). Rata de activitate înregistrată la nivelul județului a fost de 57,2 în 2009, față de 58,0 în 2004. Și în ceea ce privește numărul persoanelor ocupate predomină bărbații, numărul acestora crescând cu 7,2% din 2005 până în 2008, iar în anul 2009 înregistrează o scădere de 5,3%. Numărul femeilor ocupate reprezenta, în 2009, 44% din totalul populației ocupate, în scădere cu două puncte procentuale față de 2002; în aceeași perioadă de referință, numărul absolut al femeilor ocupate scade de la 34,8 mii, la 32,2 mii, cu ușoare creșteri în 2007 și 2009.

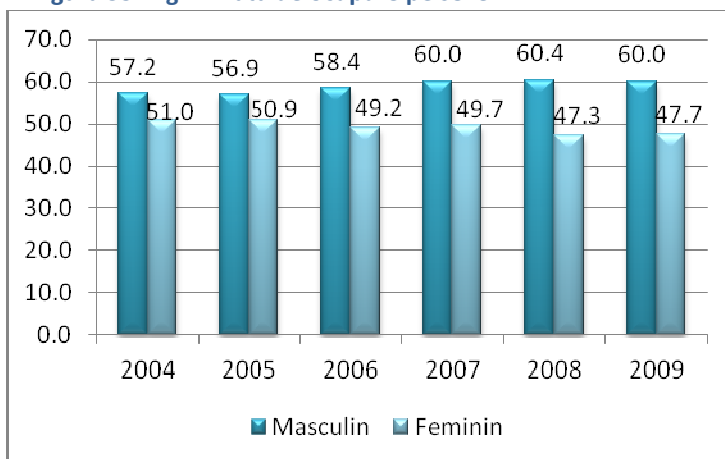
Rata șomajului a înregistrat creșteri între 2004 și 2005, dar până în 2008 a scăzut de la 7,4% la 5,6%. Odată cu criza financiară și economică, numărul șomerilor a crescut atingând în 2009 cea mai mare valoare din ultimii 6 ani (8,5%). După cum este de așteptat, rata șomajului este mai mare în rândul bărbaților (4,0% în 2009)

Figură 54: Rata șomajului pe sexe

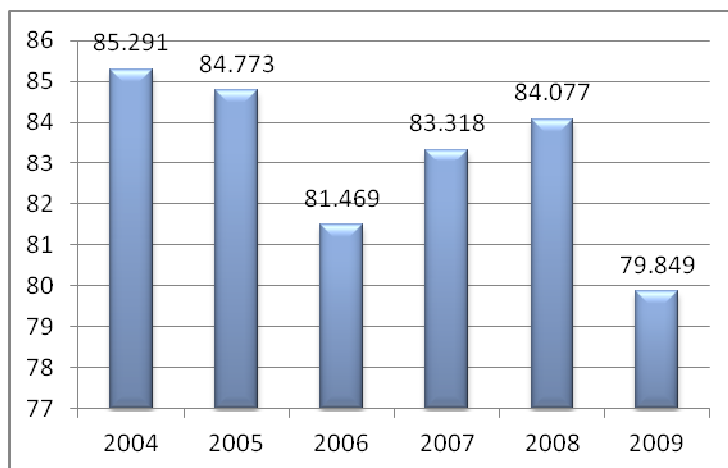

Sursă: Direcția Județeană de Statistică Dâmbovița

Figură 55: Fig. 1: Rata de ocupare pe sexe

de salariați

că Dâmbovița

comparativ cu cifrele înregistrate în rândul femeilor (2,7% în 2009).

Procentul persoanelor inactive a crescut de la valoarea de 58,8% în 2002, la 60,2% în 2009, majoritatea fiind de sex feminin. Începând cu anul 2004 și numărul mediu de salariați a scăzut cu 6,4% până în 2009 deși în 2008 crescuse față de 2007.

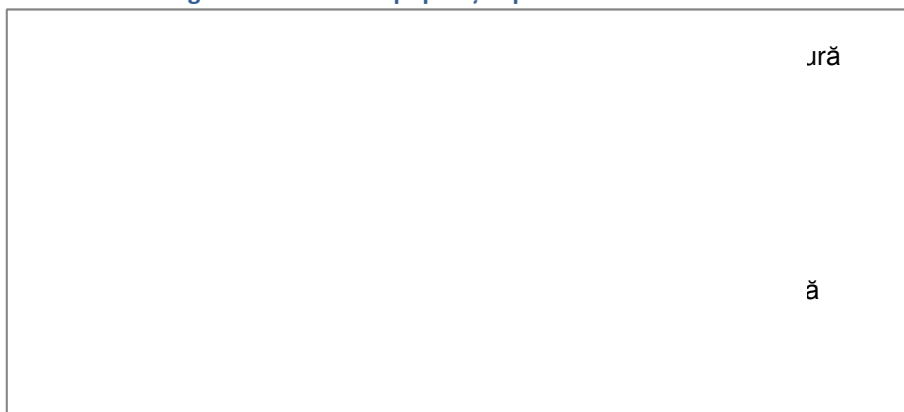
Tabel 38: Populația ocupată pe activități ale economiei în anul 2009

Județul Dâmbovița	Mii pers.	Din care femei
Agricultură, silvicultură și pescuit	69,8	54,6%
Industrie	47,7	30,4%
Comerț	25,2	46,4%
Transport și depozitare	10,8	8,3%
Învățământ	8,9	79,8%
Sănătate și asistență socială	7,8	82%
Construcții	6,8	13,2%
Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public	5,3	56,6%
Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	2,9	20,7%
Activități profesionale, științifice și tehnice	2,0	45%
Hoteluri și restaurante	1,4	57,1%
Intermedieri financiare și asigurări	1,0	80%
Tranzacții imobiliare	1,0	40%
Activități de spectacole, culturale și recreative	0,7	57,1%
Informații și comunicații	0,5	27%
Alte activități și servicii	1,3	46,2%
Total economie	193,1	45,26%

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Dâmbovița

Din Tabelul *Populația ocupată pe activități ale economiei în anul 2009* observăm că principala activitate economică desfășurată în județ este agricultura, silvicultura și pescuitul, în acest sector lucrând aproximativ 36% din populația ocupată. Comparativ cu anul 2008, în acest sector s-a înregistrat o creștere cu un punct procentual, iar în ceea ce privește numărul femeilor ocupate, acesta a crescut cu 1,2 puncte procentuale. Se mai observă și faptul că, în acest județ, numărul persoanelor de sex feminin din agricultură este mai mare decât al bărbaților, aceștia dominând industria, ramură destul de dezvoltată în Dâmbovița.

Figură 57: Structura populației pe domenii de activitate

Sursă: Direcția Județeană de Statistică Dâmbovița

Tabel 39: Șomeri înregistrați pe categorii de personal și nivel de educație

2009		Nr. pers.
Total beneficiari de indemnizație de șomaj (șomeri cu experiență în muncă)		7.830
După nivel de educație	Primar, gimnazial, profesional	5.081
	Liceal și postliceal	2.250
	Universitar	499
Total beneficiari de indemnizație de șomaj (șomeri fără experiență în muncă)		1.279
După nivel de educație	Primar, gimnazial, profesional	212
	Liceal și postliceal	679
	Universitar	388
Șomeri neindemnizați		8.870
După nivel de educație	Primar, gimnazial, profesional	8.365
	Liceal și postliceal	408
	Universitar	97
Total economie		17.979

Sursa: Anuarul Statistic al României 2010

În ceea ce privește situația șomerilor, 43,6% au experiență în muncă, 7,11% sunt fără experiență, iar diferența de 49,3% sunt neindemnizați. Majoritatea șomerilor au doar studii primare, gimnaziale și profesionale (76%), urmați de cei cu studii liceale și postliceale (18,6%), iar pe ultimul loc se situează persoanele cu studii superioare cumulând 5,47% din totalul șomerilor. Se observă că educația are un rol important în activitatea profesională a populației oferindu-le șanse reale pe piața muncii.

INTEGRAREA ABSOLVENȚILOR PE PIAȚA MUNCII

În cadrul Universității Valahia Târgoviște există un departament intitulat “Centrul de Consiliere și Orientare în Carieră”, care, împreună cu AJOFM Dâmbovița, și cu societățile comerciale reprezentative din județ, desfășoară în fiecare an, în luna mai, Bursa locurilor de muncă pentru studenții și absolvenții Universității Valahia. Studenții au posibilitatea să depună un CV, iar circa 30 tineri capătă angajamente sigure în urma acestor reuniuni.

Cele mai importante societăți din județ: Mechel Târgoviște, Oțel Inox Târgoviște, Arctic Găești, oferă locuri studenților în perioada de practică de specialitate care se efectuează în societăți, iar după absolvire locuri de muncă cu contract de muncă. Specializările de ingineri au o rată bună de absorbție a absolvenților.

Activitatea de consiliere și orientare a studenților și absolvenților privind activitatea de practică de specialitate, cât și de găsirea de locuri de muncă se desfășoară în cadrul Centrului de Consiliere și Orientare în Carieră (CCOC), structură dependentă de Consiliul Social și Transfer Tehnologic al Senatului, care este coordonat de un prorector.

Există interes al unor societăți comerciale, al unor bănci, al unor consilii locale să își perfecționeze personalul și acordă sume de bani pentru plata taxelor de școlarizare unor salariați ori specialiști, cu deosebire pentru parcurgerea unor programe de master, chiar și de doctorat.

ADAPTABILITATEA LUCRĂTORILOR. FORMARE PROFESIONALĂ CONTINUĂ

Conform datelor furnizate de AJOFM Dâmbovița, Planul de Formare Profesională aferent anului 2011 își propune să cuprindă la programele de formare profesională 1.180 persoane (47,5% femei) beneficiare de gratuitate, din care 1.055 (49,8% femei) sunt din rândul șomerilor înregistrați. Celelalte persoane care beneficiază de gratuitate sunt persoane aflate în detenție și persoane provenite din mediul rural.

Pentru anumite ocupații și anumite locații, AJOFM Dâmbovița colaborează și cu Centrele Regionale de Formare profesională a adulților.

Tabel 40: Planul de Formare Profesională AJOFM Dâmbovița

Nr. Crt	Ocupația/ calificarea	Total nr. cursuri	Nr. cursuri pentru șomeri	Nr. cursuri pentru alte categorii de beneficiari	Instituția organizatoare		
					Furnizori de formare autorizați	Centre de formare proprie AJOFM	CRFPA
TOTAL JUDEȚ		68	67	1	23	24	21
1	O.I.V.P.D (operare, introducere, validare, prelucrare date)	12	12	0	2	0	10
2	Lucrător în comerț	8	8	0	1	7	0
3	Instalator tehnico- sanitare și gaze	4	4	0	1	0	3
4	Coafor	2	2	0	1	0	3
5	Bucătar	2	2	0	1	1	0
6	Lucrător în structuri pentru construcții	7	7	0	2	1	4
7	Camerista hotel	2	2	0	0	2	0
8	Lucrător social	1	1	0	0	1	0
9	Ospătar	3	3	0	1	2	0
10	Dulgher-tâmplar- parchetar	2	2	0	1	0	1
11	Zidar-pietrar- tencuitor	2	2	0	1	0	1
12	Inspector resurse umane	1	1	0	0	1	0
13	Limba engleză	1	1	0	0	1	0
14	Tâmplar universal	3	3	0	2	0	1
15	Electrician	1	1	0	1	0	0
16	Sudor electric	1	1	0	1	0	0
17	Agent comercial	1	1	0	0	1	0
18	Îmbuteliator GPL	2	2	0	0	2	0
19	Tinichiger- vopsitor auto	1	1	0	0	1	0

Nr. Crt	Ocupația/calificarea	Total nr. cursuri	Nr. cursuri pentru șomeri	Nr. cursuri pentru alte categorii de beneficiari	Instituția organizatoare		
					Furnizori de formare autorizați	Centre de formare proprii AJOFM	CRFPA
20	Cosmetician	1	1	0	0	1	0
21	Manichiurist pedichiurist	1	1	0	0	1	0
22	Lucrător în cultura plantelor	1	0	1	0	0	1
23	Antreprenoriat	9	9	0	9	0	0

Sursa: AJOFM Dâmbovița

În afara ocupațiilor/ meseriilor în care AJOFM Dâmbovița deține autorizații pentru programele de formare profesională, instituția a obținut autorizarea pentru ocupația „Operator prelucrare mase plastice”. În viitorul apropiat, AJOFM se va autoriza și pentru „Agent de vânzări”, „Mecanic auto”, și „Strungar”.

În tabelele următoare este prezentată o situație a persoanelor particulare care au solicitat serviciile AJOFM în perioada 2008-2010. Ca regulă generală, numărul acestora s-a redus cu 11% în perioada analizată, iar numărul solicitanților de sex feminin s-a redus cu 15%.

Tabel 41: Situația solicitanților după vârstă

Vârsta	Total	2008		2009		2010	
		Din care, femei	Total	Din care, femei	Total	Din care, femei	
Sub 25 ani	7.174	3.259	6.529	3.033	6.541	2.899	
Între 25-29 ani	3.237	1.457	2.659	1.254	2.366	1.101	
Între 30-39 ani	7.381	3.505	6.785	3.146	6.060	2.652	
Între 40-49 ani	5.420	2.395	5.887	2.527	5.456	2.246	
Între 50-55 ani	2.253	876	2.384	890	2.097	786	
Peste 55 ani	1.526	419	1.569	364	1.563	401	
Total	26.991	11.911	25.777	11.214	24.083	10.085	

Sursa: AJOFM Dâmbovița

În anii 2008 și 2009 principalii solicitanți ai serviciilor AJOFM Dâmbovița aveau vârsta cuprinsă între 30 și 39 ani (27% și respectiv 26%) urmați de tinerii sub 25 de ani (26,6% și respectiv 25%), dar și de persoane aflate între 40 și 49 ani (20% și respectiv 23%). Cele mai puține solicitări vin din partea persoanelor cu vârsta peste 50 ani.

În anul 2010 situația solicitanților se schimbă, cea mai mare categorie fiind reprezentată de tinerii până la 25 ani (27%), urmați de adulți între 30 și 39 ani (25%) și cei între 40 și 49 ani (23%). Aceste cifre scot în evidență dificultățile întâmpinate de tinerii absolvenți în a-și găsi un loc de muncă, probabil din lipsa experienței profesionale.

Ponderile menționate anterior se păstrează pentru ambele sexe, neputându-se realiza o discriminare după acest criteriu, dar se remarcă numărul mai mic al femeilor care solicită aceste servicii, discrepanța între sexe fiind foarte mare după vârsta de 50 de ani (doar 34% sunt femei).

Tabel 42: Situația solicitanților după studii

Studii	2008		2009		2010	
	Total	Din care, femei	Total	Din care, femei	Total	Din care, femei
Necunoscut	10.712	4.466	7.017	2.954	5.641	2.348
Fără studii	639	334	765	396	772	390
Școală generală incompletă	1.511	654	1.391	598	1.098	435
Școală generală	5.593	2.620	5.213	2.318	4.763	1.943
Învățământ complementar și de ucenici	1.031	475	1.061	480	952	382
Școală profesională	2.287	501	3.099	581	2.786	494
Școală de maiștri	130	21	185	35	167	44
Liceu de specialitate	3.132	1.590	4.362	2.210	5.027	2.310
Liceu teoretic	540	341	563	295	632	374
Școală postliceală	246	193	234	190	237	180
Colegiu	12	6	21	12	17	10
Învățământ special	16	10	24	14	39	20
Învățământ superior	1.142	700	1.842	1.131	1.952	1.155
Total	26.991	11.911	25.777	11.214	24.083	10.085

Sursa: AJOFM Dâmbovița

În perioada 2008-2010, cele mai multe persoane care au apelat la serviciile AJOFM nu au declarat nivelul studiilor absolvite, dar în 2010 numărul acestora a scăzut totuși cu aproape 50% față de 2008. Persoanele care au finalizat școala generală reprezintă a doua categorie de solicitanți, înregistrând o ușoară scădere de 21% în 2008, la 20% în 2010. Nu în ultimul rând, în perioada analizată s-au confruntat cu dificultăți și cei care au terminat un liceu de specialitate a căror pondere a crescut de la 12% în 2008, la 17% în 2009 pentru ca în 2010 ponderea lor să ajungă la 21%.

Numărul solicitanților cu studii superioare a crescut cu 70% în 2010 (când reprezentau 8% dintre solicitanți) față de 2008 (când reprezentau doar 4% din solicitanți). Pentru această categorie se observă și o diferență semnificativă între cele două sexe, ponderea femeilor solicitante înregistrând o scădere de la 61% la 59% deși a crescut numărul lor în valoare absolută.

Comparând situația solicitanților cu studii superioare cu cea a celor fără studii se observă o pondere mai mare a persoanelor din prima categorie, care în 2008 reprezentau 2%, iar până în 2010 numărul lor a crescut doar cu un punct procentual. Așadar, fie cei fără studii nu solicită ajutorul instituțiilor specializate de stat, fie angajatorii nu caută persoane foarte bine pregătite din punct de vedere academic cărora trebuie să le ofere un salariu mai mare.

Tabel 43: Situația solicitanților după domeniu de activitate

Domeniu de activitate	2008		2009		2010	
	Total	Din care, femei	Total	Din care, femei	Total	Din care, femei
Membri ai corpului legislativ, ai executivului, înalți conducători ai administrației publice, conducători și funcționari superiori din unitățile economice, sociale și politice	309	107	302	107	325	144
Specialiști cu ocupații intelectuale și	1.367	792	1.748	1.056	1.729	976

Domeniu de activitate	2008		2009		2010	
	Total	Din care, femei	Total	Din care, femei	Total	Din care, femei
științifice						
Tehnicienii, maștri și asimilați	2.198	1.231	2.141	1.174	2.892	1.478
Funcționari administrativi	830	621	902	638	836	538
Lucrători operatori în servicii, comerț și asimilați	2.095	1.149	1.759	1.085	1.871	1.081
Agricultori și lucrători calificați în agricultură, silvicultură și pescuit	104	55	68	33	107	60
Meșteșugari și lucrători calificați în meserii de tip artizanal, de reglare și întreținere a mașinilor și instalațiilor	4.996	1.285	5.105	1.233	4.273	835
Operatori la instalații și mașini și asamblori de mașini, echipamente și alte produse	2.084	614	2.425	761	1.859	444
Muncitori necalificați	13.008	6.057	11.327	5.127	10.191	4.529
Total	26.991	11.911	25.777	11.214	24.083	10.085

Sursa: AJOFM Dâmbovița

În ceea ce privește domeniul de activitate, aproape jumătate dintre solicitanții serviciilor AJOFM sunt muncitori necalificați; cu toate acestea, ponderea lor tinde să scadă, înregistrând procente de 48% în 2008, 44% în 2009, pentru ca în 2010 ponderea lor să ajungă la 42% dintre solicitanți. Analizând datele pe cele două sexe, se observă o preponderență a bărbaților în această categorie, procentul femeilor scăzând de la 47% în 2008, la 44% în 2010.

În a doua categorie de solicitanți se regăsesc meșteșugarii și lucrătorii calificați în meserii de tip artizanal care reprezentau 19% în 2008, 20% în 2009 și 18% în 2010. În acest domeniu de activitate ponderea femeilor este relativ redusă și a înregistrat o scădere de la 26%, la 20% în anul 2010.

Foarte puține solicitări au venit din partea membrilor corpului legislativ, care deși au înregistrat o foarte ușoară creștere în perioada analizată, reprezintă doar 1% din totalul solicitanților. Pentru această categorie se observă totuși o creștere a numărului de femei solicitante, de la 35% în 2008, la 44% în 2010.

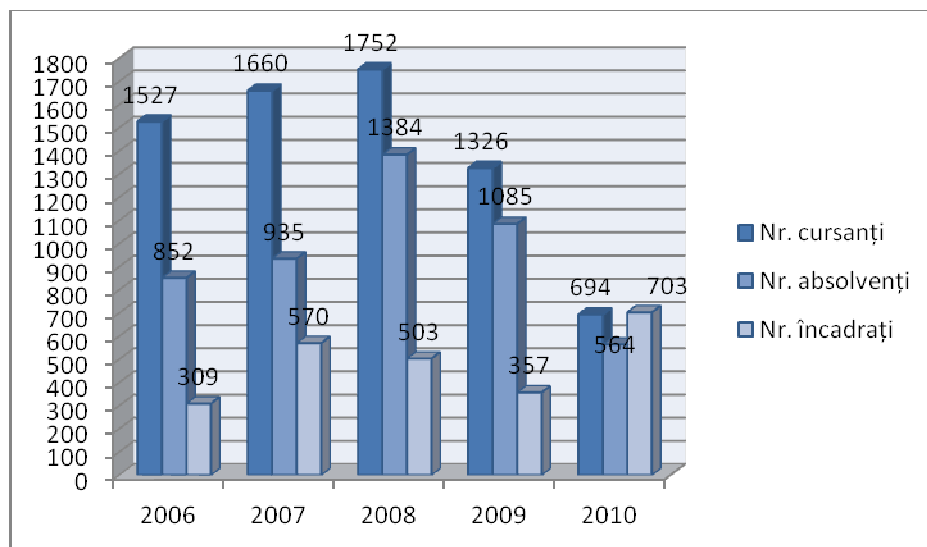
Cele mai puține solicitări au venit de la persoanele implicate în agricultură, silvicultură și pescuit, ponderea lor reprezentând succesiv în cei trei ani 0,38%, 0,3% și respectiv 0,44%. Comparativ cu alte județe, numărul femeilor implicate în agricultură este mai mare decât cel al bărbaților, iar acest lucru se reflectă și solicitările mai multe venite din partea acestora, pentru serviciile AJOFM (din totalul solicitațiilor, în anul 2008 reprezentau 53%, în 2009 49%, iar în 2010 numărul lor a crescut la 56%).

Din 2006 până în 2008 numărul cursurilor de formare profesională puse la dispoziția populației județului a crescut succesiv (de la 64 cursuri în 2006, la 83 în 2008), dar începând cu 2009 numărul acestora a înregistrat o scădere ajungând la 35 cursuri oferite în 2010.

În ceea ce privește numărul persoanelor înscrise la cursurile de calificare profesională, între 2006-2008 s-a înregistrat o creștere de 15%, dar din 2008 până în 2010 numărul s-a redus cu 60%. Și situația absolvenților acestor cursuri urmează aceeași tendință de creștere până în 2008 și scădere ulterioară.

Gradul de ocupare al absolvenților a înregistrat fluctuații în perioada 2006-2010, atingând cota de 61% în 2007 și chiar 100% în 2010, după ce în 2009 gradul de ocupare era de 36%. (situația completă se regăsește în Tabelul 13 din Anexa 3).

Tabel 44: Evoluția numărului de cursanți, absolvenți și încadrați ai cursurilor de formare profesională

Sursa: AJOFM Dâmbovița

Conform AJOFM Dâmbovița, specific următoarei perioade, în ceea ce privește nevoia de calificare este cerința ridicării calității în procesul de formare. În afară de specializările care se vor cere este indispensabilă obținerea de competențe care să ducă la un acces sigur pe piața muncii. Astfel, se desprinde nevoia de cursuri care să conducă la obținerea de competențe digitale, competențe în limbi străine, competențe de comunicare și competențe generale în antreprenariat.

Vor fi vizate și ocupații cu legătură directă cu ecologia, protecția mediului și „economia verde”.

Nevoia de calificare poate fi mult mai bine sesizată pe parcursul sondării permanente a pieții muncii, a derulării proiectelor prin care se realizează programe de formare și mai ales prin întâlnirea parteneriatelor între instituțiile publice responsabile din sfera ocupării forței de muncă și între toți ceilalți actori de pe piață care doresc să contribuie la creșterea ocupării și incluziunii sociale.

În ceea ce privește situația locurile de muncă vacante, repartizate pe sectoare, în perioada 2007-2010, se desprind câteva activități economice care au înregistrat un număr important de locuri vacante, pentru perioada analizată:

- 1. Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte**
- 2. Comerț cu amănuntul cu excepția autovehiculelor și motocicletelor**
- 3. Construcții de clădiri**
- 4. Comerț cu ridicata cu excepția autovehiculelor și motocicletelor**
- 5. Transporturi terestre și transporturi prin conducte**
- 6. Industria alimentară**
- 7. Industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, exclusiv mașini, utilaje și instalații**
- 8. Restaurante și alte activități de servicii de alimentație**
- 9. Industria metalurgică**
- 10. Activități de investigații și protecție**

Dintre cele în care se înregistrează cel mai scăzut număr de locuri de muncă vacante putem enumera:

- 1. Extracția cărbunelui superior și inferior**
- 2. Activități sportive, recreative și distractive**
- 3. Extracția petrolului brut și a gazelor naturale**
- 4. Cercetare-dezvoltare**
- 5. Intermedieri financiare cu excepția activităților de asigurări și ale fondurilor de pensii**
- 6. Telecomunicații**
- 7. Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat**
- 8. Activități de servicii anexe extracției**

În ultimii ani, AJOFM Dâmbovița a fost consultată în calitate de partener în diverse organisme care au încercat să afle tendințele de pe piața forței de muncă. Unele din aspectele urmărite au fost și cele ale deficitului/ excedentului de forță de muncă, prin prisma locurilor de muncă disponibile la angajatori, respectiv prin sondarea opiniei acestora prin vizite și chestionare aplicate.

Dacă în perioada 2007-2008 se putea forma o imagine sugestivă asupra acestor subiecte, începând cu sfârșitul anului 2008, criza economico-financiară și-a pus amprenta asupra pieței muncii, prin afectarea unor domenii de activitate care au cunoscut o contracție și din punct de vedere al numărului de angajați.

Numărul șomerilor a crescut substanțial și același lucru a pus presiune și asupra unui segment al șomerilor tineri sau al celor de lungă durată, afectând capacitatea acestora de a se putea orienta rapid către o formă de reconversie profesională sau de a putea ocupa un loc vacant din cele existente.

Situația a început să cunoască o îmbunătățire sensibilă din punct de vedere al reducerii concedierilor de personal și al numărului de încadrări în muncă (implicit o scădere a ratei șomajului) odată cu anul 2011.

Pentru perioada 2007-2010 se poate spune că se înregistrează excedent de forță de muncă în: **industria prelucrătoare, industria extractivă, agricultura, silvicultură și pescuit, servicii publice, producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat.**

Ținând cont de cele menționate anterior, se poate spune că domeniile care înregistrau un serios deficit de forță de muncă în perioada 2007-2008 nu au mai putut evidenția (cel puțin la aceeași intensitate) acest atribut și în intervalul imediat următor (până în 2010).

Domeniile care au înregistrat deficit de forță de muncă în perioada ultimilor 4 ani: **construcții, sănătate și asistență socială, comerț, hoteluri și restaurante, transport, depozitare și comunicații, intermediari financiare, tranzacții imobiliare și servicii prestate firmelor.**

Paleta tipurilor de cursuri solicitate de persoanele care doresc să muncească în afara țării nu este foarte largă. În general sunt solicitate cursurile de: **măcelar, zugrav, lucrător în structuri pentru construcții, electrician, competențe în limba engleză – nivel minim.**

În tabelul următor este prezentată lista proiectelor/ propunerilor de proiecte care au fost depuse/ vor fi depuse pentru finanțarea cu ajutorul fondurilor structurale de către AJOFM în ultimii patru ani.

Tabel 45: Proiecte AJOFM Dâmbovița prin finanțare nerambursabilă

Nr. crt.	Denumire proiect	Nr. beneficiari
1	Conexiuni – PHARE	104
2	ARIBUS – PHARE	220
3	Șanse pentru tineri – PHARE	34
4	Competențe – Dobândirea de competențe prin stagii de practică la servicii publice de ocupare din UE – POSDRU, Axa Prioritară 4, DMI 4.1	47
5	Profesionalism Euro – sistem de programe de perfecționare managerială și de execuție în AJOFM-uri – POSDRU, Axa Prioritară 4, DMI 4.2	47
6	Formarea personalului implicat în SPO – o prioritate POSDRU Axa Prioritară 4, DMI 4.2	47
7	SPEAK! Servicii profesionale prin formare - POSDRU, Axa Prioritară 4, DMI 4.2	47
8	Strategie și eficiență - POSDRU, Axa Prioritară 4, DMI 4.1	-
9	Orizont 20-25 – Piața muncii și sincronism economic, instrumente de previziune și rețele interregionale strategice - POSDRU, Axa Prioritară 4, DMI 4.2	-
10	Coaching – inovație în antreprenariat	200
11	Crearea de noi oportunități de ocupare pentru șomerii cu vârsta de peste 45 de ani din județul Dâmbovița	220
12	Îmbunătățirea capacității de ocupare a șomerilor tineri și a tinerilor șomeri de lungă durată șin județul Dâmbovița	240

Sursa: AJOFM Dâmbovița

AJOFM Dâmbovița are rol coordonator al Parteneriatului Județean pentru Ocupare și Incluziune Socială, precum și membru activ în cadrul Pactului Regional pentru Ocupare și Incluziune Socială. Obiectivul principal a fost colaborarea între toți actorii sociali implicați – organizații sindicale, reprezentanți ai patronatelor, reprezentanți ai administrației publice, ONG-uri, asociații, fundații și alte organisme – care pot aduce contribuții în sfera ocupării și incluziunii sociale, în special prin scrierea și implementarea de proiecte finanțate din Fondul Social European.

Conjunctura pe piața formării profesionale în ultimii patru ani este caracterizată de unele aspecte, cum ar fi apariția a numeroși furnizori de formare autorizați, atât în județ, cât și în județele limitrofe, care au sesizat nevoia de formare și care în general au mărit numărul ocupațiilor/meseriilor în care sunt acreditați. Acest lucru a fost mult facilitat de oportunitățile apărute prin accesarea fondurilor europene, în special Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane.

De cealaltă parte, solicitanții de locuri de muncă, respectiv angajatorii prin necesarul de personal pe care îl semnaleză s-au îndreptat către calificări cerute de necesitatea creșterii eficienței economice și a productivității, dar și către ocupații care pentru unele persoane ce caută loc de muncă au apărut ca fiind atractive sau cu potențial de încadrare ulterioară în muncă, inclusiv în străinătate.

AJOFM apreciază că raportul între cerere și ofertă în piața formării profesionale cunoaște o tendință de echilibrare, care în intervalul următor poate fi consolidată.

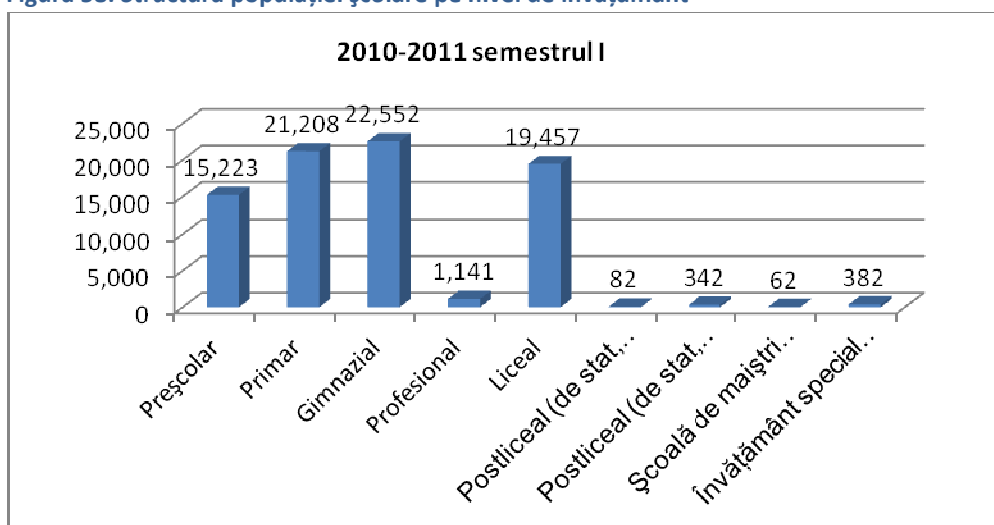
5.3 EDUCAȚIE ȘI CULTURĂ

SITUAȚIA SISTEMULUI DE EDUCAȚIE LA NIVEL JUDEȚEAN. PRIVIRE DE ANSAMBLU

În județul Dâmbovița, învățământul este organizat într-un sistem complex care poate asigura școlarizare la toate nivelurile, un rol important ocupându-l Universitatea Valahia cu cele 9 facultăți și 3 colegii cu profiluri diverse.

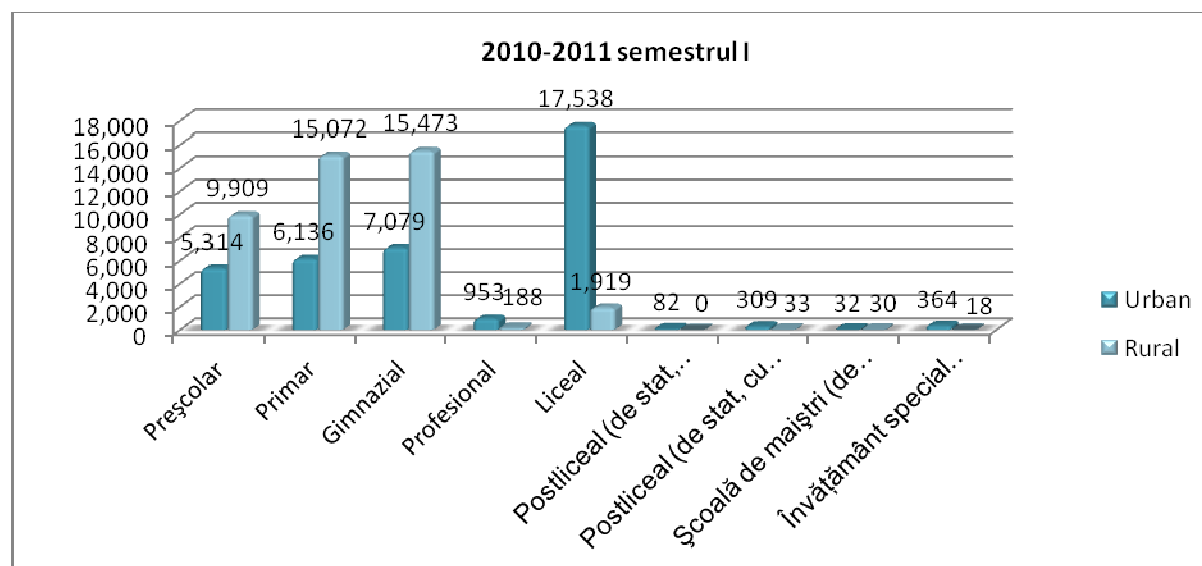
În anul școlar 2010-2011, semestrul I, populația școlară a județului a fost de 80.449 persoane structurată astfel:

Figură 58: Structura populației școlare pe nivel de învățământ

Sursă: Inspectoratul Școlar Județean Dâmbovița

Figură 59: Structura populației școlare pe nivel de învățământ și pe medii

Sursă: Inspectoratul Școlar Județean Dâmbovița

În proporție de 97,5%, populația școlară este înscrisă în învățământul preșcolar, primar, gimnazial și liceal și într-o măsură mult mai mică urmează o școală profesională, postliceală sau de maiștri. În ceea ce privește distribuția pe medii, se observă o predominare a preșcolarilor (65%), elevilor din învățământul primar (71%) și gimnazial (68,6%) în mediul rural în timp ce în 90% dintre liceeni studiază în mediul urban.

Conforma datelor de la Inspectoratul Școlar Județean Dâmbovița (ISJ), rata abandonului școlar este de 0,0048% în mediul urban (143 elevi din învățământul obligatoriu declarați în abandon) și de 0,0046% în mediul rural (149 elevi din învățământul obligatoriu declarați în abandon).

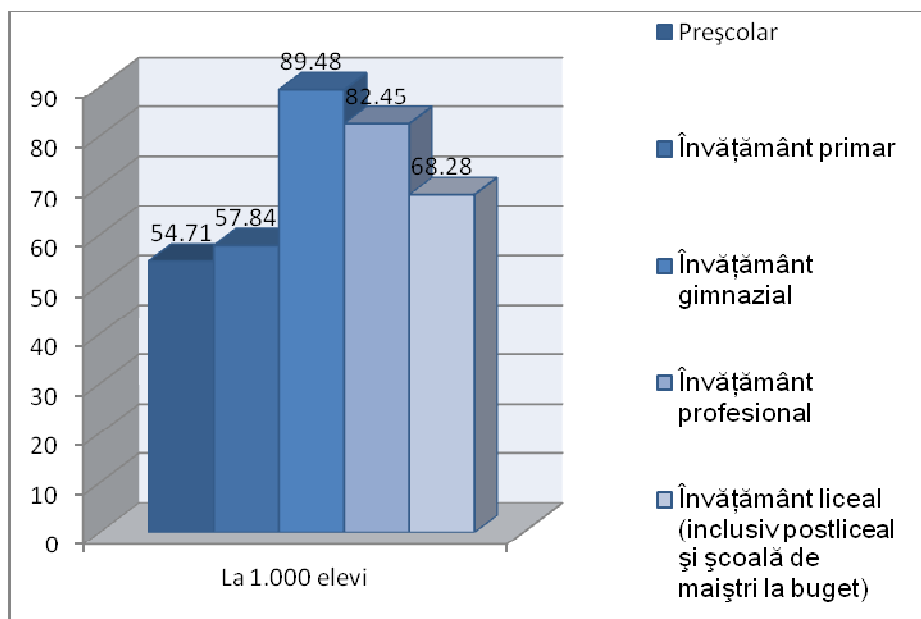
Democratizarea învățământului reprezintă o direcție strategică a restructurării și materializării învățământului preuniversitar în perioada 2010-2011, pe baza asigurării egalității șanselor de acces la educație. În acest sens, se urmărește ca personalul didactic să aibă o pregătire inițială/ continuă de calitate/ actualitate și să existe o repartizare echitabilă de cadre calificate în mediul rural/ urban.

Asigurarea calității proceselor de predare – învățare, precum și a serviciilor educaționale se realizează și prin introducerea în proces a unor standarde reformatoare vizând actul didactic și relația modernă cadru didactic – elev.

Inspectoratul Școlar Județean s-a preocupat de asigurarea necesarului de cadre didactice, de încadrare corespunzătoare cu personal calificat, astfel încât elevii să beneficieze de un proces instructiv – educativ modernizat, ținând pe realitatea concretă, care să implice dominant caracterul practico-aplicativ.

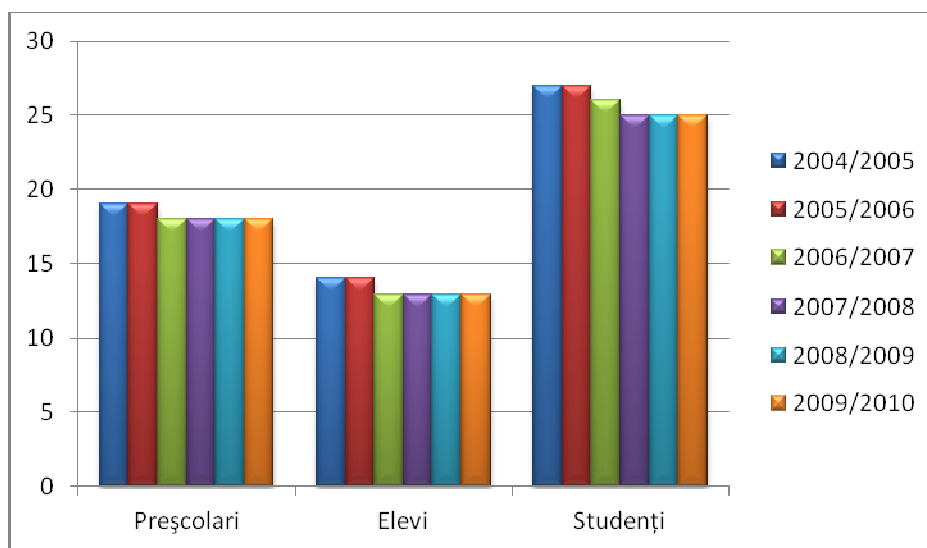
Încadrarea cu personal didactic a unităților de învățământ este asigurată de 6.284 cadre profesionale din care 59% sunt cadre în învățământul primar și gimnazial, 22,2% cadre profesionale liceale, 12,3% cadre preșcolare, 0,24% reprezintă personal didactic postliceal și de maiștri, iar 5,2% cadre din învățământul superior.

Figură 60: Număr cadre didactice la 1.000 elevi/ preșcolari

Sursă: Inspectoratul Școlar Județean Dâmbovița

Figură 61: Număr preșcolari, elevi și studenți ce revin la un cadru didactic

Sursă: Inspectoratul Școlar Județean Dâmbovița

Începând cu anul școlar 2004/2005 au fost redefinite unitățile școlare independente din rețeaua sistemului de învățământ, în condițiile aplicării de către Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului a noilor planuri-cadru. Astfel, pentru toate cele trei categoriile de populație școlară, începând cu anul școlar/ universitar 2006/2007, s-a redus numărul de copii ce revin la un cadru didactic, dar a rămas stabil până în anul școlar/ universitar 2009/2010.

INFRASTRUCTURA DE EDUCAȚIE ȘI INVESTIȚIILE REALIZATE. IMPACTUL REFORMEI ÎN EDUCAȚIE ASUPRA JUDEȚULUI

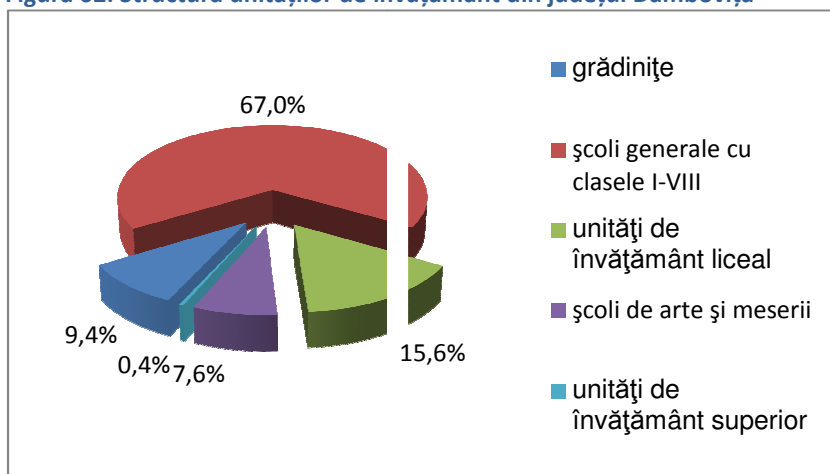
În România, sistemul educațional este destul de dezvoltat mai ales în județele ample din punct de vedere demografic. Printre aceste județe se numără și Dâmbovița, care are un sistem educativ reprezentat prin intermediul unităților de învățământ astfel:

Tabel 46: Structura unităților de învățământ

Nivel de învățământ	Unități cu personalitate juridică	Structuri
Preșcolar	17	313
Școli cu clasele I-IV	1	67
Școli cu clasele I-VIII	111	69
Colegii naționale, licee și grupuri școlare (în care funcționează și învățământ postliceal și școală de maiștri)	30	-
Școli speciale (inclusiv învățământ în penitenciare și centre de reeducare minori)	2	2

Sursa: Inspectoratul Școlar Județean Dâmbovița

Figură 62: Structura unităților de învățământ din județul Dâmbovița

Sursă: Inspectoratul Școlar Județean Dâmbovița

Conform Inspectoratului Școlar Județean Dâmbovița, în județ nu există unități școlare cu probleme care să nu permită desfășurarea unui proces instructiv-educativ normal; de asemenea, nu există comune în care să nu existe cel puțin o unitate școlară.

La nivel județean, numărul elevilor și preșcolarilor raportat la numărul sălilor de clasă disponibile este de 21,78. Cel mai mare număr de elevi se înregistrează în localități Găești (26,26), Titu (26,16), Băleni (25,91), Potlogi (25,77) și Târgoviște (25,52), iar cel mai mic număr de elevi raportat la numărul sălilor de clasă se regăsește în Râu-Alb (13,80), Hulubești (14,60), Moțăieni(15,00) și Bărbulețu (15,16).

Din datele obținute de la ISJ Dâmbovița, în unitățile școlare există la acest moment un număr de 5.858 calculatoare din care 4.952 conectate la internet (85%). Se estimează că numărul elevilor

care au acces la calculator în cadrul unității școlare este de 95%, iar numărul celor care au acces la internet în cadrul unității școlare este de 78%.

PROGRAME ȘI PROIECTE

Proiectele POSDRU al Inspectoratului Școlar Județean Dâmbovița

1. Proiectul POSDRU/91/2.2/S/64110 cu titlul “Școli și comunități în acțiune pentru prevenirea părăsirii timpurii a școlii” a debutat la 1 august 2010 și are o *valoare totală eligibilă de 18.099.243 lei* (din care 1.495.600 lei pentru dezvoltarea bazei materiale a școlilor implicate), acoperind 30 luni de implementare. Grupul țintă este format din 1.350 de elevi cu risc de părăsire timpurie a școlii din 40 de școli din județele Dâmbovița și Ilfov. Proiectul este dezvoltat în cadrul unui parteneriat cu ISJ Ilfov și alte asociații și fundații, având ca *obiectiv general* prevenirea fenomenului de părăsire timpurie a școlii și menținerea în sistemul de educație a elevilor aflați în situații de risc, în special a celor de etnie romă, a celor din mediul rural, a celor care provin din familii cu grad ridicat de sărăcie, precum și a celor cu părinți plecați la muncă în străinătate din cele două județe, Dâmbovița și Ilfov, prin dezvoltarea și implementarea de strategii, măsuri și instrumente educaționale specifice.

Școlile implicate în proiect vor fi selectate atât din mediul rural, cât și din cel urban cu focalizare pe dezvoltarea capacității instituționale a școlilor, pe crearea unor școli capabile să fie centre comunitare de resurse, să dezvolte programe alternative în sprijinul copiilor aflați în situație de risc de abandon școlar. Prin portalul electronic propus prin proiect se asigură accesul egal al elevilor și al cadrelor didactice la resurse inovatoare de învățare și consiliere, indiferent de mediul din care provin, rural sau urban.

2. Proiectul POSDRU/85/1.1/S/63876 cu titlul „Optim E-manager!”, început la 1 iulie 2010, are o *valoare totală eligibilă de 15.758.859 lei* (din care 195.714 lei pentru infrastructură și dezvoltarea bazei materiale), acoperind 36 luni de implementare și își propune în parteneriat cu ISJ Brașov, CCD Dâmbovița și CCD Brașov îmbunătățirea managementului strategic și operațional din unitățile de învățământ preuniversitar atât din mediul urban, cât și din mediul rural din județele Dâmbovița și Brașov. *Obiectivul proiectului* constă în dezvoltarea competențelor profesionale a cel puțin 900 persoane (250 directori/directori adjuncți, 35 inspectori școlari, 615 membri ai Consiliilor de Administrație), în vederea consolidării relației de parteneriat dintre unitățile de învățământ și comunitatea locală, în sprijinul practicării unui management școlar descentralizat și partajat la nivelul responsabilităților manageriale.

3. Proiectul POSDRU/90/2.1/53676 cu titlul “Pas cu pas spre viața activă” are o *valoare totală de 9.892.792 lei*, din care 70.200 lei pentru achiziționarea de echipamente. Proiectul a început la 1 octombrie 2010 și are ca *obiectiv general* monitorizarea inserției socio-profesionale a absolvenților nivelului 3 de calificare, ruta directă și progresivă din învățământul profesional și

tehnic din cele 2 județe partenere, Dâmbovița și Olt, pentru creșterea șanselor de ocupare a unui loc de muncă în calificarea dobândită și a ratei de continuare a studiilor.

4. Proiectul POSDRU cu titlul “Profesionalizarea carierei didactice - noi competențe pentru actorii ai schimbărilor în educație din județele Dâmbovița și Buzău”, realizat în parteneriat ISJ Buzău, CCD Dâmbovița, CCD Buzău, Universitatea Valahia din Târgoviște. *Valoare totală : 18.762.456 lei*, din care 168.424 lei vor fi cheltuieli de tip FEDR (echipamente). *Obiectivul general* al acestui proiect îl reprezintă formarea și dezvoltarea competențelor personalului didactic din sistemul de învățământ preuniversitar în vederea îmbunătățirii managementului și calității procesului educațional, grupul țintă fiind format din 2.600 de cadre didactice din cele 2 județe, selectate atât din mediul urban cât și din mediul rural. Prin aria de cuprindere multiregională și prin activitățile propuse, proiectul are valoare adăugată deoarece contribuie la creșterea numărului de cadre didactice participante la formare profesională, respectiv a nivelului de pregătire prin dobândirea noilor competențe și la creșterea ofertei de programe de pregătire profesională adaptate specificului local. Se urmărește antrenarea cursanților într-un proces de dezvoltare personală și profesională în acord cu profilul actual de competențe al cadrului didactic, așa cum este el promovat pe plan național și european. Formarea și dezvoltarea de noi competențe aplicabile în procesul de predare-învățare-evaluare, având ca finalitate explicită îmbunătățirea calității procesului educațional, este menită să corespundă schimbărilor rapide care se produc în sistemul educațional intern și european.

5. Proiectul POSDRU/87/1.3./63199 cu titlul “Școala românească –mediu incluziv” are o *valoare totală eligibilă de 14.488.862 lei*, din care 137.660 lei cheltuieli tip FEDR (pentru diverse dotări și echipamente). Partenerii ISJ DB în acest proiect sunt ISJ Arad, ISJ Botoșani, SC Europrojects Experts Group. *Obiectivul general* al proiectului este de a asigura accesul la un învățământ adecvat și de calitate pentru elevii cu cerințe educaționale speciale/CES integrați în școlile de masă, prin intermediul dezvoltării profesionale a personalului din aceste unități.

Grupul țintă va beneficia de metode și materiale de formare moderne pentru propria dezvoltare profesională, dar și pentru a oferi elevilor cu CES posibilitatea de a dobândi abilități de bază necesare pentru o viață independentă și pentru a le înlesni drumul spre integrare socială și un trai decent, potrivit obiectivelor stabilite și de politicile europene.

Având ca grup-țintă cadrele didactice și personalul didactic și didactic auxiliar cu funcții de conducere, monitorizare, evaluare și control în învățământ (1.500 de persoane) din 90 școli de masă care integrează elevi cu CES, proiectul răspunde concomitent unor multiple nevoi stringente ale sistemului românesc de învățământ: dezvoltarea resurselor umane din educație – o condiție indispensabilă dezvoltării unei oferte educaționale la standardele de calitate ale lumii contemporane, asigurarea unui proces educațional de calitate și adecvat care să favorizeze integrarea elevilor cu dizabilități, inclusiv susținerea integrării viitoare a acestora pe piața muncii.

6. Proiectul POSDRU/87/1.3/61130 cu titlul “**Dezvoltarea resurselor umane în învățământul preșcolar**” realizat în parteneriat cu ISJ Alba, ISJ Suceava, CCD Dâmbovița, S.C. MONDO Consulting & Training și Reggio Children din Italia. Proiectul se va derula pe o perioadă de 30 de luni și are o *valoare totală de 15.107.104 lei*, din care 843.200 lei pentru crearea unui centru pilot la Grădinița nr. 8 “Rază de Soare” din Târgoviște (amenajare, dotări și echipamente).

Proiectul are ca scop promovarea transferului de experiențe și bune practici în ceea ce privește dezvoltarea profesională a cadrelor didactice din învățământul preșcolar, de la o rețea internațională existentă acreditată pentru standardele sale înalte de calitate către sistemul educațional din România și îmbunătățirea ofertei de programe de dezvoltare profesională de scurtă și lungă durată în județele Dâmbovița, Alba, Suceava, Prahova, Mureș, Botoșani.

Valoarea adăugată adusă de proiect o reprezintă transferul de know-how corect și competent. Se va asigura un transfer de bune practici, modelele europene fiind preluate și adaptate în țară, îmbunătățind astfel calitatea serviciilor oferite personalului didactic din învățământul preșcolar din România.

La sfârșitul perioadei de formare, beneficiarii își vor îmbunătăți competențele necesare pentru lucrul cu copii din învățământul preșcolar, copii cu cerințe educaționale speciale și cu cei care provin din grupurile defavorizate.

Proiecte în care Inspectoratul Școlar Județean Dâmbovița este partener

1. Proiectul POSDRU/85/1.1/S/64159 cu titlul “**Metode și instrumente noi pentru formarea competențelor elevilor în managementul vieții personale. Platformă digitală interactivă în tematica psihologiei aplicate pentru elevii de liceu**” a debutat la 1 iulie 2010, având o durată de 36 de luni. Beneficiar este ISJ Ilfov, iar ceilalți parteneri sunt: ISJ Dâmbovița, Centrul Municipiului București de Resurse și Asistență Educațională, ISJ Constanța, Asociația Shotron, Institutul de Științe ale Educației, ISJ Mureș. Proiectul are o *valoare totală de 14.914.346 lei*, din care 856.964 lei sunt alocați activităților desfășurate de ISJ DB.

Obiectivul general: dezvoltarea și implementarea unor metodologii/instrumente și oferte de învățare noi pentru creșterea calității actului educațional în învățământul liceal prin formarea de competențe specifice a 4.200 de elevi în câmpul managementului vieții personale și sociale, cu ajutorul unei platforme educaționale interactive de tip digital în domeniul studiat.

Proiectul vizează realizarea unei abordări integrate a procesului educativ, prin promovarea și dezvoltarea interactivității digitale și formarea a 300 de profesori din Comisiile pentru curriculum și consilieri școlari în tematica proiectului, pentru creșterea eficacității comunicării specializate, de tip expert, cu elevii, precum și dezvoltarea și implementarea de

oferte educaționale locale privind managementul vieții personale pentru elevi de clasa a X a, din cele 150 unități școlare din 4 regiuni de dezvoltare.

2. Proiectul POSDRU/91/2.2/S/53701 cu titlul “Parteneriat multiregional pentru prevenirea părăsirii timpurii a școlii” are ca beneficiar Fundația Dezvoltarea Popoarelor – București, iar parteneri sunt: ISJ Dâmbovița, ISJ Cluj, Fundația Dezvoltarea Popoarelor - filiala Dâmbovița, Fundația Dezvoltarea Popoarelor – filiala Cluj, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 3 București, Fundația Inimă de Copil - Galați, Cdo Opere Sociali (Italia), SOTAS Voluntari per il Servizio Sociale/ SOTAS voluntari pentru Servicii Internaționale (Lituania). Proiectul a debutat la 1 septembrie 2010.

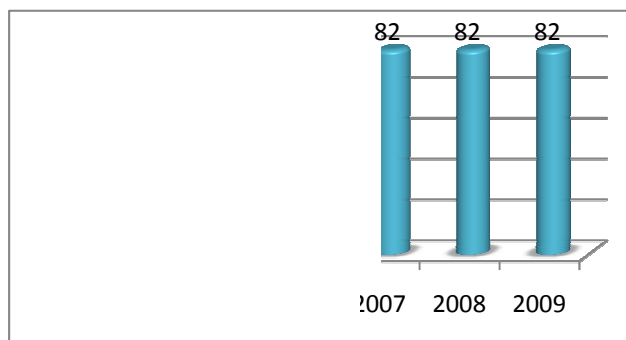
Obiectivul general al proiectului îl reprezintă prevenirea părăsirii timpurii a școlii de către elevii cu risc, din patru regiuni din România: regiunea Sud-Muntenia (jud. Dâmbovița), regiunea Nord-Vest (jud. Cluj), regiunea Sud-Est (jud. Galați) și regiunea București-Ilfov (sectorul 3) și menținerea în sistemul de educație a 840 elevi din ciclul primar și gimnazial cu risc de abandon școlar din cele patru regiuni, în paralel cu dezvoltarea parteneriatului la nivel județean, multiregional și transnațional între instituții și organizații cu rol în dezvoltarea programelor de prevenire a abandonului școlar.

CONSUMUL CULTURAL LA NIVEL JUDEȚEAN

La nivelul județului Dâmbovița, în anul 2009 existau 364 biblioteci, cu 12 mai multe față de anul 2004. Dintre acestea, cele mai multe sunt biblioteci școlare (272) și comunale (82), dar există și o bibliotecă universitară, una județeană și două specializate (cu 6 mai puțin comparativ cu 2004).

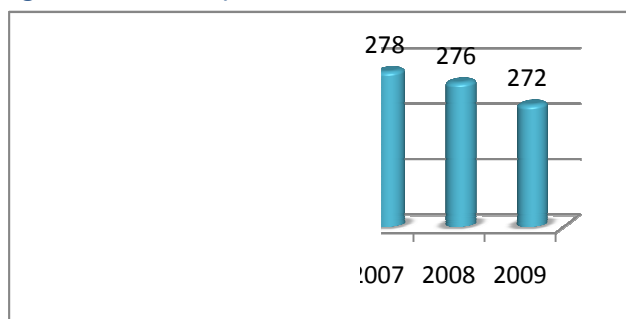
În ceea ce privește numărul volumelor existente în aceste biblioteci, s-a înregistrat o creștere de 15% comparativ cu 2004. Cele mai multe volume se găsesc în bibliotecile școlare (54%) și în cele publice (43%) și într-o măsură mai mică sunt dotate bibliotecile universitare (4%) și cele specializate (1,6%).

Figură 63: Biblioteci publice comunale

Sursă: Direcția Județeană de Statistică Dâmbovița

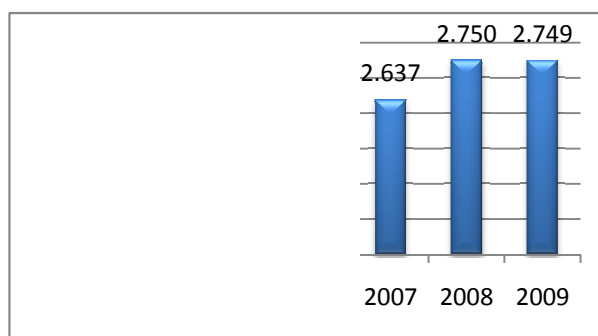
Figură 64: Biblioteci școlare

Sursă: Direcția Județeană de Statistică Dâmbovița

Figură 65: Total volume existente

Numărul volumelor din biblioteca universitară a înregistrat o creștere de 20% în perioada analizată, înregistrând însă cel mai scăzut nivel în anul 2006. În ceea ce privește bibliotecile specializate, numărul volumelor existente aici a scăzut treptat până în 2007 pentru ca în 2008 să se tripleze, ajungând la 76.000 volume, iar în 2010 a înregistrat o nouă scădere, de aproape 50%, ajungând la 44.000 volume.

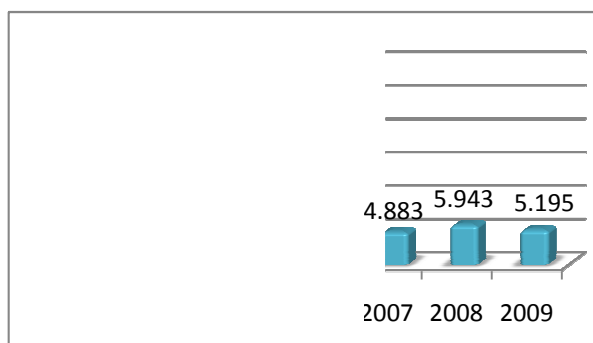

Sursă: Direcția Județeană de Statistică Dâmbovița

Numărul de volume din bibliotecile școlare și cele publice a înregistrat o creștere ușoară, dar constantă pe parcursul perioadei analizate.

Figură 66: Cititori înscriși biblioteci universitare

Deși numărul volumelor din toate bibliotecile de la nivelul județului a înregistrat o creștere în perioada 2004-2009, numărul volumelor eliberate a înregistrat o scădere de la 61% în 2004, la 45% în 2009, din totalul volumelor existente.

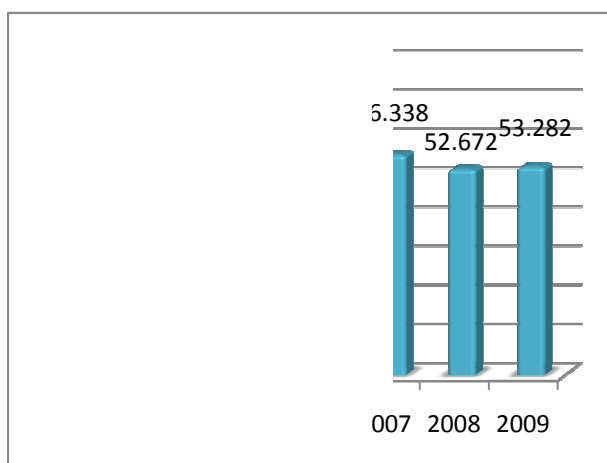

Sursă: Direcția Județeană de Statistică Dâmbovița

În același timp, numărul total de cititori înscriși a scăzut cu 26% în 2009 față de 2004, ajungând la 115.342 persoane.

Figură 67: Cititori înscriși biblioteci școlare

Cea mai mare scădere a numărului de cititori s-a înregistrat în biblioteca universitară între 2005 și 2006 (80%), iar până în 2009 cititorii înscriși au mai scăzut cu 12%.

Sursă: Direcția Județeană de Statistică Dâmbovița

Și numărul de cititori ai bibliotecilor școlare s-a redus semnificativ, de la 71.201 la 53.282, adică cu 25% în perioada 2004-2009, în timp ce în bibliotecile publice numărul de cititori a fluctuat foarte puțin, rămânând aproape constant.

ASISTENȚĂ SOCIALĂ – CATEGORII VULNERABILE

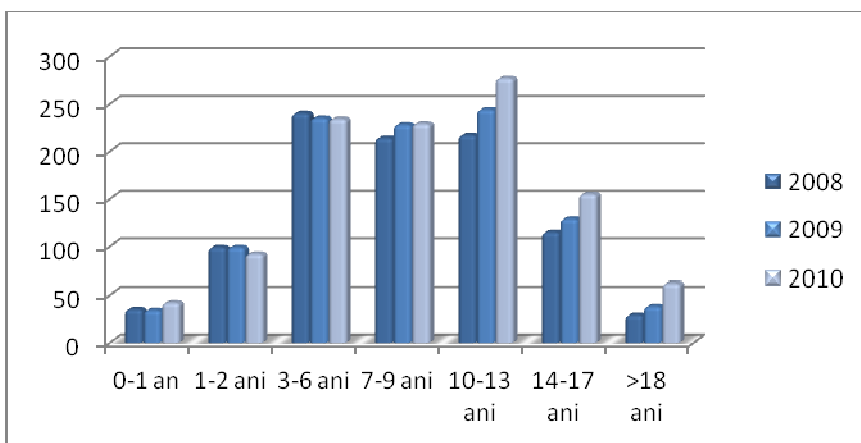
Numărul total al copiilor care au beneficiat de o formă de protecție socială în perioada 2008-2010 a crescut cu 15%. Grupele de vârstă care au beneficiat în cea mai mică măsură de protecție sunt copiii sub 1 an și cei peste 18 ani, dar numărul lor a fost în creștere în perioada 2008-2010, evidențiată mai mult pentru cei peste 18 ani.

Cei mai mulți copii care au beneficiat de protecție au vârsta cuprinsă între 3 și 13 ani. Numărul copiilor între 3-6 ani a scăzut ușor în perioada analizată în timp ce numărul celor între 7 și 9 ani a crescut ușor; o creștere semnificativă înregistrează copiii între 10-13 ani (27%) care au beneficiat de protecție socială în perioada 2004-2010.

Nu sunt de neglijat însă nici categoriile de vârstă 1-2 ani și 14-17 ani. Numărul copiilor din prima categorie care au beneficiat de protecție socială s-a redus ușor în timp ce numărul de copii între 14 și 17 ani care a beneficiat de ajutor a crescut cu 25%.

Situația copiilor care în perioada 2008-2010 au beneficiat de o măsură de protecție este redată în graficul și tabelul de mai jos:

Figură 68: Copii care au beneficiat de o măsură de protecție

Sursa: DGASPC Dâmbovița

Tabel 47: Copii care au beneficiat de o măsură de protecție

Grupe de vârstă Total nr. copii în.	0-1 an	1-2 ani	3-6 ani	7-9 ani	10-13 ani	14-17 ani	>18 ani	Total
2008	35	99	240	214	217	115	29	949
2009	34	99	235	228	244	129	38	1.007
2010	42	92	234	229	277	155	62	1.091

Sursa: DGASPC Dâmbovița

În cele mai multe cazuri situația copiilor aflați în centre de tip rezidențial s-a înrăutățit în sensul creșterii numărului lor; în perioada 2008-2010 creșterea fost de destul de mare, de 25%.

Cei mai mulți copii aflați în centre au vârsta cuprinsă între 14-17 ani (32%), crescând ușor în perioada analizată. A doua grupă de vârstă ca pondere este a celor de peste 18 ani care reprezintă 19% și al căror număr s-a dublat între 2008-2010. Și numărul copiilor între 10-13 ani, reprezentând 18% din total, a fost semnificativ în 2010, dar numărul lor a rămas constant în perioada analizată.

Cea mai mare creștere a fost înregistrată în rândul copiilor sub 1 an, al căror număr s-a triplat în 2010, comparativ cu 2009. Pe de altă parte, singura grupă de vârstă în care s-a înregistrat o scădere a numărului de copii a fost cea între 7 și 9 ani, cu un procent de 14%.

Tabel 48: Număr copii aflați în centre de tip rezidențial

Grupe de vârstă Total nr. copii în:	0-1 an	1-2 ani	3-6 ani	7-9 ani	10-13 ani	14-17 ani	>18 ani	Total
2008	5	16	18	42	64	112	35	292
2009	6	20	15	47	63	109	46	306
2010	18	21	38	36	64	118	69	364

Sursa: DGASPC Dâmbovița

Cea mai mare parte a copiilor se află în plasament la rude/ alte familii/ tutelă. În anul 2010 numărul lor a scăzut cu 11% comparativ cu 2008, dar după cum se observă din tabelul anterior, a crescut numărul copiilor aflați în centre de tip rezidențial, deci această scădere nu este neapărat un lucru bun. Majoritatea copiilor aflați în plasament au între 14-17 ani (38%) sau 10-13 ani (33%), iar cei mai puțini sunt copii sub 2 ani. În principal, toate categoriile de vârstă au înregistrat o reducere a numărului de copii sau cel puțin s-au păstrat constante.

Tabel 49: Număr copii aflați în plasament la rude/alte familii/tutelă

Grupe de vârstă Total nr. copii în:	0-1 an	1-2 ani	3-6 ani	7-9 ani	10-13 ani	14-17 ani	>18 ani	Total
2008	1	9	51	86	195	239	71	652
2009	1	4	57	82	201	234	65	644
2010	1	2	52	67	191	219	45	577

Sursa: DGASPC Dâmbovița

La nivelul județului Dâmbovița, la data de 30.06.2011 existau **3.201 copii** care aparțineau unui număr de 2.380 de familii în care părinții erau plecați la muncă în străinătate.

Tabel 50: Structura asistențelor sociale

Asistenți sociali	Număr
Total număr de asistenți personali	1.469
Total număr de indemnizați	3.295
Total persoane cu handicap minori	1.173
Total persoane cu handicap adulte	12.764

Sursa: DGASPC Dâmbovița

La data de 30.06.2011 în cadrul DGASPC Dâmbovița își desfășurau activitatea un număr de **357 asistenți maternali profesioniști** care au în plasament un număr de 728 de copii, astfel:

Tabel 51: Numărul asistenților maternali în funcție de numărul de copii

Nr. copii	Nr asistenți maternali
Câte 1 copil	42
Câte 2 copii	266
Câte 3 copii	43
Câte 4 copii	5
Câte 5 copii	1
Total	357

Sursa: DGASPC Dâmbovița

74% dintre asistenții maternali au în plasament doi copii, 12% dintre aceștia au un copil și respectiv 3, iar pe măsură ce creșterea numărului de copii luați în plasament, scade numărul asistenților maternali astfel încât un singur asistent are în grijă 5 copii.

Proiecte aflate în implementare/ce urmează a fi finanțate cu ajutorul fondurilor structurale

În perioada 2009-2010 Consiliul Județean prin Direcția Județeană de Asistență Socială și Protecția Copilului Dâmbovița a depus la Agenția de Dezvoltare Regională Sud-Muntenia documentația pentru 3 proiecte în vederea finanțării prin Programul Operațional Regional (POR) 2007-2013, Axa prioritară: 3 – „Îmbunătățirea infrastructurii sociale”. Domeniul major de intervenție: 3.2 – „Reabilitarea/ modernizarea/ dezvoltarea și echiparea infrastructurii serviciilor sociale”.

1. „Centrul social multifuncțional de resurse și servicii pentru adulți cu handicap” Târgoviște

Acest proiect presupune:

- a) Lucrări de intervenție - reabilitare, modernizare, consolidare asupra celor 3 corpuri de clădire (parter) aflate în curtea Complexului
- b) Lucrări de reabilitare, modernizare, consolidare și extindere Corp 1 (cu hol recepție și lift pentru persoane cu handicap).

2. Modernizare spații existente și extindere construcție parter „Centru Social Găești”

Se intenționează a fi efectuate într-o perioadă de aproximativ 2 ani de la data semnării contractului următoarele lucrări:

- a) Lucrări de intervenție la clădirea existentă (parter și etajul 1)
- b) Lucrări de extindere – corp 1 – sala de mese 60 locuri și bucătărie aferentă
- c) Lucrări de extindere cu spălătorie, călătorie și uscătorie.

3. Modernizarea și extinderea Complexului de servicii sociale „Casa Soarelui” Târgoviște

Acest proiect presupune, pe lângă reparații ale construcției existente, extinderea cu o construcție nouă P+2 în care va funcționa un serviciu nou, respectiv Centrul de recuperare,

socializare și consiliere a copilului cu dizabilități destinat în principal copiilor cu autism și sindromul Down în județul Dâmbovița, cu o capacitate de 30 de beneficiari.

Parteneriate în proiecte

1. “Creșterea capacității autorităților publice locale din România în vederea sprijinirii copiilor cu dizabilități în cadrul propriilor familii” – proiect finanțat prin Mecanismul financiar al Spațiului economic european și implementat în colaborare cu Direcția Generală Protecția Copilului din cadrul Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale și Consiliul Județean Dâmbovița. În cadrul acestui proiect am beneficiat de un autoturism, de suport tehnic și logistic, de echipamente medicale și de recuperare psiho-motorie, de sesiuni de formare a personalului, necesare îndeplinirii obiectivului general al proiectului.

2. “Să redescoperim școala” – proiect finanțat prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013, Axa prioritară 2 – Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii, Domeniul major de intervenție 2.2 – prevenirea și corectarea părăsirii timpurii a școlii, în care Consiliul Județean Dâmbovița este partener alături de Asociația C4C – Communication for Community. Activitățile realizate prin proiect se referă la organizarea de tabere pentru copiii cu dizabilități.

3. Fundația “SERA” este unul din partenerii care au sprijinit DGASPC în multe din acțiunile sale de oferire a serviciilor de bună calitate beneficiarilor, de la sprijinirea copiilor cu dizabilități cu dotarea de materiale igienico-lingvistice până la implementarea în parteneriat a unor proiecte finanțate din fonduri europene.

4. DGASPC este partener alături de **Fundația Dezvoltarea Popoarelor** în proiectul “Parteneriate active pentru promovarea economiei sociale”, cu finanțare din Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013, Domeniul major de intervenție 6.1 – Dezvoltarea economiei sociale, proiect ce are ca obiectiv general dezvoltarea unor modele de economie socială în București și județele Arad, Cluj și Dâmbovița.

5. Fundația Romanian Angel Appeal (RAA), începând din octombrie 2010 proiectul strategic “Femei pentru femei – program național de calificare și acreditare a femeilor în ocupația de baby-sitter” în parteneriat cu Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale – Direcția Generală Protecția Copilului.

În cadrul acestui proiect, DGASPC Dâmbovița contribuie în mod concret prin facilitarea comunicării echipei RAA cu autoritățile publice de la nivelul municipiilor, orașelor și comunelor care vor dori să participe la selecția și formarea femeilor în ocupația de bonă sau baby-sitter, prin desemnarea unui psiholog din cadrul DGASPC care să realizeze evaluarea psihologică a femeilor care doresc să urmeze cursurile de calificare, prin campanii de promovare a cursurilor de calificare în presa locală.

6. În perioada 27.01 – 15.04.2011 în baza unei colaborări cu **Asociația Hispano-Romana din Spania**, DGASPC Dâmbovița a asigurat pentru doi studenți din cadrul Universității I.E.S. “Atena” din Ciudad Real condițiile de realizare a stagiilor de practică din cadrul programului Erasmus. Cele 4 luni de practică au fost efectuate de cei doi studenți la Centrul de servicii sociale “Casa Soarelui” din Târgoviște.

Parteneriate existente între DGASPC si ONG-uri în domeniu

Dezvoltarea de parteneriate pentru servicii sociale cu ONG-uri

1. Pentru acordarea de servicii sociale rezidențiale de tip familial pentru copii cu dizabilități a fost încheiat cu Fundația Cara Bella un contract cu prestări servicii sociale cu valabilitate până la sfârșitul anului 2011 pentru un număr de 21 de beneficiari.
2. Pentru copiii/tinerii pentru care s-a instituit o măsură de protecție specială a fost încheiat un contract de prestări servicii sociale cu Asociația “Provita Târgoviște 2003”, valabil până la 31.12.2011, a cărui obiect îl constituie acordarea de servicii specializate de tip de rezidențial pentru un număr de 30 de beneficiari.

Promovarea relațiilor de dialog, colaborare și parteneriat cu instituțiile relevante de la nivel județean si cu organizațiile neguvernamentale

SITUAȚIA SISTEMULUI DE SĂNĂTATE LA NIVEL JUDEȚEAN. PRIVIRE DE ANSAMBLU

În general, numărul unităților medicale pentru fiecare categorie a crescut în 2009 față de 2004, existând însă și excepții.

La nivel județean, în anul 2009 existau un număr de 13 policlinici, de două ori mai mult comparativ cu 2004. În aceeași perioadă a crescut și numărul cabinetelor medicale de medicină generală și cel al cabinetelor stomatologice.

Cea mai creștere a înregistrat-o numărul de laboratoare medicale, care a crescut de la 4 unități în 2004, la 67 unități în 2009, dar și farmaciile al căror număr a crescut cu 38%, punctele farmaceutice aproape s-au dublat, iar numărul cabinetelor medicale de specialitate s-a triplat.

În ceea ce privește unitățile medicale al căror număr s-a restrâns, dispensarele medicale s-au redus de la 8 la 5, iar creșele au scăzut de la 8 unități la 7 în 2009.

Tabel 52: Unități sanitare din județ

Total	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Spitale	7	7	7	7	7	8
Policlinici	6	4	6	12	14	13
Dispensare medicale	8	5	5	5	5	5
Centre de sănătate	1	1	1	1	1	1
Sanatorii T.B.C	1	1	1	1	1	1
Sanatorii balneare	-	1	1	1	1	1
Unități medico-sociale	2	2	2	2	2	3
Cabinet medicale de medicină generală	13	17	16	16	18	18
Cabinet medicale școlare și studențești	11	12	12	12	12	12
Cabinet medicale individuale de familie	256	249	246	250	249	260
Cabinet stomatologice	186	177	193	202	205	211
Laboratoare medicale	4	9	44	44	54	67
Laboratoare de tehnică dentară	24	24	38	41	41	42
Creșe	8	8	4	5	5	7
Farmacii	88	91	91	120	121	122
Puncte farmaceutice	41	40	40	34	50	71
Cabinet medicale de specialitate	66	77	87	153	184	218
Ambulatorii de spital	6	6	6	6	7	7

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Dâmbovița

Personalul medical a înregistrat fluctuații în perioada 2004-2009, numărul medicilor, farmaciștilor și personalului mediu sanitar scăzând în 2006 față de anul precedent, înregistrând ulterior ușoare creșteri. Personalul sanitar mediu a crescut în fiecare an ajungând de la 2.426 persoane în 2004 la 2.683 persoane în 2009, înregistrând deci o creștere de 11%, iar numărul

stomatologilor și al personalului sanitar auxiliar a înregistrat o creștere de 16% și respectiv 17% în perioada analizată.

Situația farmaciștilor este puțin defavorabilă, numărul acestora înregistrând o scădere de 26% în 2006 față de 2005, ulterior înregistrându-se o ușoară creștere a numărului acestora pentru ca în 2009 să scadă din nou, ușor. Deși numărul farmaciilor și punctelor farmaceutice a crescut foarte mult din 2004 în 2009, numărul farmaciștilor a scăzut, iar numărul de locuitori la un farmacist este foarte mare, 5.100 persoane în anul 2009.

Tabel 53: Personal medico-sanitar (la sfârșitul anului)

Total	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Medici (exclusiv stomatologi)	659	640	625	653	625	653
Locuitori la un medic	817	839	856	816	849	812
Medici la 10.000 locuitori	12,2	11,9	11,7	12,2	11,8	12,3
Stomatologi	166	165	176	190	178	192
Locuitori la un stomatolog	3.248	3.255	3.040	2.807	2.982	2.762
Stomatologi la 10.000 locuitori	3,1	3,1	3,3	3,6	3,4	3,6
Farmaciști	113	129	95	98	114	104
Locuitori la un farmacist	4.700	4.163	5.632	5.442	4.656	5.100
Farmaciști la 10.000 locuitori	2,1	2,4	1,8	1,8	2,1	2,0
Personal sanitar mediu	2.426	2.484	2.470	2.521	2.604	2.683
Locuitori la un cadru mediu	222	216	217	212	204	198
Personal mediu la 10.000 locuitori	45,1	46,2	46,2	47,3	49,1	50,6
Personal mediu la un medic	3,7	3,9	4,0	3,9	4,2	4,1
Personal sanitar auxiliar	1.031	1.121	1.144	1.117	1.198	1.210

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Dâmbovița

Numărul paturilor de spital a înregistrat o scădere considerabilă în perioada 2007-2008, dar în 2009 a crescut cu 19%, ajungând la 2.574 paturi în total. În ceea ce privește situația paturilor din creșe, în anul 2006 s-a înregistrat cel mai mic număr, aproape la jumătate comparativ cu 2005, dar ulterior a crescut numărul acestora ajungând la 265 în 2009.

Numărul de paturi din sanatoriile T.B.C s-a menținut constant între 2004-2006 (368 paturi), dar în 2007 a scăzut cu 45%, crescând ușor în 2008 și păstrându-se constant în 2009 (225 paturi).

Tabel 54: Paturile din unitățile sanitare

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Paturi (număr)						
Paturi în spitale – total	2.403	2.418	2.408	2.163	2.188	2.574
Paturi în creșe ¹⁹	205	215	122	220	200	265
Paturi în sanatoriile T.B.C	368	368	368	201	225	225
Paturi la 1.000 locuitori						
Paturi în spitale – total	4,5	4,5	4,5	4,1	4,1	4,9

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Dâmbovița

¹⁹ Numai unitățile din sector public

INFRASTRUCTURA DE SĂNĂTATE

În perioada 2008-2010 s-au realizat investiții atât în spitale urbane cât și rurale. Acestea au vizat în principal instalațiile de încălzire și centrale termice, totalizând în 2008 3.878.000 lei. În 2009 și 2010 investițiile realizate au fost foarte mici, realizându-se doar la Spitalul Municipal Târgoviște și Spitalul Găești.

Tabel 55: Situația investițiilor în infrastructura de sănătate

INVESTIȚII ÎN INFRASTRUCTURA DE SĂNĂTATE		2008	2009	2010
1	SPITALE JUDEȚENE			
	SPITALUL JUDEȚEAN DE URGENȚĂ TÂRGOVIȘTE			
	RK instalații încălzire pavilion central	434.000		
	RK tâmplărie pavilion recuperare	328.000		
	RK tâmplărie pavilion infecțioase	50.000		
	RK stație aer comprimat	292.000		
2	SPITALE MUNICIPALE			
	SPITALUL MUNICIPAL MORENI			
	RK secție recuperare medicală și pavilion central	700.000		
	RK spălătorie	300.000		
	SPITALUL MUNICIPAL TARGOVISTE			
	RK SPITALUL MUNICIPAL TÂRGOVIȘTE		260.000	
3	SPITALE ORĂȘENEȘTI			
	SPITAL ORAȘ TITU			
	RK instalații încălzire	474.000		
	SPITAL ORAȘ PUCIOASA			
	RK acoperiș pavilion central	320.000		
	SPITAL ORAȘ GĂEȘTI			
	RK centrală termică	459.000		
	RK laborator, terapie intensiva			250.000
4	SPITALE RURALE			
	TBC MOROENI			
	RK centrală termică corp central	215.000		
	CRN GURA OCNIȚEI			
	RK instalații termice spălătorie	206.000		
	RK stație epurare ape uzate(documentație tehnică)	20.000		
	RK bucătărie	40.000		
	RK laborator patiserie-cofetărie	40.000		
	TOTAL - lei	3.878.000	260.000	250.000

Sursa: Direcția de Sănătate Publică

La ora actuală în județul Dâmbovița nu există spitale private, funcționând 4 spitale: Spitalul Județean de Urgență Târgoviște, Spitalul Municipal Moreni, Spitalul Orășenesc Pucioasa și Spitalul Orășenesc Găești.

Spitalul Județean de Urgență Târgoviște deține în mediul rural secții exterioare astfel:

- Sanatoriul TBC în comuna Moroeni,
- Secția Psihiatrie Adulți Cronici în comuna Gura Ocniței, sat Ochiuri,
- Secția Recuperare Neuromotorie Copii în comuna Gura Ocniței,
- Secția exterioară în comuna Voinești.

Spitalul Județean de Urgență Târgoviște a finalizat lucrările de modernizare pentru Secțiile Ortopedie-Traumatologie, Oftalmologie și a demarat lucrări de modernizare pentru Pavilionul Central, Blocul Alimentar și Secția Oncologie.

UNITĂȚI CU PROBLEME MAJORE

Spitalul Orășenesc Pucioasa

Pavilioanele exterioare Psihiatrie I și II, precum și secția Recuperare Medicală, necesită lucrări de modernizare, extindere a instalației de aprovizionare cu apă curentă în toate spațiile în care se acordă asistență medicală.

Secția Pediatrie necesită redimensionare, astfel încât spațiile utilizate să corespundă celor 25 de paturi din structura funcțională autorizată (pentru a fi respectată suprafața minimă de 4-6 mp pe pat).

Spitalul Orășenesc Găești

Necesită lucrări de igienizare exterioară a pavilionului Pediatrie.

Spitalul Județean de Urgență Târgoviște

Necesită lucrări de reabilitare-modernizare pentru următoarele pavilioane sau secții exterioare (unele lucrări fiind deja demarate):

Pavilionul Central necesită lucrări de reparații la acoperiș și la instalațiile sanitare.

Secțiile exterioare: Reumatologie, Oncologie, Recuperare Medicală, Dermatologie, Serviciul de medicină legală și Anatomie patologică, Pavilionul B din secția exterioară Psihiatrie Adulți - Gura Ocniței, necesită lucrări de reparații capitale și de reabilitare a structurilor funcționale, pentru a corespunde cerințelor Ordinului Ministerului Sănătății nr. 914/2006.

În cadrul județului nu sunt localități care să nu beneficieze de infrastructură de sănătate. Există însă cabinete medicale individuale care necesită renovări, modernizări, reutilări.

La nivelul județului nu există un sistem informatic care să asigure prelucrarea și transmiterea datelor între unitățile medicale.

În DSP Dâmbovița există 3 persoane specializate în pregătirea proiectelor finanțate cu ajutorul fondurilor structurale și în calitate de solicitant, instituția are pregătit în fază de depunere, un proiect în cadrul POSDRU – Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii.

ANALIZA SWOT

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> ✓ sold al migrației pozitiv datorită soldului populației din mediul rural; ✓ accesarea cursurilor de formare profesională continuă de toate grupele de vârstă, în special de populația în vârstă de muncă; ✓ rată bună de integrare pe piața forței de muncă a absolvenților de învățământ tehnic superior; ✓ infrastructura educațională în stare bună, resurse umane în învățământ cu locuri de muncă stabile ✓ toate localitățile din județ beneficiază de infrastructură de sănătate; 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ spor natural negativ în mediul rural; ✓ îmbătrânire a populației; ✓ migrația persoanelor între 16-40 ani, ✓ cheltuieli cu pensiile și cheltuieli asociate suplimentare; ✓ scăderea numărului de cititori înscriși în bibliotecile școlare și cele universitare; ✓ numărul copiilor care beneficiază de protecție socială este în creștere pentru aproape toate grupele de vârstă; ✓ număr redus de asistenți sociali; ✓ unități sanitare cu probleme majore de alimentare cu apă și căldură;
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> ✓ apariția a numeroși furnizori de formare profesională care oferă o gamă variată de cursuri pentru domenii diferite, la solicitările pieței; ✓ formarea unui corp profesional cu experiență în domenii variate; ✓ dezvoltare învățământului superior în acord cu nevoile pieței; 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Declinul demografic și îmbătrânirea populației; ✓ Retragerea investițiilor în domenii de înalte competențe și specializări ca reacție la migrația absolvenților (către București sau județele vecine) ✓ Dezechilibrarea pieței muncii ca efect negativ al unei recesiuni prelungite

CAPITOLUL 6: INFRASTRUCTURĂ, ECHIPAREA TERITORIULUI

6.1 REȚEAUA RUTIERĂ

Infrastructura județului Dâmbovița se compune din: Autostrada București-Pitești (drum european) care tranzitează județul pe o lungime de 31 km; 6 drumuri naționale (DN 1A; DN, DN 61, DN 71, DN 72, DN 72A) și 132 de drumuri comunale.

Cele mai importante tronsoane sunt:

Autostrada București – Pitești

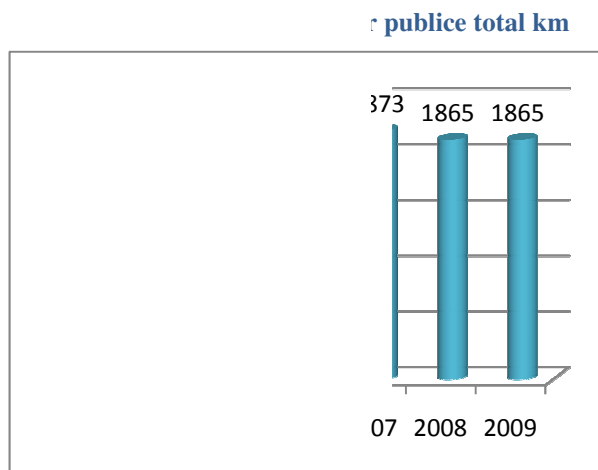
DN 7 București – Titu – Găești – Pitești

DN 1A București – Ploiești

DN 71 București – Târgoviște – Brașov

DN 72A Ploiești – Târgoviște – Câmpulung

Conform datelor furnizate de Direcția Județeană de Statistică Dâmbovița, lungimea drumurilor publice în județ a crescut considerabil începând cu anul 2007,

Sursa: Anuarul Statistic al României 2010

comparativ cu perioada 2004-2006. Rețeaua totală a drumurilor publice număra în 2009 1.865 km, față de 1.753 în anul 2004.

Cea mai mare parte a drumurilor publice sunt drumuri județene și comunale (80%) a căror lungime a crescut cu 112 km în perioada analizată. Dintre acestea însă, mai puțin de 10% sunt modernizate, majoritatea având îmbrăcăminți ușoare rutiere (prezentând un trend ascendent în perioada 2004-2009).

În ceea ce privește drumurile naționale, deși reprezintă 20% din rețeaua rutieră a județului, acestea sunt în totalitate modernizate.

Tabel 56: Lungimea rețelei de drumuri (la sfârșitul anului)

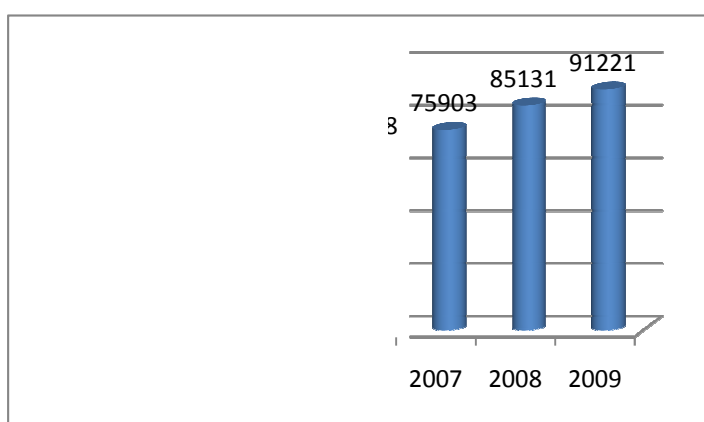
	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Lungimea drumurilor publice total - km	1.753	1.759	1.759	1.873	1.865	1.865
Din care Modernizate	463	479	492	492	490	491
din care, autostrăzi	31	31	31	31	31	31
Cu îmbrăcăminți ușoare rutiere	569	570	585	600	675	703
Din total drumuri publice						
Drumuri naționale - km	361	361	361	361	361	361

		2004	2005	2006	2007	2008	2009
Din care:	Modernizate	361	361	361	361	361	361
Drumuri județene și comunale - km		1.392	1.398	1.398	1.512	1.504	1.504
Din care:	Modernizate	102	118	131	131	129	130
	Cu îmbrăcămiși ușoare rutiere	569	570	584	600	675	703
Densitatea drumurilor publice pe 100 km2 teritoriu		43,2	43,4	43,4	46,2	46	46

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Dâmbovița

Dacă în 2004, numărul total al autovehiculelor înscrise în județul Dâmbovița era de 21.615 unități, până în 2009 numărul acestora a ajuns la 91.221, înregistrând o creștere de 32%. Cea mai mare creștere s-a înregistrat în 2005, când comparativ cu anul precedent, numărul de autovehicule a crescut de 2,6 ori.

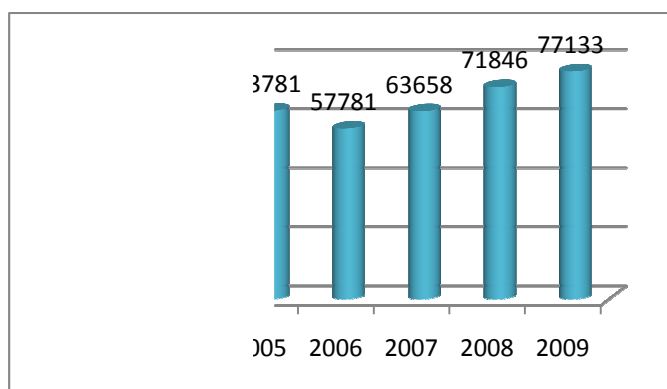
Figură 70: Evoluția numărului de autovehicule înscrise

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Dâmbovița

Cea mai mare parte a autovehiculelor înscrise în județ sunt autoturisme, numărul acestora înregistrând o creștere considerabilă în perioada 2004-2009, de 8.403 mașini; începând cu anul 2006, numărul de autoturisme a crescut constant, aproximativ cu aceeași rată de creștere.

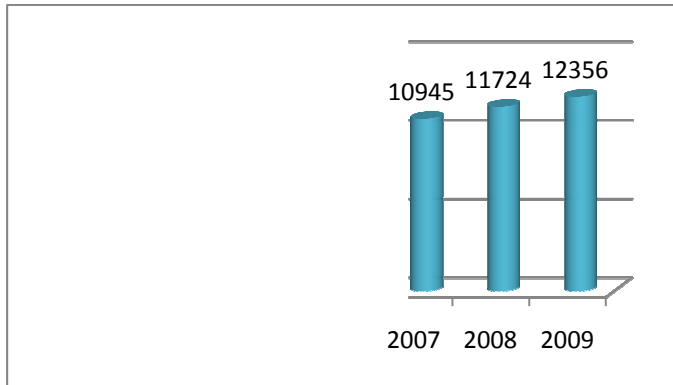
Figură 71: Evoluția numărului de autoturisme

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Dâmbovița

A doua categorie de autovehicule înscrise sunt cele de marfă, al căror număr a crescut cu 38% în perioada analizată, ajungând la 12.356 unități, ceea ce indică o dezvoltare continuă a sectorului transporturi și alte activități conexe.

Figură 72: Evoluția numărului de autovehicule de marfă

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Dâmbovița

Numărul de autobuze și microbuze a înregistrat o scădere de 54% din 2004 până în 2006; începând cu 2007 numărul lor a început să crească ușor ajungând la 639 unități, dar nu a mai ajuns la valoarea din 2004.

Cea mai mare scădere se poate observa în cazul mopederelor și motocicletelor al căror număr s-a redus de la 4.919 unități în 2004, la 452 unități în 2006. Asemenea autobuzelor și microbuzelor, începând cu 2007 s-a înregistrat o ușoară creștere, dublându-și numărul până în 2009, dar tot reprezentau o pătrime din valoarea înregistrată în anul 2004.

Tabel 57: Autovehicule înscrise în circulație (la sfârșitul anului)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Autobuze și microbuze	897	737	486	603	616	639
Autoturisme	68.730	63.781	57.781	63.658	71.846	77.133
Mopede și motociclete (inclusiv motocicleturi și cvadricicluri)	4.919	4.841	452	697	945	1.093
Autovehicule de marfă	8.926	9.481	8.509	10.945	11.724	12.356
Total	21.615	78.840	67.228	75.903	85.131	91.221

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Dâmbovița

Numărul orașelor în care există autobuze pentru transportul public al călătorilor a rămas constant în 2004-2009, patru localități din județ, dar numărul autobuzelor și microbuzelor din inventar a scăzut cu 16 unități în intervalul 2004-2007, după care a înregistrat o ușoară creștere, ajungând în 2009 la 39 unități.

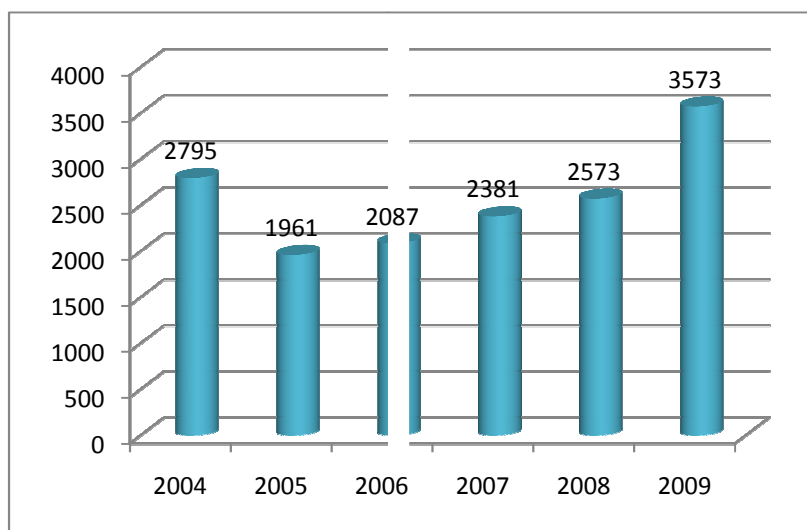
Numărul de călători transportați cu autobuze și microbuze a scăzut până în 2007, dar până în 2009 a înregistrat o creștere de 28%.

Tabel 58:Transportul public în perioada 2004-2009

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Numărul orașelor cu autobuze	4	4	4	4	4	4
Numărul autobuzelor și microbuzelor din inventar	43	41	32	27	29	39
Călători transportați cu: autobuze și microbuze (mii persoane)	2.795	1.961	2.087	2.381	2.573	3.573

Sursa: Anuarul Statistic al României 2010

Figură 73:Călători transportați cu autobuze și microbuze (mii persoane)

Sursa: Anuarul Statistic al României 2010

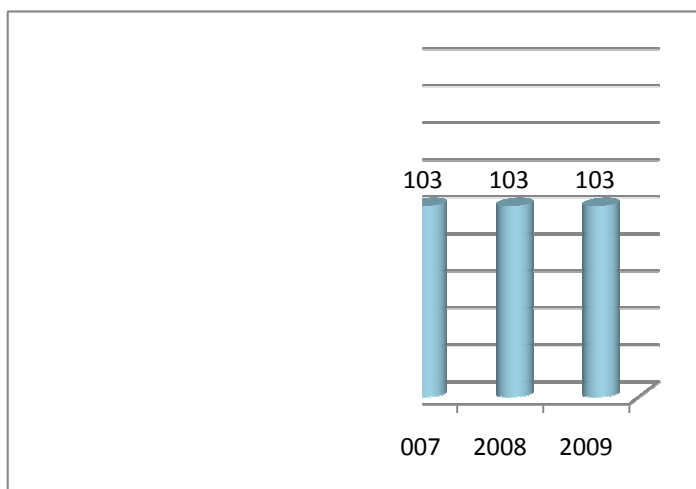
6.2 REȚEAUA FERVIARĂ

Județul Dâmbovița este tranzitat de o rețea de cale ferată pe rutele:

1. București, Titu, Găești, Pitești;
2. Titu, Târgoviște, Pucioasa, Fieni, Pietroșița
3. Târgoviște, Mija, I.L. Caragiale, Ploiești.

Deoarece orașul se află la numai 75km de București este și un important nod de cale ferată ceea ce facilitează contactele permanente cu toate orașele mari ale țării, în toate domeniile vieții și activitățile sale.

Figură 74: Lungimea liniilor de cale ferată – total

Sursa: Anuarul Statistic al României 2010

Rețeaua de cale ferată a județului a înregistrat o scădere importantă în perioada 2004-2009, ajungând de la 170 km la 103 km, scăzând deci cu 39%. Și numărul total de kilometri electrificați s-a redus de la 66 la 5 km. În aceste condiții, densitatea liniilor la 1.000 km pătrați teritoriu s-a redus de la 41,9 la 25,4, cu mult sub media pe țară.

Figură 75: Lungimea rețelei de cale ferată (la sfârșitul anului)

		2004	2005	2006	2007	2008	2009
Lungimea liniilor de cale ferată - total	170	104	103	103	103	103	103
din care, electrificate	66	5	5	5	5	5	5
Densitatea liniilor la 1000 km ² teritoriu	41,9	25,7	25,4	25,4	25,4	25,4	25,4

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Dâmbovița

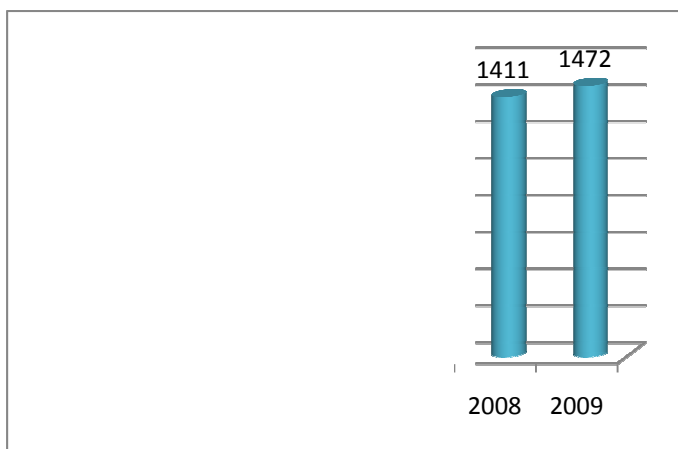
6.3 REȚELE EDILITARE

Figură 76: Lungimea totală simplă a rețelei de distribuire a apei (Km)

Sursa: Anuarul Statistic al României 2010

Lungimea străzilor orășenești din județul Dâmbovița a înregistrat o creștere de 13 km în perioada 2004-2009, iar în acest interval de timp a crescut și ponderea numărului de kilometri modernizați, de la 67% la 73% din străzile orășenești.

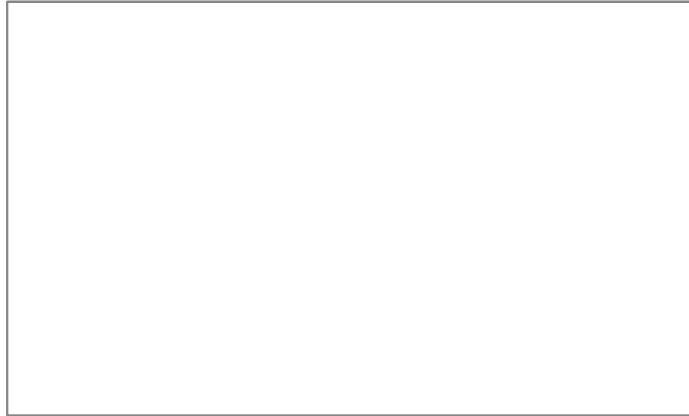
Având în vedere continua dezvoltare a comunității locale, care să poată satisface nevoile tot mai mari ale

cetățenilor, infrastructura rețelelor de apă și distribuție a gazelor naturale a suferit modificări în sensul creșterii, începând cu anul 2004.

Numărul localităților cu rețea de distribuire a apei a crescut cu 67%, de la 109 localități în 2004, la 183 în 2009, iar dintre acestea 7 sunt municipii și orașe rezultând că a crescut numărul localităților rurale care beneficiază de apă curentă. Lungimea rețelei de distribuție a apei s-a extins de la 908 km la 1.472 km în aceeași perioadă analizată, ponderea municipiilor și orașelor scăzând de la 31% la 20% din totalul rețelei, ceea ce din nou, înseamnă că extinderea s-a realizat în special în mediul rural, deficitar în acest sens.

Figură 77: Lungimea simplă a conductelor de distribuție a gazelor naturale (Km)

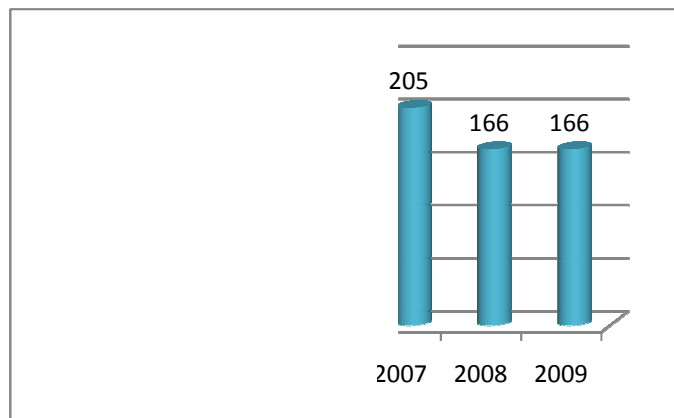
Sursa: Anuarul Statistic al României 2010

O problemă destul de mare a județului în ceea ce privește utilitățile publice este rețeaua de canalizare restrânsă. Numărul de localități care beneficiază de canalizare era de 11 în 2004, numărul acestora scăzând la 10 în perioada 2005-2008 pentru ca în 2009 14 localități să aibă canalizare. Dintre acestea, majoritatea, 7, sunt municipii și orașe ceea ce înseamnă că cea mai mare parte a populației din mediul rural nu beneficiază de această facilitate. Lungimea totală a conductelor de canalizare a crescut cu aproape 25% între 2004-2009, dar creșterea este insuficientă.

Figură 78: Suprafața spațiilor verzi din municipii și orașe (ha)

Sursa: Anuarul Statistic al României 2010

Numărul localităților în care se distribuie gaze naturale s-a dublat din 2004 până în 2009, iar numărul municipiilor și orașelor a rămas constant ceea ce înseamnă că, din nou, extinderea a vizat în special mediul rural. Per total, lungimea conductelor de distribuție a gazelor naturale a crescut cu 46% în cei 6 ani.

Pe fondul extinderii zonelor urbane, creșterii sectorului construcțiilor de clădiri rezidențiale și nerezidențiale, suprafața spațiilor verzi din municipii și orașe a scăzut considerabil în anul 2008 față de 2007, însumând 166 ha în 2008 și 2009.

ANALIZA SWOT	
Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Extinderea rețelei de drumuri publice și creșterea numărului de kilometri de șosea modernizați; ✓ Creșterea numărului de autovehicule de marfă generată de dezvoltarea transporturilor la nivel de județ; ✓ Extinderea rețelei de apă în curentă în special în localitățile rurale; ✓ Extinderea numărului de localități din mediul rural în care se distribuie gaze naturale; 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Număr mic de orașe care beneficiază de transport public și scăderea numărului de autobuze și microbuze din inventarul acestora; ✓ Rețea feroviară foarte slab dezvoltată atât în ceea ce privește densitatea liniilor în teritoriu cât și lungimea liniilor de cale ferată electrificată; ✓ Rețea de canalizare foarte slab dezvoltată, în special în mediul rural; ✓ Extinderea zonelor urbane și creșterea sectorului de clădiri rezidențiale și nerezidențiale a condus la scăderea considerabilă a suprafeței spațiilor verzi din municipii și orașe;
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Conectarea mai bună la autostradă și proiecte de autostradă 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Creșterea gradului de poluare prin mărirea numărului de vehicule înregistrate în județ și diminuarea spațiilor verzi

7.1 CALITATEA APELOR

Județul Dâmbovița este inclus în două bazine hidrografice: Buzău-Ialomița și Argeș-Vedea, monitorizate de Administrația Bazinală de Apă – Buzău-Ialomița respectiv Argeș-Vedea. Resursele de apă ale județului sunt constituite din apele de suprafață (râuri și lacuri) și apele subterane.

Rețeaua hidrografică are o densitate relativ mare (0,5 km/km²), variind de la zona muntoasă la cea de câmpie. Principalele cursuri de apă din județ sunt Ialomița, Argeș și Dâmbovița, importante surse de alimentare cu apă pentru populație, industrie și agricultură.

Resursele de apă teoretice și tehnic utilizabile se regăsesc în tabelul de mai jos.

Tabel 59: Resursele de apă ale județului

Resursa de suprafață (mil. mc)		Resursa din subteran (mil. mc)	
Teoretică	Utilizabilă	Teoretică	Utilizabilă
Bazinul hidrografic Buzău-Ialomița			
273,480	25,861	120,00	17,674
Bazinul hidrografic Argeș-Vedea			
9,563	7,842	5,004	6,454

Sursa: Administrația Bazinală De Apă Buzău-Ialomița și Argeș-Vedea

Factorii poluatori majori care afectează calitatea apei subterane sunt produsele petroliere, produsele rezultate din procesele industriale, produsele chimice (îngrășăminte, pesticide) utilizate în agricultură, produse menajere și produse rezultate din zoothenie, metale grele, necorelarea creșterii capacităților de producție și a dezvoltării urbane cu modernizarea lucrărilor de canalizare și realizarea stațiilor de epurare, exploatarea necorespunzătoare a stațiilor de epurare existente, lipsa unui sistem organizat de colectare, depozitare și gestionare a deșeurilor și nămolurilor de la epurarea apelor industriale uzate.

Deversarea apelor uzate insuficient epurate sau neepurate este una din principalele cauze ale poluării și degradării apelor de suprafață. Prin urmare, principala măsură practică de protecție a calității apelor de suprafață o reprezintă epurarea corespunzătoare a apelor uzate.

Analiza situației principalelor surse de apă uzate, conform rezultatelor supravegherii efectuate de Administrația Bazinală de Apă Argeș-Vedea și S.G.A Dâmbovița în anul 2010 a relevat un volum de ape uzate evacuate de 33.531,26 mii mc.

Apele uzate menajere și industriale sunt tratate în stațiile de epurare mecanic și biologic.

Surse majore de poluare a apei din județ și volume de apă evacuate și poluanți specifici a apelor uzate monitorizate sunt:

Tabel 60: Sursele majore de poluare din județ

Surse de poluare	Treapta	Volum ape uzate epurate (mc/an)	Emisar	Poluanți specifici
Stație Epurare Târgoviște Sud	Mecanică și biologică	7.459.888	Ialomița	Azot amoniacal, detergenți, fosfor, substanțe extractibile
Stație Epurare Târgoviște Nord	Mecanică și biologică	619.548	Ialomița	Azot amoniacal, detergenți, fosfor, substanțe extractibile
Stație Epurare Pucioasa	Mecanică și biologică	527.488	Ialomița	substanțe extractibile, detergenți

Sursa: Administrația Bazinală De Apă Buzău-Ialomița și Argeș-Vedea

În contextul rigorilor impuse, în legătură cu normele de igienă și necesarul de apă, se constată că procesul de epurare al apelor menajere uzate nu este suficient dezvoltat, fiind necesare lucrări de extindere, re tehnologizare și eficientizare a procesului de epurare.

Poluarea apelor de suprafață și subterane, zone critice

În cazul apelor de suprafață din județ, probleme de poluare apar, în special, pe cursurile de apă ce străbat arealul schelelor petroliere (din cauza impurificării cu săruri și produs petrolier), pârâurile din aceste zone fiind caracterizate de un regim de curgere temporară și debite reduse, precum și datorită deversării apelor uzate insuficient epurate din categoria celor menajere generate de localitățile urbane. O situație aparte o prezintă pârâul Slănic deoarece înregistrează valori de fonduri ridicate la indicatorul cloruri din cauza structurii litologice specifice de la izvoare (strat de sare).

Ca urmare a activităților de exploatare a țițeiului desfășurate de S.C OMV Petrom S.A în județ, pânza freatică a unor localități s-a degradat în timp. Din cauza vechimii fenomenelor de infiltrație a apelor sărate în straturile acvifere (inclusiv infiltrații de mîl din râuri sărăturate), normalizarea calității freaticului se realizează foarte greu, chiar în condițiile în care sursele de poluare sunt anihilate.

Tabel 61: Zonele critice în privința poluării apelor

Denumire zonă critică/ râu (lungime)	Clasa de calitate	Cauza (poluantul)
Zona de evacuare ape uzate în emisarul Ialomița Târgoviște-Sacuieni/Ialomița	IV	Ape uzate insuficient epurate (NO ₂)
Zona de evacuare ape uzate în emisarul Cricov I.L. Caragiale-Baltița/ Cricovul Dulce	IV	Ape uzate insuficient epurate (NO ₂ , Cl, Rf)

Sursa: SGA Dâmbovița

POLUĂRI ACCIDENTALE. ACCIDENTE MAJORE DE MEDIU

Conform legislației în vigoare, accidentul ecologic se definește ca fiind evenimentul produs ca urmare a unor neprevăzute deversări/ emisii de substanțe sau preparate periculoase/ poluante, sub formă lichidă, solidă, gazoasă ori sub formă de vapori sau de energie, rezultate din desfășurarea unor activități antropice necontrolate/ bruște, prin care se deteriorează ori se distrug ecosistele, cele naturale și antropice.

Conform G.N.M – C.J Dâmbovița și bazei de date a A.P.M Dâmbovița, factorul de mediu apă a fost afectat de șase poluări accidentale produse în cursul anului 2010, pe teritoriul județului (Anexa 3 Tabel 25).

TENDINȚE

În procesul de identificare a problemelor care afectează apele de suprafață și subterane din județ s-a stabilit faptul că riscurile majore sunt legate de neasigurarea cantității și calității apei prelevate și evacuate. Pentru rezolvarea acestei probleme este necesar a fi atinse următoarele obiective:

1. Asigurarea cantității și calității apei potabile în mediul urban;
2. Asigurarea apei potabile în mediul rural;
3. Realizarea sistemelor de canalizare și extinderea celor existente;
4. Construirea stațiilor de epurare și modernizarea celor existente;
5. Protecția apelor împotriva poluării cu nitrați din activitățile agricole;
6. Reducerea poluării mediului acvatic cu substanțe chimice periculoase.

Pentru atingerea acestor obiective este necesară implicarea autorităților care au responsabilitate directă și o gamă largă de instrumente specifice la dispoziție. Între aceste instrumente se poate număra acordarea de asistență în identificarea de surse finanțare și promovarea de noi tehnologii, cu accent pe utilizarea tehnologiilor curate.

Obiectivele Naționale cu referire la sectoarele apă și salubritate au fost formulate în POS Mediu. POS Mediu identifică drept prioritate nr. 1 “Extinderea și modernizarea sistemelor de apă și apă uzată”.

În 2010, Compania de Apă Târgoviște-Dâmbovița SA a semnat contractul de finanțare europeană pentru proiectul “Extinderea și reabilitarea infrastructurii de apă și apă uzată în județul Dâmbovița”, finanțat din Fondul de Coeziune prin POS Mediu. Valoarea totală a proiectului este de 583.826.645 lei, fără TVA, din care:

- 77,4% reprezintă contribuția Uniunii Europene prin POS Mediu
- 11,9% contribuția de la bugetul central
- 1,8% contribuția de la bugetul local
- 8,8% contribuția Companiei de Apă Târgoviște-Dâmbovița

Perioada de implementare a proiectului este de 42 luni, în perioada 2010-20133, urmând ca de pe urma acestuia să beneficieze aproximativ 172.000 locuitori.

Proiectul presupune investiții în infrastructura de apă potabilă și apă uzată, pentru aglomerările Târgoviște, Moreni, Găești, Pucioasa, Fieni și Titu.

Rezultate așteptate în urma realizării proiectului:

- Rata de conectare la sistemul de canalizare va atinge 94% în aglomerările vizate de proiect, până în anul 2015
- 95% din populația acestor aglomerări va fi racordată la rețeaua de apă potabilă
- Se vor moderniza rețelele existente de apă și canalizare
- Se vor reduce pierderile din rețelele de apă
- Se vor reduce întreruperile în furnizarea serviciului
- Calitatea apei va fi îmbunătățită
- Echipamente noi pentru tratarea apei uzate
- Echipamente noi pentru laboratoare

7.2 CALITATEA SOLULUI

Fondul funciar reprezintă totalitatea terenurilor (inclusiv cele acoperite cu ape) indiferent de destinație, de titlul pe baza căruia sunt deținute sau de domeniul public sau privat din care fac parte.

În funcție de modul de utilizare, terenurile pot fi:

- terenuri agricole;
- terenuri forestiere;
- terenuri acoperite permanent cu apă; terenuri din intravilan;
- terenuri cu destinații speciale (căi de transport, rezervații naturale etc.)

Schimbările în utilizarea solurilor, precum și exploatarea unor resurse naturale într-un ritm mai rapid decât cel în care se pot regenera, au condus la modificări ale suprafeței categoriilor de terenuri din cadrul fondului funciar.

PRESIUNI ALE UNOR FACTORI ASUPRA STĂRII DE CALITATE A SOLURILOR

Aplicate în mod rațional îngrășămintele constituie premisa menținerii și sporirii fertilității solurilor, în scopul creșterii producției agricole. În cazul în care sunt folosite fără a lua în considerare natura solurilor, condițiile meteorologice sau necesitățile plantelor, îngrășămintele, pot provoca dereglarea echilibrului ecologic. Utilizarea nerațională a îngrășămintelor

determină apariția unui exces de azotați și fosfați care au un efect toxic asupra microflorei din sol și conduce la acumularea în vegetație a acestor elemente.

Poluarea solurilor în sectorul zootehnic se poate produce în urma depunerii pe sol a dejecțiilor animaliere, care având în compoziție aproape exclusiv substanțe organice pot fi utilizate pentru fertilizarea terenurilor agricole. Administrarea necorespunzătoare a acestora poate provoca dereglarea compoziției chimice a solului prin îmbogățirea cu nitrați, cu efecte toxice și asupra apei freatică. Folosirea directă a acestor deșeurilor ca îngrășăminte pune și probleme legate de producția de descompunere (intermediari) care sunt toxici pentru animale și om. De asemenea, aceste deșeurile constituie un mediu prielnic de dezvoltare a microorganismelor, inclusiv a celor patogene, putând produce poluarea solului.

Fermele zootehnice din județul Dâmbovița produc și gestionează două tipuri de deșeurile care sunt stocate temporar: deșeurile animaliere preluate pe bază de contract de firme autorizate, deșeurile tehnologice (dejecții lichide și solide) depozitate în bazine de stocare - decantare. După uscarea nămolurilor de la epurare sau dejecțiile animaliere sunt valorificate ca îngrășământ organic.

Trecerea de la creșterea animalelor în complexe la creșterea în gospodării, a redus concentrarea reziduurilor în anumite puncte și disiparea lor pe suprafețe mai întinse dar cu o încărcare mai redusă, favorizând și utilizarea lor ca îngrășământ natural.

Principalele activități din sectorul industrial care pot determina poluarea solului sunt cele din industria petrolieră (extracție, depozite carburanți, depozite de șlam), exploatarea substanțelor minerale utile (exploatarea miniere, cariere, balastiere), depozite de zgură și cenușă din termocentrale, depozite de zgură din industria metalurgică. În mai mică măsură se poate vorbi de alterarea calității solurilor ca urmare a depunerii diferitelor substanțe evacuate în aer de sursele de emisie sau a pătrunderii substanțelor poluante în sol prin antrenarea lor de către precipitații și infiltrații.

Industria petrolieră – extracție, depozite de carburanți, depozite de șlam petrolier

Industria petrolieră poate genera poluări accidentale cu țitei sau apă sărată de zăcămint unde prin intervenție rapidă se pot înlătura efectele asupra solului sau contaminări ale solului (actuale sau istorice) care necesită măsuri de reconstrucție ecologică.

În legătură cu zonele în care OMV Petrom S.A. își desfășoară activitatea, se pot lua în considerare:

- locații în care OMV Petrom S.A. și-a desfășurat și continuă să-și desfășoare activitatea;
- locații unde funcționarea instalațiilor, echipamentelor a fost oprită și urmează redarea în circuitul agricol sau silvic;

- locații ocupate de depozite de șlam extracție/batale;
- alte zone în care s-au produs poluări accidentale, cu impact local/punctiform.

Exploatarea substanțelor minerale utile (exploatări miniere, cariere, balastiere)

S.C. Carbonifera S.A. Ploiești -Carbonifera Șotânga a exploatat cărbune energetic (lignit) în carierele Dealu Cărbunaru (23,1 ha) și Mărgineanca IV (14,7 ha), înființate în anii 1992, respectiv 2004, activitate ce a dus la deteriorarea calității solului și subsolului și pierderea stratului fertil de sol. În prezent exploatările sunt închise.

S.C. Carpatcement Holding S.A. Fieni exploatează substanțe minerale utile: gips în cariera Pucioasa (30,5 ha), marnă și argilă în cariera Malu Roșu (25 ha), calcar și gnais în cariera Lespezi (100,5 ha).

Activitățile de exploatare și prelucrare a agregatelor minerale sunt localizate în special în albiile minore sau în zonele de terasă ale râurilor Argeș, Dâmbovița și Ialomița. După finalizarea lucrărilor, agenții economici care au exploatat agregate minerale din terasele râurilor, au obligația să redeva suprafețele ocupate în circuitul agricol, silvic sau să înființeze exploatații piscicole

Industria energetică, metalurgică, alte industrii

S.C. Termoelectrica S.A –SE Doicești, deține două depozite de zgură și cenușă în zona Poiana Mare-Teiș cu suprafață totală de 143,28 ha. Depozitele au impermeabilizare naturală, drenaj pentru levigat, canal de gardă.

Alda de zgură de oțelărie Lucieni (8 ha) provenind de la S.C. Mechel S.A. Târgoviște se află în faza de valorificare a zgurei depozitate, proces din care rezultă agregate minerale pentru construcția de drumuri și materie primă secundară pentru industria metalurgică.

În zona platformei industriale a orașului Târgoviște, activitățile desfășurate de unități industriale precum S.C. Mechel S.A., S.C. Oțelinox S.A. sau S.C. Erdemir România S.R.L. nu au generat modificări importante ale calității solurilor limitrofe sau din interiorul amplasamentelor. Aceste unități pot genera poluare prin depunerea pe sol a diferitelor substanțe evacuate în aer de sursele de emisie, depozitarea necorespunzătoare a unor materii prime și deșeuri, pătrunderea în sol a diverselor substanțe poluante prin antrenarea lor de către precipitații și infiltrații etc.

MANAGEMENTUL SITURILOR CONTAMINATE

În județul Dâmbovița au fost identificate și au fost incluse în lista siturilor contaminate/potențial contaminate 79 de situri, dintre care 78 aparțin OMV Petrom S.A. (parcuri, depozite de șlam - batale, depozite Peco, depozite centrale) și un sit contaminat istoric

în comuna Crângurile, pe amplasamentul unei foste fabrici chimice, suprafața respectivă fiind în proprietatea autorității publice locale (Primăria Crângurile).

Includerea în listă s-a făcut pe baza chestionarelor completate de operatorii economici și autoritățile administrației publice locale precum și a datelor existente (analize efectuate în cadrul Bilanțurilor de mediu).

În cazul siturilor aparținând OMV Petrom S.A. contaminarea a fost dovedită analitic, în punctele de prelevare executate la data realizării Bilanțurilor de mediu.

Pentru situl contaminat istoric de la Crângurile nu au existat studii/documentații care să confirme contaminarea. Pentru a avea date suplimentare celor existente în chestionarul completat de Primăria Crângurile, APM Dâmbovița a prelevat probe de sol de pe amplasament și probe de apă din fântânile din vecinătate care au relevat depășiri semnificative la crom hexavalent și alte metale grele.

Toate informațiile referitoare la siturile contaminate au fost stocate într-o bază de date online, Sistem de Inventariere al Informațiilor despre Situri Contaminate (CoSIS), administrată de Agenția Națională pentru Protecția Mediului.

Ațiuni întreprinse în anul 2010 pentru siturile contaminate

Pentru Depozitul Peco Găești

Ca urmare a solicitării de emitere a acordului de mediu nr.6667/03.06.2010, în baza documentației depuse – notificare și memoriu de prezentare, precum și a studiului de evaluare a riscului, Agenția pentru Protecția Mediului Dâmbovița decide eliberarea Deciziei etapei de încadrare în cadrul procedurii de evaluare a impactului asupra mediului pentru proiectul ”Servicii de decontaminare sol și apă subterană pe amplasamentul Depozit OMV Petrom Găești”. Se urmărește atingerea următoarelor obiective de remediere:

- remedierea solului până la valoarea sub pragul de alertă pentru folosințe sensibile conform Ordinului 756/1997 pentru TPH (200 mg/kg).
- remedierea apei subterane până la valori ale fondului natural satabilite prin analiza probelor din puțurile situate amonte de amplasament.

Principalul obiectiv al tehnologiei propuse este de a realiza remedierea apei subterane și solului prin îndepărtarea contaminanților în faza de vapori și degradarea aerobică naturală prin ridicarea nivelurilor de oxigen din solurile saturate și nesaturate. Dacă va fi necesar se va aplica și oxidarea chimică in situ pentru reducerea concentrațiilor de hidrocarburi din apă.

Pentru Depozitul Peco Titu

În anul 2010 s-a depus la Agenția pentru Protecția Mediului Dâmbovița studiul de evaluare a riscului și notificarea în vederea obținerii acordului de mediu pentru proiectul

”Decontaminare sol și apă freatică – amplasament Depozit OMV Petrom Titu”. S-au solicitat completări la documentația depusă, procedura de evaluare a impactului asupra mediului derulându-se și în anul 2011.

Pentru depozitele de șlam - batale

Până la sfârșitul anului 2010, pentru șase din cele nouă depozite de șlam din județul Dâmbovița – Depozit șlam Parc Central Teiș, Depozit șlam Potlogi, Depozit șlam Sud III, Depozit Ecologic Pâscov 64 IRDP, Depozit șlam Tratare Bucșani, Depozit șlam Pompe X Ochiuri - s-a finalizat prima măsură din avizele de mediu la încetarea activității

„Procesare șlam”. Măsura a constat în procesarea fazei lichide și excavarea fazei solide, care a fost transportată la punctul de stocare temporară Batal Ecologic Boldești pentru a fi procesată în instalația de desorbție termică. Pentru restul batalelor – Depozit șlam Cobia, Depozit șlam Saru și Depozit șlam Cezeanu Epurare realizarea măsurii „Procesare șlam” a continuat și în anul următor, actualmente fiind finalizată (anul 2011).

Pentru amplasamentul fostei fabrici chimice de la Crângurile

Situl de la Crângurie a fost selectat între cele 3 situri pilot la nivel național, în cadrul Axei Prioritare 2 “Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deșeurilor și reabilitarea siturilor contaminate istoric” domeniul major de intervenție „Reabilitarea zonelor poluate istoric”.

Ca urmare a solicitării de emitere a acordului de mediu adresate de Primăria Crângurile nr. 12928/2010, în baza documentației depuse – notificare și memoriu de prezentare, Agenția pentru Protecția Mediului Dâmbovița decide eliberarea Deciziei etapei de încadrare în cadrul procedurii de evaluare a impactului asupra mediului pentru proiectul

”Reabilitarea Sitului Poluat Istoric – Amplasament fosta Fabrică Chimică, com. Crângurile, jud. Dâmbovița”.

Obiectivul principal al proiectului de reabilitare este de a reduce mobilitatea contaminanților (metale grele) pentru a proteja solul și apele subterane, de a da terenului o utilitate publică, de refacere a peisajului, precum și de a limita impactul negativ asupra mediului local datorat activităților istorice. S-a ales ca metodă de decontaminare - curățarea sitului și stabilizarea solului - care constă în spălarea primului strat de 1 m de sol și stabilizarea solului contaminat, realizându-se o ameliorare a condiției sitului și a mediului, pe termen scurt și mediu.

7.3 CALITATEA AERULUI

Dat fiind faptul că atmosfera reprezintă cel mai larg și imprevizibil vector de propagare al poluanților, ale căror efecte sunt resimțite în mod direct și indirect de către om și celelalte componente ale mediului, se impune ca prevenirea poluării atmosferei să constituie o problemă de interes public, la nivel local, regional și național.

Potențial, poluarea aerului este una dintre cele mai grave probleme ale societății actuale, atât din punct de vedere temporal - are efecte atât pe termen scurt și mediu cât și pe termen lung, dar și spațial – mobilitatea și suprafețele afectate sunt mari. Conform Organizației Mondiale a Sănătății, se vorbește despre poluare atmosferică atunci când una sau mai multe substanțe sau amestecuri de substanțe sunt prezente în atmosferă în cantități sau pe o perioadă care pot fi periculoase pentru oameni, animale, sau plante și contribuie la punerea în pericol sau vătămarea activității sau bunăstării persoanelor”.

Emisii de metale grele

Emisiile de metale grele din județ provin din procesele de ardere a combustibililor, din activitățile din industria metalurgică, din industria materialelor de construcții. Ponderea o au procesele de combustie în industrie și la încălzirea la populație. În timp aportul din traficul rutier s-a diminuat progresiv, prin eliminarea utilizării combustibililor aditiviți cu derivați de plumb.

În mod particular, evoluția emisiilor de zinc se caracterizează prin reduceri progresive a emisiilor din sectorul proceselor de producție (subcategoria: metalurgie, elaborare oțel) începând cu anul 2004, funcție de evoluția emisiei la principala sursă de emisii de zinc inventariată, anume S.C. Mechel S.A. Târgoviște (Combinatul de Oțeluri Speciale Târgoviște). Aceasta reducere progresivă a emisiilor inventariate de pulberi și implicit de metale în pulberi (inclusiv zinc, metal aflat în concentrație ridicată în pulberile emise de instalațiile de elaborare oțel) a fost determinată de evoluția utilizării instalațiilor de elaborare oțel de S.C. Mechel S.A. Târgoviște, de modernizările aduse proceselor de producție și instalațiilor de reținere a poluanților, cu precădere instalații de desprăfuire.

În județul Dâmbovița, printre sectoarele responsabile de cele mai mari emisii de plumb se numără procesele de producție și traficul rutier. Urmare a reducerii conținutului de plumb în benzină și eliminării de pe piața, a benzinei cu aditivi pe baza de plumb s-a înregistrat o scădere evidentă a emisiilor de plumb în atmosferă.

Emisii de gaz cu efect de seră

Agencia pentru Protecția Mediului Dâmbovița efectuează, începând cu anul 2000, în baza Ordonanței de Urgență a Guvernului României nr. 243/2000 (aprobată cu modificări și completări prin Legea 655/2001) privind protecția atmosferei – art. 8 (lit.d), art.23,

inventarul de emisii. Dintre poluanții reglementați prin Protocolul de la Kyoto s-au inventariat emisiile de dioxid de carbon, protoxid de azot și metan.

Potențialul de încălzire globală reprezintă un index al efectului asupra încălzirii globale a fiecărui gaz cu efect de seră remanent în atmosferă și puterea acestuia în absorbția radiațiilor infraroșii emise de Pământ. Potențialul de încălzire globală se exprimă în CO₂ echivalent, CO₂ având prin definiție potențialul de încălzire globală 1, N₂O multiplicându-se cu 21.

În urma inventarierii realizate pentru anul 2010, la nivelul județului Dâmbovița s-au înregistrat următoarele cantități de gaze cu efect de seră: 2187730 tone CO₂, 36,43 tone N₂O și 13051,27 tone CH₄.

Emisiile de gaze cu efect de seră inventariate provin din surse antropice, cele mai semnificative activității fiind din categoriile:

- Arderi în energetica și industrii de transformare
- Instalații de ardere neindustriale
- Arderi în industria de prelucrare
- Procese de producție

Sectorul energetic cuprinde următoarele categorii de activități inventariate pentru județul Dâmbovița: instalații de producere a energiei electrice, instalații încălzire de suprafață (pentru încălzirea la populație și în sectorul comercial și instituțional), industria extractivă (baterii de cazane în industria extractivă a țițeiului). Începând cu anul 2006, emisiile de gaze cu efect de seră din sectorul energetic au scăzut progresiv, corelat cu diminuarea activității în sectorul de producere a energiei electrice (prin reducerea activității de profil la S.C. Termoelectrica S.A. – Sucursala Doicești).

Calitatea aerului ambiental

Calitatea aerului este exprimată statistic printr-o serie de indicatori, care descriu fenomenul de poluare sub forma răspândirii în aer a unor substanțe reziduale poluante, rezultate preponderent din activitățile antropice. Datele privind cantitatea poluanților la nivelul solului (la nivelul aerului respirat) sunt furnizate de sistemele de monitorizare a calității aerului.

Începând cu data de 1 mai 2008, a intrat în funcțiune componenta locală a rețelei naționale de supraveghere a calității aerului (RNMCA), componentă ce dispune de două stații automate de monitorizare, gestionate de Agenția pentru Protecția Mediului Dâmbovița.

Rețeaua județeană de supraveghere a calității aerului a fost formată în anul 2010 din stațiile automate de monitorizare a calității aerului (componente ale RNMCA) și puncte fixe de

prelevare manuală a probelor, dispuse în zone reprezentative din punct de vedere al poluării.

Supravegherea automată a calității aerului se realizează prin:

- Stația automată DB-1, amplasată în Târgoviște, str. Vlad Țepeș, nr. 6C (în curtea interioară a centrului de asistență socială „Sfânta Maria”)
- Stația automată DB-2, amplasată în Fieni, Str. Teilor nr. 20 (în parcul central al orașului).

Cele două stații monitorizează în timp real parametrii meteo (temperatură, viteza vântului, direcția vântului, intensitatea radiației solare, cantitatea de precipitații, presiunea atmosferică), poluanți gazoși (oxizi de azot, dioxid de sulf, monoxid de carbon, ozon troposferic) și pulberi în suspensie (fracția PM₁₀); rezultatele fiind procesate și transmise permanent în rețeaua națională. Datele înregistrate într-o oră de măsurători sunt afișate pe panourile de informare a publicului (panou exterior – Platoul Prefecturii Târgoviște și panou interior – amplasat la sediul APM Dâmbovița).

Ozonul

Ozonul este forma alotropică a oxigenului, având molecula formată din trei atomi. Ozonul este de două tipuri:

- stratosferic, care absoarbe radiațiile ultraviolete, protejând astfel viața pe Terra (90% din cantitatea totală de ozon);
- troposferic, poluant secundar cu acțiune puternic iritantă (10% din cantitatea totală de ozon).

Ozonul troposferic este deosebit de toxic și constituie poluantul principal al atmosferei orașelor industrializate, deoarece precursorii acestuia provin din activități industriale și trafic rutier.

Este supravegheat în orașele Târgoviște și Fieni prin intermediul stațiilor de monitorizare automată a calității aerului. În anul 2010, concentrațiile înregistrate nu au depășit pragul de alertă (240μg/mc/1h, valoare măsurată 3 ore consecutiv), sau pragul de informare (PI) a publicului (180μg/mc/1h). De asemenea, nu a fost depășit numărul permis de depășiri (25 de zile), la stația DB1 fiind înregistrate 4 depășiri ale valorii țintă pentru protecția sănătății umane (120μg/mc), exprimate ca maximă zilnică a mediilor glisante/8h, iar la DB2 au fost înregistrate 2 depășiri ale valorii țintă pentru protecția sănătății umane (120μg/mc), exprimate ca maximă zilnică a mediilor glisante/8h.

Accidente majore de mediu

Nu au fost semnalate poluări cu impact major asupra mediului în anul 2010, conform datelor transmise de G.N.M. – Comisariatul Dâmbovița.

Presiuni asupra stării de calitate a aerului din județul Dâmbovița

Datele de calitate a aerului rezultate din componenta locală a Rețelei naționale de Monitorizare a calității Aerului au pus în evidență, în general, influența proceselor de combustie la sursele rezidențiale, instituționale și comerciale în sezonul rece, a surselor mobile (activitatea de trafic rutier) și, în mai mică măsură, influența activităților industriale.

Totuși, activitățile industriale pot exercita un impact asupra tuturor factorilor de mediu, prin afectarea calității aerului, apelor, solului, generarea deșeurilor de diverse tipuri și prin utilizarea resurselor naturale și a energiei. Scopul sistemului integrat de protecție a mediului este implementarea unor măsuri de prevenire sau de reducere a emisiilor protejarea mediului ca un întreg. Se impune astfel necesitatea reglementării și controlului integrat al activităților astfel încât să se asigure respectarea legislației în domeniul protecției mediului și a principiilor dezvoltării durabile.

În județul Dâmbovița, ramura industrială cu cel mai mare impact asupra factorilor de mediu este industria metalurgică, prin intermediul unităților localizate pe platforma industrială a municipiului Târgoviște. Principalul factor de mediu afectat este aerul, prin emisii rezultate din pregătirea materiei prime, prelucrarea finală a produselor, transportul și depozitarea materiei prime și a produselor auxiliare. Influențează mediului și prin apele tehnologice evacuate și prin deșeurile rezultate.

Cu impact semnificativ asupra factorilor de mediu se înscrie și industria materialelor de construcție prin fabricile de ciment și var, activitățile specifice determinând eliminarea în atmosferă a unor cantități de pulberi, precum și emisii de gaze cu efect de seră.

În județ se desfășoară și activități de creștere intensivă a păsărilor care generează cantități de poluanți ce afectează cei trei factori de mediu (apă, aer, sol).

În vederea prevenirii și combaterii poluării aerului, la nivel național s-au stabilit norme de concentrații maxime admisibile ale poluanților atmosferici și s-au elaborat acte legislative corespunzătoare cu cerințele europene și internaționale. Principalele modalități de menținere a calității aerului sunt:

- reducerea eliminării în atmosfera a substanțelor poluante;
- diminuarea influenței răspândirii poluanților în aer;
- amplasarea ramurilor industriale poluante cât mai departe de centrele populate;
- creșterea suprafețelor spațiilor verzi, care influențează benefic fenomenele meteorologice și asigură o circulație mai rapidă a diferitelor substanțe poluante.

La nivel local se urmărește reducerea poluării aerului prin impunerea de obiective și

măsurile prin intermediul programelor de conformare ale autorizațiilor de mediu și prin planurile de acțiune ale autorizațiilor integrate de mediu, conform prevederilor legislative în vigoare.

7.4 REȚEAUA PUBLICĂ DE ALIMENTARE CU APĂ POTABILĂ

Apa potabilă pentru localitățile urbane este asigurată în principal din surse subterane:

- Municipiul Târgoviște: fronturi de captare apă subterană la Mănești, Lazuri-Văcărești, Dragomirești, Hulubești
- Municipiul Moreni: surse subterane din zonele Iedera, Ruda Săcuieni suplimentate cu apă de suprafață de la stația de apă Paltinu
- Orașul Pucioasa: apă de suprafață din râul Ialomița
- Orașul Găești: surse de profunzime (front captare râul Argeș)
- Orașul Titu: surse de profunzime (front captare Braniște)
- Orașul Fieni: izvoare subterane captate și drenuri de pe terasa râului Ialomița

În mediul rural, apa din sistemul public de aprovizionare este asigurată din surse de profunzime.

În județul Dâmbovița există o rețea de distribuție a apei potabile în 183 localități din cele 442. Lungimea totală simplă a rețelei de distribuție a apei este de 1.472 km.

Serviciul public de alimentare cu apă cuprinde activități de captare, tratare a apei brute, de transport și distribuție a apei potabile și industriale la utilizatori. Teritoriul județului este deservit de doi operatori, respectiv S.C. Compania de Apă Târgoviște-Dâmbovița S.A și Serviciul Public Județean de Alimentare cu Apă și Canalizare.

Cantitatea totală de apă potabilă distribuită populației județului Dâmbovița, racordată la o rețea de distribuție a apei, a fost în anul 2010 de 8.513,979 mii mc, calitatea apei potabile distribuite prin sistemul public de aprovizionare fiind monitorizată de Direcția de Sănătate Publică Dâmbovița.

Cadrul legislativ al supravegherii stării de sănătate a populației în raport cu calitatea apei de îmbăiere este reprezentat de H.G. 546/2008 privind gestionarea calității apei de îmbăiere. Scopul acțiunii de monitorizare îl constituie protejarea sănătății și prevenirea îmbolnăvirii asociate factorilor de risc din mediul de viață.

În județul Dâmbovița Direcția de Sănătate Publică a avut în evidență în anul 2010 și a monitorizat un număr de 12 piscine autorizate sanitar. De la care au fost recoltate 105 probe din

care 98 au fost corespunzătoare raportate la OMS nr.537/1997. În județ nu există zone naturale amenajate de înbăiere.

7.5 REȚELE DE CANALIZARE

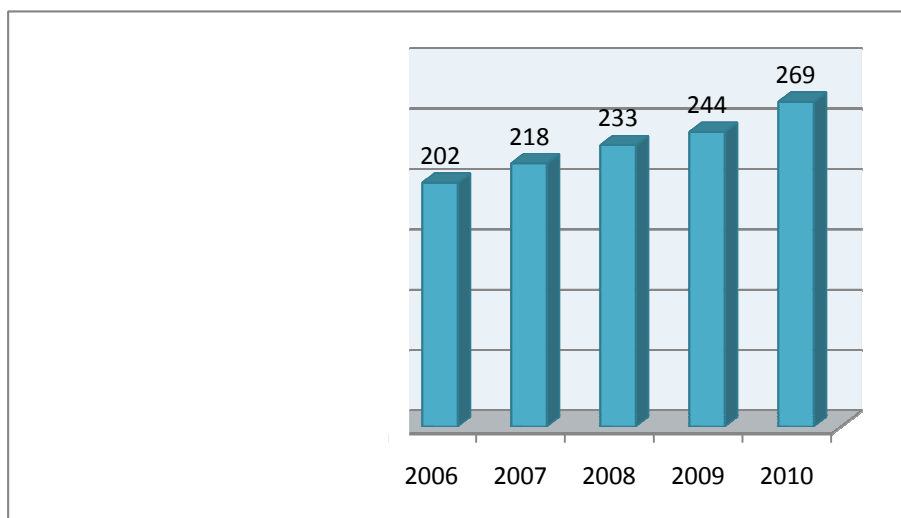
Rețele de canalizare se întind pe o lungime de 268,91 km, având următoarele caracteristici la sfârșitul anului 2010:

Tabel 62: Rețeaua de canalizare

Localitate	Lungimea rețelei (km)
Târgoviște	133
Aninoasa și Viforata	11,46
Valea Voievozilor	7,095
Teiș	9,96
Găești	33,5
Titu	16,3
Moreni	22,3
Pucioasa	18
Fieni	10,3
I.L. Caragiale	7
Total	268,91

Sursa: S.C. Compania de Apă Târgoviște-Dâmbovița S.A

Figură 79: Lungimea totală simplă a conductelor de canalizare (Km)

Sursa: Anuarul Statistic al României 2010

În prezent se derulează un program investițional amplu desfășurat din diverse surse financiare (fonduri europene, fonduri de la bugetul statului și împrumuturi de la instituții bancare internaționale, fonduri publice locale, fonduri proprii și parteneriate public - private), având scopul de reabilitare, extindere și modernizare a rețelelor de apă și canalizare, construirea și modernizarea stațiilor de epurare atât în mediul urban, cât și în cel rural.

7.6 GOSPODĂRIREA DEȘEURILOR

Ca urmare a creșterii economice generale, a progreselor obținute în toate domeniile vieții economice și sociale, omul a ajuns astăzi să dispună de mijloace tehnice, atât de perfecționate încât consumă cantități imense de resurse materiale regenerabile și neregenerabile exploatând tot mai intens factorii de mediu și modificând natura într-un ritm rapid.

Generarea deșeurilor este indicatorul care ilustrează cel mai bine măsura interacțiunii dintre activitățile umane și mediu. Generarea deșeurilor urmează, de obicei, tendințele de consum și de producție. De exemplu, generarea deșeurilor menajere (cantitate/locuitor) crește odată cu creșterea nivelului de trai. Creșterea producției economice, dar și gestionarea ineficientă a resurselor, conduc la generarea de cantități mari de deșeuri.

Eliminarea deșeurilor poate cauza o serie de impacturi asupra sănătății și a mediului, inclusiv emisiile în aer, apa de suprafață și pânza freatică, în funcție de modul în care acestea sunt gestionate. Deșeurile reprezintă, de asemenea, o pierdere de resurse naturale (cum ar fi metalele sau alte materiale reciclabile pe care le conțin sau potențialul acestora ca sursă de energie). Prin urmare, buna gestionare a deșeurilor poate proteja sănătatea publică și calitatea mediului, în același timp susținând conservarea resurselor naturale.

Cele mai mari fluxuri de deșeuri provin din construcții sau demolări și totodată din activitățile de fabricație. Majoritatea deșeurilor municipale din județ se trimit la depozitele de deșeuri conforme (Aninoasa și Titu). Totuși, tot mai multe deșeuri municipale sunt reciclate sau compostate.

Gestionarea deșeurilor cuprinde toate activitățile de colectare, transport, tratare, valorificare și eliminare a deșeurilor, inclusiv monitorizarea acestor operații și monitorizarea depozitelor de deșeuri după închiderea lor.

Obiectivul prioritar al gestionării deșeurilor este reprezentat de prevenirea și reducerea producerii de deșeuri și a gradului de pericolozitate al acestora, care se realizează prin:

- dezvoltarea de tehnologii curate, cu consum redus de resurse naturale;
- dezvoltarea tehnologiei și comercializarea de produse care prin modul de fabricare, utilizare sau eliminare nu au impact sau au cel mai mic impact posibil asupra creșterii volumului sau pericolozității deșeurilor, ori asupra riscului de poluare;
- dezvoltarea de tehnologii adecvate pentru eliminarea finală a substanțelor periculoase din deșeurile destinate valorificării;
- valorificarea materială și energetică a deșeurilor, cu transformarea acestora în materii prime secundare, ori utilizarea deșeurilor ca sursă de energie.

Impactul asupra mediului a deșeurilor depinde în mare măsură de cantitatea și

caracteristicile deșeurilor, precum și de modul de gestionare a acestora. În plus față de impactul direct de la gestionarea deșeurilor, generarea deșeurilor, în general este un mod de risipă de resurse cu impact asupra mediului asociat cu extracția și utilizarea resurselor.

Cantitatea tot mai mare de deșeuri generate indică un impact tot mai mare, în timp ce progresele înregistrate în direcția reciclării și recuperării indică o scădere a impactului asupra mediului.

Deșeurile municipale

Deșeurile municipale se constituie din:

- deșeuri menajere și asimilabile;
- deșeuri din servicii municipale;
- deșeuri voluminoase (mobilier, DEEE-uri, etc);
- deșeuri din construcții și demolări.

Deșeurile menajere și asimilabile se compun din: deșeuri menajere de la populație și deșeuri menajere și similare de la unități economice, unități comerciale, instituții și unități sanitare.

Deșeurile din servicii municipale se compun din: deșeuri stradale, deșeuri din piețe și deșeuri din grădini, parcuri și spații verzi.

Responsabilitatea pentru gestionarea deșeurilor municipale aparține administrațiilor publice locale, care, individual sau prin concesiunea serviciului de salubritate către un agent economic autorizat, trebuie să asigure colectarea selectivă, transportul, neutralizarea, valorificarea și eliminarea finală a acestor deșeuri.

Planul Județean de Gestionare a Deșeurilor prevede pentru anul 2010 o arie de acoperire cu servicii de salubritate de 100%. Prin implementarea proiectului ISPA „Reabilitarea colectării, transportului, tratării și depozitării deșeurilor solide în județul Dâmbovița”, în cadrul căruia a fost desemnat operatorul unic pentru colectarea și transportul deșeurilor municipale (SC Supercom SA București, Sucursala Târgoviște), care și-a început activitatea din luna iunie 2010, acest procent a fost atins.

Tabel 63: Gradul de acoperire cu servicii de salubritate

Anul	Total județ (%)	Mediul urban (%)	Mediul rural (%)
2008	71,86	98,96	59,65
2009	77,3	99,8	67,2
2010	100	100	100

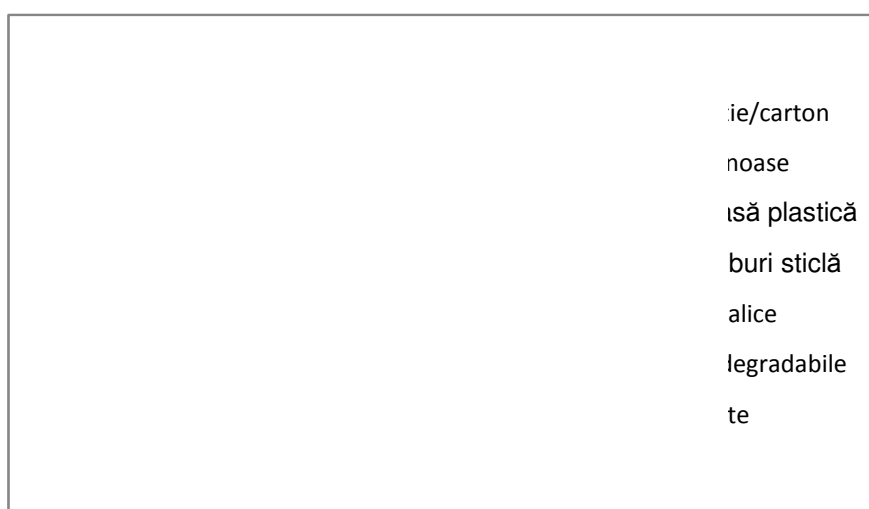
Sursa: A.P.M. Dâmbovița; Operatori economici de salubritate

În anul 2009 se constată o scădere a cantității de deșuri municipale generate datorită faptului că deșeurile intrate în depozitul ecologic de la Aninoasa au fost cântărite. În anul 2010, gradul de acoperire cu servicii de salubritate a crescut, datorită faptului că în acel an a fost desemnat operatorul unic de colectare și transport, a fost pus în funcțiune și depozitul ecologic de la Titu, iar deșeurile au fost eliminate la cele două celule conforme.

În afară de SC IGO SA Găești - operator de salubritate care colectează selectiv deșeurile reciclabile din deșeurile menajere (hartie/carton, plastic), în județ există agenți economici colectori de deșuri de ambalaje de la persoane fizice.

Conform datelor din ancheta statistică, compoziția medie a deșeurilor menajere se prezintă astfel:

Figură 80: Compoziția deșeurilor menajere

Sursa: A.P.M. Dâmbovița, Operatori de salubritate

În județul Dâmbovița există două instalații de tratare a deșeurilor municipale, realizate în cadrul proiectului ISPA, pe amplasamentul depozitului zonal Aninoasa. Cele două instalații de tratare sunt reprezentate de:

- o stație de sortare deșuri de ambalaje – capacitate de 5.000 tone/ an;
- o stație compostare deșuri biodegradabile – capacitate de 5.000 tone/ an.

În anul 2010 acestea nu au fost funcționale.

În județul Dâmbovița, în anul 2010, nu au existat preocupări din partea administrației publice locale, de colectare selectivă a deșeurilor periculoase din deșeurile menajere, decât numai, în ceea ce privește deșeurile de echipamente electrice de electronice, colectându-se cantitatea de 54, 405 tone DEEE-uri.

Colectarea selectivă și reciclarea deșeurilor

Atingerea țintelor de reciclare/valorificare a deșeurilor de ambalaje este strâns legată de colectarea separată a deșeurilor de ambalaje de la populație. Conform prevederilor legislative în vigoare, responsabilitatea colectării separate a deșeurilor de ambalaje revine administrației publice locale.

Pentru atingerea țintelor, Planul Județean de Gestionare a Deșeurilor a prevăzut ca în anul 2010 minim 48% din populație să colecteze selectiv deșeurile de ambalaje (hârtie/carton, plastic,) fie individual, fie prin puncte sau centre de colectare. Acest obiectiv nu a putut fi atins, un singur operator de salubritate - S.C. IGO S.A a colectat separat deșeurile de ambalaje la sursă.

Deși la punctele de precolectare din mediul urban au fost amplasate, prin proiectul ISPA, începând din luna iulie 2010 containere pentru colectarea separată a deșeurilor de plastic, hârtie/carton, deșeuri metalice, cetățenii depozitează deșeurile amestecat.

Tabel 64: Cantitățile de deșeuri colectate selectiv, în anul 2010 (SC IGO SA)

Cantitatea totală de ambalaje colectată (tone)	PET (tone)	Plastic (tone)	Hârtie/Carton (tone)	Sticlă (tone)	Metal (tone)	Lemn (tone)
71,07	2,2	19,51	49,36	0	0	0

Sursa: SC IGO SA

Colectarea selectivă a deșeurilor depinde de conlucrarea între factorii responsabili, de implicarea și conștientizarea populației. Se speră ca prin implementarea proiectului ISPA în județul Dâmbovița să fie atinse țintele de valorificare/reciclare deșeuri de ambalaje.

7.7 SCHIMBĂRI CLIMATICE

Schimbările climatice reprezintă una dintre provocările majore ale secolului nostru – un domeniu complex în care trebuie să ne îmbunătățim cunoașterea și înțelegerea, pentru a lua măsuri imediate și corecte în vederea abordării eficiente, din punct de vedere al costurilor, a provocărilor din domeniul schimbărilor climatice, respectând principiul precauției.

Schimbările climatice sunt rezultatul direct sau indirect al activității umane care determină schimbarea compoziției atmosferei globale (activității generatoare de emisii de gaze cu efect de seră) și care se adaugă la variabilitatea naturală a climei, observate pe o perioadă de timp comparabilă. Există și dovezi din ce în ce mai multe și mai clare, că încălzirea înregistrată în ultimii 50 de ani este în cea mai mare parte datorată activităților umane ce produc emisii de gaze cu efect de seră.

Fenomenul de încălzire globală influențează atât sistemele fizice cât și pe cele biologice. Printre efectele directe se pot menționa: creșterea temperaturii medii cu variații semnificative la nivel regional, reducerea volumului calotelor glaciare și implicit creșterea nivelului oceanelor, modificarea ciclului hidrologic, sporirea suprafețelor aride, modificări în desfășurarea anotimpurilor, creșterea frecvenței și intensității fenomenelor climatice extreme, reducerea biodiversității etc.

Administrația Națională de Meteorologie a realizat un studiu finanțat de Ministerul Mediului, care a avut ca obiectiv general elaborarea scenariilor schimbărilor în regimul principalilor parametri climatici din România în perioada 2001-2030 comparativ cu 1961-1990. Rezultatele studiului se pot sintetiza astfel:

- Temperatura medie anuală crește cu un gradient orientat spre sud estul țării, unde încălzirea maximă medie anuală atinge 0,8°C; vestul țării are o încălzire nesemnificativă;
- În cazul mediilor anuale a cantității de precipitație cumulate în 24 de ore, se remarcă pentru perioada 2020-2030 un ușor excedent în nord-estul extrem și un deficit în sud-est și sud-vest;
- Pentru temperatura aerului, se proiectează o răcire în timpul iernii și verii aproape în toată țara, mai pronunțată iarna în regiunile extracarpătice (până la 1,5°C) și mai scăzută în regiunile montane; vara, în sudul extrem se proiectează o ușoară încălzire (până la 0,2°C);
- În timpul primăverii este proiectată o încălzire semnificativă în toată țara, mai pronunțată în est (până la 1,8°C), iar toamna în aproape toată țara cu aproximativ 0,5°C;
- În cazul precipitațiilor se proiectează un ușor excedent vara, ce poate atinge 40% în nord-estul și vestul extrem, excepție făcând sudul țării cu un ușor deficit până la 40%;
- Iarna se semnalează în general deficit de precipitații.

7.8 BIODIVERSITATE, ZONE PROTEJATE

Spațiul biogeografic al județului Dâmbovița, străbătut de paralela 45⁰ chiar pe linia de incidență între Subcarpații de Curbură și Câmpia Română, cuprinde într-o așezare armonioasă cele trei categorii de relief – câmpie, deal, munte, cu o diversitate mare de condiții de climă, sol și hidrologie ce implică o mare varietate de ecosisteme terestre și acvatice specifice zonelor de munte, deal, câmpie, cursurilor de apă, luncilor, lacurilor, peșterilor, etc.

Având în vedere poziția sa geografică, județul Dâmbovița dispune de o diversitate biologică

bogată și variată, exprimată atât la nivel de ecosisteme, cât și la nivel de specii de plante și animale din flora și fauna sălbatică, unele inestimabile prin valoarea și unicitatea lor.

Pădurea desfășurată de la 150 m până la 1800 m, ocupă 28,51 % din teritoriul județului, întregul fond forestier ocupând 29,12 % din acesta. Gradul mare de împădurire al județului, în special în zona montană și în Subcarpați oferă condiții optime de viață pentru multe specii de plante și animale de interes științific, peisagistic și economic.

În general, cadrul natural al județului se menține în parametri naturali de calitate, existând condițiile necesare conservării diversității biologice.

În prezent nu există un sistem de monitoring integrat care să includă și monitorizarea diversității biologice, astfel încât o analiză completă la nivelul biodiversității este foarte greu de realizat.

FLORA ȘI FAUNA SĂLBATICĂ

Până în prezent au fost identificate 1693 de specii de plante superioare. În Munții Bucegi, în urma studiului efectuat de Institutul de Biologie București s-a constatat existența a 3037 de specii de plante, cuprinzând toate speciile mari, de la alge până la cormofite.

Fauna sălbatică este bogată și diversă, ca o consecință a varietății ecosistemelor acvatice și terestre. Gradul mare de împădurire al județului, în special în zona montană și subcarpatică, asigură condiții bune de viață pentru multe specii de animale de interes cinegetic și științific.

În zona montană, mai ales în Munții Bucegi se cunosc până în prezent peste 3500 de specii de animale, de la rotifere până la mamifere.

Au fost inventariate 149 de specii din fauna sălbatică, ce sunt incluse în anexele diferitelor convenții internaționale în domeniul protecției naturii

Ca **specii de animale ocrotite** (cuprinse și în prevederile sau anexele convențiilor ratificate de România) se pot cita următoarele mamifere și păsări: *Linx linx* (râsul), *Felis sylvestris* (pisica sălbatică), *Ursus arctos* (ursul brun), *Rupicapra rupicapra* (capra neagră), *Bison bonasus* (zimbrul), *Tetrao urogallus* (cocoșul de munte), *Aquila chrysaetos* (acvila de munte), *Aquila clanga* (acvila țipătoare mare), *Aquila pomarina* (acvila țipătoare mică), *Aquila heliaca* (acvila de câmp), *Buteo buteo* (șorecarul comun), *Falco tinnunculus* (vânturelul roșu), *Falco vespertinus* (vânturelul de seară), *Pernis apivorus* (viesparul), *Milvus milvus* (gaia roșie), *Circaetus gallicus* (șerparul), *Otus scops* (ciuful pitic), *Bubo bobo* (bufnița), *Ciconia ciconia* (barza albă), *Ciconia nigra* (barza neagră), etc.

Unele specii de păsări, cum sunt: *Gypaetus barbatus* (zăganul), *Gyps fulvus* (vulturul sur), *Aegypus monachus* (vulturul negru), *Otis tarda* (dropia) sunt elemente dispărute din județ și care ar trebui reintroduse în această zonă, având în vedere importanța lor științifică și

ecologică.

O parte din speciile de faună din județ sunt considerate *rare*: *Chaetonotus multisetosus*, *Macrobotus hibernicus*, *Macroboticus montanus*, *Hypsibius clavatus*, *Hypsibius tenuis*, *Oxytrips bicolor*, etc.

Diversificarea și globalizarea activităților umane generează o deteriorare accelerată a capitalului natural fiind necesare măsuri de protecție și conservare a diversității biologice.

În județul Dâmbovița, principalele cauze care pot determina modificarea structurii biocenozelor, a capacității productive și de suport a ecosistemelor și implicit diminuarea biodiversității, sunt reprezentate de:

- tăieri ilegale de arbori, mai ales datorită schimbării regimului juridic ;
- poluarea apelor de suprafață, subterane și a solului cu produse petroliere sau apă
- sărată, ape menajere, deșeuri;
- modificarea morfologiei terenurilor datorită activității de exploatare a unor resurse minerale (cariere, balastiere);
- schimbarea categoriei de folosință a terenurilor (extinderea intravilanului, scoaterea temporară sau definitivă din circuitul silvic);
- aplicarea necorespunzătoare a tehnologiilor agricole (folosirea pesticidelor);
- împădurirea de-a lungul timpului cu alte specii decât cele edificatoare pentru o anumită zonă sau introducerea de specii invazive;
- turismul necontrolat.

Cu toate acestea, comunitățile vegetale tipice fiecărei zone, speciile edificatoare, și-au menținut prezența și au efective suficient de mari, ce pot evolua spre efective optime și nu spre extincție în condițiile aplicării strategiei Uniunii Europene privind biodiversitatea.

Aplicarea legislației privind protecția mediului, asigurarea unei bune gestionări a ariilor naturale protejate, utilizarea durabilă a resurselor, conștientizarea importanței biodiversității, reduc în mare măsură amenințările la adresa acesteia.

Strategia Uniunii Europene privind biodiversitatea conține șase ținte prioritare pentru atingerea cărora sunt necesare mai multe acțiuni care vizează: finalizarea procesului de instituire a rețelei Natura 2000, asigurarea unei bune gestionări și a unei finanțări adecvate; creșterea gradului de conștientizare și implicare a părților interesate pentru îmbunătățirea punerii în aplicare a legislației din acest domeniu; îmbunătățirea procesului de monitorizare și raportare, îmbunătățirea cunoștințelor legate de ecosisteme și serviciile aferente acestora în UE.

Valorificarea plantelor și animalelor sălbatice aparținând speciilor a căror prelevare din natură și exploatare, fac obiectul măsurilor de management, precum și a altor specii cu același regim de protecție se face în condiții compatibile cu menținerea acestor specii într-o

stare de conservare favorabilă, luându-se, după caz, următoarele măsuri: reglementarea accesului în anumite zone și/sau anumite perioade; interdicția temporară și/sau locală a recoltării și capturării anumitor specii; reglementarea perioadelor, a modurilor și a mijloacelor de recoltare/capturare, în conformitate cu prevederile legislative în vigoare; instituirea unui sistem de autorizare a recoltării/capturării plantelor și animalelor sălbatice în scopuri comerciale, inclusiv stabilirea de cote; încurajarea cultivării și creșterii în captivitate a speciilor de floră și faună sălbatică de interes economic, în vederea reducerii presiunii asupra populațiilor naturale.

Conservarea biodiversității la nivel de ecosisteme, specii și populații a devenit din ce în ce mai acută, în condițiile în care deteriorarea capitalului natural este un proces real, cu efecte complexe pe termen lung, datorat în mare parte intensificării impactului uman.

Presiunile antropice asupra biodiversității se manifestă prin creșterea gradului de ocupare a terenurilor, creșterea populației, dezvoltarea agriculturii și economiei, modificarea peisajelor și ecosistemelor.

ARII NATURALE PROTEJATE DE INTERES NAȚIONAL

În conformitate cu Legea nr. 5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național – Secțiunea a III-a – zone protejate, în județul Dâmbovița, zonele naturale protejate de interes național sunt: *Parcul Natural Bucegi* (sectorul dâmbovițean), situat în zona centrală și sudică a Munților Bucegi și *11 rezervații naturale*, din care 10 sunt constituite în fond forestier, aflându-se pe teritoriul administrativ al comunei Moroeni și una (Izvoarele de la Corbii Ciungi) situată pe teritoriul administrativ al comunei Corbii Mari.

Pe teritoriul administrativ al comunelor Vișina și Petrești, în lunca Neajlovului se află rezervația naturală de narcise, arie naturală protejată de interes național, inclusă în H.G. nr. 2151/2004 privind instituirea regimului de arie naturală protejată pentru noi zone.

Parcul Natural Bucegi figurează în Legea nr. 5/2000 cu o suprafață de 32.662 ha, fiind situat pe teritoriul județelor Dâmbovița, Prahova și Brașov.

Administratorul Parcului Natural Bucegi este Regia Națională a Pădurilor - Romsilva prin Structura de Administrare a Parcului Natural Bucegi.

Planul de management a fost aprobat prin Hotărârea de Guvern nr.187/2011.În perioada de elaborare a acestuia, ca urmare a utilizării hărților amenajistice în format GIS, s-au înregistrat modificări ale suprafețelor înregistrate anterior.

Astfel, suprafața totală a Parcului Natural Bucegi este de 32.496,8 ha, din care sectorului dâmbovițean îi revine o suprafață de 16.634,5 ha.

Din punct de vedere al categoriei de folosință, 11.125 ha sunt în fond forestier și 5509,5 ha

pajiști și alte categorii de folosință (drumuri, cariere de calcar, construcții, luciu de apă, stâncării). Evidența suprafețelor din punct de vedere al categoriei de folosință și al formei de proprietate înregistrează modificări pe măsura punerii în aplicare a legilor funciare.

Conform prevederilor O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, cu modificările și completările ulterioare s-a realizat zonarea internă a Parcului Natural Bucegi, acesta fiind structurat în patru zone distincte: zona de protecție strictă, zona de protecție integrală, zona de management durabil și zona de dezvoltare durabilă a activităților umane.

Zona de conservare specială stabilită prin Ordinul M.A.P.A.M. nr. 552/2003 a fost inclusă în zona de protecție strictă și zona de protecție integrală în funcție de importanța și vulnerabilitatea elementelor de patrimoniu natural identificate pe aceste suprafețe. Suprafața totală a zonei de protecție strictă și integrală, în județul Dâmbovița, este de 2468,63 ha (14,84%), din care: 1778,99 ha în fond forestier și 689,64 ha în pajiști alpine și alte categorii de folosință. Diferența față de suprafața înregistrată anterior, a apărut ca urmare a evaluării din punct de vedere al biodiversității în perioada de elaborare a planului de management.

Zona de management durabil, în județul Dâmbovița, este de 12813,33 ha iar zona de dezvoltare durabilă de 1352,53 ha.

Parcul Natural Bucegi se caracterizează prin marea diversitate geologică, geomorfologică, carstul ce prezintă o importanță deosebită prin frumusețea peisajului și prin interesul științific (Peștera Ialomiței, Peștera Rătei, Cheile Zănoagei, Cheile Urșilor, Cheile Orzei, Cheile Tătarului, clăile din Lespezi, Canionul Horoabei, lapiezuri, doline, etc.) și prin marea diversitate biologică (3.037 de specii de plante și peste 3.500 de specii de animale).

Rezervațiile naturale au un rol deosebit în protecția și conservarea unor habitate și specii importante sub aspect floristic, faunistic, forestier, geologic, speologic și paleontologic.

7.9 RISCURI NATURALE ȘI ANTROPICE

A. RISCURI NATURALE

Fenomene meteorologice periculoase

Inundații

În general inundațiile sunt fenomene previzibile datorită faptului că de la declanșarea fenomenului până la propagarea în zonele inundabile din aval de baraje, sau a declanșării

acumulărilor de apă datorate căderilor masive de precipitații, există suficient timp pentru avertizare și alarmare.

Unitățile administrativ teritoriale posibil a fi afectate de inundații sunt: municipiul Târgoviște, municipiul Moreni, orașul Găești, orașul Pucioasa, orașul Titu, comuna Băleni, comuna Bărbulețu, comuna Bezdead, comuna Brănești, comuna Bucșani, comuna Cobia, comuna Comișani, comuna Conțești, comuna Costești Vale, comuna Crângurile, comuna Dărmănești, comuna Dobra, comuna Dragodana, comuna Dragomirești, comuna Finta, comuna Glodeni, comuna Gura Ocniței, comuna Gura Șuții, comuna I.L. Caragiale, comuna Iedera, comuna Malu cu Flori, comuna Mănești, comuna Moroeni, comuna Odobești, comuna Petrești, comuna Potlogi, comuna Produlești, comuna Pierșinari, comuna Răzvad, comuna Runcu, comuna Șotânga, comuna Tătărani, comuna Uliești, comuna Ulmi, comuna Valea Lungă, comuna Valea Mare, comuna Văcărești, comuna Vărfuri, comuna Vișina și comuna Vișinești.

Județul Dâmbovița este încadrat la gradul de risc ridicat.

Furtunile, tornadele, vijeliile

Furtunile sunt perturbări severe ale atmosferei. Din punct de vedere științific, meteorologii consideră furtunile drept sisteme meteorologice având viteze ale vântului de intensitate 10 până la 12 pe scara Beaufort. Vânturile de intensitate 10 ating viteze de 88-101 km/h, iar cele de intensitate 11 ating 102-117 km/h cauzând furtuni violente.

Se produc cu preponderență în perioada caldă a anului, pe spații destul de restrânse.

Se manifestă prin cer înorat, ploi torențiale, descărcări electrice și intensificarea accentuată a vântului. Pagubele constau, în general, în acoperișuri afectate parțial, crengi ale copacilor rupte, rareori copaci smulși din rădăcină sau ruși. În funcție de locul de producere, pot fi afectate rețelele de alimentare cu energie electrică sau de telecomunicații. Datorită precipitațiilor abundente se pot produce inundații cauzate de torenți sau prin blocarea albiilor, ce afectează activitatea economico-socială, dar pe termen relativ scurt

Aceste fenomene sunt greu de anticipat, iar posibilitatea de înștiințare și alarmare este aproape imposibilă.

Pe teritoriul județului Dâmbovița în ultimi ani s-au înregistrat fenomene meteorologice semnificative cum ar fi vijelii sub formă de tornadă care au afectat mai multe localități în următoarele perioade, în general în partea de sud a județului, în zonele de câmpie:

- în anul 2005 în localitatea Brezoale fenomenele meteorologice extreme a afectat 20 clădiri care au rămas fără acoperișuri și alte 45 de clădiri fiind deteriorate parțial;
- în 29.03.2006 în urma fenomenelor meteorologice periculoase au fost afectate 4 localități, avariind sau distrugând în întregime mai multe acoperișuri de locuințe;

- în 18-19.11.2007 în urma fenomenelor meteorologice periculoase au fost afectate 4 localități, avariind sau distrugând în întregime mai multe acoperișuri de locuințe;
- în 11.07.2007 în urma fenomenelor meteorologice periculoase au fost afectate 9 localități, avariind sau distrugând în întregime mai multe acoperișuri de locuințe;
- în 26.06.2007 în urma fenomenelor meteorologice periculoase au fost afectate 9 localități, avariind sau distrugând în întregime mai multe acoperișuri de locuințe;
- vijeliile care au afectat patru localități: Vișina, Răscăieți, Corbii Mari, Șelaru (în anul 2010), cu peste 100 de locuințe afectate, acoperișuri distruse în totalitate sau avariate parțial, copaci doborâți, afectarea liniilor electrice și a celor de telefonie fixă.

Seceta este un hazard climatic cu o perioadă lungă de instalare și este caracterizată prin scăderea precipitațiilor sub nivelul mediu, prin micșorarea debitului râurilor și a rezervelor subterane de apă care determină un deficit mare de umezeală în aer și în sol, cu efecte directe asupra mediului și în primul rând asupra culturilor agricole. În condițiile lipsei precipitațiilor, pentru un anumit interval de timp, se instalează seceta atmosferică.

Lipsa îndelungată a precipitațiilor determină uscarea profundă a solului și instalarea secetei pedologice. Asocierea celor două tipuri de secetă și diminuarea resurselor subterane de apă determină apariția secetei agricole care duce la reducerea sau pierderea totală a culturilor agricole.

Seceta - poate fi clasificată ca:

- Secetă meteorologică când domnește o perioadă mai lungă de timp lipsa completă a precipitațiilor sau când precipitațiile cad în cantități foarte mici.
- Secetă agricolă când există o cantitate insuficientă de apă necesară agriculturii (provenită din precipitații sau ape freactice).
- Secetă hidrogeologică când scade substanțial nivelul pânzei de ape freactice rezervorul de apă.

Județul Dâmbovița prezintă ca formă de relief predominantă zona de câmpie, aceasta extinzându-se pe circa 50 % din suprafața acestuia. Câmpiile sunt unitățile de relief afectate cel mai mult de seceta, regimul precipitațiilor naturale în aceste zone fiind unul scăzut (500 – 600 mm/an), existând posibilitatea afectării culturilor agricole, pe fondul lipsei unui sistem adecvat de irigații.

Înghețul

Înzăpezirile apar ca rezultat al căderilor abundente de zăpadă și viscozelor care pot dura de la câteva ore la câteva zile. Ele îngreunează funcționarea transportului și telecomunicațiilor, activitatea obiectivelor agricole, aprovizionările de materii prime, energie electrică și gaze pentru obiectivele economice.

Pe teritoriul național sunt stabilite următoarele praguri critice pentru înzăpezire:

- 40 cm strat zăpadă nou depus;
- 25 cm strat de zăpadă depus peste stratul vechi.

Anual, pe teritoriul județului, ninge circa 30 de zile. Ninsori frecvente se aștern, sub forma unui strat continuu de zăpadă cu precădere în decembrie și ianuarie și se menține până în lunile februarie - martie.

La nivelul județului, zone predispuse înzăpezirilor sunt cele din sud, în zona de câmpie, unde zăpada este viscolită, fiind astfel afectat traficul rutier pe toate arterele ce traversează aceste zone, dar și zonele montane din nordul județului, unde ninge abundent, fiind afectat accesul de pe arterele rutiere (DN-uri, DJ-uri), în special accesul pe D.J. 714 care face accesul către Platoul Munților Bucegi – Zona Padina Peștera.

Avalanșe

Sunt specifice zonelor montane ale județului și pot fi facilitate de următoarele condiții:

- dezghețurile timpurii și într-un interval scurt de timp;
- cantități mari de zăpadă depusă;
- influențarea straturilor instabile ale zăpezii de zgomotele cu intensitate ridicată;
- asocierea ploilor pe timpul topirii zăpezilor;
- acțiunea umană.

Nordul județului Dâmbovița este reprezentat de zona montană: Platoul munților Bucegi (vf. Omu – 2505 m) cu următoarele masive muntoase: Bucegi, Leaota, prezentând interes turistic ridicat.

Datorită ninsorilor abundente pe porțiunile pantelor montane, avalanșele în județul Dâmbovița sunt de versant, cu dimensiuni medii.

Zonele unde se produc avalanșe: Cheile Tătarului, Cheile Orzei, Scropoasa – Lespezi, Valea Obârșiei, Babele, Vârful Omu, Dichiu, Moroeni și Padina.

Fenomene distructive de origine geologică

Cutremure

Conform Legii nr. 575 / 22 octombrie 2001 întreg județul Dâmbovița este încadrat la gradul de risc VIII în eventualitatea producerii unui cutremur cu epicentrul în zona seismică Vrancea.

Cutremurele vrâncene sunt cele mai importante, mai ales în ceea ce privește frecvența și intensitatea. Ele se manifestă într-o suprafață epicentrală restrânsă de cca 2000 kmp. Cutremurele puternice de Vrancea care a produs în acest secol pierderi umane și materiale considerabile au avut loc în 1940 și 1977. În zone epicentrale s-au deschis fisuri profunde, sărituri ale faliiilor și alunecări de teren. Reactivarea unor falii s-a produs și la distanțe mai îndepărtate, cum s-a

întâmpat și în municipiul Târgoviște (probabil falia Viforâței), sau în zona comunelor subcarpatice Vârfuri, Glodeni, Buciumeni, din interfluviul Ialomița – Prahova. Procesul de reactivare al faliiilor a fost evident la cutremurul din 30 august 1986, cu intensitate mai redusă (cca 6 pe scara Richter) , când s-a produs o săritură de cca. 1.00 m în lungul faliei Lăculețe – Ocnița –Drăgăneasa, care a avut ca efect bombarea drumului național dintre Târgoviște și Pucioasa.

Alunecări de teren

Se situează printre cele mai importante dezastre naturale ale căror consecințe, uneori se manifestă sub formă de importante distrugerii de bunuri materiale și vieți omenești. Alunecările de teren de mare amploare s-au produs în județul Dâmbovița unde sunt active cca. 25 amplasamente ce au provocat daune materiale importante.

La 24.06.1979, în comuna Malu cu Flori a avut loc o alunecare de teren având cota de plecare 526 m și cota de oprire de 445 m, constituite din versantul nordic al Culmii Capu Coastei. Alunecarea de teren, orientată pe direcția V-E spre Valea Dâmboviței modificând straturile acuífere din zona de versant a Culmii Capu Coastei, ce s-a caracterizat prin numeroase izvoare. La 13.02.1980 s-a produs cea mai semnificativă alunecare de teren, în comuna Vârfuri. În mai 1980 evenimente s-au produs și în zona Glodeni – Lăculețe, alunecările de teren datorându-se pantelor înclinate de până la 70° , precum și eroziunii bazei de către pârâul Lăculețe. Un eveniment similar a avut loc tot în mai 1980 în satul Valea Leurzii, comuna Buciumeni.

Cel mai important eveniment de acest gen din ultima perioadă este reprezentat de alunecarea de teren produsă în comuna Malu cu Flori – 21.02.2010. DJ 724 a fost afectat de alunecarea de teren produsă pe o porțiune de cca. 700 m.l.

Pe parcursul anului 2009 s-au produs 16 alunecări de teren (reactivări) în localitățile: Runcu, Valea Lungă, Vișinești, Cândești, Finta, Râu Alb, Văleni Dâmbovița, iar pe parcursul anului 2010, an marcat de excedentele de precipitații căzute, s-au produs 44 alunecări de teren (reactivări) în localitățile: Pucheni, Râu Alb-2, Iedera, Ocnița-3, Malu cu Flori-3, Moțăieni-2, Valea Lungă-2, Bezdead-4, Perșinari, Vârfuri-2, Vulcana Băi-3, Pucioasa-2, Runcu, Șotânga-2, Cândești-3, Hulubești, Glodeni, Șelaru, Vișinești-2, Fieni, Răzvad-2, Moroieni-2, Pietrari, Moreni.

Pe teritoriul județului Dâmbovița se înregistrează zone active, fiind enumerate astfel: oraș Fieni, municipiul Moreni, oraș Pucioasa, comuna Aninoasa, comuna Bărbulețu, comuna Bezdead, comuna Brănești, comuna Cândești, comuna Doicești, comuna Hulubești, comuna Ludești, comuna Moțăeni, comuna Ocnița, comuna Pietroșița, comuna Pucheni, comuna Runcu, comuna Șotânga, comuna Tătărani, comuna Valea Lungă, comuna Văleni Dâmbovița, comuna Vișinești și comuna Vulcana Băi. Județul Dâmbovița este încadrat la **gradul de risc ridicat**.

B. RISCURI TEHNOLOGICE (ANTROPICE)

Din analiza structurii economice a județului Dâmbovița, a industriei chimice, rezultă că nici un agent economic nu deține cantități foarte mari de substanțe toxice industriale.

Principalele hazarde tehnologice cu impact asupra mediului sunt produse de deficiențe și erori de proiectare și construcție ale instalațiilor industriale, de gradul ridicat de uzură fizică și morală, de exploatarea necorespunzătoare, de eroare umană, de managementul defectuos al operatorilor economici, de transportul substanțelor/ deșeurilor periculoase, de ruperi ale barajelor sau explozii ale unor instalații, având atât cauze naturale cât și antropice, și determinând o succesiune de evenimente extrem de complexe sub forma unor reacții în lanț, cu efecte locale sau transfrontaliere.

Marea majoritate a operatorilor economici folosesc în procesul de producție substanțe care prin caracterul exploziv-incendiar pot reprezenta un real pericol pentru colectivitățile umane și care, de regulă, constau în:

- fabrici de oxigen și hidrogen (Târgoviște, Fieni);
- produse petroliere, ușor inflamabile (toate zonele petroliere din județ);
- lacuri, vopsele, emailuri pe bază de nitroceluloză sau rășini sintetice (Târgoviște și Găești);
- produse derivate din sulf (NUBIOLA Doicești);
- S.C. OȚELINOX S.A. – municipiul Târgoviște – acid fluorhidric ;
- S.N.G.N. ROMGAZ – oraș Răcari, sat Colacu, punct de lucru Bilciurești – gaz natural ;
- S.C. NUBIOLA ROM S.R.L. – comuna Doicești – dicronat de sodiu, florură de sodiu, sulfocromat galben de plumb, cromat, molibdat sulfat roșu de plumb, fosfat de zinc, oxid de zinc;
- S.C. TERMOELECTRICA S.A. Sucursala Electrocentrale Doicești – comuna Doicești – hidrazină și amoniac ;
- S.C. MECHEL S.A. – municipiul Târgoviște – oxigen, hidrogen, metanol, clor.

Există și operatori economici, din domeniul industriei alimentare, care în procesul de refrigerare a produselor alimentare utilizau, ca agent de răcire în instalații de mica capacitate, amoniacul dar prin programele proprii de modernizare unii au trecut la refrigerare cu freon 134 ecologic, excepție făcând S.C. Avicola Crevedia S.A. care utilizează ca agent de răcire amoniac și întreprinderi de gospodărie comună care utilizează clorul în procesul de potabilizare a apei extrase din puțuri de mică adâncime sau surse de suprafață.

7.10 ENERGII VERZI, REGENERABILE

Sursele regenerabile dețin un potențial energetic important și oferă disponibilități nelimitate de utilizare. Ca surse de energie regenerabile și neconvenționale sunt: energia radiației solare,

denumită energie solară, energia hidroelectrică a acumularilor de apă, exploatată în amenajări hidrotehnice, energia valurilor, energia geotermală, energia eoliană etc.

Cea mai mare parte din energia produsă la nivelul județului Dâmbovița (92%) este obținută în hidrocentrale.

Energia solară este valorificată în județ într-o măsură redusă. Universitatea Valahia Târgoviște dispune de un generator de energie electrică folosind panouri solare, cu rol didactic și de cercetare, privind tehnologiile neconvenționale de producere a energiei electrice. Energia produsă se varsă în rețeaua ce deservește Universitatea Valahia. De asemenea, energia solară mai este valorificată de nivelul unor gospodării individuale prin instalații specifice care transformă energia solară în energie termică și/sau electrică.

Pentru stimularea creșterii gradului de valorificare a resurselor de energie regenerabilă, Administrația Fondului pentru Mediu a demarat „Programul privind producerea energiei din surse regenerabile: eoliană, geotermală, solară, biomasă și hidro”, în cadrul acestui program fiind aprobate spre finanțare două proiecte din județul Dâmbovița care vor fi implementate în comunele Ocnîța și Dărmănești (Școala de Arte și Meserii Dărmănești și Școala Generală nr. 1 Ocnîța). Alte două proiecte (Înlocuirea parțială a sistemelor de încălzire și completarea cu sisteme ce utilizează energia produsă de surse regenerabile pentru Spitalul Județean Dâmbovița și Centrul de Asistență și Îngrijire Pucioasa) se afla în curs de analiză în vederea obținerii unei finanțări prin același program al Administrației Fondului pentru Mediu.

În ceea ce privește investițiile private, în județ există o singură investiție finalizată.

La nivel național se află în derulare programul Casa Verde, care în 2011 a mers foarte bine. Această evoluție favorabilă s-a manifestat și la nivelul județului; dacă în 2010 s-au depus 200 dosare în total, în 2011 s-au depus 490 cereri într-o singură lună, existând și proiecte în stadiu de finalizare.

ANALIZA SWOT

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Realizarea unor investiții în infrastructura de apă potabilă prin Programul Operațional Sectorial Mediu; ✓ Existența fermelor zootehnice care gestionează deșeurile animaliere și le valorifică ca îngrășământ organic; ✓ Existența unei rețele județene de 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Există a numeroși factori poluatori ai apelor datorită industriei petroliere și insuficienței epurării apelor uzate; ✓ Exploatare necorespunzătoare a stațiilor de epurare existente; ✓ Lipsa unui sistem organizat de colectare, depozitare și gestionare a deșeurilor rezultate din epurarea apelor industriale

<p>supraveghere a calității aerului, inclusiv prin stații de supraveghere automate;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Absența poluărilor cu impact major asupra aerului în anul 2010; ✓ Progrese înregistrate în direcția reciclării și recuperării deșeurilor; ✓ Existența a două depozite ecologice de eliminare la Aninoasa și Titu; ✓ Menținerea mediului în parametri naturali de calitate, existând condițiile necesare conservării diversității biologice; 	<p>uzate;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Necesitatea unor lucrări de extindere, re tehnologizare și eficientizare a procesului de epurare; ✓ Număr ridicat de accidente de mediu care au afectat sursele de apă în special cu țitei, generate de aceleași societăți comerciale și lipsa unor sancțiuni aplicate; ✓ Poluarea solului datorită utilizării iraționale a îngrășămintelor, dar și industriei petroliere locale; ✓ Existența în județ a 79 de situri contaminate din care 78 aparținând OMV Petrom S.A; ✓ Creșterea intensivă a păsărilor generează cantități de poluanți ce afectează cei trei factori de mediu (apă, aer, sol); ✓ Deși există două instalații de tratare a deșeurilor municipale acestea nu au fost funcționale în anul 2010; ✓ Lipsa preocupării din partea administrației publice locale de colectare selectivă a deșeurilor periculoase din deșeurile menajere; ✓ Lipsa unei culturi a colectării separate în rândul cetățenilor.
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Valorificarea turistică a a numeroaselor rezervații naturale și parcuri protejate 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Riscul producerii accidentelor de mediu secundate de accidente de muncă; ✓ Eșecul campaniilor de colectare selectivă pe fondul lipsei de informare și dezinteresului populației

8.1 ASOCIAȚII DE DEZVOLTARE INTERCOMUNITARĂ

Asociațiile de dezvoltare intercomunitară (ADI) sunt forme asociative cu personalitate juridică, de drept privat, prin care autoritățile locale și județene pot conlucra împreună pentru derularea unor proiecte de dezvoltare de interes zonal sau regional și/sau pentru furnizarea în comun de servicii publice.

Acest tip de asociere a fost introdus în România o dată cu Legea administrației publice locale nr. 215 / 2001, preluând modelul francez de cooperare inter-comunală. În Franța, asociativitatea între autorități locale este un fenomen foarte răspândit, în prezent existând peste 2500 de structuri asociative din care fac parte mai bine de 90% din totalul localităților franceze²⁰. În România, ADIurile reprezintă un instrument de cooperare relativ nou, funcționând pe un cadru de reglementare încă incomplet. Legea 215/2001 prevede (Art. 11, paragraful (1)) că „Autoritățile administrației publice locale au dreptul ca, în limitele competențelor lor, să coopereze și să se asocieze cu alte autorități ale administrației publice locale din țară sau din străinătate, în condițiile legii”. Cu toate acestea, prevederile privind modalitatea de înființare și funcționare a acestor asocieri este foarte puțin detaliată, prin urmare ADIurile funcționează în fapt conform Ordonanței 20/2000 cu privire la asociații și fundații.

Faptul că nu există un act normativ care să reglementeze în mod specific înființarea și funcționarea ADIurilor, produce confuzii privind statutul, delimitarea componenței și a competențelor unor asemenea structuri și împiedică posibilitatea menținerii unei evidențe a acestui fenomen. Un studiu²¹ privind ADIurile identifică următoarele legi cu relevanță pentru înființarea și funcționarea acestor structuri în România:

- ✓ Legea nr. 215/2001 a administrației publice locale;
- ✓ Legea nr. 286/2006 pentru modificarea și completarea Legii nr. 215/2001;
- ✓ Legea nr. 246/2005;
- ✓ Legea cadru a descentralizării nr. 195/2006;
- ✓ Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale;
- ✓ Legea nr. 51/2006 a serviciilor comunitare de utilități publice;
- ✓ OG nr. 26/2000 privind asociațiile și fundațiile.

²⁰ *L'intercommunalite en question*, David Gueranger, La documentation française, No. 951-951, August – Septembrie 2008: Paris.

²¹ *Mizele intercomunalității în România: Evoluția fenomenului asociativ la nivelul administrației publice locale din România*, Iorga, Elena, Marin, Monica, Institutul de Politici Publice, 2007: București.

În județul Dâmbovița, datele compilate din Registrul Asociațiilor și Fundațiilor, evidența Consiliului Județean și a Prefecturii relevă 13 ADI-uri la care participă Consiliul Județean și/sau autoritățile locale de pe teritoriul județului.

Autoritățile locale dâmbovițene au un grad ridicat de participare în ADI-uri ale localităților dâmbovițene. Neluând în considerare structurile asociative din care fac parte toate UAT-urile județului, 86 din 89 localități participă la cel puțin un ADI. Majoritatea ADI-urilor sunt înființate în perioada 2008-2009, ceea ce denotă caracterul recent al acestor structuri. Este de menționat implicarea și facilitarea de către Consiliul Județean începând cu 2007 când cinci dintre aceste ADI-uri (numerele 1 : 5) au fost constituite, urmând a fi înființate și legat în 2008.

Tabel 65 Asociații de dezvoltare intercomunitară la care participă Consiliul Județean Dâmbovița și/sau autorități locale de pe teritoriul județului

	ADI din cadrul județului		
1	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară „LAVITAS -TITU”	2008	Consiliul județean Dâmbovița; Orașul Titu; Comunele: Nucet, Gura Sutii, Produlesti, Salcioara, Braniste, Costesti, Odobesti, Corbii Mari, Potlogi, Brezoaiele, Poaiana, Slobozia Moara, Lunguletu
2	Asociația de dezvoltare intercomunitară „GĂEȘTI”	2008	Consiliul Județean Dâmbovița; Orașul Găești Comunele: Cobia, Crângurile, Dragodana, Gura Foi, Hulubești, Ludești, Mătăsaru, Mogoșani, Morteni, Petrești, Raci, Răscăieți, Șelaru, Uliești, Valea Mare, Vișina
3	Asociația de dezvoltare intercomunitară „VALEA DÂMBOVIȚEI”	2008	Consiliul Județean Dâmbovița Comunele: Voinești, Bărbulețu, Căndești, Malu cu Flori, Mănești, Pietrari, Pucheni, Râu Alb, Tătărani, Văleni - Dâmbovița.
4	Asociația de dezvoltare intercomunitară „MICROREGIUNEA NORD DÂMBOVIȚA	2007	Consiliul Județean Dâmbovița Orașele: Pucioasa și Fieni Comunele: Brănești, Vulcana -Pandele, Moțăieni, Runcu, Vulcana Băi, Pietroșița, Moroieni, Bezdead, Vârfuri, Glodeni,
5	Asociația de dezvoltare intercomunitară „CRICOVUL – DULCE MORENI”	2008	Consiliul Județean Dâmbovița Municipiul Moreni Comunele: Comișani, Dărmănești, Finta, Gura Ocniței, Iedera, I.L.Caragiale, Ocnița, Valea Lungă, Vișinești, Vlădeni
6	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Dâmbovița Sud-Răcari	2008	Consiliul Județean Dâmbovița; Orașul Răcari; Comunele: Băleni, Bilciurești, Butimanu, Ciocănești, Cojasca, Contești, Cornățelu, Cornești, Crevedia, Dobra, Niculești și Tărtășești

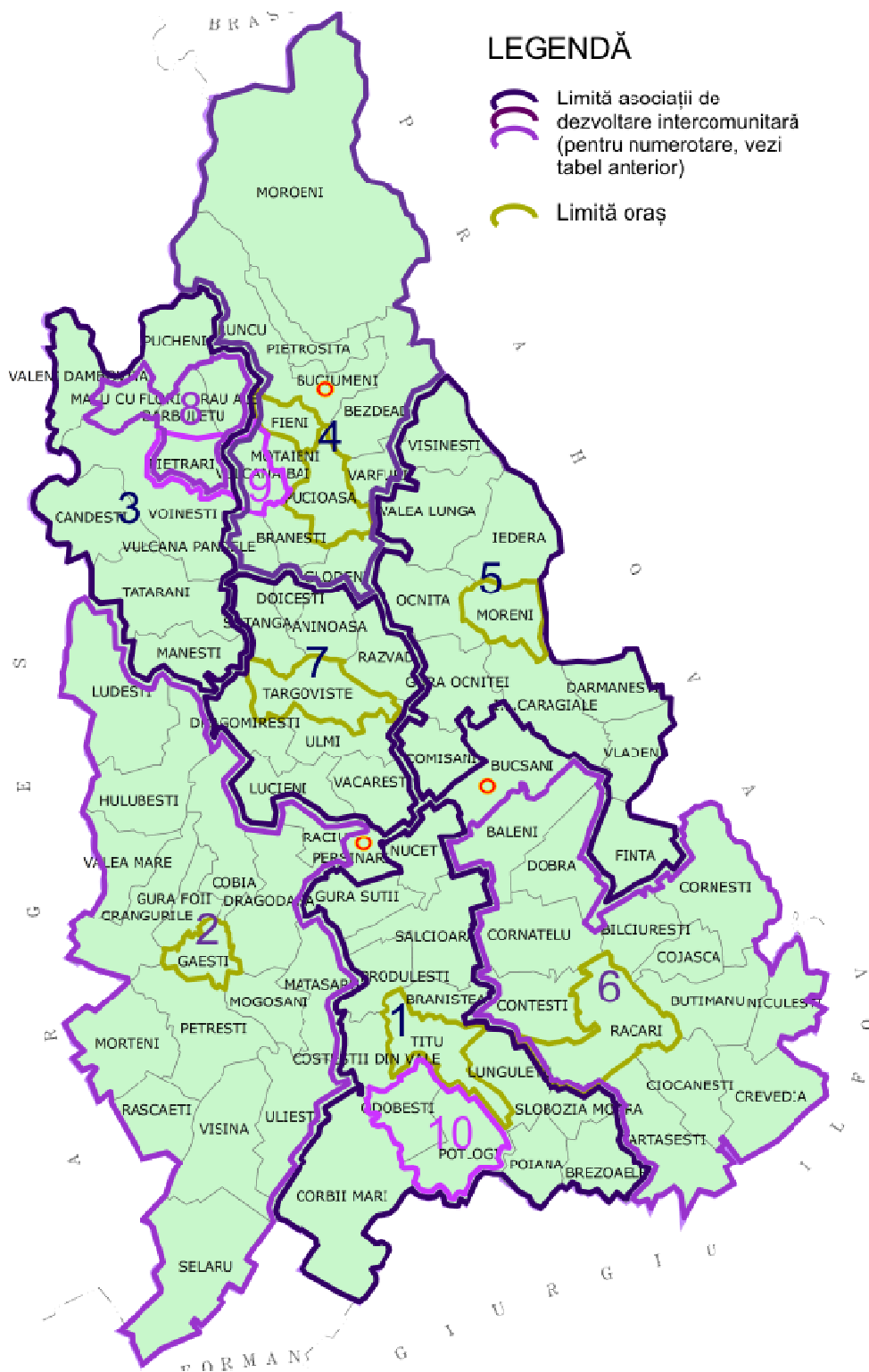
7	Asociația de dezvoltare intercomunitară „CIVITAS TÂRGOVIȘTE”	2008	Consiliul Județean Dâmbovița Municipiul Târgoviște Comunele: Aninoasa, Doicești, Dragomirești, Lucieni, Ulmi, Șotânga, Răzvad, Văcărești
8	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară "Izvorul Lin"	2008	Comunele: Bărbulețu, Malu cu Flori, Pietrari, Râu Alb
9	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Vulcana Băi – Pietrari	2009	Comunele: Pietrari și Vulcana Băi
10	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Brâncoveanu	2008	Comunele: Potlogi, Odobești
11	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară "APA DÂMBOVIȚA"	2008	Consiliul Județean Dâmbovița Municipiile: Târgoviște și Moreni Orașele: Fieni, Pucioasa, Răcari, Găești, Titu, Comunele: Brănești, Dragomirești, Potlogi, Voinești, Ulmi, Răzvad, Gura Ocniței, Aninioasa, Șotânga, Hulubești, Moțâieni, Moroeni, Pietroșița, Buciumeni, Vulcana-Pandele, Vulcana-Băi, Doicești, Iedera, Comuna I.L.Caragiale
ADI la nivelul întregului județ			
12	Asociația privind reabilitarea colectării, transportului, depozitării și valorificării deșeurilor solide în județul Dâmbovița (Asociația RCTDPDSD)	2001	Consiliul Județean Dâmbovița și toate autoritățile locale din Județul Dâmbovița
ADI interjudețene			
13	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Situații de Urgență Sud Muntenia (ADI SU Sud-Muntenia)	2009	Toate județele regiunii, reprezentate de Consiliile Județene; cu sediul în Teleorman

Sursa: prelucrare date din Registrul Asociațiilor și Fundațiilor, Prefectura Dâmbovița, Consiliul Județean Dâmbovița

Se remarcă astfel trei tipuri de ADI-uri. Pe de o parte sunt structurile asociative organizate în jurul unui obiectiv specific, utilitar: extinderea rețelei de alimentare cu apă (ADI Apa

Dâmbovița) cu 27 de membrii, teritoriu discontinuu; managementul deșeurilor (Asociația RCTDPDSD), având ca membrii toate UATurile județului; și eficientizarea serviciului de intervenție în situații de urgență (ADI SU Sud-Muntenia), un ADI format din consiliile județene din cadrul Regiunii Sud-Muntenia. Aceste ADI-uri au un număr mai mare de membrii, un obiect de activitate mult mai restrâns, permit atingerea unor economii de scară în furnizarea unor utilități și cresc capacitatea administrativă de a atrage și gestiona fonduri desemnate pentru obiectivele specifice. Un caz mai aparte în acest grup este Asociația RCTDPDSD, înființată în 2001 pe baza OG 26/2000, care în fapt funcționează ca un ADI activ pe domeniul utilități. În ceea ce privește ADI Apa Dâmbovița, este o asocierie care a primit și sprijin prin cadrul programului POS DCA pentru întărirea capacității administrative și care se dorește a furniza și un model de activare și organizare pentru celelalte ADI-uri din județ.

Un al doilea tip de ADI-uri sunt cele care asigură o zonare a județului în jurul principalelor centre urbane. În această categorie intră ADI-urile 1>7 (numerotarea din tabelul precedent), cu o paletă mai largă de prerogative privind implementarea de proiecte de dezvoltare în comun, creșterea capacității administrative și îmbunătățirea calității vieții locuitorilor ariilor respective. Toate aceste ADI-uri au fost constituite cu participarea consiliului județean iar sediul și operațiunile sunt desfășurate în orașul în jurul căruia s-a constituit teritoriul respectiv. Se remarcă o participare foarte extinsă a localităților județului în acest tip de de ADI-uri (vezi harta de mai jos), aproape toate localitățile făcând parte dintr-un asemenea ADI (nu a fost identificată apartenența a trei comune: Perșinari, Bucșani și Buciumeni).

Figură 1 Participarea localităților județului Dâmbovița în asociații de dezvoltare intercomunitară*

*Au fost utilizate datele și numerotarea din tabelul anterior. Nu sunt ilustrate pe hartă asocierile cu o componență extinsă (Asociația RCTDPDSD și ADI SU Sud-Muntenia) și nici cele cu teritoriu discontinuu (ADI Apa Dâmbovița)

Cel de-al treilea tip identificat se referă la ADI-urile înființate cu implicarea exclusivă a autorităților locale, și anume ADI Izvorul Lin, ADI Vulcana Băi-Pietrari și ADI Brâncoveanu. Ultima dintre acestea a desfășurat deja, de la înființare proiecte în domeniul utilităților publice (alimentare cu apă, canalizare și epurare a apelor menajere) și sociale (centru de zi pentru grupuri vulnerabile) cu finanțare prin Planul Național de Dezvoltare Rurală. Aceste localități fac parte simultan din mai multe ADI-uri cu teritorii diferite. Spre exemplu comuna Pietrari face parte din ADI Izvorul Lin și ADI Vulcana Băi-Pietrari, la care se adaugă participarea la ADIul zonal (ADI Valea Dâmboviței) și cele pe utilități (ADI Apa Dâmbovița și Asociația RCTDPDSD). Acest lucru poate implica riscuri privind un efort prea mare, atât financiar cât și administrativ (cotizația de membru, personal delegat etc) cât și o suprapunere a competențelor și ariilor de acțiune.

Asocierea autorităților locale s-a dezvoltat pe fondul favorizării în multe din programele operaționale ce stau la baza cheltuirii fondurilor europene a dosarelor de aplicație în parteneriat, venind de la mai multe autorități locale grupate sub forma de ADI-uri. Astfel, ADI-urile pot accesa fonduri prin:

- ✓ PNDR (Măsura 322: Renovarea și dezvoltarea satelor etc.),
- ✓ Programul Operațional Regional (DMI 1.1 Planuri integrate de dezvoltare urbană, DMI 2.1 reabilitarea rețelei de drumuri, DMI 3.1 modernizarea infrastructurii de sănătate, DMI 3.3. Echipare pentru bazele de intervenții în situații de urgență, DMI 5.2 dezvoltarea turismului),
- ✓ POS de Creștere a competitivității Economice (DMI 3.1 Susținerea utilizării tehnologiei informațiilor, DMI 3.2 creșterea eficienței serviciilor publice moderne),
- ✓ POS Dezvoltarea Capacității Administrative (DMI 1.1 Îmbunătățirea procesului de luare a deciziilor, DMI 1.3 Îmbunătățirea eficacității organizaționale).
- ✓ POS Mediu (Axa 1 Extinderea și modernizarea sistemelor de apă, și Axa 2 Managementul deșeurilor).

Este de subliniat faptul că asocierea autorităților locale din județul Dâmbovița este cu atât mai importantă având în vedere proporția mare a locuitorilor rezidenți în mediul rural, unde capacitatea administrativă și financiară este mai redusă. Chiar și în cazul centrelor urbane, având în vedere dimensiunea redusă a acestora, este necesară asocierea cu localitățile rurale din jur pentru a forma o baza mai extinsă de livrare serviciilor publice locale.

Cu toate acestea, răspunsurile furnizate de primării în chestionarul aplicat pentru strângere de date în procesul de elaborare a prezentei analize a relevat faptul că majoritatea acestor asocieri sunt inactive, cel puțin la data actuală. Cele mai menționate ADI-uri au fost cele cu obiect de activitate în dezvoltarea de utilități (rețele de alimentare cu apă și gestiunea deșeurilor).

8.2 ASOCIAȚII MICRO-REGIONALE

În legislația curentă românească microregiunile nu se identifica unui statut juridic specific. Noțiunea de microregiune este utilizată cu referire la o arie ce prezintă o specificitate și omogenitate privind indentitatea locală (cultural – istorică, spre exemplu Microregiunea Țara Hațegului²²), morfologică (spre exemplu Microregiunea Valea Nirajului²³) sau funcțională (spre exemplu Microregiunea Turistică Munții Bucegi, axat pe aria funcțională turism) și poate reprezenta un teritoriu acoperind localități dintr-unul sau mai multe județe.

Ca formă de organizare în vederea implementării de proiecte comune de interes micro-regional, actorii locali ai unor asemenea teritorii pot opta pentru a se asocia sub forma unei asociații de dezvoltare intercomunitară, a unui grup de acțiune locală sau a unei asociații simple (organizație non-guvernamentală conform OG 26/2000).

Pentru a ilustra aceste forme diferite de organizare în contextul județului Dâmbovița, se pot da ca exemple Microregiunea Nord – Dâmbovița, înființată ca ADI, Microregiunea Dâmbovița Sud-Vest, ce a demarat procedurile de acreditare ca Grup de Acțiune Locală (GAL) (sprijinit prin Axa LEADER a PNDR) și Asociația Ecoturism Leaota (organizată exclusiv ca ONG conform OG 26/2000) ce poate fi considerată o asociere de tip micro-regional ce sprijină dezvoltarea tustică a Munților Leaota (similară ca scop și formă de organizare Microregiunii Turistice Munții Bucegi).

Diferența principală între aceste forme de organizare este reprezentată de tipologia membrilor asociați precum și finanțările și programele suport la care acestea au acces. Astfel, de vreme ce în cazul ADI-urilor, membrii asociați sunt reprezentați doar de autorități publice locale, în cazul GAL-urilor (ce guvernează teritoriile LEADER), membrii asociați numără și reprezentanți ai mediului privat (întreprinzători, cooperative agricole, grupuri de producători etc) și ai societății civile (ONGuri, persoane fizice, etc.). Mai mult decât atât, condițiile de eligibilitate stipulează ca la nivelul procesului decizional al unui GAL, reprezentanții mediului privat și al societății civile trebuie să depășească ponderea de 50%, iar cei ai autorităților locale să reprezinte mai puțin de 50%.

La nivelul județului Dâmbovița au fost identificate 15 teritorii LEADER în proiect, aflate în diferite stadii de organizare (vezi tabelul și harta de mai jos). Toate acestea au fost selectate pentru a primi sprijin pentru pregătirea dosarelor de selecția GAL (inclusiv elaborarea de Planuri de Dezvoltare Locală), din care doar șase au fost declarate eligibile

²² <http://www.tinutulpadurenilor-gal.ro/>

²³ <http://www.nyaradmente.ro/indexro.html>

până în prezent. Avantajul microregiunilor de a se organiza ca teritorii LEADER sub coordonarea unor GALuri este capacitatea de a mobiliza și alte tipuri de actori locali, asigurând astfel un proces de guvernare participativ și incluziv. Adăugând la acest factor, GAL-urile pot avea acces la fonduri desemnate special pentru elaborare de Planuri de Dezvoltare Locală, instruire și creștere a capacității administrative. Comparativ cu un GAL, ADI-urile pot accesa deasemenea fonduri pentru acest tip de acțiuni prin intermediul POS DCA, dar intrând în competiție cu mulți alți aplicanți din paliere diferite ale administrației publice. În schimb, un dezavantaj al structurilor de tip GAL este reprezentat de neclaritățile și întârzierile semnificative survenite în cursul implementării Axei IV LEADER a PNDR.

Tabel 66 Teritorii LEADER în cadrul județului Dâmbovița, în diferite stadii de organizare a Grupului de Acțiune Locală

Nr.	Numele Grupului de Acțiune Locală	Deponent	Teritoriu cuprins
Proiect selectat pentru finanțare pentru pregătirea dosarelor de selecția GAL (Sesiunea nr. 01/ 15. 09 - 22. 10. 2009); Plan de Dezvoltare Locala declarat eligibil și aprobat pentru finanțare (2011)			
1	Parteneriat Dărmănești-I.L.Caragiale-Vlădeni	Comuna Dărmănești	Comunele: Dărmanești, I.L.Caragiale, Vlădeni
2	Dobra-Băleni	Comuna Dobra	Comunele : Dobra; Baleni
3	Cornățelu-Conțești-Sălcioara	Comuna Cornățelu	Comunele: Cornatelul-Contesti-Salcioara
4	Răscăeți -Vișina – Selaru	Comuna Răscăeți	Comunele: Rascaeti, Visina, Selaru
5	Bucegi-Leaota	<i>neidentificat</i>	<i>neidentificat</i>
6	Dealurile Sultanului	Comuna Vișinești	Comunele: Vișinești, Valea Lungă, Vârfuri, Iederea, Provița de Sus(PH)
Proiect selectat pentru finanțare pentru pregătirea dosarelor de selecția GAL (Sesiunea nr. 01/ 15. 09 - 22. 10. 2009); Plan de Dezvoltare Locala declarat eligibil dar neaprobat pentru finanțare (2011)			
7	Valea Ialomiței	Comuna Șotânga	Comunele: Șotânga, Aninoasa, Doicești și Vulcana Pandele
8	Ocnița-Brănești - Glodeni	Comuna Ocnița	Comunele: Ocnița , Branești, Glodeni
9	Grupul de Acțiune Locală Răzvad-Gura Ocniței	Comuna Răzvad	Comunele: Răzvad, Gura Ocniței
10	Înfrățirea Valea Dâmboviței	<i>neidentificat</i>	<i>neidentificat</i>
11	Microregiunea Dâmbovița Sud-Vest	<i>neidentificat</i>	<i>neidentificat</i>
Proiect selectat pentru finanțare pentru pregătirea dosarelor de selecția GAL (Sesiunea nr. 01/ 15. 09 - 22. 10. 2009); Plan de Dezvoltare Locala declarat ne-eligibil și nefinanțat (2011)			
12	Titu-Braniștea-Corbii Mari-Costeștii din Vale-Odobești-Potlogi	Orașul Titu	Oraș Titu, Comunele : Branistea, Corbii Mari, Costestii din Vale, Odobesti, Potlogi
13	Ulmi-Comisani	Comuna Ulmi	Comunele : Ulmi, Comisani

Alte proiecte selectate pentru finanțare pentru pregătirea dosarelor de selecția GAL (Sesiunea nr. 01/ 15. 09 - 22. 10. 2009);			
14	Pietroșița - Buciumeni -Runcu	Comuna Buciumeni	Comunele: Pietroșița-Buciumeni-Runcu
15	Barbuletu-Pietrari-Voinesti-MalucuFlori-RauAlb	Comuna Bărbulețu	Comunele: Barbulețu, Pietrari, Voinești, Malu cu Flori, Râu Alb

Sursa: prelucrare proprie din rezultatele evaluărilor selecțiilor sub Măsura 431 (disponibile www.pndr.ro)

La nivelul județului Dâmbovița se remarcă mai multe micro-regiuni cu inițiativa de a se asocia ca teritorii LEADER decât sub forma unor ADI-uri. Comparativ însă, teritoriile LEADER se întind pe o suprafață mai mică și acoperă semnificativ mai puține UAT-uri. În schimb, aceste asocieri au un caracter mai degrabă de tip jos în sus ("grasroots"), implicând și alt tip de actori și constituindu-se prin susținerea actorilor locali, față de ADI-uri, în a căror facilitare Consiliul Județean a avut un aport semnificativ.

Deși orașele mici (sub 20,000 locuitori) pot face parte din teritoriile LEADER (cu restricția ca populația acestora nu trebuie să depășească populația întregului teritoriu), doar orașul Titu a beneficiat de aceasta oportunitate, acționând ca inițiator al GAL-ului din partea de sud a județului. Planul de dezvoltare al acestui teritoriu LEADER este redactat iar în prezent se lucrează la ajustarea decouajului teritorial pentru a se îndeplini criteriul de pondere maximă a populației urbane în cadrul populației totale a teritoriului.

Din punct de vedere spațial, suprapunerea acestor structuri cu ADI-urile este evidentă și poate genera confuzii și / sau dificultăți în actul de guvernare locală. Pentru pre-întâmpinarea sau aplanarea acestora sunt necesare delimitări clare privind ariile de competență și tipul de proiecte promovate prin fiecare din aceste structuri.

Rolul consiliului județean în a facilita acest proces, în a asigura în orice moment imaginea de ansamblu a asocierilor la nivel micro-regional și a optimiza utilizarea instrumentelor disponibile (de finanțare, organizare etc) pentru aplanarea disparităților de dezvoltare intra-județene este esențial. În acest demers, comunicarea constantă cu autoritățile locale precum și cu alte instituții județene implicate (spre exemplu, DADR, privind stadiul implementării Axei LEADER) sunt foarte esențiale.

Figură 2 Participarea localităților județului Dâmbovița în Grupuri de Acțiune Locală*

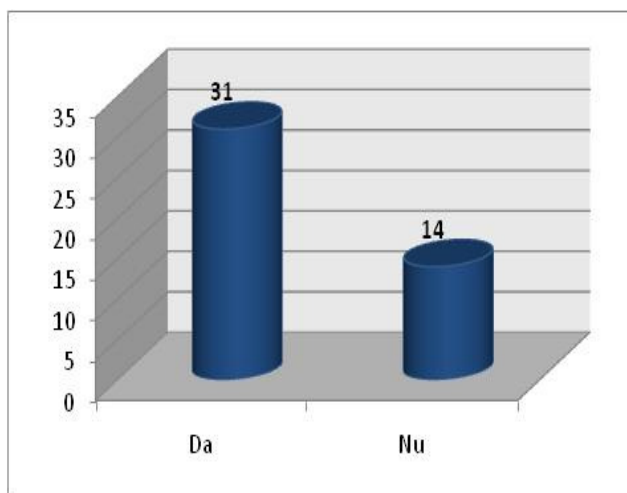
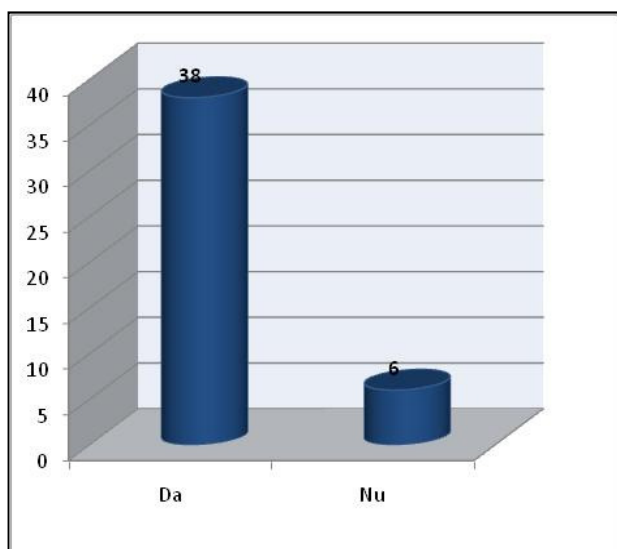
**Au fost utilizate datele și numerotarea din tabelul anterior. Nu sunt ilustrate pe hartă GAL-urile Bucegi-Leaota, Înfrățirea Valea Dâmboviței și Microregiunea Dâmbovița Sud-Vest ale căror cuprindere administrativ-teritorială nu a fost identificată.*

8.3 CAPACITATE ADMINISTRATIVĂ LOCALĂ

Pentru analiza capacității administrative locale s-a utilizat, ca instrument de cercetare, un chestionar transmis tuturor primăriilor din județ. Până la data elaborării prezentei analize s-au primit 50 de chestionare (de către 47 primării rurale și 3 de oraș dintre care un formular incomplet), înregistrând astfel o rată de răspuns de 55%.

CAPACITATEA DE PLANIFICARE STRATEGICĂ ȘI IMPLEMENTARE PROIECTE

În materie de documente de planificare strategică, majoritatea primăriilor din mediul rural respondente au declarat că dețin Planuri Urbanistice Generale actualizate (38 de respondeți) dar și strategii de dezvoltare locală. Comparativ cu localitățile din mediul rural, nici Târgoviște nici Găești (cele două primării respondente din mediul urban) nu dispun de strategii de dezvoltare și nici de PUG-uri actualizate.

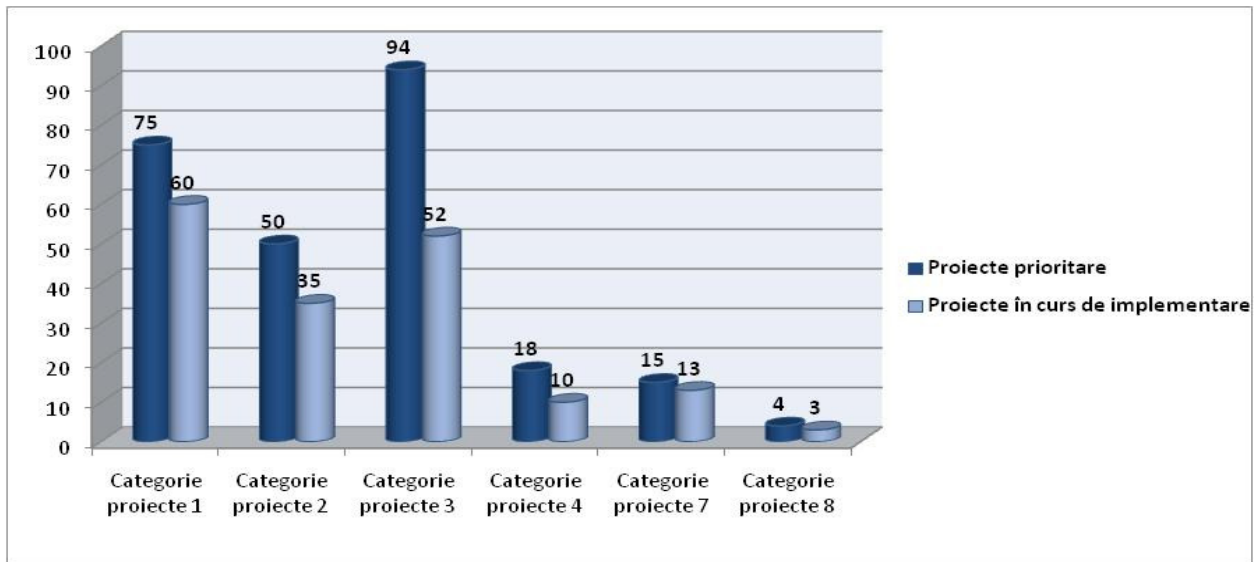
Întrebarea E1: Există un Plan Urbanistic General actualizat (maxim 3 ani)?
Respondenți din mediul rural.

Întrebarea E4: Există o strategie de dezvoltare locală care să cuprindă prioritățile de dezvoltare ale localității dvs.?
Respondenți din mediul rural.

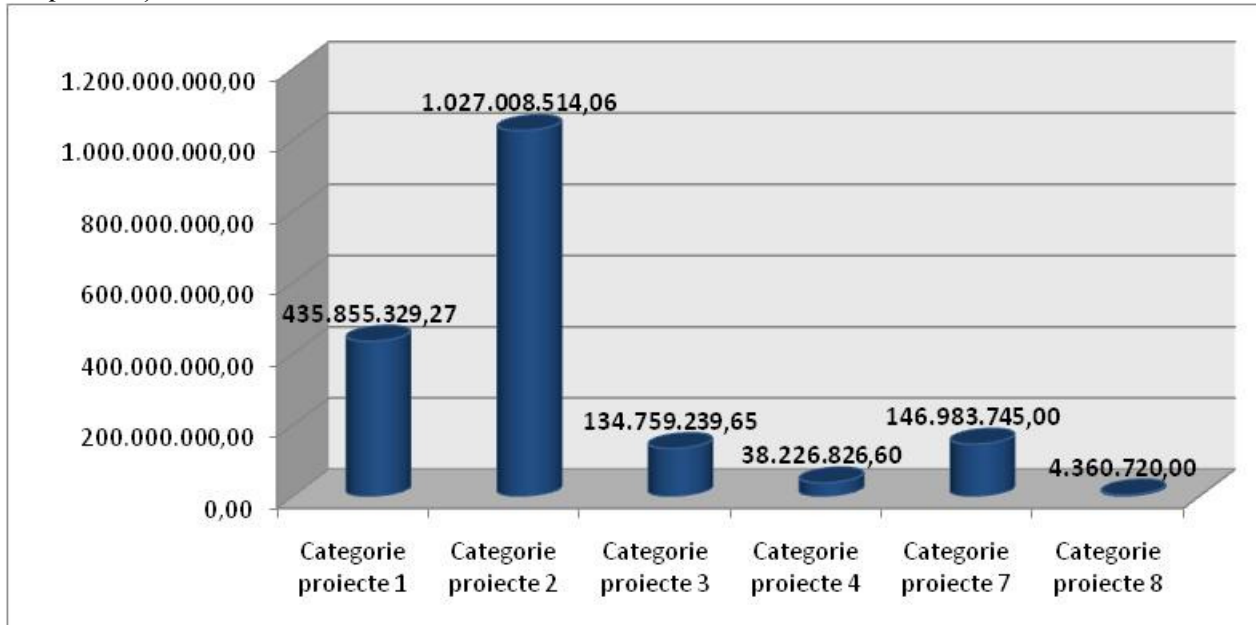
În medie, primăriile respondente din mediul rural consideră că și-au îndeplinit obiectivele stabilite în strategia de dezvoltare și au implementat cu succes proiectele cuprinse de acestea într-o proporție de aproximativ 35% (Întrebarea A1). Printre principalele dificultăți cu care primăriile

s-au confruntat în implementarea documentelor strategice se numără în primul rând cele financiare (menționate de 17 primării) și problemele legate de implementarea proiectelor (obținerea dificilă a avizelor, cadru legislativ instabil, birocrația, etc).

Cele mai multe proiecte prioritate în mediul rural se referă la reabilitarea și modernizarea spațiilor publice și a parcurilor, infrastructură rutiera și infrastructură de utilități (Întrebarea A1, Partea I). Se remarcă e preponderența a proiectelor ce vizează capital fix, cu extrem de puține inițiative menționate în domeniului capitalului uman și al sprijinirii mediului de afaceri (categoria 5 și 6).

Întrebarea A1, Partea I: Proiecte în curs de implementare din total proiecte prioritare, pe categorii de proiecte. *Respondenții din mediul rural.*

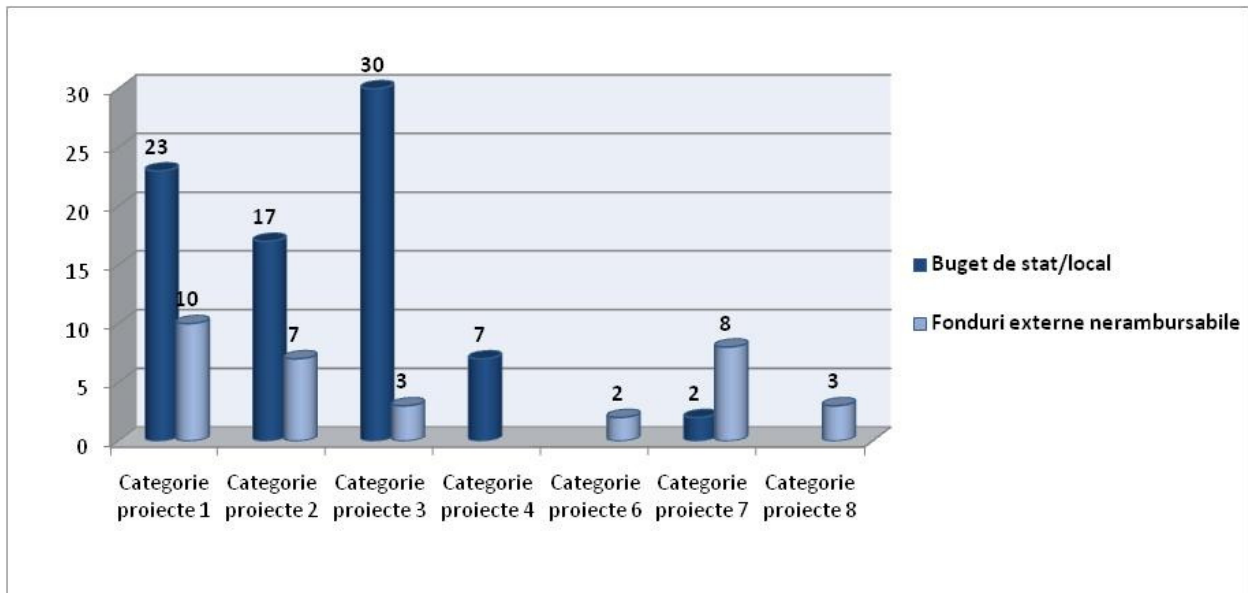

Întrebarea A1 Partea II: Valoare proiecte prioritare pe categorii (RON) *Respondenții din mediul rural.*

- Cat 1 – drumuri, poduri, amenajarea teritoriului;
- Cat 2 – rețea apă, rețea canalizare, stație epurare, salubritate;
- Cat 3 – construcție/ reabilitare/ modernizare/ dotare spații publice, parcuri;
- Cat 4 – alte utilități publice: rețea electrică, rețea gaze naturale, iluminat public;
- Cat 5 – proiecte de specializare/ dezvoltare resurse umane, reconversie profesională;
- Cat 6 – dezvoltarea mediului de afaceri (antreprenoriat, IMM-uri etc.);
- Cat 7 – proiecte integrate (combinație de proiecte categoria 1-6);
- Cat 8 – alte proiecte (printre alte tipuri de proiecte se numără : GAL-urile, promovarea turismului).

Ca valoare însă, proiectele prioritare ale comunelor respondente de infrastructură de utilități reprezintă aproximativ echivalentul tuturor celorlalte proiecte luate împreună.

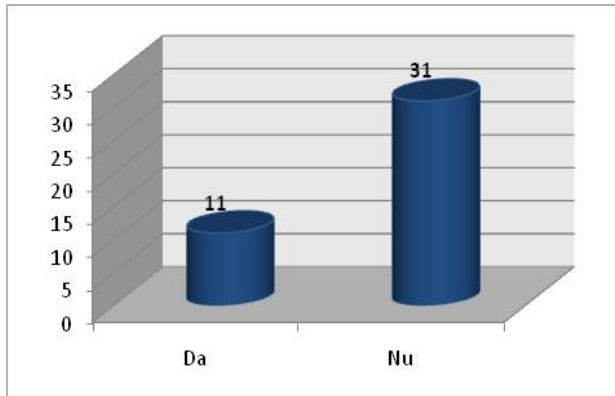
Cele mai multe proiecte derulate de primăriile rurale respondente se referă la modernizarea și extinderea spațiilor publice (30), și au fost realizate în majoritate prin fonduri bugetare. Acestea sunt urmate de proiecte de infrastructură rutieră (23) și utilitară (17). Fondurile externe nerambursabile au fost atrase în special pentru proiecte de infrastructură (rutieră, utilitară) dar și proiecte complexe, integrate.

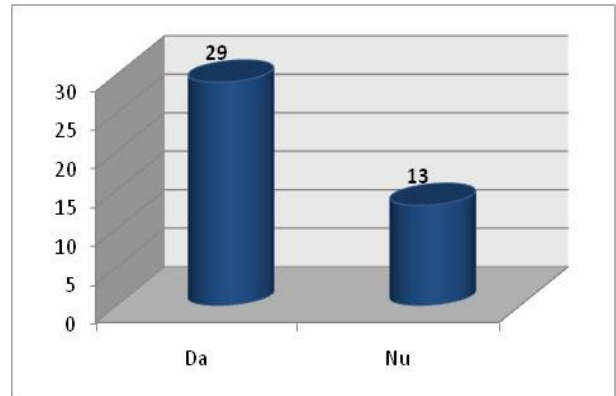
Întrebarea A1 Partea III: Surse de finanțare ale proiectelor atrase în ultimii 5 ani pe categorii de proiecte
 Respondenții din mediul rural.

Ca element distinctiv, față de tipurile de proiecte implementate de primăriile din mediul rural, în municipiul Tîrgoviște primăria vizează derularea a 10 proiecte de conservare a patrimoniului istoric și sprijinire a activităților de cultură și învățământ pentru tineri, totalizând aproape 85 milioane lei. Primăria orașului Găești a atras în ultimii 5 ani două proiecte de specializare a resurselor umane și reconversie profesională iar primăria Fieni, două proiecte de dezvoltare a mediului de afaceri (sprijinirea antreprenoriatului și a IMM-urilor). Se remarcă astfel un interes mai crescut al primăriilor din mediul urban în proiecte de patrimoniu, dezvoltarea capitalului uman și a mediului de afaceri (categoriile 5 și 6).

Din punct de vedere al capacității de elaborare și implementare de proiecte de dezvoltare locală, mediul rural este considerat ca fiind defavorizat, în comparație cu mediul urban. Doar 11 din primăriile respondente din mediul rural dețin departamente cu responsabilități în acest domeniu. Capacitatea de a accesa fonduri europene este în special problematică. Primăriile a 8 comune au declarat că nici unul din angajați nu a participat la sesiuni de instruire pe teme legate de finanțări europene și fonduri structurale (Costeștii din Vale, Lungulețu, Malu cu Flori, Mogoșani, Moroeni, Poiana, Râu Alb, Sălcioara). Deși majoritatea primăriilor au avut angajați care au beneficiat de asemenea cursuri, cea mai mare parte a autorităților consideră că încă au nevoie de personal calificat suplimentar (răspunsul la întrebarea E5).

Întrebarea E2: Există un departament de integrare europeană/proiecte în Primăria dvs?
Respondenții din mediul rural.

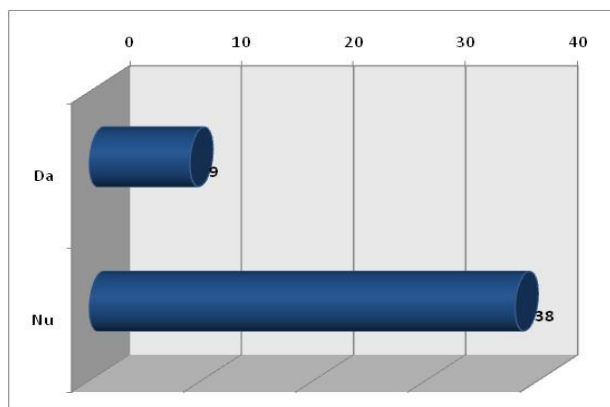

Întrebarea E5: Considerați că mai aveți nevoie de alți funcționari în acest scop?
Respondenții din mediul rural.

Angajații suplimentari sunt considerați necesari în primul rând pentru a spori capacitatea de implementare dar și fiindcă personalul instruit nu este considerat suficient de calificat și este nevoie de sprijin în a răspunde volumului mare de lucru (Întrebarea E5, partea II).

Se remarcă însă și diferențe semnificative în rândul primăriilor din mediul rural. Primăria Dărmănești a avut nu mai puțin de 10 angajați instruiți în domeniul finanțărilor europene iar Primăria Voinești a declarat că dispune de 4 persoane specializate în scrierea și gestionarea proiectelor. La polul opus, mai bine de 10 primării au declarat că nu dețin nici un angajat specializat în acest domeniu.

În mediul urban se înregistrează o capacitate mult sporită în implementarea de proiecte și accesarea de finanțări. Nici una din primăriile orașelor Târgoviște și Găești nu consideră ca au nevoie de personal suplimentar în acest domeniu, în cazul Târgoviște spre exemplu numărul persoanelor specializate în domeniu ridicându-se la 45.

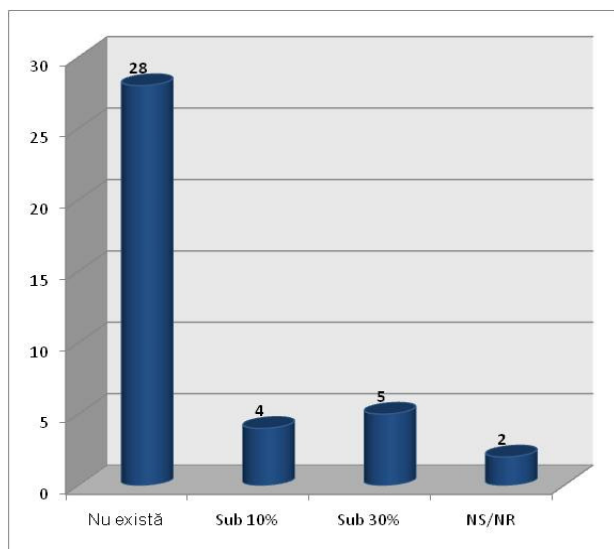
Întrebarea E7: Există un sistem informatic integrat (arhivare, management sarcini, monitorizare activități) de gestionare a diverselor activități în Primărie? *Respondenții din mediul rural.*

declară că nu dispun de un sistem informatic integrat. Cele care dispun, însă, folosesc asemenea instrumente în menținerea contabilității interne, plata impozitelor și taxelor, evidența asistenței sociale sau a registrului agricol, urbanism și arhivare.

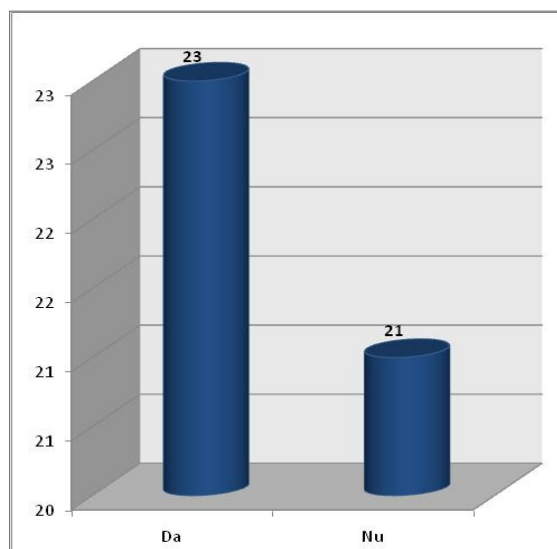
În medie, la nivel de comună, procentul funcționarilor administrației publice locale care au acces la internet la stația de lucru este de peste 90%. Majoritatea funcționarilor din aparatul public al comunelor respondente au acces la internet în proporție de 100%, valoarea minimă de 30% înregistrându-se în comuna Șelaru.

Cea mai mare parte a primăriilor

FINANȚE LOCALE

Întrebare A8: Care este gradul de îndatorare al localității dvs? *Respondenții din mediul rural.*

Întrebare A9: Ați luat vreodată în considerare contractarea de credite pentru finanțarea proiectelor de dezvoltare? *Respondenții din mediul rural.*

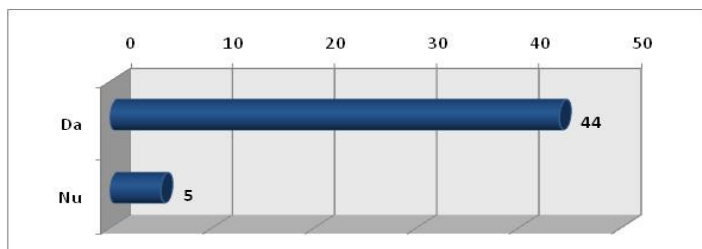
Foarte puține primării din mediul rural sunt îndatorate, având per total un nivel limitat de îndatorare. În schimb cele mai multe dintre acestea au luat în considerare contractarea de credite pentru finanțarea proiectelor de dezvoltare. Aceasta perspectivă este favorabilă în special în rândul primăriilor cu valoare a activelor însemnată.

Valoarea terenurilor și a clădirilor Primăriei care pot fi gajate ca garanție/
Valoarea totală a activelor Primăriei (40/47 răspunsuri valide).

Valoarea totală (40/47 comune) : 434.315.194,56 RON

Valoarea minimă : 14.000 RON – comuna Poiana / Valoarea maximă : 31.329.890 RON – comuna Runcu

COLABORAREA CU ALTE ORGANIZATII

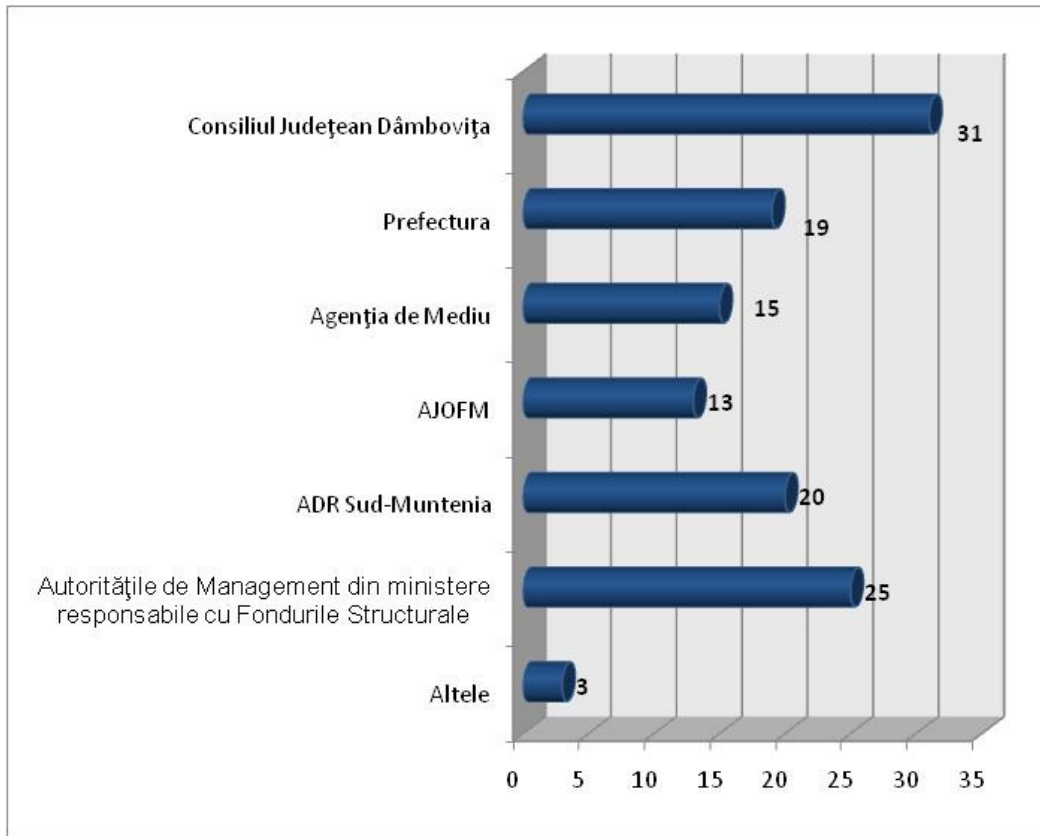

Întrebarea E10: Ați apelat la consultanță externă în ceea ce privește accesarea fondurilor?

Respondenții din mediul rural.

Cea mai mare parte a primăriilor respondente a apelat până în prezent la consultanță externă pentru accesarea de finanțări (Întrebarea 10). Primăriile care nu au apelat au precizat că nu au considerat necesar sau că nu au avut resursele financiare disponibile pentru acest lucru.

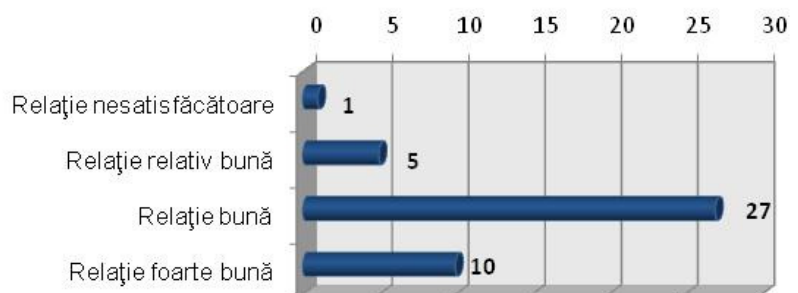
Principalele instituții care, din punctul de vedere al primăriilor rurale, ar trebui să fie mai active în sprijinul autorităților locale sunt Consiliul Județean (31 de respondenți) și Autoritățile de Management ale fondurilor europene (25 de respondenți). Printre celelalte instituții menționate s-au înregistrat Direcția pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală, Inspectoratul Școlar Județean, APIA și Inspectoratul de Stat în Construcții de la București.

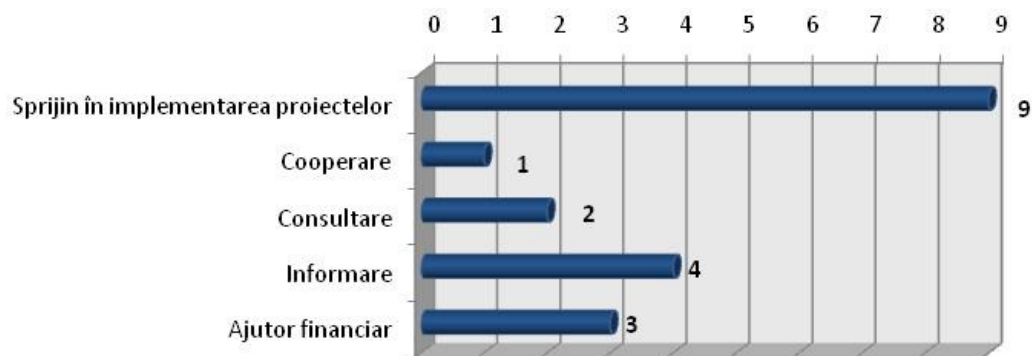
Întrebarea E12 (cu răspuns multiplu): Care dintre instituțiile următoare ar trebui să fie mai active și să vă sprijine în dezvoltarea proiectelor locale?

ADR Muntenia și autoritățile de management ale programelor operaționale se numără și printre instituțiile menționate de primăriile din mediul urban care ar trebui să își intensifice sprijinul și colaborarea cu autoritățile locale. Sprijinul vizat pe viitor ar putea să consistă în:

- elaborarea de ghiduri pentru finanțare și implementare, precum și a unor norme detaliate;
- renunțarea la normele de deviz și înlocuirea lor cu norme comasate.

Întrebarea E11: Cum evaluați relația dvs. cu alte instituții din județ/naționale?

Întrebarea E13: Cum vedeți sprijinul din partea acestora?

ea mai mare parte a primăriilor rurale au o relație bună și foarte bună cu alte instituții din județ (Întrebarea E11). Pe viitor, ajutorul așteptat din partea acestora se referă în cea mai mare măsură la sprijinirea capacității de implementare a proiectelor dar și elemente ce țin de îmbunătățirea colaborării dintre cele două instituții (informare, consultare, cooperare) (Întrebarea E13).

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Asociativitate ridicată în rândul autorităților locale ✓ Prezența unor ADI-uri active în județ (în special pe utilități: alimentare apă și gestiunea deșeurilor) ✓ Număr mare de teritorii LEADER ca potențial de atragere de fonduri pentru dezvoltare rurală ✓ Număr semnificativ de GAL-uri cu finanțare aprobată ✓ Număr mare de proiecte ale autorităților locale aflate atât în execuție cât și proiectare ✓ Colaborare bună cu instituțiile județene ✓ Grad scăzut de îndatorare al autorităților locale 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Număr mare de asocieri inactive / nefuncționale ✓ Confuzia la nivel local între diferite tipuri de asocieri și oportunitățile pe care acestea le implică ✓ Suprapunerea teritorială și/sau în atribuțiuni a structurilor asociative ✓ Personal slab calificat și insuficient în a accesa și gestiona finanțări pentru susținerea proiectelor de dezvoltare locală ✓ Număr redus de proiecte pentru dezvoltarea capitalului uman și sprijinirea mediului de afaceri, în mediul rural ✓ Slaba dotare cu sisteme informatice de sprijin și creșterea eficienței actului administrativ ✓ Număr considerabil de localități ce nu dispun de documente strategice de bază; iar în cazul celor care dispun, nivel limitat de atingere a obiectivelor.
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Posibilitatea de a obține sprijin preferențial pentru structurile asociative din județ (favorizarea accesului ADI la 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Întârzierea avansată a axei LEADER ceea ce diminuează timpul disponibil rămas pentru a beneficia de resursele

finanțările europene)

- ✓ Conștientizarea, la nivel național, a dificultăților ce preîntâmpină absorbția fondurilor structurale și măsurile anunțate de guvern pentru atenuarea acestora

disponibile prin PNDR pentru acestea

- ✓ Neclarități și lipsuri legislative ce împiedică funcționarea mai eficientă a asocierilor între autorități
- ✓ Gradul de complexitate și dificultățile birocratice ce împiedică autoritățile cu capacitate administrativă redusă în a avea acces la finanțări necesare proiectelor de dezvoltare locală

9.1 EGALITATEA DE ȘANSE

Egalitatea de șanse este o valoare comună atât la nivelul Uniunii Europene, cât și la nivelul României. Respectarea principiului egalității de șanse reprezintă o condiție pentru atingerea obiectivelor de dezvoltare economică și socială a Uniunii Europene. În acest sens, autoritățile publice centrale și locale și din România au derulat în ultimul an acțiuni de intensificare a transpunerii principiului egalității de șanse la nivel național și local.

Drept urmare, în *Strategia de Dezvoltare Durabilă a Județului Dâmbovița* se va avea în vedere acordarea unei atenții deosebite integrării diversității capitalului uman, fără discriminări legate de rasă sau de origine etnică, de religie și credință, de persoane cu dezabilități, de orientare sexuală sau de vârstă.

Resursa umană calificată reprezintă elementul cheie al unei economii competitive la nivel județean. În contextul actual al economiei județului Dâmbovița, care se susține pe aportul industriei, al domeniului agro-alimentar și mai nou, perspectivele pe care le aduce turismul, capitalului uman este un element de suport esențial.

În prezent, distribuția pe etnii la nivelul județului Dâmbovița este destul de compactă. Conform recensământului din anul 2012, românii sunt înregistrați în procent de 96,7%, urmat de rromi cu 3,1%, alte etnii și bulgari în procent egal, de 0,1%. În ceea ce privește distribuția populației după religie, populația ortodoxă este majoritară, în procent de 97,1%.

Una dintre semnificațiile conceptului „egalitate” în viața socială a județului Dâmbovița, presupune că atât femeile, cât și bărbații au aceleași drepturi, responsabilități și șanse. Aceste aspecte vizează teme precum accesul la ocuparea forței de muncă, egalitatea salarială, protecția maternității. În ceea ce privește structura populației ocupate în activități economice, conform datelor statistice din *Anuarul statistic al județului Dâmbovița 2011* în perioada 2005-2009 a fost înregistrată o ușoară scădere a populației masculine active 45,3% în 2007 la 44,9% în 2009), tendință similară și pentru populația feminină, dar cu valori nesemnificative (35,3% în 2007 și 34,9% în 2009). Pe ansamblu, se poate observa o valoare mai mare a populației masculine angajate, dar trebuie avut în vedere că populația feminină a județului are o valoare ușor mai mare, cu aproximativ 5%.

La nivelul județului Dâmbovița se află în implementare proiecte menite să ajute acele categorii defavorizate, pentru care respectarea principiului egalității de șanse le poate oferi feră un cadru de reintegrare în viața socială și activă. În perioada 2011 – 2013 Fundația Dezvoltarea Popoarelor implementează proiectul *Parteneriat pentru ocupare în mediul rural*, care are drept obiectiv general sprijinirea ocupării pentru 670 persoane din zonele rurale din 2 regiuni din România, regiunea Sud-Muntenia și regiunea Nord-Vest, prin atragerea, susținerea și facilitarea integrării pe piața muncii și prin sprijinirea ocupării formale, pe o perioadă de 24 de luni.

La sfârșitul anului 2012 se va încheia proiectul *Crearea de noi oportunități de ocupare pentru șomerii cu vârsta de peste 45 de ani din județul Dâmbovița*, al cărui beneficiar este Centrul Național pentru Protecția Mediului. Prin implementarea proiectului se dorește reconversia profesională a unui număr de cel puțin 200 de șomeri de peste 45 de ani din județul Dâmbovița într-o perioadă de 2 ani, prin găsirea direcțiilor optime de calificare și recalificare. Prin derularea proiectului se va realiza o analiză a cererilor de pe piața muncii din județul Dâmbovița, pentru o mai bună corelare a cererii de pe piața muncii cu oferta resurselor existente. Totodată, beneficiarii vor participa la cursuri de calificare și recalificare, perfecționare și specializare în funcție de rezultatele analizelor, în diverse ramuri industriale.

Pentru o perioadă de 2 ani Consiliul Județean se află în parteneriat cu Agenția Județeană de Ocupare a Forței de Muncă și Asociația Târgoviște spre Europa în implementarea unui proiect privind *Îmbunătățirea capacității de ocupare a șomerilor tineri și a tinerilor șomeri de lungă durată din județul Dâmbovița*. Scopul proiectului este sprijinirea categoriilor defavorizate din județ prin consiliere profesională, evaluare abilități cognitive, profil psihologic, interese profesionale, formare în comunicare, lucru în echipă, tehnici de căutare a locului de muncă, organizare de cursuri de formare antreprenorială, medierea muncii și plasare. Totodată, în cadrul proiectului se va realiza un studiu privind ocuparea tinerilor în județul Dâmbovița și se va realiza o strategie de ocupare a tinerilor din județul Dâmbovița.

În ceea ce privește persoanele cu dizabilități, Consiliul Județean Dâmbovița și Asociația C4C – Community implementază proiectul *Să redescoperim școala*, care are drept scop sprijinirea integrării sociale pe termen lung a tinerilor (preșcolari și elevi) cu dezabilități și a celor cu probleme de adaptare la programul școlar și menținerea acestora în școală prin utilizarea unui cadru adecvat de aplicare a unor soluții educaționale alternative specifice, inovatoare, dublate de orientare și consiliere. Beneficiarii proiectului sunt 2400 de preșcolari și elevi cu dizabilități din toate zonele regiunii.

9.2 DEZVOLTARE DURABILĂ

Conceptul de dezvoltare durabilă, urmărit pe tot parcursul realizării Strategiei de dezvoltare durabilă a județului Dâmbovița, se referă, conform definiției Comisiei Brundtland, la un model specific de dezvoltare, care satisface cerințele prezente, fără a compromite șansa generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi. Dezvoltarea durabilă este expresia unui echilibru între creșterea economică sustenabilă, coeziunea socială și înfruntarea provocărilor demografice și dimensiunea ecologică.

Urmând îndeaproape principiile aplicate în *Strategia Uniunii Europene Europa 2020* precum și alte documente programatice în domeniu, precum *Agenda 21*, *Acordul de la Copenhaga (2009)*

sau recomandările OECD și ONU privind îmbunătățirea indicatorilor de viață (socio-economici), Strategia va aborda într-o manieră integrată problemele economice, sociale și de protecție a mediului de la nivelul județului, având drept scop asigurarea unei dezvoltări eficiente din punct de vedere economic, echitabile din punct de vedere social și sustenabile din punct de vedere al conservării mediului.

La nivelul administrațiilor publice locale din județul Dâmbovița există deja multe localități care au integrat conceptul de dezvoltare durabilă în strategiile și planurile lor de dezvoltare locală și multe alte localități au aceste proiecte în implementare.

Consiliul Județean Dâmbovița nu se află la primul demers de realizare de studii de planificare strategică, în care cele trei componente de dezvoltare durabilă, economic, social și mediu, sunt abordate integrate. *Masterplanul județului Dâmbovița* a inclus domenii precum infrastructură tehnică, agricultură și dezvoltare rurală, turism, pe mediu, resurse umane, educație, industrie, servicii, într-o abordare integrată, respectând principiile conceptului de dezvoltare durabilă.

9.3 SOCIETATE INFORMAȚIONALĂ

Conform *Planului Strategic 2010-2013* al Ministerului Comunicațiilor și Societății Informaționale conceptul de *societate informațională* acoperă toate sectoarele Programului de Guvernare. Implementarea acestui concepe presupune crearea unei societăți care să includă accesul tuturor cetățenilor, prin creșterea capacității de utilizare a serviciilor societății informaționale, reformarea modelelor operaționale la nivelul administrațiilor publice și creșterea eficienței operaționale prin utilizarea adecvată a tehnologiilor informaționale și comunicaționale, dezvoltarea comunicațiilor electronice, respectiv creșterea competitivității la nivelul mediului de afaceri prin utilizarea avansată a TIC.

Mai mult, în Programul de Guvernare 2009-2012, în capitolul privind *Societatea informațională* sunt prevăzute o serie de obiective, printre care : implementarea unui cadru strategic unitar și „Strategia România Digitală - e-strategia pentru o societate informațională”, pe următoarele direcții strategice: interoperabilitate, tehnologia informației, administrația publică minimală, e-România, etc.

Consiliul Județean și autoritățile publice locale din județul Dâmbovița au deja în implementare o serie de proiecte prin care susțin împlinirea obiectivelor privind societatea informațională. În acest sens, la sfârșitul anului 2011, Consiliul Județean va încheia implementarea proiectului *Sistem informatic integrat la nivelul județului Dâmbovița*. Obiectivul proiectului este crearea unui sistem informatic integrat care să pună la dispoziția cetățenilor/mediului de afaceri/instituțiilor subordonate/administrațiilor publice locale servicii publice on-line și care să conducă la eficientizarea activităților interne care contribuie la realizarea respectivelor servicii. Proiectul va conduce la realizarea unui sistem informatic cu diverse funcționalități: emiterea de licențe de transport, emiterea certificatelor de urbanism, solicitarea drepturilor persoanelor cu handicap, înregistrarea de petiții/reclamații, gestionarea activității de raportare a instituțiilor

subordonate și a administrațiilor publice locale, gestionarea programului Cornul și laptele, participarea la dezbaterile privind propunerile de hotărâri de consiliu județean, descărcarea de formulare, publicarea informațiilor de interes public. Beneficiarii proiectului sunt Consiliul Județean Dâmbovița, instituțiile subordonate, și primăriile județului Dâmbovița.

Mai mult, un alt proiect semnificativ care se va finaliza în primul trimestru al anului viitor este proiectul *Sistem de plata electronic pentru automatizarea serviciilor de impozite și taxe locale către contribuabilii județului Dâmbovița*. *Obiectivele proiectului sunt*. Între obiectivele proiectului se numără creșterea numărului beneficiarilor unui sistem de gestionare electronică a serviciilor financiare din cadrul Consiliului Județean Dâmbovița și a Autorităților Publice Locale din județ. În urma implementării proiectului s-a prevăzut o creștere a numărului de Autorități Publice Locale care oferă servicii electronice cetățenilor și care interacționează cu Consiliul Județean Dâmbovița, creșterea numărului de utilizatori online ai sistemului informatic de informare, consultare și plata electronică a taxelor și impozitelor.

ANALIZA SWOT

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Proiecte care includ principiul egalității de șanse, încheiate și în implementare la nivel de județ ✓ Experiență anterioară în introducerea componentei de dezvoltare durabilă în procesul de planificare strategică la nivel local și județean ✓ Experiență în implementarea de proiecte pentru modernizarea și eficientizarea administrației publice locale și județene, prin conceptul de societate informațională 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Insuficientă promovare a conceptelor de egalitate de șanse, dezvoltare durabilă și societate informațională în rândul cetățenilor județului Dâmbovița
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Implicarea reprezentanților organizațiilor non-guvernamentale în promovarea conceptelor de egalitate de șanse, dezvoltare durabilă și societate informațională Inițierea de proiecte pe teme de egalitate de șanse, dezvoltare durabilă și societate informațională, în rândul școlilor și liceelor 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Lipsă interes a administrației publice locale și județene în promovarea conceptelor de egalitate de șanse, dezvoltare durabilă și societate informațională

CAPITOLUL 10 – SWOT GENERAL ȘI PE FIECARE DOMENIU DE INTERVENȚIE STRATEGICĂ

PUNCTE TARI

<i>Profilul județului</i>	<i>Economia județului</i>	<i>Dezvoltare teritorială</i>	<i>Potențial turistic</i>	<i>Capital uman, infrastructură socială, educație și sănătate</i>	<i>Infrastructură, echiparea teritoriului</i>	<i>Mediu și infrastructura de mediu</i>	<i>Capacitate administrativă</i>	<i>Contribuția la obiectivele orizontale</i>
<p>Poziție geografică și condiții naturale favorabile dezvoltării economico-sociale;</p> <p>Tradiție în domenii economice ce pot susține o dezvoltare sustenabilă a județului</p> <p>Potențial agricol și zootehnic deosebit</p> <p>Potențial</p>	<p>Prezența industriei metalurgice-construcții metalice și de electrocasnice - echipamente electrice, sectoare puternic dezvoltate, grupate în jurul unor companii mari, în special orientate către export</p> <p>Prezența unor sectoare cu specializare înaltă, dar de scară mai mică, precum industria de armament, fabricarea de</p>	<p>Sistem urban de susținere distribuit uniform în cadrul județului</p> <p>Accesibilitate intra-județeană bună către marea majoritate a localităților</p> <p>Conectivitate bună către centrele urbane din apropiere</p> <p>Resuse locale</p>	<p>Atracții turistice diversificate și foarte valoroase, atât de patrimoniu natural cât și antropice</p> <p>Existența unor structuri de cazare extinse (în special în Pucioasa, Moroeni și Târgoviște)</p> <p>Poziționarea ca axă de turism lipsită de congestie și cu prețuri avantajoase (comparativ cu</p>	<p>Sold al migrației pozitiv datorită soldului populației din mediul rural;</p> <p>Accesarea cursurilor de formare profesională continuă de toate grupele de vârstă, în special de populația în vârstă de muncă;</p> <p>Rată bună de integrare pe piața forței de</p>	<p>Extinderea rețelei de drumuri publice și creșterea numărului de kilometri de șosea modernizați;</p> <p>Creșterea numărului de autovehicule de marfă generată de dezvoltarea transporturilor la nivel de județ;</p>	<p>Realizarea unor investiții în infrastructura de apă potabilă prin Programul Operațional Sectorial Mediu;</p> <p>Existența fermelor zootehnice care gestionează deșeurile animaliere și le valorifică ca îngrășământ organic;</p>	<p>Asociațivitate ridicată în rândul autorităților locale</p> <p>Prezența unor ADI-uri active în județ (în special pe utilități: alimentare apă și gestiunea deșeurilor)</p> <p>Număr mare de teritorii LEADER ca potențial de atragere de fonduri pentru dezvoltare rurală</p> <p>Număr semnificativ de</p>	<p>Proiecte care includ principiul egalității de șanse, încheiate și în implementare la nivel de județ</p> <p>Experiență anterioară în introducerea componentei de dezvoltare durabilă în procesul de planificare strategică la nivel local și județean</p>

PUNCTE TARI

<i>Profilul județului</i>	<i>Economia județului</i>	<i>Dezvoltare teritorială</i>	<i>Potențial turistic</i>	<i>Capital uman, infrastructură socială, educație și sănătate</i>	<i>Infrastructură, echiparea teritoriului</i>	<i>Mediu și infrastructura de mediu</i>	<i>Capacitate administrativă</i>	<i>Contribuția la obiectivele orizontale</i>
<p>piscicol</p> <p>Potențial de dezvoltare a turismului</p> <p>Patrimoniul cultural, folcloric și istoric aparte</p> <p>Numeroase resurse turistice naturale și culturale care pot genera diferite tipuri de turism</p> <p>Tradiție și potențial în turismul balnear</p>	<p>mașini-utilaje sau transporturi-depozitare</p> <p>Prezența unor sectoare dinamice estimate a crește în viitorul apropiat, precum cercetarea-dezvoltare sau electronicele</p> <p>Prezența unor lanțuri de valoare intrajudețene și intraregionale aflate în consolidare, în industria auto (cercetare-dezvoltare și componente auto) și industria echipamentelor electrice și a electrocasnicilor (produse finite și componente)</p>	<p>diverse și valoroase (patrimoniul istoric și cultural, de peisaj, de exploatare etc)</p> <p>Lipsa unor dezechilibre majore de dezvoltare în cadrul județului</p> <p>Interes rezidențial crescut (în special în sudul județului) ce ar putea aplana declinul demografic și îmbătrânirea</p>	<p>rutele paralele)</p> <p>Buna reprezentare a turismului de sejur extins</p> <p>Existența unei identități locale istorice, ca baza pentru construirea unui brand local</p>	<p>muncă a absolvenților de învățământ tehnic superior;</p> <p>Infrastructura educațională în stare bună, resurse umane în învățământ cu locuri de muncă stabile</p> <p>Toate localitățile din județ beneficiază de infrastructură de sănătate;</p>	<p>Extinderea rețelei de apă în curentă în special în localitățile rurale;</p> <p>Extinderea numărului de localități din mediul rural în care se distribuie gaze naturale;</p>	<p>Existența unei rețele județene de supraveghere a calității aerului, inclusiv prin stații de supraveghere automate;</p> <p>Absența poluărilor cu impact major asupra aerului în anul 2010;</p> <p>Progrese înregistrate în direcția reciclării și recuperării deșeurilor;</p> <p>Existența a două depozite ecologice de</p>	<p>GAL-uri cu finanțare aprobată</p> <p>Număr mare de proiecte ale autorităților locale aflate atât în execuție cât și proiectare</p> <p>Colaborare bună cu instituțiile județene</p> <p>Grad scăzut de îndatorare al autorităților locale</p>	<p>Experiență în implementarea de proiecte pentru modernizarea și eficientizarea administrației publice locale și județene, prin conceptul de societate informațională</p>

PUNCTE TARI

<i>Profilul județului</i>	<i>Economia județului</i>	<i>Dezvoltare teritorială</i>	<i>Potențial turistic</i>	<i>Capital uman, infrastructură socială, educație și sănătate</i>	<i>Infrastructură, echiparea teritoriului</i>	<i>Mediu și infrastructura de mediu</i>	<i>Capacitate administrativă</i>	<i>Contribuția la obiectivele orizontale</i>
	Specializare puternică și productivitate foarte bună pentru categoriile agricole fructe – legume și cartofi	populației				eliminare la Aninoasa și Titu; Menținerea mediului în parametri naturali de calitate, existând condițiile necesare conservării diversității biologice;		

PUNCTE SLABE

<i>Profilul județului</i>	<i>Economia județului</i>	<i>Dezvoltare teritorială</i>	<i>Potențial turistic</i>	<i>Capital uman, infrastructură socială, educație și sănătate</i>	<i>Infrastructură, echiparea teritoriului</i>	<i>Mediu și infrastructura de mediu</i>	<i>Capacitate administrativă</i>	<i>Contribuția la obiectivele orizontale</i>
<p>Grad scăzut de urbanizare</p> <p>Pondere ridicată a populației rurale</p> <p>Infrastructură turistică insuficient dezvoltată</p> <p>Insuficiența punctelor de informare turistică în comparație cu numărul obiectivelor <i>turistice</i></p>	<p>Conștiință redusă a companiilor de apartenență la clustere regionale (cu județele Argeș, Prahova)</p> <p>Absența incubatoarelor de afaceri</p> <p>Dezvoltare slabă a serviciilor intensive în cunoaștere, precum ITC sau activitățile profesionale și tehnice</p> <p>Slabă dezvoltare a marketing-ului turistic</p> <p>Grad redus de</p>	<p>Dimensiunea mică a centrelor urbane de polarizare</p> <p>Gradul de urbanizare foarte scăzut</p> <p>Echiparea edilitară scăzută a multor localități, inclusiv urbane</p> <p>Mediu urban construit degradat</p> <p>Necorelarea în profil spațial a proiectelor strategice, capacităților și</p>	<p>Investiții reduse în modernizarea structurilor de primire</p> <p>Slaba dezvoltare a produselor turistice integrate</p> <p>Capacitatea de primire slab dezvoltată, relativ la județele vecine (competitoare)</p> <p>Infrastructura rutieră deficitară</p> <p>Resurse financiare limitate</p> <p>Dependență de turismul social (subvenționat de stat) în Pucioasa</p>	<p>Spor natural negativ în mediul rural;</p> <p>Îmbătrânire a populației;</p> <p>Migrația persoanelor între 16-40 ani,</p> <p>Cheltuieli cu pensiile și cheltuieli asociate suplimentare;</p> <p>Scăderea numărului de cititori înscriși în bibliotecile școlare și cele universitare;</p> <p>Numărul copiilor care beneficiază de protecție</p>	<p>Număr mic de orașe care beneficiază de transport public și scăderea numărului de autobuze și microbuze din inventarul acestora;</p> <p>Rețea feroviară foarte slab dezvoltată atât în ceea ce privește densitatea liniilor în teritoriu cât și lungimea liniilor de cale ferată electrificată;</p> <p>Rețea de canalizare foarte slab</p>	<p>Există a numeroși factori poluatori ai apelor datorită industriei petroliere și insuficienței epurării apelor uzate;</p> <p>Exploatare necorespunzătoare a stațiilor de epurare existente;</p> <p>Lipsa unui sistem organizat de colectare, depozitare și gestionare a deșeurilor rezultate din epurarea apelor industriale uzate;</p> <p>Necesitatea unor lucrări de extindere, re tehnologizare și eficientizare a</p>	<p>Număr mare de asocieri inactive / nefuncționale</p> <p>Confuzia la nivel local între diferite tipuri de asocieri și oportunitățile pe care acestea le implică</p> <p>Suprapunerea teritorială și/sau în atribuțiuni a structurilor asociative</p> <p>Personal slab calificat și insuficient în a accesa și gestiona finanțări pentru susținerea proiectelor de</p>	<p>Insuficientă promovare a conceptelor de egalitate de șanse, dezvoltare durabilă și societate informațională în rândul cetățenilor județului Dâmbovița</p>

PUNCTE SLABE

<i>Profilul județului</i>	<i>Economia județului</i>	<i>Dezvoltare teritorială</i>	<i>Potențial turistic</i>	<i>Capital uman, infrastructură socială, educație și sănătate</i>	<i>Infrastructură, echiparea teritoriului</i>	<i>Mediu și infrastructura de mediu</i>	<i>Capacitate administrativă</i>	<i>Contribuția la obiectivele orizontale</i>
	<p>asociere în agricultură</p> <p>Capacitate de procesare și depozitare limitată pentru categoriile de produse vegetale la care județul excelează (fructe, legume)</p> <p>Slabă calificare și pregătire a populației din mediul rural, majoritare</p>	<p>infrastructurii</p> <p>Județul nu este traversat (prin zona sa centrală, mai dezvoltată) de nici o axă de tranzit importantă (rutieră sau feroviară)</p>	<p>Insuficiența personalului calificat în servicii de turism</p> <p>Familiarizare limitată a potențialilor turiști cu vocația de destinație turistică a județului</p> <p>Lipsa unei structuri unitare care să coordoneze promovarea și valorificarea turistică a județului</p>	<p>socială este în creștere pentru aproape toate grupele de vârstă;</p> <p>Număr redus de asistenți sociali;</p> <p>Unități sanitare cu probleme majore de alimentare cu apă și căldură;</p>	<p>dezvoltată, în special în mediul rural;</p> <p>Extinderea zonelor urbane și creșterea sectorului de clădiri rezidențiale și nerezidențiale a condus la scăderea considerabilă a suprafeței spațiilor verzi din municipii și orașe;</p>	<p>procesului de epurare;</p> <p>Număr ridicat de accidente de mediu care au afectat sursele de apă în special cu țigete, generate de aceleași societăți comerciale și lipsa unor sancțiuni aplicate;</p> <p>Poluarea solului datorită utilizării iraționale a îngrășămintelor, dar și industriei petroliere locale;</p> <p>Existența în județ a 79 de situri contaminate din care 78 aparținând OMV Petrom S.A.;</p> <p>Creșterea intensivă a</p>	<p>dezvoltare locală</p> <p>Număr redus de proiecte pentru dezvoltarea capitalului uman și sprijinirea mediului de afaceri, în mediul rural</p> <p>Slaba dotare cu sisteme informatice de sprijin și creștere a eficienței actului administrativ</p> <p>Număr considerabil de localități ce nu dispun de documente strategice de bază; iar în</p>	

PUNCTE SLABE

<i>Profilul județului</i>	<i>Economia județului</i>	<i>Dezvoltare teritorială</i>	<i>Potențial turistic</i>	<i>Capital uman, infrastructură socială, educație și sănătate</i>	<i>Infrastructură, echiparea teritoriului</i>	<i>Mediu și infrastructura de mediu</i>	<i>Capacitate administrativă</i>	<i>Contribuția la obiectivele orizontale</i>
						<p>păsărilor generează cantități de poluanți ce afectează cei trei factori de mediu (apă, aer, sol);</p> <p>Deși există două instalații de tratare a deșeurilor municipale acestea nu au fost funcționale în anul 2010;</p> <p>Lipsa preocupării din partea administrației publice locale de colectare selectivă a deșeurilor periculoase din deșeurile menajere;</p> <p>Lipsa unei culturi a colectării</p>	cazul celor care dispun, nivel limitat de atingere a obiectivelor.	

PUNCTE SLABE

<i>Profilul județului</i>	<i>Economia județului</i>	<i>Dezvoltare teritorială</i>	<i>Potențial turistic</i>	<i>Capital uman, infrastructură socială, educație și sănătate</i>	<i>Infrastructură, echiparea teritoriului</i>	<i>Mediu și infrastructura de mediu</i>	<i>Capacitate administrativă</i>	<i>Contribuția la obiectivele orizontale</i>
						separate în rândul cetățenilor.		

OPORTUNITĂȚI

<i>Profilul județului</i>	<i>Economia județului</i>	<i>Dezvoltare teritorială</i>	<i>Potențial turistic</i>	<i>Capital uman, infrastructură socială, educație și sănătate</i>	<i>Infrastructură, echiparea teritoriului</i>	<i>Mediu și infrastructura de mediu</i>	<i>Capacitate administrativă</i>	<i>Contribuția la obiectivele orizontale</i>
<p>Reabilitarea și dezvoltarea căilor de comunicații și a infrastructurii de utilități publice vor conduce și la dezvoltarea infrastructurii de afaceri</p> <p>Valorificarea resurselor naturale și cultural-istorice va permite dezvoltarea turismului cultural și istoric</p> <p>Valorificarea potențialului turistic al județului</p>	<p>Sectoarele cu specializare puternică, atât cele mature (industria metalurgică, electrocasnice), cât și cele în creștere (cercetare-dezvoltare, componente pentru industria auto), pot atrage investiții străine în jurul lor</p> <p>Atragerea companiilor care se inserează în clustere regionale în județul Dâmbovița</p> <p>Universitatea Valahia se poate poziționa</p>	<p>Proximitatea Bucureștiului, ca piață de desfacere și ca element de atractivitate pentru investitori și dezvoltatori</p> <p>Disponibilitatea multor programe de finanțare pentru susținerea proiectelor de dezvoltare locală, atât în mediul urban cât și local</p> <p>Oportunitatea poziționării ca axă alternativă de trafic (de turism, agrement,</p>	<p>Primirea statutului de stațiune interes național (Pucioasa)</p> <p>Proximitatea față de o bază de potențiali turiști foarte extinsă (București, Ploiești, Pitești, etc)</p> <p>Includerea în proiectul strategic de organizare a FOTE</p> <p>Sprijin guvernamental în realizarea investițiilor de modernizare a</p>	<p>Apariția a numeroși furnizori de formare profesională care oferă o gamă variată de cursuri pentru domenii diferite, la solicitările pieței;</p> <p>Formarea unui corp profesional cu experiență în domenii variate;</p> <p>Dezvoltarea învățământului superior în acord cu nevoile pieței;</p>	<p>Conectarea mai bună la autostrada A1 și proiectul de autostradă București-Brașov</p>	<p>Valorificarea turistică a a numeroaselor rezervații naturale și parcuri protejate</p>	<p>Posibilitatea de a obține sprijin preferențial pentru structurile asociative din județ (favorizarea accesului ADI la finanțările europene)</p> <p>Conștientizarea, la nivel național, a dificultăților ce preîntâmpină absorbția fondurilor structurale și măsurile anunțate de guvern pentru atenuarea acestora</p>	<p>Implicarea reprezentanților organizațiilor non-guvernamentale în promovarea conceptelor de egalitate de șanse, dezvoltare durabilă și societate informațională</p> <p>Inițierea de proiecte pe temele de egalitate de șanse, dezvoltare durabilă și societate informațională, în rândul școlilor și liceelor</p>

OPORTUNITĂȚI

<i>Profilul județului</i>	<i>Economia județului</i>	<i>Dezvoltare teritorială</i>	<i>Potențial turistic</i>	<i>Capital uman, infrastructură socială, educație și sănătate</i>	<i>Infrastructură, echiparea teritoriului</i>	<i>Mediu și infrastructura de mediu</i>	<i>Capacitate administrativă</i>	<i>Contribuția la obiectivele orizontale</i>
Programe de finanțare cu sprijin financiar european semnificativ	<p>strategic pentru a câștiga cote mai mari pe piețele cercetării și formării de înalte competențe, cu orientare către domeniile dinamice din județ și regiune (ținta principală – industriile noi – auto și componente auto, ținta secundară – industriile mature)</p> <p>Învățământul profesional și tehnic poate fi dezvoltat considerabil, plecând de la cererea importantă în industriile</p>	<p>evitare a congestiei de pe axele adiacente)</p> <p>Înteresul dezvoltatorilor privați în investiții în județ</p>	<p>infrastructurii rutiere de acces și a celei de sporturi de iarna pe Platoul Padina</p> <p>Trecerea taberelor școlare în gestiunea Consiliului Județean</p>					

OPORTUNITĂȚI

<i>Profilul județului</i>	<i>Economia județului</i>	<i>Dezvoltare teritorială</i>	<i>Potențial turistic</i>	<i>Capital uman, infrastructură socială, educație și sănătate</i>	<i>Infrastructură, echiparea teritoriului</i>	<i>Mediu și infrastructura de mediu</i>	<i>Capacitate administrativă</i>	<i>Contribuția la obiectivele orizontale</i>
	<p>mature și în cele noi</p> <p>Atragerea de noi investiții în context regional larg prin dezvoltarea de noi parcuri industriale în proximitatea imediată a marilor artere de transport rutier (autostrada A1 și proiectul de autostradă București-Brașov)</p>							

AMENINȚĂRI

<i>Profilul județului</i>	<i>Economia județului</i>	<i>Dezvoltare teritorială</i>	<i>Potențial turistic</i>	<i>Capital uman, infrastructură socială, educație și sănătate</i>	<i>Infrastructură, echiparea teritoriului</i>	<i>Mediu și infrastructura de mediu</i>	<i>Capacitate administrativă</i>	<i>Contribuția la obiectivele orizontale</i>
<p>Trend demografic negativ</p> <p>Migrația populației (și a forței de muncă) către mediul urban / afara județului / țării</p> <p>Valorificare insuficientă a potențialului județului</p> <p>Depopulare a comunităților rurale</p>	<p>Riscul delocalizării unor companii importante din sectoarele dominante</p> <p>Accentuarea specializării pe industrii și servicii cu valoare adăugată redusă, mai slab remunerate și mai puțin intensive în tehnologie înaltă și cunoaștere</p> <p>Competiție puternică din partea județelor vecine (Argeș și Prahova) și a București-ului, în special din perspectiva ofertei de forță de muncă de înaltă calificare</p>	<p>Fracturarea spațială între aria de polarizare puternică a capitalei și partea centrală și de nord a județului</p> <p>Condiții ce favorizează creșterea discrepanțelor de dezvoltare din cadrul județului (spre exemplu, acces mai redus al localităților mici la finanțări)</p> <p>Afluxul persoanelor calificate către centrele urbane</p>	<p>Degradarea severă a mediului în Platoul Bucegi, din cauza supraexploatării turistice și nerespectării regulilor de protecție a zonei</p> <p>Competiția în atragerea turiștilor din partea județelor vecine</p> <p>Incapacitatea de a beneficia la potențial maxim de organizarea FOTE din cauza infrastructurii deficitare sau insuficiente (de acces, de primire turistică) precum și a ne-participării la structura asociativă</p>	<p>Declinul demografic și îmbătrânirea populației;</p> <p>Retragerea investițiilor în domenii de înalte competențe și specializări ca reacție la migrația absolvenților (către București sau județele vecine)</p> <p>Dezechilibrarea pieței muncii ca efect negativ al unei recesiuni prelungite</p>	<p>Creșterea gradului de poluare prin mărirea numărului de vehicule înregistrate în județ și diminuarea spațiilor verzi</p>	<p>Riscul producerii accidentelor de mediu secondate de accidente de muncă;</p> <p>Lipsa de informare și dezinteresul populației față de colectarea selectivă a deșurilor;</p>	<p>Întârzierea avansată a axei LEADER ceea ce diminuează timpul disponibil rămas pentru a beneficia de resursele disponibile prin PNDR pentru acestea</p> <p>Neclarități și lipsuri legislative ce împiedică funcționarea mai eficientă a asocierilor între autorități</p> <p>Gradul de complexitate și dificultățile birocratice ce împiedică autoritățile cu capacitate administrativă</p>	<p>Lipsă interes a administrației publice locale și județene în promovarea conceptelor de egalitate de șanse, dezvoltare durabilă și societate informațională</p>

AMENINȚĂRI

<i>Profilul județului</i>	<i>Economia județului</i>	<i>Dezvoltare teritorială</i>	<i>Potențial turistic</i>	<i>Capital uman, infrastructură socială, educație și sănătate</i>	<i>Infrastructură, echiparea teritoriului</i>	<i>Mediu și infrastructura de mediu</i>	<i>Capacitate administrativă</i>	<i>Contribuția la obiectivele orizontale</i>
	<p>Menținerea asociativității reduse în zonele cu mare productivitate agricolă</p> <p>Declinul cercetării-dezvoltării în pomicultură (stațiunea Voinești)</p>	<p>mai dezvoltate din apropiere (pentru acces la oportunități de angajare și/sau calitate a vieții mai crescută)</p> <p>Canalizarea investițiilor și a dezvoltării pe axele de transport adiacente (A1, DN1)</p>	<p>Microregiunea Turistică Munții Bucegi</p> <p>Degradarea (în unele cazuri iremediabilă) a siturilor de patrimoniu construit din cauza lipsei de resurse pentru reabilitare</p>				<p>redușă în ceea ce privește accesul la finanțări necesare proiectelor de dezvoltare locală</p>	

ANEXA 1 CLASAMENT COMUNE, CRITERIU ECONOMIC

	Număr de societăți comerciale active		Număr de salariați		Cifra de afaceri a societăților active(RO)	
1	RAZVAD	124	ULMI	3.109	CREVEDIA	358.213.356
2	CREVEDIA	80	SOTANGA	1.009	RAZVAD	178.355.361
3	DRAGODANA	68	CREVEDIA	802	SOTANGA	96.886.793
4	ANINOASA	66	RAZVAD	796	TARTASESTI	90.272.841
5	COMISANI	66	ANINOASA	718	ANINOASA	88.523.649
6	ULMI	64	I L CARAGIALE	549	ULMI	78.429.390
7	POTLOGI	63	TARTASESTI	415	DOICESTI	75.857.245
8	TARTASESTI	52	VACARESTI	252	GURA SUTII	59.184.203
9	BALENI	51	DOICESTI	246	COMISANI	52.673.267
10	VOINESTI	49	BALENI	221	BALENI	44.406.550
11	GURA SUTII	44	COMISANI	220	I L CARAGIALE	42.269.294
12	SOTANGA	44	GURA SUTII	168	LUNGULETU	40.139.013
13	VACARESTI	39	BUTIMANU	153	POTLOGI	39.053.367
14	I L CARAGIALE	37	POTLOGI	148	VACARESTI	31.624.702
15	DARMANESTI	36	DARMANESTI	146	DARMANESTI	22.556.745
16	GURA OCNITEI	36	CONTESTI	141	VULCANA – PANDELE	21.865.217
17	PETRESTI	35	CRANGURILE	137	CRANGURILE	21.618.824
18	BUCSANI	34	GURA OCNITEI	134	DRAGOMIRESTI	20.418.272
19	VULCANA – PANDELE	32	BUCSANI	132	BUTIMANU	19.214.123
20	BRANESTI	31	LUNGULETU	132	PETRESTI	18.890.955
21	ODOBESTI	30	DRAGODANA	127	VOINESTI	18.021.383
22	BUTIMANU	29	MOROENI	125	DRAGODANA	17.873.008
23	LUNGULETU	29	VULCANA – PANDELE	107	COBIA	15.626.915
24	RACIU	29	BRANESTI	96	BUCSANI	15.611.383
25	BUCIUMENI	28	COBIA	96	VISINA	15.222.351
26	COBIA	27	VOINESTI	96	PERSINARI	15.043.511
27	CORBII MARI	27	BEZDEAD	94	PIETRARI	13.619.970
28	CORNESTI	27	ODOBESTI	90	GURA OCNITEI	10.816.683
29	DOICESTI	27	MORTENI	87	BEZDEAD	10.222.493
30	DRAGOMIRESTI	27	TATARANI	86	MOROENI	9.589.030
31	RUNCU	27	PETRESTI	85	CORBII MARI	9.364.542

32	TATARANI	27	BUCIUMENI	78	ODOBESTI	9.360.511
33	PERSINARI	25	PERSINARI	73	BRANESTI	7.902.285
34	PIETROSITA	25	DRAGOMIRESTI	71	CONTESTI	7.826.962
35	SALCIOARA	24	VISINA	69	PRODULESTI	7.763.588
36	BEZDEAD	22	PIETRARI	65	RACIU	7.416.062
37	CONTESTI	22	PRODULESTI	58	BRANISTEA	7.220.539
38	GLODENI	22	RACIU	58	LUCIENI	7.125.236
39	MOGOSANI	21	RUNCU	55	COJASCA	6.133.850
40	MOROENI	21	CORNESTI	50	RUNCU	6.080.341
41	VALEA LUNGA	21	PIETROSITA	49	SALCIOARA	5.615.782
42	PRODULESTI	20	CORBII MARI	48	SLOBOZIA MOARA	5.560.648
43	BRANISTEA	19	PUCHENI	46	TATARANI	5.398.648
44	COJASCA	19	MOTAIENI	42	MORTENI	5.342.635
45	LUCIENI	19	MOGOSANI	38	MATASARU	5.319.155
46	MANESTI	19	FINTA	36	BUCIUMENI	5.236.404
47	BREZOELE	18	SALCIOARA	34	MOTAIENI	4.907.642
48	SLOBOZIA MOARA	18	VALEA LUNGA	33	PUCHENI	4.847.304
49	VISINA	18	DOBRA	32	CORNESTI	4.789.723
50	FINTA	17	GLODENI	32	VALEA LUNGA	4.661.465
51	IEDERA	17	POIANA	32	BARBULETU	4.617.080
52	MATASARU	17	MANESTI	31	VALENI – DIMBOVITA	4.352.842
53	NUCET	17	BILCIURESTI	30	GLODENI	4.188.105
54	POIANA	16	MALU CU FLORI	30	PIETROSITA	4.148.485
55	VALEA MARE	16	BRANISTEA	29	NUCET	4.048.985
56	CIOCANESTI	15	NUCET	29	BILCIURESTI	3.776.393
57	GURA FOII	15	OCNITA	28	MOGOSANI	3.723.729
58	VALENI - DIMBOVITA	15	IEDERA	27	MALU CU FLORI	3.441.735
59	COSTESTI	14	LUCIENI	27	FINTA	3.117.767
60	MALU CU FLORI	14	SELARU	27	IEDERA	3.050.014
61	OCNITA	14	VALEA MARE	27	VALEA MARE	3.000.559
62	PUCHENI	14	COJASCA	26	CANDESTI	2.959.410
63	BILCIURESTI	13	BARBULETU	25	DOBRA	2.895.070
64	MORTENI	13	GURA FOII	24	MANESTI	2.700.547
65	MOTAIENI	13	CANDESTI	21	POIANA	2.474.835
66	NICULESTI	13	VALENI – DIMBOVITA	21	SELARU	2.321.972
67	CANDESTI	12	HULUBESTI	19	HULUBESTI	2.173.369
68	CRANGURILE	12	CIOCANESTI	18	COSTESTI	2.154.089
69	DOBRA	12	VULCANA – BAI	17	GURA FOII	2.008.666
70	SELARU	12	LUDESTI	16	NICULESTI	1.826.937

71	VLADENI	11	MATASARU	15	VIRFURI	1.740.796
72	BARBULETU	10	SLOBOZIA MOARA	15	CIOCANESTI	1.721.185
73	HULUBESTI	10	VIRFURI	14	VLADENI	1.670.575
74	LUDESTI	9	VISINESTI	14	LUDESTI	1.625.839
75	ULIESTI	8	COSTESTII DIN VALE	11	BREZOAEELE	1.537.694
76	RASCAETI	7	NICULESTI	11	OCNITA	1.087.907
77	PIETRARI	6	BREZOAEELE	10	RASCAETI	1.017.445
78	VIRFURI	6	RASCAETI	10	VISINESTI	833.544
79	VISINESTI	6	ULIESTI	7	VULCANA BAI	671.371
80	VULCANA-BAI	6	CORNATELU	6	CORNATELU	606.819
81	CORNATELU	3	RAU ALB	0	ULIESTI	526.949
82	RAU ALB	0	VLADENI	0	RAU ALB	0

ANEXA 2: COD NUMERIC UTILIZAT ÎN CARTOGRAME

Unitate administrativ teritorială	Cod numeric	Unitate administrativ teritorială (cont.)	Cod numeric (cont.)
MOROENI	1	NUCET	46
PIETROSITA	2	VACARESTI	47
RUNCU	3	PERSINARI	48
PUCHENI	4	GURA SUTII	49
BUCIUMENI	5	RACIU	50
BEZDEAD	6	LUCIENI	51
VISINESTI	7	COBIA	52
VARFURI	8	VALEA MARE	53
PUCIOASA	9	CRANGURILE	54
FIENI	10	GURA FOII	55
MOTAIENI	11	MORTENI	56
RAU ALB	12	PETRESTI	57
VULCANA BAI	13	MOGOSANI	58
PIETRARI	14	GAESTI	59
BARBULETU	15	DRAGODANA	60
MALU CU FLORI	16	MATASARU	61
VALENI DAMBOVITA	17	PRODULESTI	62
VOINESTI	18	SALCIOARA	63
VULCANA PANDELE	19	CORNATELU	64
BRANESTI	20	FINTA	65
GLODENI	21	CORNESTI	66
ANINOASA	22	COJASCA	67
IEDERA	23	BILCIURESTI	68
VALEA LUNGA	24	RACARI	69
OCNITA	25	CONTESTI	70
RAZVAD	26	BRANISTEA	71
DOICESTI	27	TITU	72
SOTANGA	28	COSTESTII DIN VALE	73
TATARANI	29	ULIESTI	74
CANDESTI	30	VISINA	75
LUDESTI	31	RASCAETI	76
MANESTI	32	SELARU	77
HULUBESTI	33	CORBII MARI	78
DRAGOMIRESTI	34	ODOBESTI	79
TARGOVISTE	35	POTLOGI	80
ULMI	36	LUNGULETU	81
GURA OCNITEI	37	POIANA	82
MORENI	38	SLOBOZIA MOARA	83
DARMANESTI	39	BREZOAELE	84
VLADENI	40	TARTASESTI	85
I.L.CARAGIALE	41	CIOCANESTI	86
BUCSANI	42	BUTIMANU	87
BALENI	43	CREVEDIA	88
DOBRA	44	NICULESTI	89
COMISANI	45		

ANEXA 3 DATE STATISTICE SUPLIMENTARE

1. Fondul de locuințe în mediul urban la sfârșitul anului

Anul	Locuințe (nr.)
2004	198.441
Proprietate majoritar de stat	3.833
Proprietate majoritar privată	194.608
2005	199.134
Proprietate majoritar de stat	3.896
Proprietate majoritar privată	195.238
2006	200.091
Proprietate majoritar de stat	4.081
Proprietate majoritar privată	196.010
2007	201.067
Proprietate majoritar de stat	4.117
Proprietate majoritar privată	196.950
2008	202.183
Proprietate majoritar de stat	4.116
Proprietate majoritar privată	198.067
2009	203.401
Proprietate majoritar de stat	4.143
Proprietate majoritar privată	199.258

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Dâmbovița

2. Locuințe terminate

Anul	Locuințe (nr.)
2002	1.248
Urban	425
Rural	823
2003	1.050
Urban	386
Rural	664
2004	937
Urban	247
Rural	690
2005	927
Urban	191
Rural	736
2006	1.199
Urban	330
Rural	869
2007	1.257
Urban	185
Rural	1.072
2008	1.459
Urban	157
Rural	1.302
2009	1.495
Urban	205
Rural	1.290

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Dâmbovița

3. Evoluția populației județului în ultimii ani

Anul	Total	Masculin	Feminin	Masculin	Feminin
1990	566.509	280.434	286.075	49,5	50,5
1991	568.134	281.376	286.758	49,5	50,5
1992	560.270	275.565	284.705	49,2	50,8
1993	558.894	274.683	284.211	49,2	50,8
1994	558.518	274.302	284.216	49,1	50,9
1995	557.125	273.408	283.717	49,1	50,9
1996	555.410	272.408	283.002	49,1	50,9
1997	553.986	271.589	282.397	49,0	51,0
1998	553.953	271.318	282.635	49,0	51,0
1999	552.271	270.289	281.982	48,9	51,1
2000	551.414	269.992	281.422	49,0	51,0
2001	551.382	269.752	281.630	48,9	51,1
2002	541.431	264.816	276.615	48,9	51,1
2003	539.322	263.760	275.562	48,9	51,1
2004	538.126	263.185	274.941	48,9	51,1
2005	537.090	262.511	274.579	48,9	51,1
2006	535.087	261.365	273.722	48,8	51,2
2007	533.330	260.428	272.902	48,8	51,2
2008	530.849	258.851	271.998	48,8	51,2
2009	530.354	258.556	271.798	48,8	51,2

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Dâmbovița

4. Populația județului pe grupe de vârstă

An	0-14 ani	15-59 ani	60 și peste
2005	87.691	346.046	103.353
2006	86.413	345.522	103.152
2007	84.470	345.089	103.771
2008	83.169	343.461	104.219
2009	82.005	342.434	105.915
2010	81.344	340.824	107.613

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Dâmbovița

5. Efectivul populației după gen și medii

Anul	Numărul locuitorilor			În procente față de total		Densitatea (locuitori/km ²)
	Total	Urban	Rural	Urban	Rural	Total
1912	296.058	17.031	279.027	5,8	94,2	73,0
1930	354.471	33.398	321.073	9,4	90,6	87,4
1948	409.272	49.972	359.300	12,2	87,8	101,0
1956	438.985	102.796	336.189	23,4	76,6	108,3
1966	453.241	129.541	323.700	28,6	71,4	111,8
1977	527.620	119.977	407.643	22,7	77,3	130,1
1990	566.509	177.370	389.139	31,3	68,7	139,7
1991	568.134	177.572	390.562	31,3	68,7	140,1
1992	562.041	175.523	386.518	31,2	68,8	138,6
1992	560.270	174.381	385.889	31,1	68,9	138,2
1993	558.894	175.173	383.721	31,3	68,7	137,9

1994	558.518	175.433	383.085	31,4	68,6	137,8
1995	557.125	175.541	381.584	31,5	68,5	137,4
1996	555.410	174.934	380.476	31,5	68,5	137,0
1997	553.986	175.242	378.744	31,6	68,4	136,6
1998	553.953	174.539	379.414	31,5	68,5	136,6
1999	552.271	172.951	379.320	31,3	68,7	136,2
2000	551.414	172.133	379.281	31,2	68,8	136,0
2001	551.382	172.217	379.165	31,2	68,8	136,0
2002	541.763	159.603	382.160	29,5	70,5	133,6
2002	541.431	162.690	378.741	30,0	70,0	133,5
2003	539.322	162.381	376.941	30,1	69,9	133,0
2004	538.126	161.767	376.359	30,1	69,9	132,7
2005	537.090	168.027	369.063	31,3	68,7	132,5
2006	535.087	167.183	367.904	31,2	68,8	132,0
2007	533.330	166.235	367.095	31,2	68,8	131,6
2008	530.849	164.242	366.607	30,9	69,1	130,9
2009	530.354	163.603	366.751	30,8	69,2	130,8

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Dâmbovița

6. Mișcarea naturală a populației pentru 2009

2009	Date absolute (număr)						
	Născuți-vii	Decese	Sporul natural	Căsătorii	Divorțuri	Născuți-morți	Decese la o vârstă sub 1 an
Total	5.352	6.343	-991	3.120	770	14	67
Urban	1.623	1.519	104	1.199	372	7	17
Rural	3.729	4.824	-1.095	1.921	398	7	50

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Dâmbovița

7. Structura etnică a populației din județ la ultimul recensământ

Etnie	Nr. persoane
Români	523.980
Romi	16.534
Maghiari	248
Turci	24
Italieni	23
Germani	82
Ruși/ Lipoveni	25
Altă etnie	847

Sursa: Recensământ 2002

8. Structura populației pe religii la ultimul recensământ

Religie	Nr. persoane
Ortodoxă	525.792
Romano-catolică	915
Reformată	134
Penticostală	4.314
Greco-catolică	115
Baptistă	264
Adventistă de ziua a șaptea	4.093

Musulmană	62
Unitariană	10
Creștină după Evanghelie	2.880
Evangelică lutherană sinodo-presbiteriană	19
Evangelică	2.573
Evangelică de confesiune augustană	25
Mozaică	8
Altă religie	225
Fără religie	133
Atei	79
Religie nedeclarată	99

Sursa: Recensământ 2002

9. Migrația internă determinată de schimbarea domiciliului pe medii (persoane)

2009	Total			Urban			Rural		
	Plecați	Sosiți	Sold	Plecați	Sosiți	Sold	Plecați	Sosiți	Sold
Dâmbovița	7.862	8.292	430	3.042	2.286	-756	4.820	6.006	1.186

Sursa: Anuarul statistic al României 2010

10. Migrația internă determinată de schimbarea domiciliului pe medii (persoane)

2009	Imigranți			Emigranți			Soldul migrației internaționale		
	Total	Masculin	Feminin	Total	Masculin	Feminin	Total	Masculin	Feminin
Dâmbovița	68	37	31	123	42	81	-55	-5	-50

Sursa: Anuarul statistic al României 2010

11. Emigranții pe grupe de vârstă (persoane)

2009	Total	Grupa de vârstă					
		Sub 18 ani	18-25 ani	26-40 ani	41-50 ani	51-60 ani	61 ani și peste
Dâmbovița	123	22	11	76	12	1	1

Sursa: Anuarul statistic al României 2010

12. Imigranții pe grupe de vârstă (persoane)

2009	Total	Grupa de vârstă					
		Sub 18 ani	18-25 ani	26-40 ani	41-50 ani	51-60 ani	61 ani și peste
Dâmbovița	68	11	7	29	14	6	1

Sursa: Anuarul statistic al României 2010

13. Evoluția numărului de cursanți și absolvenți ai cursurilor de formare profesională

Anul	Nr. cursuri	Nr. cursanți	Nr. absolvenți	Nr. încadrați*	Grad ocupare
2006	64	1.527	852	309	36,3%
2007	69	1.660	935	570	61%
2008	83	1.752	1.384	503	38,5%
2009	58	1.326	1.085	357	36%
2010	35	694	564	703	100%

*Includ și cursanții din anii anterioari

Sursa: AJOFM Dâmbovița

14. Populația după participarea la activitatea economică, pe sexe

Mii persoane	Populația activă			Populația ocupată			Șomeri înregistrați		
	Total	Masculin	Feminin	Total	Masculin	Feminin	Total	Masculin	Feminin
2004	213,7	114,6	99,1	199,4	106,2	93,2	14,3	8,4	5,9
2005	214,9	115,1	99,8	199,1	105,9	93,2	15,8	9,2	6,6
2006	211,4	116,2	95,2	198,5	108,5	90,0	12,9	7,7	5,2
2007	214,2	118,0	96,2	202,8	111,7	91,1	11,4	6,3	5,1
2008	210,2	118,2	92,0	198,5	111,9	86,6	11,7	6,3	5,4
2009	211,1	116,2	94,9	193,1	105,7	87,4	18,0	10,5	7,5

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Dâmbovița

15. Populația după participarea la activitatea economică, pe sexe

	Rata de activitate*			Rata de ocupare*			Rata șomajului		
	Total	Masculin	Feminin	Total	Masculin	Feminin	Total	Masculin	Feminin
2004	58,0	61,8	54,2	54,1	57,2	51,0	6,7	7,3	6,0
2005	58,2	61,9	54,5	53,9	56,9	50,9	7,4	8,0	6,7
2006	57,3	62,5	52,0	53,8	58,4	49,2	6,1	6,7	5,2
2007	58,0	63,4	52,5	54,9	60,0	49,7	5,3	5,3	5,3
2008	57,1	63,8	47,3	53,9	60,4	47,3	5,6	3,4	5,9
2009	57,2	62,6	51,8	52,4	60,0	47,7	8,5	9,0	7,9

*calculate față de populația în vârstă de muncă (15-64 ani)

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Dâmbovița

16. Structura populației ocupate și neocupate pe sexe

%	Persoane active						Persoane inactive					
	Total			Ocupate			Șomeri			Total	M	F
Anul	Total	M	F	Total	M	F	Total	M	F	Total	M	F
2002	41,2	44,7	37,9	37,6	40,5	34,8	3,6	4,2	3,1	58,8	55,3	62,1
2003	39,5	43,2	36,0	37,1	40,3	34,0	2,4	2,9	2,0	60,5	56,8	64,0
2004	39,7	43,5	36,0	37,1	40,3	33,9	2,6	3,2	2,1	60,3	56,5	64,0
2005	40,0	43,8	36,3	37,1	40,3	33,9	2,9	3,5	2,4	60,0	56,2	63,7
2006	39,5	44,0	36,5	37,1	41,5	32,9	2,4	2,9	1,9	60,5	56,0	63,5
2007	40,2	45,3	35,3	38,0	42,9	33,4	2,2	2,4	1,9	59,8	54,7	64,7
2008	39,6	45,7	33,8	37,4	43,2	31,8	2,2	2,4	2,0	60,4	54,3	66,2
2009	39,8	44,9	34,9	36,4	40,9	32,2	3,4	4,0	2,7	60,2	55,1	65,1

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Dâmbovița

17. Evoluția numărului mediu de salariați

Anul	Numărul mediu de salariați
2004	85.291
2005	84.773
2006	81.469
2007	83.318
2008	84.077
2009	79.849

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Dâmbovița

18. Structura populației școlare actuale

Nivel	Total	Urban	Rural
Preșcolar	15.223	5.314	9.909
Primar	21.208	6.136	15.072
Gimnazial	22.552	7.079	15.473
Professional	1.141	953	188
Liceal	19.457	17.538	1.919
Postliceal (de stat, fără taxă)	82	82	0
Postliceal (de stat, cu taxă)	342	309	33
Școală de maiștri (de stat, fără taxă)	62	32	30
Învățământ special (preșcolar, primar, gimnazial, profesional)	382	364	18
Total	80.449	37.807	42.642

Sursa: Inspectoratul Școlar Județean Dâmbovița

19. Număr actual al cadrelor didactice la 1.000 elevi/ preșcolari

Nivel învățământ	Catedre
Preșcolar	54,71/ 1.000 preșcolari
Învățământ primar	57,84/ 1.000 elevi
Învățământ gimnazial	89,48/ 1.000 elevi
Învățământ profesional	82,45/ 1.000 elevi
Învățământ liceal (inclusiv postliceal și școală de maiștri la buget)	68,28/ 1.000 elevi

Sursa: Inspectoratul Școlar Județean Dâmbovița

20. Evoluția numărului de preșcolari, elevi și studenți ce revin la un cadru didactic

	2004/2005	2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010
Preșcolari	19	19	18	18	18	18
Elevi	14	14	13	13	13	13
Studenți	27	27	26	25	25	25

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Dâmbovița

21. Evoluția numărului și tipul bibliotecilor

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Biblioteci – total	352	361	365	369	369	364
Biblioteci universitare	1	1	1	1	1	1
Biblioteci specializate	8	2	1	1	3	2
Biblioteci școlare	261	275	274	278	276	272
Biblioteci publice, din care:	1	1	1	1	1	1
județene						
municipale sau orășenești	4	6	6	6	6	6
comunale	77	76	82	82	82	82
Volume existente (la sfârșitul anului) – total (mii)	2.386	2.551	2.548	2.637	2.750	2.749
Biblioteci universitare	82	90	66	84	91	98
Biblioteci specializate	35	26	18	19	76	44
Biblioteci școlare	1.323	1.364	1.367	1.401	1.426	1.479
Biblioteci publice	1.038	1.070	1.097	1.133	1.157	1.173
Cititori înscriși - total	156.265	135.795	115.451	120.086	114.007	115.342
Biblioteci universitare	27.576	29.667	5.965	4.883	5.943	5.195
Biblioteci specializate	640	753	620	635	1.831	750

Biblioteci școlare	71.201	47.436	52.514	56.338	52.672	53.282
Biblioteci publice	56.848	57.939	56.352	58.230	53.561	56.115
Volume eliberate – total (mii)	1.446	1.388	1.387	1.343	1.220	1.246

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Dâmbovița

22. Numărul și activitatea unităților culturale

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Instituții de spectacol - total	2	2	2	3	3	3
Teatre dramatice	1	1	1	1	1	1
Teatre de păpuși și marionete	-	-	-	1	1	1
Ansambluri artistice	1	1	-	1	-	-
Filarmonici	-	-	-	-	1	1
Spectacole și concerte – total	181	158	105	255	480	410
Teatre dramatice	69	78	86	103	127	145
Teatre de păpuși și marionete	-	-	-	100	251	200
Ansambluri artistice	112	80	-	52	-	-
Filarmonici	-	-	-	-	102	65
Spectator și auditori în instituțiile de spectacol	23.822	16.420	10.000	28.230	80.480	199.200
Teatre dramatice	9.872	8.420	10.000	9.630	14.480	14.200
Teatre de păpuși și marionete	-	-	-	10.000	34.000	55.000
Ansambluri artistice	13.950	8.000	-	8.600	-	-
Filarmonici	-	-	-	-	32.000	130.000
Muzee	13	19	19	18	20	20
Vizitatori la muzee (nr.)	68.900	90.142	112.163	133.568	110.473	105.973

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Dâmbovița

23. Activitatea cinematografică din județ

Cinematografe și instalații cinematografice (număr)	Locuri în sălile cinematografelor și instalațiilor cinematografice	Spectacole (număr)	Spectatori (mii)
1	250	155	1

Sursa: Anuarul statistic al României 2010

24. Utilități publice în perioada 2004 - 2009

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Lungimea străzilor orășenești (km)	418	448	423	431	431	431
din care: modernizate (km)	279	280	298	306	312	314
Suprafața spațiilor verzi din municipii și orașe (ha)	201	201	200	205	166	166
Localități cu rețea de distribuire a apei (număr)	109	129	144	168	177	183
din care : municipii și orașe (număr)	6	7	7	7	7	7
Lungimea totală simplă a rețelei de distribuire a apei (km)	908	1052	1194	1346	1411	1472
din care : municipii și orașe (km)	282	284	292	290	301	301
Apă potabilă totală distribuită (mii mc)	13214	12798	13250	14323	12805	12170

din care : pentru uz casnic (mii mc)	9782	9547	8864	9217	8149	8185
Localități cu canalizare publică (număr)	11	10	10	10	10	14
din care: municipii și orașe (număr)	7	6	6	6	6	6
Lungimea totală simplă a conductelor de canalizare (km)	206	203	202	218	233	257
Localități în care se distribuie gaze naturale (număr)	63	78	78	103	120	124
din care: municipii și orașe (număr)	6	7	7	7	7	7
Lungimea simplă a conductelor de distribuție a gazelor naturale (km)	869	971	1049	1083	1238	1271
Salubritatea orașelor						
autovidanjoare (număr)	5	5	7	7	12	15
autovehicule pentru transport gunoi (număr)	31	32	36	38	35	45
autovehicule pentru măturat și stropit (număr)	1	1	4	4	5	11

Sursa: Anuarul Statistic al României 2010

25. Accidentele care au afectat factorul de mediu apă în 2010 în jud. Dâmbovița

Nr crt	Data/ ora	Localizare fenomen	Agent poluator	Tip poluant	Cantitate deversată	Fator de mediu afectat	Mod de acționare, urmărire, remediere	Sanțiuni aplicate
1	14.01.2010 14,00	Târgoviște	SC Nubiola România SRL Doicești	Albastru ultramarin	150 L	Apă	Închiderea vanei de la filtrul presa	40.000
2	14.02.2010 9,00	Doicești	OMV Petrom Grup Zăcămintele Strâmbu	Apă sărată și țiței	700 L	Sol+apă	Oprit pomparea, realizarea de baraje material absorbant și paie, recuperare produs	-
3	13.03.2010 9,30	Moreni, Parc Creditul Minier	OMV Petrom Grup Zăcămintele Moreni	Țiței	80 L	Sol+apă	Oprit pomparea, reparare avarie, izolare supr. Apă afectată	-
4	30.07.2010 20,30	Com. Nucet, Sat Ilfoveni	Conpet SA Ploiești	Țiței	1000 L	Apă	Oprit pomparea, izolat tronsonul, recuperare produs	65.000
5	30.08.2010 16,00	Com Iedera	Cauză necunoscută	-	-	Apă	S-au luat probe de către laboratorul sga dâmbovița	-
6	22.12.2010 9,00	Com Răzvad Sat Valea Voievozilor	Conpet SA Ploiești	Țiței	1000 L	Apă	Oprit pomparea, izolat tronson, remediere avarie	-

Sursa: G.N.M – C.J Dâmbovița și baza de date a A.P.M Dâmbovița

26. Compoziția medie a deșeurilor menajere colectate de la populație

Compoziția	%
Deșeuri hârtie/carton	7,5
Deșeuri lemnoase	2,3
Deșeuri masă plastică	8,5
Deșeuri cioburi sticlă	4,2
Deșeuri metalice	2,2
Deșeuri biodegradabile	51,8
Deșeuri inerte	13,5
Altele	10,0
Total	100

Sursa: A.P.M. Dâmbovița, Operatori de salubritate